SZÉLESI SÁNDOR
A SZELLEMTÁLTOS
LEGENDÁJA

Szélesi Sándor

A szellemtáltos legendája

A szellemtáltos legendája © Szélesi Sándor, 2019.

ISBN 978-615-5816-16-1

Szerkesztő: Vancsó Éva
Irodalmi lektor: Pénzváltó Csilla
Korrektor: Cseri Mária

A belső grafikákat Vass Mihály és Kasza Magdolna készítette
Alsómocsolád fotó: Vágány Zoltán
A szerző fotója: Mitev Viktor
Borítókép: Nagy Gábor

2019.

Tartalom

Előjáték

1. A KINCSLELET
2. Kincskeresőláz
3. Rejtekadó mocsár
4. A második kutatóárok
5. Jó társaság a Kemencés udvarban
6. Két vendég egy házban
7. Mithras
8. Az emberrablás
9. A rémült rácok
10. Nyomozás múltban és jelenben
11. Egy beteg kislány
12. Az erdei varázsló
13. A második nyom
14. A Sztankovánszky-kápolna
15. Hol elhalt a harang
16. Pletna és snorkelling
17. Rigatz Jancsi kincse
18. A feladás
19. A szentély titka
20. A táltos legendája

Utószó

„A kaland az, ami egyik percről a másikra történik;
aminek nincsen tegnapja és nincsen holnapja.”
Szerb Antal

Kedves Olvasó!

Alsómocsolád, ez az alig több, mint háromszáz lelket számláló észak-baranyai falu, a Hegyhát kapuja. Már a neolitikumban és később a római korban is település állt ezen a helyen. A „Mocholay” helységnevet először 1294-ben egy oklevél említi – a veszprémi apátság egyik jobbágyfalvaként.

„Írott” történelmünk 725. évét ünnepelve arra gondoltunk, hogy az eddig kiadott művek mellett elevenedjen meg egy réges-régi történet is. Egy kaland, „aminek nincsen tegnapja és nincsen holnapja”.

Ez a regény az idők folyosóján oda-vissza járva a tegnapokat köti össze a holnapokkal. Izgalmas olvasmányra hívom tehát az alsómocsoládiakat és az országunk más tájain élőket, legyenek idősebbek vagy fiatalabbak.

Ám ne csak e könyv lapjain látogassanak el hozzánk! Mert Alsómocsoládon a kalandok sohasem érnek véget, amíg a távoli és letűnt idők történéseit emlékezetünkben megtartjuk, és a jelenbe ágyazva megéljük.

Jó szívvel ajánlom e kötetet minden kedves olvasónak. Szerezzen a kalandozás kellemes perceket, maradandó élményt!

Kelt Alsómocsoládon, 2019-ben, mindszent havában

Dicső László
Alsómocsolád polgármestere

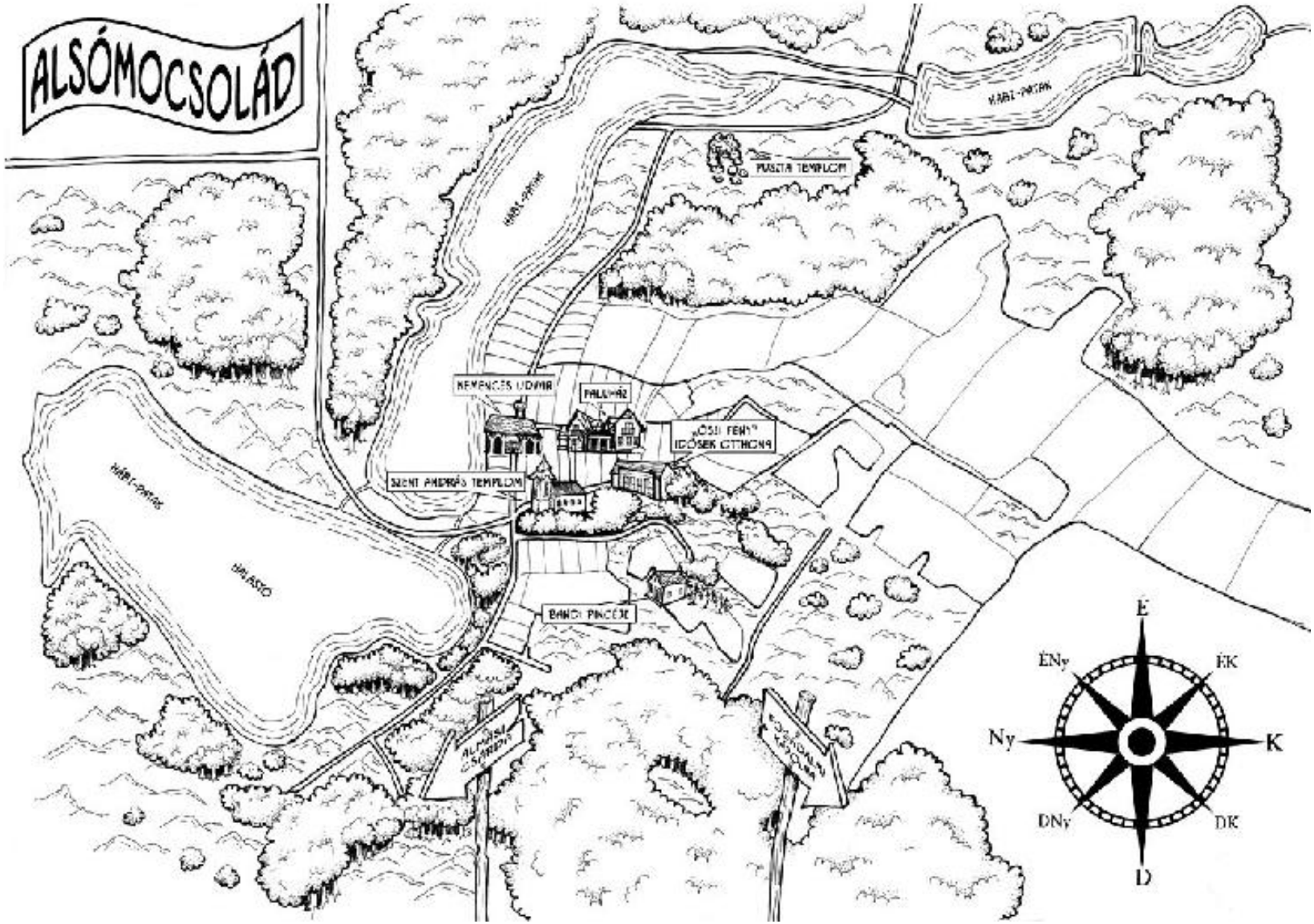
ALSÓMOCSOLÁD
HÁBI-PATAK
PUSZTA TEMPLOM
KEMENCES UDVAR
PALUHÁZ
„ÖSSI FENY"
IDŐSEK OTTHONA
SZENT ANDRÁS TEMPLOM
HÁBI-PATAK
HALASTÓ
BANDI PINCÉJE
E
ÉNy
ÉK
Ny
K
DNy
DK
D

A szerző előszava

Különös könyv ez: a több évszázados kaland helyszíne Alsómocsolád, egy létező falu a Mecsek tőszomszédságában, a Hegyhát dimbes-dombos vidékén. Hajdanán sűrű erdőségek borították, most apró kis falvak foltjai ülnek a tájon. A földben háromezer év emlékei rejtőznek feltáratlanul.

Történelmet idéző regényeim általában létező helyszíneken játszódnak, de valljuk be, Budapesten kicsit könnyebb fiktív szereplőket mozgatni, mint ezen a csöppnyi Baranya megyei településen. Ugyanakkor hosszas töprengés után arra jutottam, nem tehetem meg, hogy megváltoztatok bizonyos alsómocsoládi helyeket, tereket, személyeket. Bandi pincéjét botorság lenne Jóska pincéjének hívni, és ha már megtartom az eredeti nevet, miért ne tartsam meg valódi gazdáját is – természetesen az ő beleegyezésével.

E regény szereplői többségében persze nem léteznek a valóságban. A kalandtörténetek sajátja ez: hősök és gonoszok szerepelnek bennük, akiket az írói fantázia teremtőereje hoz létre. Ezzel együtt furcsa lesz annak olvasni e kalandtörténetet, aki nemcsak hogy járt már Alsómocsoládon, de ismeri is az ott élőket, ne adj' isten, ő maga is ott él. Arra kérem ezen olvasókat, hogy engedjék el az ismerősök kezét (vagy lépjenek ki önmagukból), és csak sodortassák magukat az árral. Ahová megérkeznek, az úgyis egy mesebeli világ lesz.

Egy író mesélőkedvének valóságon túli dimenziója.

Egyszóval ez a történet a valóság és a fantázia vékony határmezsgyéjén egyensúlyoz. Ha valakinek felkelti a kíváncsiságát, vajon mennyi az igaz belőle, azt arra bátorítom, hogy látogasson el Alsómocsoládra, és járjon utána maga.

Biztos vagyok benne, hogy szeretettel fogják fogadni.

És abban is meglehetősen biztos vagyok, hogy meglepődik majd.

Szélesi Sándor
2019. november

Előjáték

Kr. u. 178. március 8.
Marcus Aurelius császár uralkodásának 17. évében

Pannóniában a március ha nem havas és hideg, akkor esős és barátságtalan. Flavius Sulpicius Vatto, akit pontosan egy évvel korábban vezényeltek ide a kiújuló markomann és szarmata háború miatt délről, már jól tudta ezt. Gyűlölte Pannóniát, mert szemben a Róma környéki tájakkal, ahol a gyermekkorát töltötte, és ahol a tél kellemes tudott lenni, itt még a tavasz is többnyire csípős szelekkel és változékony időjárással köszöntött be. Flavius korábban másfél évet állomásozott keleten, Szíriában; annak időjárása volt leginkább a kedvére. Forró a vérem, szokta mondogatni nevetve, nekem napsütés kell, és tényleg így volt. Amikor más már fulladozott a hőségtől, ő még kiment a napra kicsit süttetni magát. Akkor lett Lacerta, azaz Gyík a beceneve.

Hát a hajdani szíriai Lacerta már a múlt ködébe veszett. Flavius Sulpicius Vatto most fázósan húzta össze magán szakadt, súlyos köpenyét. Alul-fölül áztatta a víz: fölülről az eső, alulról a mocsár. Bár lehet, nem is mocsár volt, csak az égi áldás puhította föl a földeket annyira, hogy azok mostanra mocsarasnak tűntek. De mindegy is, a víz az víz, mindegy honnan és miként szivárog be az öltözék redői közé. Jelen esetben mindenhonnan; a vassal szegecselt bőrszandál minden egyes lépésnél cuppantott egyet, és sarat szívott fel alulról, míg az eső cseppjei nyálkásan peregtek alá a fákról és a csupasz bokrok ágairól. A víz mindenütt ott volt. Egy pillantás az égre: a szürke fellegek eltakarták a napot, amely fáradtan ereszkedett a látóhatár felé. Még nem volt ugyan este, de a viharverte pannóniai vidékre sűrű, komor félhomály húzódott.

Flavius ereje végén járt, átnedvesedett göncei mellett a vállát óriási zsák húzta. Lezökkent egy fatönkre.

Aeropus hangosan csörtetve közeledett a bokrok között, olyan nagy zajt csapott, mintha egy vak vadkan volna. Flavius arra gondolt, egy rablótól elvárható lenne, hogy nesztelenül járjon. Aztán elengedte ezt a gondolatot. A légiós páncéling és a lopott kincsek csörögnek-zörögnek, nem maga Aeropus.

Persze ez nem lesz jó kifogás, ha az üldözőik utolérik őket.

Flavius és Aeropus egy vesztes összecsapás utolsó túlélői voltak. Bujkáltak és menekültek, római légióshoz méltatlan módon.

Az előző évi hadi sikerek után Pannonia Inferiornak, azaz a provincia keleti felének helytartója, Quintilius Condiatus képtelen volt megállítani a markomannok és szarmaták újabb közös támadását. A germán törzsek összefogtak egymással, és átkeltek a Danubiuson. Volt pár kisebb ütközet, de a római légiók képtelenek voltak hatékonyan ellenállni, egyszerűen szétverték őket. Brigetio és Aquincum szinte egyszerre véreztek el, majd jött Gorsium, és a támadók gyors lovaik hátán az egész vidéket feldúlták.

Nem kellett volna Marcus Aurelius császárnak az előző pannóniai helytartót, Vettus Sabinianust Szíriába küldeni, elmélkedett Flavius a farönkön ülve. Avidius Cassius lázadása amúgy is megoldódott volna: a hírek szerint a trónkövetelőt vagy trónbitorlót a saját katonái ölték meg. Ám Pannóniának a tehetséges Sabinianus után csak egy Quintilius Condiatus jutott, aki képtelen volt feltartóztatni a germánokat… Pedig hogy reménykedtek az itt élők egy kis békében! Lassan tízévnyi szakadatlan háborúskodás és a pestis pusztításai után úgy vélték, rájuk férne némi nyugalom.

– Most mit teszünk? – kérdezte Aeropus ebben a pillanatban.

– Ezekkel nem mehetünk Ioviába… – bökte meg a bőrszandálja orrával Flavius a zsákot. A *caligae* cuppant egyet, és víz csorgott ki a résein. A zsákban összekoccant két fémtárgy.

– Ha létezik még egyáltalán Iovia.

Aeropus leült a farönk másik felére. Nem úgy, mint Flavius, hanem a lábát átvetve rajta meglovagolta. A hátát nekidöntötte a karmokként meredező csupasz gyökérzetnek. Hónapokkal ezelőtt kidőlhetett a fa, azóta az őszi esők és a téli viharok megszabadították a gyökereket a rájuk tapadt földdarabkáktól. Egy-egy kő ennek ellenére beékelődött… mintha egy szörny ujjai között lett volna.

Villám hasította át az eget, a dörgés csak jó tíz szívdobbanással később érkezett meg.

Flavius megvonta a vállát.

– Megvédik magukat. A germánok csak rabolni jöttek. Iovia egy kisváros, annyira nem érdekes, hogy a fapalánkot áttörjék érte. Kifosztják a környező villákat, és eltűnnek.

– Szóval? – nézett rá érdeklődve Aeropus. – Mit tegyünk?

Flavius természetesnek vette, hogy neki kell döntenie: ő *immunes*[1] volt a légióban, míg Aeropus csak *munifex*[2]. Egyébiránt Aeropus tulajdonképpen egy

dardániai[3] tolvaj volt, akit a saját királya, Bato[4] adott el rabszolgának; így kötött ki a légióban.

Még ez volt a legjobb, ami történhetett vele.

Bár a jelen helyzet nem ezt támasztotta alá.

– Van a közelben egy híd – gondolkodott el Flavius. – A hírek szerint a föld gazdája, Tiberius Mansuetus jóravaló ember. Talán nála meghúzhatjuk magunkat.

– Ezekkel akkor sem tudunk elszámolni.

Mindketten a zsákokra pillantottak.

– Nem kellett volna kirabolnunk azt a szentélyt – szaladt ki Flavius száján.

– Ha jól emlékszem, te is benne voltál.

Flavius beharapta az ajkát. A pillanat hevében döntött, és győzött a mohósága. Nem mérlegelt. Akkor és ott nem számítottak erkölcsi kérdések vagy a józan megfontolás, elkapta a meggazdagodás lehetőségének a láza. A szentélyben gazdátlanul talált kincs. Aeropus érve, miszerint ha ők nem viszik el, majd elrabolják a germánok, nyitott fülekre talált. Sőt, igazából nem is volt szükséges, hogy a dardániai tolvaj bármivel is érveljen…

– Lehet, hogy átkozott, azért hagyták ott.

– Vagy lehet, hogy a pap már holtan feküdt valahol… És nem vihetett el semmit, mert aki meghal, mindenét itt hagyja a földön.

– De miért nem rejtette el a germánok érkezésének hírére?

– Talán mert nem találkozott hírvivőkkel.

– Vagy bízott benne, hogy a légió visszaveri a támadást.

– Most tényleg ezen akarsz rágódni?

– Nem – vallotta be Flavius. – Nem.

Lovak prüszkölése hallatszott a közelből. Egyszerre fordultak le a rönkről, és hasaltak el a fedezékében, a sárban. Flavius még az arcát is belenyomta, s most az egyszer örült a ráragadó vizes földnek. Úgy érezte, beleolvad a talajba.

A lovasok a hangokból ítélve hatan-nyolcan lehettek. Mély torokhangon beszéltek: a germán nyelv recsegő hangjai összetéveszthetetlenek más nép nyelvével. Jazigok, vélte Flavius. Az üldözőik. Az összecsapás után eredtek a nyomukba, és már fél napja kitartóan üldözték őket. A római hálát rebegett érte, hogy a pannóniai márciusi eső nem adta fel, és még mindig bőven szakadt az égből. Talán elmosta a nyomaikat.

A germánok megálltak, és a hangsúlyokból ítélve vitatkoztak. Talán azon, merre menjenek. Aztán – erre Flavius ismét csak a hangok alapján

következtetett – a csapat kettévált, és két különböző irányba indult el. Az egyik távolodott, a másik közeledett.

Flavius még közelebb húzódott a fatönkhöz, már ha ez egyáltalán lehetséges volt. Szeretett volna hátrapillantani, hogy megnézze, Aeropus mennyire látszódik, de nem merte megmozdítani a fejét. Ráadásul nem is lett volna elég visszanéznie, az egész felsőtestével mozdulnia kellett volna. Legyűrte a késztetést, és lélegzet-visszafojtva várt.

A zsákok! – villant be ekkor elméjébe a gondolat. A zsákok a rönk másik oldalán voltak, el fogják árulni őket!

Úgy vert a szíve, hogy azt hitte, túldobogja az esőcseppek kopogását. És szégyellte magát. Szégyellte magát, hogy Marcus Aurelius katonájaként a sárban fekszik. Nem halhat meg így, a földön, mocsokban. Ha a germánok felfedezik a zsákokat, elég leugraniuk a lovak hátáról… Úgy fogják hátba szúrni lendületből. És még csak nem is nézhet a szemükbe!

Flavius oldalra sandított. Látta a lovak lábát, és megpróbálta megszámolni őket. Hárman vannak, három lovas. Ő a római légió *immunese*, három jaziggal egyedül is elbánik! Az övén ott a gladius és a tőre. Két keze van, ha meglepetésszerűen támad, övé az előny.

Megfeszítette a hátát, készen az ugrásra, és közben az alkarjára helyezte a testsúlya egy részét. Már meg is volt a terve: fellöki magát, és ugrás közben kivonja a pengéket. A *pugiót* vesetájékon a legközelebbi jazig harcos testébe meríti, míg a másikat alulról fölfelé mellkason vagy hátba szúrja. Kis szerencsével a harmadikat lefordíthatja a ló hátáról… Így egy harcos áll egy harcossal szemben… Megöli, és akkor lovaik is lesznek a menekküléshez…

Egy pillanat választotta csak el a tervezést a kivitelezéstől, amikor egy kéz megfogta a lábát.

Aeropus!

Flaviuson az értetlenség hulláma csapott át. Mit csinál ez az átkozott dardániai?

Aztán rájött: amaz tudja, mire készül, és szándékosan visszatartja. Aeropus markával a bokáján nem lesz olyan gyors. Nem ugorhat föl, csak a biztos halál tudatában.

Flavius összeszorította ajkát, és dühödten markolt bele a sárba. A gyáva féreg!

Első dühében majdnem meggondolatlanul cselekedett, kis híján kirúgott hátra. De szerencséjére az egyik germán megtáncoltatta a lovát, és a lábak

nyomán sár fröccsent szét, amiből jutott Flavius fejére is. A római megmerevedett, agya kitisztult. Várta, mi következik.

A jazigok menni készültek.

A szürkületben és a szakadó esőben nem vették észre sem a lábaiknál heverő két férfit, sem a zsákokat. Belevágták sarkukat a lovaik oldalába, és megugratva őket, elindultak a bokrok között délnek.

Miután a jazig harcosok hangja beleveszett a távolba, és feloldódott az eső zajában, Flavius és Aeropus talpra kecmergett. Eddig csak vizesek voltak, most már tetőtől talpig sárosak is. Az öltözékük kétszer olyan súlyosnak tűnt.

– Meg kellene öljelek – szűrte a szót Flavius a fogai között.

Aeropus kifejezéstelen arccal nézett rá.

– Nekem köszönheted az életedet. Furcsa a hálád.

Flavius szó nélkül hagyta a dardániai válaszát, inkább átlépett a fatörzsön, és megnézte a zsákokat. Nagy, szürke kődarabnak tűntek a félhomályban.

Ez volt a szerencséjük.

Megpróbált az elkövetkezendőkre koncentrálni.

– Ezekkel nem jutunk át a mocsáron, ha a germánok a nyakunkban lihegnek – mondta halkan Aeropusnak. – És sehova nem mehetünk be velük… Valószínűleg Mansuetus is rákérdezne, mit cipelünk magunkkal.

– Mit javasolsz?

– Ássuk el a zsákokat, és aztán ha Marcus Antonius az istenek kegyelméből legyőzi a markomannokat, jazigokat, szarmatákat és mindenkit, aki a birodalom területére betört, akkor visszajövünk értük.

Aeropus gyanakodva méregette. Flavius megértette a hezitálás okát.

– Azt hiszed, ki akarlak rabolni? Te talán ezt tennéd, de én nem vagyok rabló. Ám mondok jobbat! Én elindulok arra – találomra jobbra mutatott –, te pedig ahova akarsz. Két különböző helyre rejtjük el a kincset. Úgy, hogy egyikünk se tudja, merre ásott a másik.

Aeropus átgondolta a javaslatot, aztán rábólintott.

– Rendben. Te arra, én másfelé! Legalább ötven, de nem több, mint száz lépés távolságra. Utána itt találkozunk. Ne kövess! Ha követsz, tudom, hogy rossz szándékkal teszed, és megöllek!

Flavius meglepve nézett a dardániai tolvajra. Nocsak, előbújt belőle a zsákmányát féltő rabló! A szentélyben lényegében nagyobb vita nélkül el tudták osztani a kincset. Az egyikük kettéválasztotta, a másikuk felmarkolta azt, amelyik zsák jobban tetszett neki. Testvéries osztozkodás, ahol még a

feladatokat is a szerencsére, egy feldobott ezüst pénzérmére bízták. De úgy látszik, ez a nagy testvériesség csak eddig tartott ki.

Aeropus felmarkolta a zsákját, és megindult a bokrok felé. Flavius sem sokat késlekedett. Az ásás könnyű lesz a felázott földben, és az eső gyorsan eltünteti majd a nyomokat. Ám olyan helyet kell találnia, amit akár évek elteltével is könnyedén azonosíthat.

Villám hasította ketté az eget, és a nyomában szinte rögtön megérkezett a mennydörgés is. Az istenek haragosak. Talán jogosan. Flavius egy pillantást vetett a víztől terhes felhőkre, és a beálló sötétségben maga is elindult rejtekhelyet találni a rabolt értékeknek.

Első fejezet

A kincslelet

Napjainkban

A kis meggypiros Suzuki úgy suhant a Hegyhát dombjai között kanyargó utakon, mintha legalábbis egy sportkocsi lett volna. A sofőrje egy szőkésbarna hajú fiatal nő volt, a pécsi Janus Pannonius Múzeum régésze, Arató Kinga. A nő Alsómocsoládra tartott, és nem azért nyomta a gázpedált, mert szerette a száguldást, hanem mert nem akart az utakon több időt tölteni a kelleténél. Úgy vélte ugyanis, hogy minden kormány mögött töltött perc elpocsékolt idő.

Normális esetben olaszul tanult volna vezetés közben, de induláskor nem találta meg a pendrive-ját, amire a hanganyagot felmásolta. Kénytelen-kelletlen bekapcsolta az rádiót, ám nem sokáig bírta a modern könnyűzenét, és mivel a háttérbeszélgetések és a reggeli komolytalan műsorok nem érdekelték, pár perc elteltével inkább csendet teremtett a kocsiban. Máris jobban érezte magát, de akkor meg eszébe jutott, hogy így mindez kidobott idő… elpocsékolt háromnegyed óra. Rálépett a gázpedálra.

Ezért száguldott hát, de természetesen a megengedett sebességgel, azaz a megengedett sebesség fölött azzal a tízszázaléknyi tűréshatárral.

Mágocsnál fékezett csak le, amelynek szélén ráfordult az alsómocsoládi útra. A kicsiny település zsákfalu volt: egy út vitt be, s csak azon lehetett elhagyni is.

Hamarosan megpillantotta a téglagyár épületét balról, majd a Pick csarnokát, és a vasútállomást jobbról. A GPS-re pillantott, ami jelezte, hogy már nincs sok hátra. Nemsokára meg fogja látni a kincsleletet. Ahogy erre gondolt, összeszorult a torka, és izgatottság fogta el.

Este kapta a telefont, hogy találtak pár érmét meg tálakat Alsómocsolád külterületén. Hallott már a faluról, tudta, hol van, de még sosem járt itt annak ellenére, hogy csupán ötven-egynéhány kilométerre van Pécstől. Gyors telefonálásba kezdett, megszervezte a mai napját, majd előkeresett pár anyagot egy korábbi alsómocsoládi kincsleletről, amit még 1905-ben találtak a település határában. Akkor egy nagy darabszámú éremanyag került elő, amelyet feltehetően a második századi markomann betörés első nagyobb hulláma során

rejtettek el. Kinga most is valami hasonlóra számított… legalábbis az esti telefonbeszélgetés alapján. A telefonáló ugyan nem tudta megmondani, mikori a lelet, de plasztikusan leírta, hogy „az egyik bronzkelyhen lepedőbe öltözött alakok tartanak a magasba valamilyen állatfejet”.

Felért egy kis domb tetejére, és a szeme elé tárult a völgyecske mélyén egy nagy kék víztükör: az első halastó. Kinga automatikusan gyorsított megint, majd megpillantotta a falutáblát: Alsómocsolád. Elsuhant mellette, s utána fél percbe sem telt, hogy beérjen a központba, a templom elé. Ott a GPS iránymutatása szerint jobbra kanyarodott, és felfelé indult. Az önkormányzati hivatalhoz, illetve ahogy itt nevezték, a faluházhoz igyekezett.

A W alakú épületet nem lehetett eltéveszteni, úgy állt a domboldal közepén, mint egy dicsőséges hadvezér, aki a tájat szemléli. Vastag fagerendákból emelték, és két bejárata is volt, amelyekhez pár lépcsőfok vezetett fel. Előtte kis virágos park, a parkban szépen faragott madáretetők. Kinga leparkolt a kocsik közé a Suzukijával, s még ki sem szállt, amikor már ráköszöntek.

– Magácska a régész? – kérdezte a karakteres arcú, pirospozsgás, kissé őszülő, ötven körüli férfi, aki kijött eléje. Nem volt a hangjában csodálkozás, legalábbis Kinga nem hallotta ki.

– Igen. – A nő becsapta a kocsiajtót, majd előrenyújtotta a kezét. – Arató Kinga.

A férfi megragadta az ujjait és finoman megszorította.

– Taller József, a falugondnok. Már vártam. Jöjjön, elviszem Gabihoz.

Kinga a faluház felé sandított.

– Előbb beszélnék a polgármester úrral.

– Brüsszelben van egy konferencián. Csak holnap jön haza… De felhívott, és azt mondta, hogy mindenben álljak az ön rendelkezésére.

– Értem. És van másvalaki, akivel beszélhetek?

– Hát nem tudom...De nekem ma amúgy sincs semmi egyéb dolgom...

A nő megadta magát a körülményeknek.

– Rendben. Akkor mutassa az utat ehhez a… Gabihoz!

Ám amikor vissza akart szállni a Suzukijába, a falugondnok megállította.

– Menjünk az én kocsimmal – mondta, majd hozzátette magyarázatképpen: – Egyszerűbb, ha én vezetek, és spórolunk az üzemanyagon is. Ráadásul annyival kevesebb szén-dioxid kerül a föld légkörébe!

A falugondnok egy kis, fehér Mercedes kisbusszal járt, amelyben példás tisztaság uralkodott. Először visszagurultak a keresztutcára, majd balra

kanyarodva felfelé indultak a dombon, de nem mentek messzebb kétszáz méternél. A Jupiternél szálltak ki.

Kinga meglepetten bámult a táblácskára, amelyen a bolygó neve állt.

– Miért van itt, hogy Jupiter? – kérdezte.

– A Naprendszert leképeztük a falura. Középen van a Nap, aztán arányosan a bolygópályák. A Jupiter itt kell hogy keringjen. Amikor befordult a faluházhoz, nem látta a „kisbolygóöv”-táblát?

– Nem.

Kinga kezdte sejteni, hogy ez egy különleges település lesz. Szén-dioxid-kibocsátás és Naprendszer?

A ház, ahol a bejelentő – a falugondnoknak csak Gabi – lakott, egy tökéletesen rendben tartott falusi porta volt. Az udvarban egy németjuhász-keverék szaladgált, s jöttükre olyan heves farokcsóválásba kezdett, hogy lehetetlen volt szemmel követni.

A falugondnok becsöngetett, majd átnyúlt a kovácsoltvas kerítésen, és megsimogatta a kutya fejét.

– Szia, Lángos!

– Maga látta a leletet? – kérdezte várakozás közben Kinga.

– Nem – fordult vissza a gondnok. – Gabi nagyon titkolózott. Pénzérmékről beszélt, de azt állította, más is volt ott.

– Igen, nekünk is ezt mondta a telefonban. Nem mutatta meg senkinek, hogy mit talált?

– Egyedül a polgármesternek mutatta volna meg, de hát a Laci ugye most nincs itthon. Ezért aztán betelefonált a múzeumba. Pécsre.

– Igen, azért vagyok itt.

– És mit mondott? – érdeklődött a gondnok, de Kinga nem tudott válaszolni, mert a ház oldalában feltűnt Danos Gábor. Magas, szikár ember volt, napcserzett bőrrel és vastag bajusszal, ami a múlt század ötvenes-hatvanas éveit idézte fel.

– Jó reggelt! – kiabálta harsányan már messziről. – Szia, Józsi!

– Helló, Gabikám! – intett a gondnok. – Meghoztam a pécsi régész hölgyet – mondta, mintha Danos nem látta volna. Kinga arra gondolt, hogy nem kellett őt hozni, de nem szólt. – Most aztán meg kell mutatnod, mid van! Nem titkolózhatsz tovább!

– Nem is akartam én titkolózni. – A házigazda elővett egy súlyos kulcscsomót, és tévedhetetlen gyorsasággal elővarázsolta belőle a kapukulcsot. – Csak el akartam kerülni, hogy az egész falu itt toporogjon a portám előtt.

– Mekkora a falu? – kérdezte Kinga.

– Háromszázhúsz fő. De kicsi a vidék, és madárszárnyon röppennek körbe a hírek. Hozzáadhatja Mágocsot és Bikalt is. Már mindenki itt lenne…

Ezt Kinga történetesen el tudta hinni. Pár héttel korábban egy másik Baranya megyei kis faluban kútásás közben egy csontvázra bukkantak. Kiment, leszállt a lyukba, és amikor egy perc múlva felnézett, miért sötétedett be olyan gyorsan, már tucatnyi kíváncsi arc hajolt utána s takarta el az égboltot.

Az udvarra belépve szertartásosan kezet fogtak Danossal, aki bezárta a kaput, és odaszólt a kutyának.

– Te pedig ugass, ha valaki megáll a ház előtt, ne a farkadat csóváld!

A kutya boldogan nézett fel rá, és a farkát csóválta.

Danos legyintett egyet.

– Eh! – sóhajtotta lemondóan. – Erre jöjjenek!

Az élre állt.

A ház bejárata az épületekkel keretezett udvar felől nyílt. Három lépcsőfok vitt fel a fedett tornácra, amelynek korlátján virágzó muskátlikkal teli cserepek függtek. A magasból szélcsengők lógtak, nem egy, hanem legalább tizenöt. Akadt köztük bambusz és fém egyaránt. Irtózatos csengés-bongás lehet itt, ha feltámad a szél, gondolta Kinga.

Danos a bejárati ajtó zárja körül motozott.

– Bezártam… – magyarázta Kingának, látva annak csodálkozó arckifejezését. – Tegnap óta mindent zárok. Ma nem is szellőztettem… Elnézést kérek a szagokért!

A házat kávé- és tojásrántotta-illat töltötte be. Egyáltalán nem tűnt kellemetlennek, nem kellett volna elnézést kérni érte. Azonfelül kellemes hőmérséklet volt bent. Kint már kezdett felmelegedni a levegő, a júniusi nap éreztette az erejét. Ezzel szemben Danos otthonában, a vastag falak között jóleső hűvösség uralkodott.

Bent az előtérben a házigazda egyszer csak megfordult.

– Most jut eszembe… – kezdte, és látszott rajta a hirtelen jött zavar. A két kezét nézegette, mintha nem merne Kinga szemébe nézni. – Tudna mutatni valamilyen igazolványt? Nem azért, mintha bizalmatlan lennék, de biztos, ami biztos…

Kinga a táskájába nyúlva elővette a tárcáját, és kikereste a személyijét.

– Én is? – kérdezte a gondnok.

– Ne hülyéskedj, Józsi, téged ismerlek! – morogta Danos.

– Jól van na…

Danos elvette a személyit, és alaposan megnézte.

– A megyei múzeumból?

– A Janus Pannonius Múzeumból, igen. De ön telefonált oda…

– Csak nem mondták, ki lesz az, akit küldenek. – Danos még jobban zavarba jött. – Félre ne értsen! Nincs semmi bajom azzal, hogy nő, vagy hogy ilyen fiatal. Csak tudni szeretném, hogy a jó embernek mutatom-e meg, amit találtam.

Kinga visszavette a személyi kártyáját, és kimérten bólintott.

– Jó embernek mutatja meg.

– Rendben. Tényleg ne haragudjon, csak elővigyázatos vagyok. Olyan sok rosszat hallani… De persze nem a falubeliektől félek, hanem a kívülállóktól.

A nő végül is nem haragudott. Csak kicsit túlzónak érezte ezt az óvatosságot. Ezzel együtt szeretett volna minél előbb végére járni az ügynek.

– Nos, hol van a lelet?

Még beljebb mentek, egészen a nappaliig. Egyszerű, szekrénysorral, plazmatévével és fotelokkal berendezett helyiség volt. Középen egy kis asztal állt, oldalt egy hatalmas pálma. Bal oldalon egy sötét rózsaszínre festett fa ajtó nyílt. Danos arrafelé intett.

– Ott bent.

Kinga belépett volna, de az ajtó zárva volt.

– Bocsánat – mondta Danos, és egy teljesen átlagos kulccsal kinyitotta az ajtót. Aztán kitárta.

Kinga ehhez már nem fűzött megjegyzést. Csak belépett a kicsiny szobába, amely gyerekszoba lehetett egészen a tegnapi napig. Addig, amíg az ágyon egy kiterített pokrócra fel nem sorakoztatták a megtalált leleteket.

A nőnek földbe gyökerezett a lába. Csak állt a lovacskákkal kitapétázott falak között, a könyvespolcok színesen sorjázó, eldőlt könyvei mellett, a falról lenéző gyerekrajzok alatt, állt, és nem bírt megmozdulni se. Sőt levegőt se vett majdnem fél percig.

Amit látott, az minden várakozását felülmúlta.

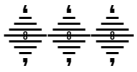

A múzeum restaurátora másfél óra múlva érkezett meg. Kinga addig sem tétlenkedett, a falugondnokot visszaküldte a Suzukihoz, és megkérte, hogy hozza el a kocsi csomagtartójából a notebookját. Inkább átadta a kocsikulcsot, mint hogy ott hagyja a kincsleletet.

Mialatt a kollégájára várt, Kinga egy Excel-fájlban pontos leltárt készített az ágyra felsorakoztatott leletegyüttesről. A kincs nagy része pénzérme volt, egy jó adag földdel összetapadva, de akadt ott két ezüstkehely, két ezüsttálca és egy méretes, mély tál. Bronzból egy mécses, egy kancsó és még két kupa, illetve egy díszes, csontnyelű tőr. A legértékesebbek azonban egy szétfoszlott ruha és annak kiegészítői voltak. A fibulák és a veretek aranyból készültek, ez már az első pillanatban látszott. Kinga a mobiljával fotókat is készített, rengeteget. Danos végig ott sertepertélt körülötte, és folyamatosan kérdezgetett.

– Ugye jól éreztem, hogy értékes?

– Jól, nagyon értékes.

– Az arany? – mutatott rá Danos az egyik csatra.

– Igen.

Az arany évszázadokat tölthet a földben, mégis úgy kerül elő, mintha tegnap tették volna oda. Az ezüst nehezebben azonosítható, mert megfeketedik, a réztárgyak pedig bezöldülnek. Bronztartalmuktól függően változó a zöld árnyalata…

– Mikori? – kérdezte a férfi.

Kinga felmutatott egy pénzérmét.

– Ezt Marcus Aurelius császár verette, az ő képét láthatja rajta. – Miután Danos egészen közel hajolt, hogy lássa a római császárfejet az érme oldalán, Kinga kelletlenül elhúzta előle, mintha csak a szuszogásával is ártana neki. – Marcus Aurelius Krisztus után százhatvanegyben lett a Római Birodalom császára… Ez persze nem jelenti azt, hogy a lelet abból az időből való, de első ránézésre nincs későbbi pénzérme a leletegyüttesben, tehát feltételezhető, hogy a császár tizenkilenc évig tartó uralkodása alatt kerülhetett a kincs a földbe.

A maga részéről ezzel lezártnak tekintette a témát, de Danos nem adta fel.

– És a kelyhek meg a tálca? Ezüst mindkettő, nem? A családunknak volt hajdanán ezüst étkészlete… Felismerem. És hallottam ám a Seuso-kincsről is!

– Azért ez nem Seuso – szűrte a szót a fogai között Kinga. – Két ezüsttál, egy ezüstkehely és pár aranyfibula még nem Seuso.

Amit látott, az nem az ezüst vagy az arany miatt volt értékes. Számára a bronzkelyhek és a kancsó is csodálatosak voltak: olyan aprólékosan kidolgozott alakok látszottak ki a ráragadt föld alól, hogy a nőnek könnybe lábadt a szeme a boldogságtól.

Ami nagy szó, mert kevés dolog bírta igazán meghatni.

De hogyan mondja el ezt a házigazdának?

– Ott is valami hasonló volt – erősködött Danos.

– Tizennégy… tizenöt darabból áll a Seuso-lelet – felelte Kinga kicsit kioktató hangon. – Majdnem kilencven kiló ezüst, és feltehetően sokkal, de sokkal nagyobb volt a hajdani tulajdonosnak a tulajdonában… Félre ne értsen – tette hozzá, miután látta Danos tekintetében a haragot, amiért lekicsinylik a felfedezését –, ez is gyönyörű lelet. Bele fog kerülni a neve a magyar archeológia történetébe.

Danos megenyhült.

– Nem erre hajtok, és nem is a pénzre. Amikor ez előkerült a földből, mármint amikor megpillantottam, az olyan érzés volt… – a férfi kereste a szavakat –, az olyan érzés volt, mintha egy mesébe csöppentem volna. Mintha nem is a valóságban lettem volna. Érzett már ilyet? És utána arra gondoltam, hogy ezt mindenkinek át kell élnie.

Kinga addig a háta közepére kívánta a házigazdát, de most megváltozott a róla alkotott véleménye. Végül is, ha belegondol, mindent jól csinált. Megóvta a leletet, nem kezdte el letisztogatni, értesítette a megyei múzeumot, és nem verte nagydobra a megtalálását, tehát feltehetően érintetlen a helyszín is, ahonnan előkerült.

– A telefonban azt mondta, hogy a krumpliföldből fordult ki.

– Igen.

– Ha megérkezik a kollégám, akkor majd meg kellene mutatnia a helyet.

– Természetesen.

Kinga a falugondnokhoz fordult, és megint a kezébe nyomta a kocsikulcsot.

– Van egy táska az anyósülés mögött a padlón. Elhozná nekem, kérem?

A gondnok csak bólintott, és már ment is. Danos vele tartott, hogy kiengedje, és ekkor Kinga végre egyedül maradhatott a lelettel.

Letérdelt a földre az ágy mellé, és pár másodpercig csak bámulta az ezernyolcszáz évesnél idősebb tárgyakat. Ezekben a pillanatokban kettesben volt a megtapasztalható történelemmel, s a hajdanán éltek mindennapjainak részévé vált. Olyan kelyheket nézett, amelyekből valakik valaha ittak, s olyan csatokat, amelyekkel erős férfiujjak fogták össze a ruháikat magukon. Közel érezte magát hozzájuk, közelebb, mint bárki máshoz mostanság…

– Helló, Kinga! – köszönt rá egy magas hang, s a nő összerezzent.

Danos a múzeum régészeti restaurátorával tért vissza.

Kinga felállt, és kicsit kelletlenül rámosolygott a fiatal, nyúlánk férfira… vagy inkább fiúra, mert Rakonczai Levente ugyan betöltötte már a huszonhatot, de nem nézett ki idősebbnek tizennyolcnál. Csupasz állán még csak nem is serkent a szakáll.

– Szia – felelte. – Ezeket kellene elcsomagolnod.

A fiú megpillantotta a leletegyüttest, és hosszúkás arca úgy megnyúlt, hogy Kinga azt hitte, menten lefolyik a földre.

– Azt a… – nyögte Levente, és ennél többre nem is telt tőle.

– Ugye? – örömködött a házigazda.

A fiú olyan lágyan lépett közelebb az ágyhoz, mintha attól félne, hogy az menten szárnyat növeszt, és huss, kirepül az ablakon, mint egy félénk madárka, s viszi magával az összes kincset.

– Hűha! – tette hozzá.

– Na, ha kihűháztad magad – szólalt meg a nő –, akkor összecsomagolhatnád, amit látsz, és beautókázhatnál vele a múzeumba!

– Persze, persze. – Levente kifordult az előtérbe, és két hatalmas, merev vázas, fémcsatos bőrönddel tért vissza. Megint meglátta a leleteket. – Ó, de gyönyörű… – lehelte.

Kinga megforgatta a szemét, és átadta a helyét az ágy mellől. A restaurátor letérdelt, felnyitotta a bőröndöket, amiknek belsejét igazítható rekeszek osztották megannyi részre. Kivett egy hatalmas adag papírvattát belőle, egy köteg savmentes papírt, és maga mellé tette őket a szőnyegre, majd előkapott egy tollat és egy jegyzettömböt, azt pedig a másik oldalára helyezte le.

– Ez nem gyors munka lesz – nézett fel Kingára, aki örült, hogy Levente végre érthetően kommunikál.

– Ráérsz – intett. – Most kimegyünk Danos úrral a lelőhelyre, és körülnézek ott is. A többit meglátjuk. Visszajövök majd ide!

– Oké. – A fiú nem vesztegetett több szót a beszélgetésre. Munkához látott. Kinga egy percig még nézte, ahogy szakszerű, precíz mozdulatokkal elcsomagolja az első érméket, s felvezeti őket egyesével a jegyzetfüzetébe, majd intett Danosnak, hogy mehetnek.

Megvárták a falugondnokot a kistáskával.

– Könnyű volt megtalálni – mosolygott a férfi. Kingának az ajkán volt a válasz, hogy persze, hiszen nem olyan nagy és bonyolult szerkezetű egy Suzuki, de aztán nem mondott semmit. Mindhárman beültek a kisbuszba, és elgurultak a földekig.

Közben Danos előadta a kincs megtalálásának történetét.

– A burgonyaföld közepén volt egy vadkörtefa – mesélte. – Jó nagy fa volt, persze tudott hova nőni, mert semmi nem nyomta el. Vagy tizenöt méter magas,

hatalmas törzzsel. Gyerekkoromban is ott állt, csak kisebb volt persze, de rengetegszer felmásztunk rá vadkörtét enni. Evett már vadkörtét, kiskegyed?

Kinga nemet intett.

– A vadkörtét az ember vagy szereti, vagy nem. Nincs köztes út. Hát, egyszer kóstolja meg, mindenesetre én gyerekfejjel szerettem. Néha csipegettem is a fáról, ha úgy esett, szóval fájt a szívem, amikor láttam, hogy vége. Valami megtámadta, és elszáradt. Áprilisban levágtam az ágait, és szándékomban állt kidönteni, de aztán jöttek azok a vizes hetek, amikor csak esett és esett. Még fagyott is… Bolond egy hónap volt, és a május sem volt jobb, szóval akadt ezer más munka. Na, gondoltam aztán tegnapelőtt, most már ideje kikapni a gyökereket is a földből, szóval kimentem a traktorral, hozzákötöttem egy lánccal, és meghúztam. Ki is fordult, ahogy az a nagykönyvben meg van írva, csakhogy aztán látom, hogy a gödör mélyén valami csillog… Vagyis nem csillogott, de látszott, hogy megcsíptem valamit…

Danos elhallgatott, várta a reakciót a szavaira.

– És mit csinált utána? – kérdezte kicsit türelmetlenül Kinga.

– Hát lemásztam a gödörbe, és összeszedtem, amit találtam. Nagyon vigyáztam ám. Mindig nálam van a svájci bicskám, azzal lazítottam meg azt, ami mélyebben benne volt a földben. Óvatos voltam, ügyeltem rá, hogy meg ne karcoljak semmit. Aztán becsomagoltam az egészet a kabátomba, ami mindig velem van, és abban hoztam haza. Egyedül élek, a feleségem évekkel ezelőtt meghalt. Van egy lányom, de ő Bikalon él, oda ment férjhez, és van egy unokám is. Szóval üres volt a ház.

– Akkor a gyerekszoba…

– Az unokámé. Persze a lányomé volt, de most az unokámé, ha éppen itt van nálam, Mocsoládon.

Elérték a falu szélét, és lefordultak egy földútra. A kisbusz jól bírta az egyenetlen talajt, a falugondnok pedig ügyesen vezetett.

Egyik oldalon egy ligetes erdősáv húzódott, a másik oldalon szántóföld, friss zöld hajtásokkal. Kinga ugyan nem volt járatos a mezőgazdaságban, de a kukoricát azért még felismerte. Hamarosan elértek a kukoricás határához, ahol egy másik föld kezdődött. Ahogy jobbra fordultak, nem egész ötven méter távolságból már látszott a zöld növénytövek között az égnek meredő gyökérzet.

– Ez a burgonyaföld? – kérdezte a nő.

– Aha.

Megálltak a földúton a gyökerekkel egy vonalban, majd kiszálltak a kocsiból. Kinga bent hagyta a notebookját, kivette viszont a táskáját, amit másodjára hozatott el a gondnokkal. Az egynapos traktornyomon besétáltak a gyökérhez.

A gödör másfél-két méter mély lehetett, látszódtak az elszakadt, vékonyabb gyökerek. Kinga értő szemekkel mérte föl a helyszínt. A mélyedés az elmúlt fél-egy napban kiszáradt, de így is tisztán kivehetők voltak a történeti rétegződések, és meg lehetett különböztetni az emberi – itt éppen Danos Gábor és svájci bicskája – nyomokat a fa kifordításából eredő nyomoktól.

Kinga leguggolt, majd leugrott a gödör mélyére.

– Mit csinál? – lepődött meg a falugondnok.

– Megvizsgálom az előkerülés helyét – válaszolta a nő.

– Abban reménykedik, hogy talál még valamit?

– Nem csupán abban… Én nem kincskereső vagyok, engem a lelet megtalálásának körülményei legalább annyira érdekelnek.

– Miért? – értetlenkedett Danos. – Most mondtam el, hogy hogyan történt.

– Sokat meg lehet tudni abból, milyen körülmények között került a földbe a kincs. Az ásott gödör formájából például ki lehet következtetni, hogy a tulajdonosa hevenyészve, gyorsan rejtette-e el, mert menekült valaki elől, vagy tervszerűen helyezte a földbe, mert készült a háborúra vagy éppen a menekülésre. De mintát is veszek a földből, abból a rétegből, ahonnan a lelet előkerült. Annak vizsgálatából, a benne talált pollenekből egy archeobotanikus meg tudja állapítani, melyik évszakban bolygatták meg a talajt. Értik?...

– Értjük – bólintott a gondnok, és leguggolt, hogy jobban lásson.

Kinga a táskából egy teljesen átlagos spaklit vett elő, és egy furcsa szerszámot, amely mintha egy ereszcsatorna lefogópántjából készült volna némi átalakítással. Megmarkolta a rajta kialakított nyelet, és megkezdte fellazítani a földet.

A külső, száraz réteg lepergett, s alatta egy nedvesebb, élénkbarna rész tűnt fel.

A nő szakszerűen dolgozott. Teljesen elmerült a munkában. A falugondnok egy ideig guggolva nézte, amikor aztán kényelmetlen lett a testhelyzet, felállt. Danos odébb dohányzott, és az eget bámulta, talán a következő napok időjárásán gondolkodott. Amikor elszívta a cigit, elnyomta a vadkörtefa gyökerén, majd elővett egy kis zacskót, és elzacskózta a csikket.

Türelmesen vártak, hogy a pécsi régésznő elvégezze a dolgát.

Kinga a spaklival egy egyenes falat vágott a földbe, majd lefotózta azt a mobiljával. Idejövet azt feltételezte, hogy a mostani éremlelet hasonló lesz az 1905-ben megtaláltakhoz. Volt ugyan hasonlóság, de a gödörben térdelve már sejtette, hogy ez a lelet bizonyosan nem párja a száz évvel korábbinak.

És nemcsak hogy nem párja, de volt valami különleges is benne. Kinga érezte, hogy nem kerek ez a történet.

Megfogadta magának, hogy utána fog járni ennek az érzésének.

A Dunántúl tele van a Római Birodalom korából származó emlékekkel, leletekkel. Az a három évszázad, amely alatt Pannónia a birodalom egyik provinciájaként a civilizált ókori világ része volt, gazdagságot és jólétet jelentett még a fel-fellángoló háborúk közepette is.[5] A gazdagság és a jólét pedig sok-sok kincset és tárgyi emléket hagyott az utókorra… Azokkal együtt pedig megannyi mesét elmúlt életekről, kikerülhetetlen sorsokról, és a kikerülhetetlen pusztulásról.

Egy kismotor berregése hallatszott. A jármű egyre közelebb ért, majd megállt a gödör mellett. A beálló csendet egy tinédzser magas hangja szakította ketté.

– Jó napot, Gabi bá'! Itt került elő az a kincs?

– Mit keresel itt, Áron fiam? – dörmögte Danos, jól kivehető nehezteléssel.

– Errefelé motoroztam, és körbejárt a hír a kincsről, amit talált, meg a régész hölgy érkezéséről.

„Hölgy", húzta el a száját a gödör mélyén Kinga. Csak félig-meddig figyelt, de ez a szó megütötte a fülét. A srác próbált nagyon udvarias lenni.

– Aztán ki szaladgált körbe azzal a hírrel?

– Hát ez is, az is.

– Megkérdezhetem, hogy kismotorja van-e?

– Megkérdezheti, Gabi bá', de hát tudja is rá a választ.

– Na, elmész, te… Nincs itt semmi keresnivalód, Áron fiam, itt munka folyik! – Danos felemelte a hangját. – Élvezd a nyarat, menj, lógj a haverokkal!

– Úgy lesz, Gabi bá' – mondta a fiú, és Kinga meg mert volna esküdni rá, hogy tele szájjal vigyorog. – Jó munkát Gabi báéknak!

A fiú beindította a motort, és távozott.

Kinga elmosolyodott a gödör mélyén, és ismét minden figyelmével a földfal felé fordult.

Második fejezet

Kincskereső láz

A restaurátor Rakonczai Levente egy kicsivel hamarabb végzett, mint ahogy Kinga visszaérkezett Danos házához. Addig a fiú Lángossal, a kutyával ismerkedett, majd az ismerkedés után a fülét vakargatta, és megpróbálta elkerülni, hogy a német juhász teljesen összenyálazza.

– Minden rendben van? – Ezzel a kérdéssel lépett eléje Kinga.

– Persze. Becsomagoltam és felcímkéztem minden egyes tárgyat és érmét – felelte Levente. – Csak rád vártam. Mi a terv?

– Szeretnék egy kutatószelvényt megnyitni – felelte a nő.

– Van esély rá, hogy találsz még valamit?

– Nem sok. De egy próbát megér.

– És hogy csinálod?

– Megbeszéltem a föld gazdájával, hogy letolja a felső ötven centit a traktorral.

– Egyszerűbb, mint a falusiakkal ellapátoltatni – bólogatott a restaurátor.

– Ja. Én felszedem a fémkeresőt, ő meg hozza a traktort. Te vidd be a leletet a múzeumba, és kezdd meg a megtisztítását!

– Értettem, őrmester asszony!

– Ez most vicc volt?

– Csak amolyan tréfácska. Kis facsemete… Csemetécske…

– Az jó, mert én nem hallottam ki belőle semmi vicceset.

A restaurátor zavartan félrenézett.

– Oké. Akkor én megyek is… És nekiállok bent a munkának. A múzeumban megtalálsz, ha kellek.

Kinga csak biccentett. Már a következő feladaton járt az agya.

Danos vállalta, hogy a traktorára felszerelt rézsűs kanállal letisztítja a vadkörtefa után maradt gödör környékét egy ötször öt méteres körzetben. A fémkereső maximum egy méterig mutatja ki a fémeket, de persze ez függ a talajtól és a keresett tárgyak méretétől is. Egy kisebb pénzérmét, ha harminc centinél mélyebben van, már nem fog jelezni. A felszíni fedőréteg eltakarítása azonban nem csak azért fontos, hogy közelebb jussanak a réteghez, amelyben talán más is fellelhető. Ez az elrejtés körülményeihez is közelebb juttathatja őket…

Ki volt az, aki ezeket a kincseket a földbe rejtette? És miért?

Az, hogy miért nem jött vissza értük, szinte biztosan tudható. Valószínűleg idő előtt meghalt. De ezen kívül még sok-sok kérdés várt megválaszolásra.

A traktor az udvar túloldalán, a fészerben pihent. Danos Gábor hátrament, hogy felszerelje rá a grédert. Rakonczai bepakolt a kocsijába, amely egy fehér Honda volt, és aztán köszönés nélkül távozott. A falugondnok Taller József pedig elugrott a Suzukihoz a fémkeresőért, ami a csomagtartóban pihent.

Kinga kettesben maradt a kutyával.

– Nem vagyok valami nagy állatbarát – mondta neki, miután amaz két nagy, fekete szemével várakozón tekintett rá. – Tőlem aztán ne számíts simogatásra! Gyerekkoromban is csak halaim voltak.

A traktor felmorrant a fészerben. Amikor Danos kiállt vele, Kinga átgondolta a tervét. A gréder használható lett volna, ha nincs eleve egy hatalmas lyuk a földben, de így csak rátolja a földet. Gyors és alapos munkát lehet végezni vele, de túl nagynak és erősnek tűnt. Paradox, de éppen a hatékonysága miatt nem volt megfelelő.

– Lehet, mégis inkább pár falusi kellene lapáttal…

Megvárták a falugondnokot, aki rezignáltan nyugtázta a változást, és rögtön bősz telefonálgatásba kezdett. A mobillal a fülén kisétált az utcára, mintha ott jobb lenne a térerő.

Danos szó nélkül visszatolatott a fészerbe, és Kinga megint egyedül maradt a kutyával.

– Nézd – mondta a nő a német juhásznak, amikor az az ujjai alá tolta a fejét –, nem sokat leszek Alsómocsoládon… Szerintem maradjunk annyiban, hogy most még utoljára megsimogatlak, aztán befejeztük!

A kutya nem nagyon érthette az „utoljára” fogalmát, mert ettől a pillanattól kezdve nem tágított Kinga mellől.

A nő leült, és az ölébe vette a fémkereső táskáját. Lángos ekkor arra tette rá a fejét, és várakozóan nézett fel rá.

– Ezt nem lehet a végtelenségig csinálni – mondta Kinga a kutyának.

Erre amaz a farkát kezdte csóválni.

– Megkedvelte magát – mosolygott Danos Gábor a fészerből kilépve. – De persze Lángos barátságos kutya. Nincs is kit megugasson a faluban. Mindenkit ismer. Kérdezhetek valamit?

– Persze – bólintott Kinga.

– Az a pár négyzetméter nem számít, de ugye nem ássák föl az egész földemet?

– Nem szoktunk egész földeket felásni – nyugtatta meg a nő a házigazdát. – Csak ezt az ötször öt métert, amiről beszéltünk. Valószínűsítem, hogy nem fogunk találni semmit, és akkor nem is zavarunk tovább.

– Miért ne találnának?

– A leletegyüttes a lyuk méretéből és formájából ítélve egy zsákban lehetett. Hirtelen áshatta el a gazdája, és egészben tehette ezt meg. Ami egyrészt azt jelenti, hogy nem lesznek széthullott, szétszórt kincsek, másrészt mivel nem tervezett lehetett az elásás, nem lesz a közelben semmiféle római kori épület. Szóval nincs mit feltárni.

– Erre mind a gödörből jött rá?

– Nem ördöngösség. Ha megtanulja felismerni a jeleket, maga is rájöhetett volna.

A falugazda visszatért az udvarba, és győzedelmesen lengette a mobiltelefonját.

– Sikerült hat embert szereznem – büszkélkedett. – De csak kábé egy óra múlva tudnak jönni. Mindenki ebédel. Maga nem éhes?

Kinga akkor figyelt fel rá, hogy egy lyuk van a gyomra helyén. Eddig észre sem vette. Benyúlt a zsebébe a mobiljáért, és megnézte rajta az időt. Benne jártak már a délutánban, egy óra is elmúlt.

– Nem hoztam magammal semmit… – vallotta be. – Gondolom, nincs étterem Alsómocsoládon.

– Az nincs, de lebeszélem az ebédet az idősek otthonában.

– Az nagyon jó lenne – mondta a nő engedékenyen, és hozzátette: – Köszönöm!

– Nincs mit – legyintett a gondnok. – Háziasan főznek, biztos ízleni fog.

Az idősek otthona Alsómocsolád szívében állt, kerítések és kapuk nélkül; a hátsó traktusa közös volt a templomkerttel. Kinga és Taller József úgy léptek be oda, mintha étterembe mennének. Az étkező nagy volt, világos és hangulatos, meleg színekkel festették ki. Kiderült, hogy a faluházban dolgozók is ott ebédelnek.

Gombakrémleves volt, majd vörösboros marhapörkölt orsótésztával és savanyúság. Kinga megpróbált félrehúzódni, nem szeretett idegenekkel jópofizni, a közvetlenség valahogy sosem ment neki. Ám próbálkozása hiábavaló volt, mert az asztal gyorsan megtelt körülötte.

– Mit találtak? – érdeklődött egy vállig érő fekete hajú, vékony nő a baljáról.

– Csak a szokásosat – tért ki Kinga a válasz elől.

– Erika vagyok – biccentett feléje újdonsült ismerőse. – A polgármester úr érdeklődött Brüsszelből, hogy hogy mennek a dolgok.

– Eddig jól. – Kinga rájött, hogy nem működőképes taktika a hallgatás vagy a mellébeszélés. Hamarabb szabadul, ha mond pár mondatot. – A restaurátor kollégám beszállította a leletegyüttest a megyei múzeumba, én pedig megnéztem az előkerülés helyét.

– Ez a szokásos? Sosem voltam régészeti feltáráson.

– Ebéd után még kimegyünk, és kis szerencsével estig alaposabban meg tudom vizsgálni a helyszínt. Ha nem találunk semmi egyebet, akkor ennyi is volt. A többi munka már a múzeum falai között fog zajlani, nem alkalmatlankodunk többet a faluban.

– Nem alkalmatlankodnak – szólt közbe szemből egy másik szőke nő. – Legalább történik valami izgalmas.

Kinga udvariasan elmosolyodott, majd úgy tett, mintha a gombaleves lenne a legérdekesebb dolog az egész világon.

Körülötte két téma volt: az egyik természetszerűleg az, hogy mennyi mindent rejthet a föld mélye, ami még feltárásra vár; a másik pedig, hogy másnap közös családi bográcsozás lesz az interaktív tárház mögött a Kemencés udvarban.

Kinga gyorsan evett, és örömmel köszönt el az ebéd végén, lélegzetvételnyi idővel azután, hogy a szalvétával megtörölte a száját.

– Én máris szaladok – mondta a mellette ülőnek. – Vár a munka!

Az idősek otthona előtt az utcán aztán fellélegzett. Mindig feszélyezve érezte magát idegen környezetben. Különben is, ha hamar végez, hamar hazaér.

Kint jutott eszébe, hogy a falugondnok még eszik, őt meg kell várnia.

Taller pedig nem sietett. Ő pont fordítva gondolta: meg kell adni a módját az ebédnek. A sietősen lenyelt étel megbosszulja magát.

Kinga majdnem tíz percet várt rá az otthon előtt. Fel-alá sétált, és tervezgette az estéjét. Az utca végén a templom előtt helybelieket látott gyülekezni, mindegyiknél egy-egy ásó vagy lapát volt. Némelyiküknél mindkettő. Úgy vélte, ők lesznek majd a segítség a föld felső ötven centijének eltávolításakor.

Úgy is volt.

A falugondnok az otthonból kijövet csak intett neki, hogy kövesse, és az emberekhez vezette.

– Na, minden jót, emberek – köszöntötte őket. – Ahogy a telefonban mondtam, Gabi földjén kellene megtisztítani egy kisebb területet, ahol tegnap délután a kincseket találta. Ő itt – a nő felé intett – Arató Kinga a megyei

múzeumból. Ő vezeti a munkálatokat, ő lesz, aki megmondja, hogy ki mit fog csinálni.

– Menjünk ki a helyszínre, és ott majd részletesen elmondok mindent – ígérte meg Kinga is. – Olyan sokan vagyunk, hogy gyorsan végzünk majd… Köszönöm, hogy eljöttek!

– Kincset keresni? – kérdezte oldalt egy izmosabb harmincas férfi. – Bármikor.

– Ez csak földmunka lesz – hűtötte le a nő. – Ne számítson mázsás aranytömbökre!

– Kellene otthon Szonjának, mi? Megígérted már az aranygyűrűt? – ugratta valaki a közbeszólót.

Kinga megfordult, és elindult az úton felfelé.

– Induljunk! – hallotta maga mögött a falugondnok hangját.

A burgonyaföldön aztán nagy-nagy meglepetés érte őket: a fél falu kint volt, és kincsek után kutatott.

Kingának a lélegzete is elakadt az embertömeg láttán. Danosnak hasonlóképpen.

– Hé! – kiabálta a máskor oly türelmes férfi. – Letapossátok a burgonyát!

Kingához fordult.

– Ilyen esetekben szokott kártérítés járni?

– Sajnos nem.

– Sejtettem – legyintett Danos lemondóan. – Csináljon valamit! Maga a szakember.

Kinga kergetett már meg másodmagával illegális kincskeresőket, de egy fél faluval még nem állt szemben. Nem számolta össze őket, de legalább húszan voltak. Látott egy kismotort az út mentén távolabb, ebből rájött, hogy az Áron nevű fiú is itt van. Nem látta, de egyből kitalálta, melyik srác az, egy kisebb csoport közepén állt, és körbemutogatott. Náluk is voltak ásók és kapák.

Mint egy parasztháborúban, futott át Kinga agyán az ide nem illő gondolat.

A fiúk mellett látott egy családot, egy idősebb nőt két gyerekkel és egy idős férfival. Nagymama, nagypapa és a kíváncsiskodó unokák. Gyerekként ő is ilyen volt: otthon felásta a nagyanyja kertjét, hátha talál valamit. De csak a szilvafa sínylette meg. A végén a nagyanyja inkább elrejtett egy cserépdarabot, hogy meglegyen a kis Kinga sikerélménye, és hogy abbahagyja végre az ásást.

Ennek a kis családnak a képe ezt az emléket idézte fel, mert a gyerekek ástak, az öregek meg felügyeltek rájuk.

Náluk sokkal bosszantóbb volt az a három csoport, amely a kifordított vadkörtefa körül kotorászott. Mintha csak felosztották volna maguk között a terepet, egymástól azonos távolságra, egy egyenlő oldalú háromszög sarkain álltak, és túrták a földet. Túrták, mert arra a vad, ásásszerű tevékenységre leginkább ez a szó illett.

A többiektől kicsit távolabb egy fiatal férfi vezetett a karjánál fogva egy idősebbet. Látszólag semmit nem csináltak, mintha csak egy város főutcáján sétálgattak volna.

– Mindenki álljon meg! – kiabálta Kinga olyan hangerővel, hogy önmagát is meglepte. Besétált a burgonyatövek közé. – Mindenki álljon le, amit csinálnak, az illegális! Fejezzék be, és menjenek haza!

– Gyerekek, tönkreteszitek a krumpliföldemet! – tette hozzá Danos kétségbeesetten.

A körtefa mellől felemelkedett egy férfi.

– Amit találunk, annak a fele a tied.

– Ez nem így működik! – Kinga érezte, hogy a hangja kezd elmenni. – Bármit találnak, ami ezerhétszáztizenegy előttről származik, az az állam tulajdona, és kötelesek átadni a legközelebbi megyei múzeumnak vagy a jegyzőnek!

– A jegyzőnek? – csodálkozott a nagymama a nő felé fordulva. – Ő mit kezd vele?

– Beszolgáltatja a múzeumnak. De nem ez a lényeg, hanem hogy menjenek haza! Ez egy feltárási terület, amit éppen tönkretesznek! Nem tartózkodhatnak itt!

– És tönkreteszitek a krumpliföldet!

– És azt is!

– De a kertemben áshatok? – kérdezte a nagypapa.

– A kertjében azt tesz, amit akar! Akár a Föld középpontjáig is leáshat. De ez itt feltárási terület, és mint ilyenen, tilos bármiféle kutatást végezni!

– Magának is? – kérdezte vigyorogva az Áron nevű fiú.

– Tarkón csaplak, Áron fiam, és majd megtudod – morogta Danos. – Több a károm, mint a hasznom az egészből. – A férfi Kingára nézett. – De persze ezzel nem azt akarom mondani, hogy megbántam, amiért értesítettem a múzeumot.

– Ez még nem is a világ vége – sóhajtotta Kinga. – A profi kincskeresők rosszabbak.

– Azt hittem, olyanok csak a filmekben vannak. Meg a tengereken, ahol elsüllyedt roncsok után kutatnak.

– Hát sajnos nem. Sokan, nagyon sokan gondolják úgy, hogy ebből könnyű pénzhez juthatnak.

A nő hosszú és céltudatos léptekkel bemasírozott a vadkörtefa mellé.

– Vége, vegyék a lapátjukat, és takarodjanak innen! – mondta keményen. – Ez egyrészt magánterület, másrészt a megyei múzeum feltárási területté nyilvánította. Ha nem fejezik be az ásást, akkor rendőrt hívok, és feljelentem magukat!

Az ásást végzők meglepve néztek rá. Ha eddig nem vették komolyan, most, szemtől szemben, komolyan kellett venniük a vékony, fiatal nőt, akinek a tekintetéből csak úgy sütött a határozottság.

– Csak a kaland kedvéért… – próbált magyarázkodni az egyik, de Kinga a szavába vágott.

– A kaland kedvéért menjen el orvvadászokat kergetni Afrikába vagy kalózokra vadászni az Indiai-óceánon! A kalandot nem itt fogja megtalálni.

– Jól van na…

A férfiak összeszedték a felszerelésüket, és elsompolyogtak.

– Ismeri őket? – kérdezte Kinga Danostól.

– Nem alsómocsoládiak – felelte a férfi. – Az egyik mágocsi, azt tudom. A szalámigyárban dolgozik.

Kinga mérgesen fújtatott.

– És ők? – intett az öregurat karjánál vezető fiú felé.

– Ő Karcsi bácsi.

– És?!

– Karcsi bácsi egy élő műszer. Megérzi a vízereket és a fémeket a talajban.

– Ez valami vicc?

– Többen esküsznek rá, hogy ért hozzá. Jó pár helyen ő jelölte ki a kutakat. És sosem tévedett.

Kinga elindult az öreg felé.

– Jó napot! – szólította meg. – Érzett valami különlegeset?

– Ott, a szántóföld sarkában – mutatott hátra az öreg. – A második sorban, egy vonalban azzal a görbe akáccal.

Kinga elnézett arra, de rögtön azután meg is bánta. Úgy érezte magát, mint akit lóvá tettek.

– Azt ugye tudod – szólította meg az öreget vezető fiút –, hogy fémdetektort nem használhatsz, csak az örökségvédelmi hivatal engedélyével.

– Tessék? – nyúlt meg a fiú arca.

– Karcsi bácsi fémdetektornak minősül – folytatta rezzenéstelen arccal Arató Kinga, a pécsi Janus Pannonius Múzeum régésze. – És mint ilyen, az engedély nélküli használat elkobzást von maga után.

– Ez mit… mit akar jelenteni? – dadogta a fiú.

– Azt, hogy ha nem mentek az öregúrral együtt haza, akkor kihívom a rendőrséget!

Az öreg megrángatta a fiú ingét.

– Mennünk kell, Dani, itt nem látnak bennünket szívesen!

– Úgy van – bólintott Kinga. – Az öregúr jól mondja. Ez egy régészeti terület. A leghelyesebb, hogyha azonnal elhagyják.

A nő nézte, ahogy az öreg és a fiú távoznak, és különös módon most nem érzett elégedettséget. Elhessegette azonban ezt az érzést, és a motoros srác felé indult.

– Áron, ugye?

– Maga a régész.

– Éles az eszed. Ez jó. Akkor elmondom, hogy egy feltárás nem vicc és nem kirakati látványosság. Nem csődítünk ide senkit, és nem lábatlankodunk, ha nem hívtak. Érdekel a dolog? Akkor kérj egy lapátot, és állj be azok közé, akiknek a feladata a terep szakszerű megtisztítása.

– Lehet róla szó – vigyorodott el a srác. – Megengedi?

Kinga bólintott.

– Mindenkit szívesen látok, aki azt teszi, amit mondok.

– Maga ilyen uralkodótípus?

– Nem. Csupán fontos, hogy a nyomokat megőrizzük. Egy oszlóban lévő szövetdarab, egy rézkapocs, egy kavics… mind-mind arról árulkodhat, hogy mi történt itt ezernyolcszáz évvel ezelőtt. Nem uralkodótípus vagyok, hanem a munkámat végzem. Érthető voltam?

– Igen.

– Akkor küldd haza a haverjaidat, te meg gyere ásni!

Áron félrevonult a barátaival, és eligazította őket. Kinga visszasétált Danos mellé.

– Okos gyerek. Most töltötte be a tizennyolcat. Ősszel megy ki Németországba dolgozni – mondta a férfi.

– Hát, ha annyira okos, tudja, hogyan kell használni a lapátot… – felelte a nő, és ment eligazítani a munkásokat.

‘ ‘ ‘

Kinga leütött négy karót, és kihúzott körben egy madzagot úgy, hogy a vadkörtefa gyökere által talajból kiszakított gödör középen legyen. Ezek után elmondta az embereknek, mit vár tőlük.

– Ezen a területen leszedjük a fölső ötven-hatvan centit – mondta. – Ha eljutunk az altalajig, ott egy olyan felületet kell vágnunk, amely sima, mint az üveg. Úgy is nevezik: tükörfelület. Az a lényeg, hogy ezen a felületen meglátszódik, hogy hol bolygatták meg hajdanán a talajt… Látnom kell a foltokat, elszíneződéseket.

Megértették. Kinga sasszemmel felügyelte az ásást, és határozott utasításokkal igazította el az embereket. Az alsómocsoládiak az elején még poénkodtak egymással, a végén azonban rájuk ragadt a régésznő viccet nem ismerő, céltudatos és határozott munkamorálja.

Elszaladt fölöttük a délután.

Amikor végeztek, leültek a vadkörtefa törzse mellé. Széttaposták a burgonyatöveket, de Danos most nem szólt rájuk. A falugondnok hozott vizet, és isten se tudja, honnan, szerzett pogácsát. Míg a munkások azt elmajszolták, Kinga lefotózta és megvizsgálta a tükörfelületet. Aztán kicsomagolta a fémkeresőt.

Erre már többen is felálltak, sose láttak még ilyen műszert. Áron volt a legizgatottabb. Mindent tudni akart.

– A fémmágnesességet érzékeli – mondta szűkszavúan Kinga az összeszerelés közben. Az igazság az volt, az elmélettel ő sem volt tisztában, csak használta a készüléket. – Nyilván a vasat könnyebb megtalálni vele, mint az aranyat…

Behelyezte az akkumulátorokat a készülékbe, majd felállt, és a letaposott krumpliföldön kipróbálta műszert. Az különös hangot adott ki, mire Kinga a gombokat kezdte nyomogatni a digitális kijelző alatt.

– Most mit csinál? – dugta közelebb a fejét Áron.

– Beállítom a kiegyenlítőt… – A nő látta, hogy ez magyarázatra szorul. – A talajnak is van egyfajta mágnesessége. Ehhez kell beállítani a készüléket, különben fals jelet ad.

A talaj fölött pár centivel kicsit megtartotta a keresőfejet, majd közelített a földhöz, s közben figyelt. A hang változott, és a nő megint állított a gombokon.

– Most már jó?

– Talán.

Lassan végighúzta a talaj fölött. A készülék egyszer csak felsípolt, de olyan hangosan, hogy még Kinga is megugrott.

– Mit találtunk?

– Valószínűleg vasat – morogta elégedetlenül a nő. – De legalább kipróbáltuk, és működik.

– Kiáshatom?

– Ha van kedved.

– Talán nem vas…

– Biztos, hogy az. A vas jól mágnesezhető, a készülék azt jelzi ki a leginkább. Más-más hangot ad más-más fémeknél.

De Áron már nem figyelt, elkapta a kincskeresés láza.

Míg a fiú marokra kapott egy ásót, és mélyen a földbe tolva ásni kezdett, Kinga a detektor érzékenységén állított. Ugyan eltávolították a termőtalaj jó ötven centijét, de a lelet még így is egy méternél mélyebbről fordult ki. A nőnek meg kellett tippelnie, milyen mélyen lehetnek még esetleges római kori tárgyak, s azok méretét is. Mert nemcsak az nem volt mindegy, hogy vas, réz, bronz, ezüst vagy arany, de az sem, hogy mekkora. Egy tálat mélyebben is megtalál, mint egy pénzérmét… Egy bronzkupára hamarabb bejelez a fémkereső, mint egy aprócska aranysestertiusra.

– Valami van! – kiáltott fel Áron. Megakadt az ásója. A fiú letérdelt, és kézzel ásott tovább.

A falubeliek némelyike felállt, mások a nyakukat nyújtogatták.

Egyedül Kinga nem jött lázba.

– Igaza volt – szólt fel Áron a földről, és felmutatta a kikapart „kincset”. – Egy rozsdás patkó.

– Na, azt megtarthatod!

– Meg is fogom – vigyorodott el megint a srác. Nem egy szomorkodós típus volt. Nem törte le a sikertelenség.

Elvitte a többi szerszám közé az ásót, és visszatért Kinga mellé, akit két gombnyomás választott már csak el a beállítás befejezésétől.

– Mennyibe kerül egy ilyen szerkezet? – kérdezte a fiú.

– Ötvenezertől egymillióig – vont vállat Kinga. – Nem tudom, ez a múzeumé. De ha kincsvadászatra gondolsz, el kell mondanom, hogy ilyet csak az örökségvédelmi hivatal engedélyével használhatsz. Szóval kidobott pénz, ha erre gyűjtesz.

– Szóval, amit Karcsi bácsinak mondott, az igaz?

– Igaz hát. Miért hazudnék?

– De az öreg nem számít fémkeresőnek, nem? Mármint egyáltalán nem ad ki csipogó hangokat…

Kinga megállt, és a fiúra nézett. Megpróbált rájönni, hogy most csak szórakozik vele, vagy komolyan gondolja.

Áron elvigyorodott.

– Látom, hogy kiakadt. Csak vicceltem. De maga is viccelt Karcsi bácsival, gondoltam, érti.

– Értem, de nem szeretem – felelte szárazon Kinga, majd lelépett a kutatóárokba.

Minden figyelmével a fémkereső felé fordult. Az árok vizuális vizsgálata után a fémkereső használata logikus lépés, bár kilencven százalékra tette az esélyét annak, hogy semmit sem talál. Egy zsák elásott kincs volt itt, amiből nem hullott ki semmi az elmúlt évszázadok folyamán. A földet azóta nem bolygatták meg ilyen mélységben, a traktorok is csak a felszínt kapargatták szántáskor.

Ennek ellenére alapos volt. A bal felső sarokból indult, és lassan, alaposan pásztázott a talaj fölött néhány centivel. Az emberek köréje gyűltek, mintha valamiféle látványosság volna. Kinga nem szólt, hogy csalódni fognak… Majd rájönnek, hogy a régészeti munka nem egyenlő a kincskereséssel.

Előbb hátrált, majd megfordult, és a bal fölső sarokból indulva egy csíkban, majd visszafelé még egyben, s újra fordulva egy harmadikban, s a többiben is végigvizsgált minden egyes centimétert. Ahogy sejtette: a fémkereső nem jelzett semmit.

– Ennyi volt? – kérdezte Danos, amikor a nő kilépett a kutatóárokból.

– Ennyi.

– Feleslegesen ástuk ki ezt a gödröt? – kérdezte egy helyi férfi.

– Nem volt felesleges – okította ki Kinga. – Bebizonyítottuk, hogy itt nincs több lelet.

– Na, nagy bizonyság!

– Ha elmegy orvoshoz, hogy vizsgálja meg, és az nem talál semmilyen betegséget vagy kórt magában, akkor elszomorodik? Ugye hogy nem… Ez is eredmény… – A nő körbefordult. – Köszönöm a munkájukat, és hogy eljöttek! Mindenki hazamehet! Én itt befejeztem a munkát.

– Azért én örülnék, ha visszalapátolnák a földet – dörmögte Danos.

Az emberek értettek belőle, és alig pár perc alatt eltüntették a kutatóárkot.

– Egy sör? – kérdezett körbe valaki más. Páran rábólintottak.

Kinga állt, nézte őket, és nem akarózott szétszerelnie a fémkeresőt. Maga sem tudta, miért, de még mindig a kezében tartotta. Felmarkolta a táskát, amiben kihozta, és úgy állt ott a kis csapat mellett, mint elveszett gyerek egy forgalmas vasútállomáson.

– Jön még Alsómocsoládra? – állt melléje Áron.

– Már nem valószínű – felelte a nő. – Az én munkám itt befejeződött.

– És mi lesz a kincs sorsa?

– Megtisztítjuk, leltározzuk, megvizsgáljuk, majd kiállítjuk. Írunk róla pár cikket, és nyilván az újságok is írnak róla…

– Az jó, majd nézem a netet.

– Azt érdemes.

A fiú toporgott még kicsit, de már nem volt miről beszélgetniük, úgyhogy elköszönt. Kinga a tekintetével követte, ahogy a motorjához megy, felül rá, és elindul vissza a faluba.

A többiek is szedelőzködtek. A végére csak Danos maradt. Kinga és a kincs megtalálója zárták a menetet. A burgonyaföldről kigyalogoltak a földútra, majd amellett haladva ők is Alsómocsolád felé vették az irányt.

Amikor azonban a falu felé kellett volna lekanyarodni, Kinga megállt.

– Mi van? – kérdezte értetlenül Danos.

A nő elnézett a föld széle felé. Arra, amerre az a furán álló akác meredezett.

– Eszébe jutott valami? – kérdezősködött tovább a férfi.

– Csak ellenőrzök egy megérzést – mondta a nő, de nem is a férfinak, mint inkább magának. Alig lehetett hallani. – Megvár? – kérdezte aztán hangosabban.

– Persze.

Elsétált a föld sarkáig. Hogyan is mondta az öreg Karcsi bácsi? „A második sorban, egy vonalban azzal a görbe akáccal.”

Második sor.

Visszalépett a burgonyatövek közé, és maga elé emelte a fémdetektort. Kicsit tétovázott, mielőtt megint bekapcsolta. Nem volt semmiféle racionális oka, hogy most itt is megvizsgálja a talajt, Arató Kinga pedig a ráció embere volt. Nem hitt a megérzésekben.

De aztán mégis bekapcsolta a készüléket.

– Ha már itt vagyok… – mondta ki hangosan.

„Egy vonalban azzal a görbe akáccal.”

Belépett az akáccal egy vonalba.

A készülék mély, sípoló hanggal éledt fel. Kinga döbbenten meredt a kijelzőre.

Valami van lent a talpa alatt. Körülbelül másfél méter mélyen, egy kicsivel magasabban, mint ahol a kincset megtalálták. Valami van ott, és nem kis dolog.

Az első döbbenet után kimérte a jel nagyságát.

A hossza három lépés, talán másfél méter. Széltében másfél-kettő. Vas biztos van benne, de van ott valami más is.

Kikapcsolta a készüléket, és jó pár másodpercig csak állt. Aztán felnézett az égre. Már túl voltak az alkonyat első fázisán. Még látszott a nap, de már csak percekig fog világítani rájuk. Jön az éjszaka.

Nem mondott igazat annak az Áron nevű fiúnak.

Vissza fog jönni holnap. Akármi is fekszik lent a mélyben, nem hagyhatja itt.

Azt azonban nem látta, hogy Áron az egyik fa mögül leskelődik.

Harmadik fejezet

Rejtekadó mocsár

Az Úr 1242. éve, jégbontó hava

A Zselic hatalmas erdőrengetege[6] sem állította meg őket. Senki nem volt képes erre. Úgy özönlöttek délnek, hogy letarolták az egész tájat. Néhol megálltak, egy-egy várost bevettek, egy-egy várat megtámadtak. Esetenként néhány csapat leszakadt néha a hadról, ők portyázni mentek, rabolni, ölni. Magyarország megsemmisülni látszott.

A király menekült. Több tízezer tatár eredt utána. Európa uralkodói, ha háborúztak, sosem támadták a fejet, sosem akarták az isten kegyelméből országa felett uralkodó koronás főt megölni. A tatárok viszont nem ismertek se istent, se a kánjuknál nagyobb emberi hatalmasságot. Ők a magyarok királyát nem vették sokba. El akarták kapni.

IV. Béla az életéért futott. Az előző évben az osztrák Frigyesnél[7] kért menedéket, de nem védelmet kapott, hanem egy cellát és őröket a cellája elé. Megszökött tehát, és ment a magyar király délnek. Zágrábban időzött már, amikor hírül vette, hogy a természet kifogott Pál országbíró jégtörőin, és olyan erős kérget húzott a Duna felületére, hogy a tatárok Jézus urunk születése napján a lovaikkal együtt átkelhettek rajta, és megindultak Fehérvár irányába.

Áldotta az eszét Béla király, hogy Szent István tetemét még idejekorán elmenekítette Fehérvárról. Ám mivel neki magának még dobogott a szíve, mozgott a lába, és nem számíthatott mástól hasonló segítségre, ő is menekülőre fogta: Zágrábból Spalatóba futott.

A Dunán innen a tatárok seregének egy része, Kádán vezér vezetésével utánafordult. Míg Batu a fő erőkkel Esztergomot vívta, Kádán sebes iramot diktált harcosainak. Fehérvárat is csak megkóstolta, de nem állt meg bevenni, miután látta, hogy az sokáig tartana. A király elfogása volt az elsődleges célja. A tatárok meghajtották a lovaikat, s tovább vágtattak délnek.

Ezzel a lendülettel érték el a Zselicséget, ahol várható érkezésük hírére elnéptelenedtek a falvak.

Mágocs és Kápás menekültjei a lecsupaszodott, hólepte erdőben futottak össze. Nem voltak sokan, négy család Mágocsról és kettő Kápásról. De a hat család már egész tömeg volt együtt, könnyen magára vonhatta a figyelmet.

Télben, hóban, a lombtalan bükkös közepén. Megpróbáltak tehát egyezkedni, ki merrefelé menjen.

Egy tatár kémcsapat botlott beléjük.

A tatár harcosok csupán öten voltak, a magyar és szláv férfiak, a már felnőttnek látszó gyerekekkel együtt tízen. Akadt ott még egyszer ennyi kölyök és pár asszony, de velük is kevesek lettek volna a mindenre elszánt, gyilkolásban járatos harcosokkal szemben. Botjaik voltak csak, míg szemben handzsárok, tőrök és visszacsapó íjak látszottak.

Amikor a tatárok megjelentek, Gyula fia Jakab maga mögé tolta asszonyát és kisebbik gyermekét. A testével fedezve őket felkészült a harcra. A többiek is követték a példáját. Minden férfi a családját igyekezett védeni, senki nem menekült.

A tatárok kivonták a handzsárjaikat. Tele volt a tegezük nyílvesszőkkel, de feleslegesnek tartották azokat elpocsékolni pár földtúróra.

Hideg volt, rettenetesen hideg. A lélegzet párája úgy hagyta el az ajkakat, mintha a lélek menekülni akart volna a testből. A lovak prüszköltek és fújtattak. Harcra edzett állatok voltak, tudták, mi következik.

Jakab erősen markolta a botját, és felemelte a magasba.

– Gyertek csak! – mondta komoran. Felkészült a halálra. Nem volt könnyű élete, s úgy tervezte, a túlvilágra sem fog egykönnyen átmenni.

A tatároknak nem kellett érteniük a magyar szavakat, hogy tudják, mit jelentenek. A menekülőknek szintén nem kellett ismerniük Batu kán seregének nyelvét ahhoz, hogy lássák a támadóik arcán a végzetüket.

A végzetüket, amely már most győzedelmes mosolyként jelentkezett a sötétre cserzett bőrükön.

De semmi sem történt.

A tatárok kivont karddal ültek a lovaik hátán, és nem mozdultak.

– Talán vártok valamire? – üvöltötte oda a rettegő János fia Márton. A félelem megerősítette hangját, ám a kiáltása elveszett a fák csupasz ágai között. Néhány varjú távoli, méltatlankodó károgása érkezett csak feleletként.

A tatárok szemrebbenéssel sem reagáltak rá.

Különös, merev csoportot alkottak fényes bőrujjasukban, baljukon a pajzzsal, jobbjukban a pengével, kúpos sisakkal fejükön. A lovaik is elcsendesedtek, mintha valamiféle varázslat szállt volna rájuk.

– Megfagytak – szólalt meg hátulról egy gyerek.

– Ilyen gyorsan senki nem fagy meg – morogta Jakab, és le nem véve a szemét a csoportról, tett egy lépést irányukba. Reccsent a hó a talpa alatt.

A többiek lélegzet-visszafojtva figyeltek.

Semmi nem történt.

Jakab még magasabbra emelte a botot, és még közelebb óvakodott.

– Vigyázz, Jakab! – lehelte hátul a felesége. Margit jó asszony volt, féltette az urát. Bepárásodott a szeme, de megtörölni nem merte, így a ráncok mélyére vékonyan rádermedt a hidegtől a könny.

Jakab lassan odaért a tatárokhoz. Egy pillanatra a harcosokról a lovakra siklott a tekintete. Látta rajtuk, hogy figyelnek, fekete szemükben ott csillogott az értelem fénye, de a fejüket nem fordították feléje. A férfi felnézett a nyergekben ülőkre.

A tatárok rezzenéstelen arca semmit nem árult el.

Továbbra sem mozdultak, mintha csak kővé dermedtek volna.

Ekkor Jakab elszánta magát. Megfogta a hozzá legközelebbi tatár lábát, és lefordította a ló hátáról. A harcos ellenkezés nélkül dőlt le és zuhant a hóba. Jakab nem késlekedett, a másik lényegében még földet sem ért, amikor már rásózott a fejére a botjával.

Megtört a varázs, és a falusiak egy emberként vetették magukat a merev harcosokra. Lelökték-lerángatták őket a nyeregből, és agyonverték őket a földön.

Ütötték őket, ahogy erejükből telt.

Vér folyt a hóra és emberi agyvelő. A félelem és a rettegés olyan könyörtelen erőszakban csúcsosodott ki, aminőt a mágocsiak és a kápásiak egyike sem tudott volna magáról elképzelni. Az asszonyok először csak eltakarták a gyerekeik arcát, majd elfordították őket a másik irányba, hogy ne lássák a szörnyűségeket.

De ami a legrémisztőbb volt: mindez teljes némaságban zajlott le.

Amikor aztán az utolsó keleti harcos is meghalt, a lovak egyszerre megugrottak, nyeríteni kezdtek, és öten öt irányba szaladtak szét.

A férfiak értetlenül meredtek egymásra a holttestek felett. Nem értették, hogyan volt lehetőségük minderre, és hogy hogyan voltak képesek rá. Egyikük sem ölt még embert, és még ha viszály is támadt közöttük a faluban, és verekedésre került a sor, akkor sem a másik meggyilkolása volt a cél. Kakaskodás vagy fegyelmezés, esetleg a tekintély fenntartása… de sosem több.

Ez most nagyon más volt.

– Mi történt? – kérdezte Jakab döbbenten a többieket.

– Megmenekültetek – harsant fel ekkor egy ismeretlen hang.

A menekülők ijedten néztek körbe, de a hanghoz nem tartozott test. Mintha az erdő szólt volna hozzájuk. Ám az erdő susog, nyög, a fák recsegnek, ropognak, jajongnak, néha átkozódnak is, de mindezeket nem érthető emberi szókkal teszik.

– Gyere elő, mutasd magad! – kiáltotta a kopasz bükkök közé Jakab.

– Érkezem – felelte a hang, és hamarosan meg is pillantották a gazdáját.

Nem közülük való volt.

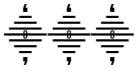

A fura alak, aki a legközelebbi öreg bükk odvas törzséből bújt elő, leginkább a nemrég letelepített kunokhoz hasonló öltözéket viselt, ámbátor jóval díszesebbet. Ezzel együtt már első látásra sem volt semmi köze a tatárokhoz, mivel semmiféle pajzs vagy fegyver nem volt nála. Tehetős ember benyomását keltette, bár ennek némiképpen ellentmondott beesett arca és sápadt bőre. Úgy járt a szűz havon, hogy nem hagyott maga után nyomokat. Könnyű volt, akár egy szellem.

Jakab észrevette a lábnyomok hiányát, és annak ellenére, hogy éppen most menekültek meg a tatároktól, elkomorodott.

– Varázsló vagy? – kérdezte.

– Szólítsatok Kökönynek! – válaszolta amaz egyszerűen, de kissé idegen hanghordozással.

– Kökény, mint a kökönye? – nézett fel rá a tízéves Jakab fia Ágost.

– Pontosan úgy, fiam – biccentett az idegen. – Szereted a kökönyét?

– Keserű.

Az idegen elmosolyodott.

– Nem mindig az a legegészségesebb, ami édes – felelte Kökény, aztán Jakabhoz fordult. – Ezrek és ezrek fogják követni ezt az ötöt.

– Hallottuk hírét – bólintott a férfi. – Sok menekülőt lehetett látni már ezeken az utakon. Hónapok óta jönnek és jönnek, és ők is arról regélnek, hogy végeláthatatlan seregben érkeznek majd a kutyafejűek. Szente urunk szerint a király is elmenekült.

– Valóban nem érezni a korona védelmét az országon – morogta az idegen. – No és ti hogy akartok túlélni?

– Te csináltad ezt? – válaszolt a kérdésre kérdéssel Jakab, és a tatárok holttestére mutatott.

– Nem. Ezt ti csináltátok. Én csak tehetetlenné tettem őket. A befejezés, na, az ti voltatok.

– A vérszomj?...

– A vérszomj is – bólintott Kököny. – Az ember – mondta kissé szomorúan – legalább annyira önzetlen és csodálatos, mint amennyire kegyetlen és ijesztő.

Ahogy Jakabra nézett, a mágocsi férfi sok-sok évnyi bölcsességet és szenvedést látott a tekintetében.

– Mégiscsak varázsló vagy.

– Csupán tudok egy s mást. Mit terveztek, hova tartotok?

– El akarunk bújni a hadak elől. A menekülők azt mondták, hogy akit nem ölnek meg, azt elhajtják rabszolgának.

– Emberhúst is esznek, mondják – tette hozzá egy asszony oldalról.

Kököny leguggolt, és átkutatta a hozzá legközelebb fekvő holtat. Kivette a felkarjára felszíjazott tokból a tőrét, és elvágta a pántokat, amelyek a bőrpáncélját tartották.

– Vegyétek magatokhoz a tőröket és a fegyvereket! A hideg ellen jók lesznek a ruháik. Azokat is szedjétek össze!

A menekülők munkához láttak. Meztelenre vetkőztették a holttesteket, majd elcsomagolták a vastag, nyersselyem felöltőket és a vékonyabb szövetruhákat. Amikor az egyiknek az ékszereit is el akarta venni egy kápási, Kököny megfogta a kezét.

– Azt hagyd meg a holtaknak! Arra neked nincs szükséged.

A férfi az arcára tekintett, s nyitotta a száját, hogy ellenkezzen, majd mintha megtört volna az akarata, csak bólintott, és szót fogadott.

– Most pedig mutatok nektek egy rejtekhelyet, ahol mind ellehettek – mondta Kököny. – Bemegyünk a mocsárba!

– A mocsárba tartottunk mi is.

– Láttad a lovaikat – intett valahová a távolba Kököny. – Azok a könnyű állatok képesek a lápvidéken is átmenni. Egyedül a mocsár nem tud menedéket nyújtani. Mi átmegyünk rajta, de nem ott rejtőzünk el, hanem azon túl, egy löszdomb mélyén. Majd meglátjátok… Ha bíztok bennem.

– Mutasd az utat! – kérte Jakab.

Elindultak, és maguk mögött hagyták azt a szörnyű helyet, ahol az öt tatár az életét vesztette.

Másnap Kádán tumenje is megérkezett. Megtalálták az öt megfagyott holttestet, amelyet az éjszaka alatt jótékony fehér lepellel takart be az apró szemű, épp csak szállingózó hó. Bosszút azonban nem állhattak, mert nem volt idejük kideríteni, hogy ki tette. De amúgy is megöltek minden menekülőt, aki az útjukba került.

A tízezer harcos áthaladása után a megtaposott Zselicség még jó ideig nem ért magához.

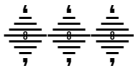

Több mint két hét telt el a mocsárba menekülésük óta. Kádán és harcosai rég elhagyták a vidéket, Kököny azonban még óva intette a családokat a rejtekhely elhagyásától.

Sokaknak ez nem tetszett. A dombocskába vájt barlang szűk volt ennyi embernek és kényelmetlen. A bejáratán csupán négykézláb lehetett áthaladni, és néhány keszekusza, látszólag áthatolhatatlan falat képező, csupasz bokor takarta. A falusiak tágítottak a barlangon egy keveset, de így is egymás szájában volt a lábuk. Hegyén-hátán aludtak a gyerekek, s a felnőtteknek nem volt hova félrehúzódniuk, ha külön dolguk vagy megbeszélnivalójuk akadt.

A tél tavaszba fordult, a jégbontó havát felváltotta a kikelet hava. A földfelszín felolvadt, az avarréteg tetejéről eltűntek a jégkristályok, de a Zselic dombjainak északi oldalán még minden lépést egy-egy apró roppanás kísért. A tél eltűnt ugyan, de még hetekre volt a látható tavasz, amikor a talajt apró, zsenge zöld növényi szálak ütik át. És még messzebb volt az, amikor majd a fák látszólag halott ágain feltűnnek az első bimbók.

– Haza kellene menni – mondogatták a férfiak. – Lesz dolog a földeken!

– Van dolog a házakban is – tromfoltak rá az asszonyok.

A gyerekek egyre többször ugrottak össze, és a férfiak is sűrűbben csattantak fel, ha nem tetszett valami. Egyszer Jakabnak két verekedőt is szét kellett választania.

Kököny ráadásul tüzet rakni sem nagyon engedte őket.

Egy szláv házaspár döntött először úgy, hogy visszatérnek Kápásra a gyermekeikkel. Kököny eléjük állt, és megpróbálta meggyőzni őket.

– A sereg, amit láttatok elmenni, csak egy kis része volt a hódítóknak – mondta nekik. – A nagyobbik rész még az országot dúlja.

– És honnan tudod te ezt? – kérdezte a férfi. – Itt vagy velünk napok, hetek óta. Sehova nem mentél el.

– A szél az, ami megsúgja.

– A szél, minden bizonnyal!

– Errefelé fog jönni a fő sereg. Már készülnek – folytatta Kököny nyugodtan. – És ha azt hitted, az előző hadtest hatalmas volt, akkor képzeld el a fő hadat úgy, hogy minden ujjadra jut egy-egy hadtest az előzőből.

– Mesebeszéd. Nem tudom, hogy mi okból tartasz itt bennünket, de jobb lesz, ha félreállsz!

Kökény nem győzködte őket. Megcsóválta a fejét, és félrelépett.

Ők voltak az elsők. Másnap egy mágocsi család távozott, s harmadnap mindenki más, kivéve Gyula fia Jakab családját.

– Ti miért nem mentek? – kérdezte akkor az arcukat fürkészve Kökény.

– Mert hiszek neked – felelte halkan Jakab.

Két nap múlva a saját szemével is láthatta.

Igaza volt Kökönynek: a kán serege beláthatatlanul hatalmasabb volt, mint Kádán vezér Béla király után loholó tumenje. Hetvenezer harcos lovának lába szaggatta fel a földet, verte fel a Zselicség csendjét. Utánuk pedig még ezrek és tízezrek jöttek: a legyőzöttekből szervezett egységek, ökrökkel húzott szekerek, a szekereken a nemezfedél alatt nők és gyerekek, pótlásnak tartott harci lovak, teherhordó tevék és élelemnek tartott marhacsordák és juhok végeláthatatlan nyájban.

A könyörtelen sereg, mely Ázsia szívéből, a végtelen mongol síkságról egészen idáig lovagolt, most hazafelé igyekezett. Batu kán kivonta az összes emberét Magyarországról. A nagykán halálának hírére felkerekedett, és hazafelé indult. De nem visszafordult, nem az elpusztított, kirabolt, lelegelt országon keresztül akart távozni, hanem délnek tartott. A tervei szerint az Al-Dunán átkelve fordul majd keletnek.

Mindennek a Dunántúl látta kárát.

Mágocsot úgy lepték el, mint a hangyák a morzsákat, ha azok az útjukba kerültek. Bevágtattak az aprócska földbe vájt, tapasztott falú házak közé, és tüzet dobtak a tetőkre. Aki előjött a házból, azt levágták, aki bent maradt, az megégett.

A füst messzire látszott a szürke, színtelen égbolton. Előbb csak egy falué, majd az összes többié is.

Jakab látta a füstfelhőket az erdő fái felett a fakó nap felé kígyózni. Fájdalmasan magasra nyúltak fel, mielőtt elvesztek volna a szürke hasú felhők között.

A férfi arcán fájdalom tükröződött. Tudta, mit jelent a füst. Ha fülelt, még a tatárok rikkantásait is hallotta. No nem a falut elpusztítókét, mert Mágocs messze volt ahhoz, hogy hallják, ami ott történik. Ez Batu seregének a széle volt.

Kökény Jakab mellé lépett, és a vállára tette a kezét.

– Akik a faluban maradtak… – kezdte Jakab nehéz szívvel, és nem bírta befejezni a mondatot.

– Azoknak végük – bólintott Kökény. – Sajnálom.

Jakab megköszörülte a torkát.

– Te megmondtad.

– Menjünk be a barlangba! Ki tudja, nem lovagolnak-e erre páran.

Visszabújtak a menedékhelyre, és a gyerekekkel együtt némán, rettegve várták, hogy a rikoltások megszűnjenek. Közben beesteledett, majd elmúlt az éjszaka, s mint minden éjszakára – bármennyire is szörnyű legyen – új nappal következett ismét. Jakab úgy vélte, kimehetnek már, és indult volna felderíteni a környéket, de Kökény visszatartotta.

– Érzem őket – közölte. – Maradj!

Jakab szembefordult vele. Sok volt neki már a rettegés és sok volt a fájdalom. Elvesztette a falubelieket és mindenét a faluból. Mi maradt neki és a családjának a tatárdúlás után? Milyen világ jön?

– Ki vagy te? – kérdezte rekedten.

– Most az vagyok, aki rátok vigyáz – felelte Kökény. –Higgy nekem!

– Nehéz hinnem.

– A túlélőknek mindig nehéz – válaszolta Kökény. Mintha a lelkébe látott volna. – Ne ostorozd magad! Ők nem maradtak. Az ő döntésük volt. Sem az életükre, sem a halálukra nem volt ráhatásod.

Még egy fél napot vártak. Vizük volt, élelmük nem. Jobb híján vizet ittak az éhségre. Kora délután aztán Kökény kibújt a fényre. Nemsokára visszatért, s nem szólt, csak intett, hogy jöhetnek.

Igaza volt a különös idegennek: a barlang előtti hóban friss patanyomok látszottak. Nyolcan-tízen járhattak erre a sereg elvonulása után.

Ha kijönnek a barlangból, meghalnak.

– Ha olyan okos vagy, adj tanácsot! – állt Kökény elé Jakab felesége, Margit. – Mondd meg, mit tegyünk!

– Maradjatok e helyütt! – mondta Jakabnak Kökény. – A falutok leégett, de majd jönnek új családok, az uratok átadja a gazdátlan földeket másnak, akik visszaépítik az elpusztult házakat. De nektek jó hely lesz ez. Ha itt maradtok, a gyermekeiteknek a gyermekei is boldog életet fognak élni. Van termőföld, és van búvóhely. Van patak, a föld jó zsíros, minden bőven megterem benne…

– És te?

– Nekem mennem kell. Itt lejárt az időm...

Kökény szedelőzködött. Nem tartott sokáig: mindenét magán hordta.

Nem búcsúzkodott, csak összekócolta Jakab fia Ágost dús üstökét. Aztán elnyelte alakját az erdő.

Negyedik fejezet

A második kutatóárok

Kinga másnap reggel egy technikus fiúval tért vissza. Egyenesen Danos Gábor Rákóczi utcai portájához hajtott, és ott leparkolt az út szélén. Errefelé félóránként ha elhajtott egy autó, és Kinga úgy vélte, ezt a hatalmas forgalmat biztos nem fogja akadályozni.

Danos sóhajtva vette tudomásul, hogy lesz még egy árok a földjén.

– …és emberek is kellenek ásni – tette hozzá Kinga. – Szóljak a falugondnoknak?

– Nem kell – legyintett a férfi. – Szólok az embereknek én. Felhívom ugyanazokat, akik tegnap eljöttek. Mindegyiket ismerem…

– Azt az Áron nevű fiút ne hívja – mondta hirtelen Kinga. – Többet kérdez, mint amennyit dolgozik.

Danos nem így látta, de nem vitatkozott. Tud az Áron gyerek dolgozni, bár való igaz, túl pimasz. Viszont ha kevesebb ember is elég a régésznő szerint, ő miért erősködjön?

– És mondja azt, ha húzódoznának, hogy most biztosan előkerül valami a föld alól.

– Biztosan?

– Biztosan. – Kinga nem tette hozzá, hogy fogalma sincs, mi. Újabb elrejtett kincs, páncélos katona vagy második világháborús orosz tank.

A technikus fiú – Szepezdi Tamás – eközben a Suzukiban várt. Kinga, miután mindent megbeszélt Danossal, visszazökkent a kormány mögé.

– Előremegyünk, és körbekerítjük a kutatóárok helyét.

– Mire számítasz? – kérdezte a fiú. Virgonc, nyurga, barna szemű, barna hajú srác volt, élénk tekintettel.

– Fogalmam sincs.

A nő indított, és nekiindultak a dombnak. Hamarosan elhagyták Alsómocsoládot, és az utolsó házak után a földúton gurultak tovább.

– Mennyi ideig fog tartani? – kérdezte Tamás.

– Azt sem tudom – felelte őszintén Kinga. Nem akart találgatásokba bocsátkozni.

Amikor előbukkantak a megművelt földeket eltakaró akácsor mögül, a nő akaratlanul is a fékre lépett. Ott, ahol tegnap még burgonyaföld húzódott, most

csak a letaposott növénytövek látszódtak. És a földön három, fémdetektorral keresgélő alak.

Tamás a nőre pillantott, várta, hogy most mi lesz, de már látta is azt, amitől még bent a múzeumban is tartottak: Arató Kingánál elszakadt a cérna. Néhanap megesett, hogy a mindig visszafogott, mindig távolságtartó, mindig racionális és kiszámítható nő elvesztette a türelmét. Többnyire akkor, ha emberi butasággal vagy aljassággal találkozott – ha mindkettővel egyszerre, akkor pedig senki és semmi nem maradhatott állva előtte, olyan vehemenciával küzdött ellene.

Most is: Kinga egy pillanat alatt kiugrott a kocsiból, és lendületesen a keresők felé szaladt.

– Hahó – kiabálta mérgesen, és integetett közben –, tűnjenek el innen! Semmi keresnivalójuk nincs itt!

Tamás is kikászálódott a Suzukiból.

– Ne szóljon bele! – kiabálta vissza az egyik kutató. – Semmi köze hozzá!

Kinga elindult feléje.

– A megyei múzeum régésze vagyok! Azonnal tegye le a detektort, vagy elkobzom!

Olyan arccal és hangsúllyal adta elő ezt, hogy a kincskeresők kétkedés nélkül elhitték. Ketten rögtön fel is emelték a műszerüket, és menekülőre fogták: a letaposott krumplin át elkezdtek futni.

Kinga ekkor kapott csak igazán vérszemet. Nem hagyhatja, hogy elillanjanak!

A nő meglendült, és a legközelebbi kincskeresőt vette célba. Erre már az utolsó is megijedt, és a nyakába szedte a lábát.

– Rohanj! – kiabálta Kinga Szepezdi Tamás felé.

– Mit csináljak? – kiáltott utána Tamás kétségbeesetten.

Kinga futtában felelt.

– Kapd el az egyiket, és vedd el a detektorát!

– Mi?!

– Kapd el!

A fiú is nekiindult. Ám nem sietett, nem nagyon igyekezett utolérni a menekülőket. Amúgy is érezni lehetett már a nyár hevét: negyven fokban pedig ki szeret futni?

Kinga ezzel szemben teljes erőbedobással rohant. Hetente három-négy alkalommal is lejárt edzeni az aerobikterembe, megvolt az erőnléte. Emellett a menekülőnek a detektort is cipelnie kellett. A készülék ugyan nem volt nehéz, a

súlya alig haladta meg az egy kilót, de a kihúzott teleszkóp miatt nem volt könnyű futás közben egyensúlyozni vele. Ki kellett tartani, mint egy partvisnyelet.

A kincskereső láthatóan az erdősávot szemelte ki magának célként. A nő feltételezte, hogy ott állhatott le a járművével. Ha eléri a kocsiját, már lehetetlen lesz felelősségre vonni.

Szerencsére Kinga gyorsabban futott, és minden lépéssel közelebb került a menekülőhöz.

A nő oldalra sandított: Szepezdi Tamás nem jeleskedett az üldözésben. Úgy szaladt a krumpliföldön, mintha balettórán lenne.

Ő akkor már hallotta a menekülő zihálását. Már előre érezte a diadal ízét a szájában: megcsípi még az erdő előtt!

Ám ekkor megbotlott. Talán egy kő volt; vagy egy esőben hagyott, majd keményre száradt, mély traktornyom, mindegy is. A nő elveszítette az egyensúlyát, és kis híján orra bukott. Lépéseinek megtört a ritmusa, és futása botladozóvá vált, két karjával úgy kalimpált, mint egy szélmalom. A menekülő ez alatt az idő alatt értékes métereket nyert.

Kingának átkozódni támadt kedve. Ezt elszúrta! Egy pillanatra előbújt belőle a kislány, és legszívesebben toporzékolt volna, de legyűrte a késztetést.

Hirtelen egy kismotor hangja ütötte meg a fülét. Ideje sem volt megfordulni, a motor és a motoros már el is zúgott mellette. Áron ült a nyeregben, egészen ráhajolt a kormányra, s úgy iramodott a menekülő kincskereső után, mint ahogy a lovas rendőr kergeti a betörőt. Elérte, mielőtt az eltűnt volna a fák között, és utánanyúlva kikapta a kezéből a fémkeresőt.

Tovább robogott, porzott mögötte az út. A pórul járt kincskereső megtorpant, egy pillanatig fogalma sem volt róla, mit tegyen. Eredjen a detektor nyomába? A motort úgysem éri utol. Megfordult, a tekintete összeakadt Kinga tekintetével. A nő egy hosszú pillantás után megint futásnak eredt, s a kincskereső is felvette a nyúlcipőt. A bőrét mentette, nem a műszerét.

Áron a távolban megfordult, és lefékezett. Végignézte, ahogy a kincskereső meglép a régésznő elől, és autóba vágva magát elszáguld az erdőszéli földúton Bikal irányába.

Kinga megtorpant, mérgesen fújtatott.

Áron gázt adott. A fémkeresőt a magasba emelte, akár egy megszerzett ellenséges zászlót. Mint egy hadizsákmányt. Tulajdonképpen az is volt.

– Mit keresel te itt? – támadt rá Kinga, amikor a fiú melléje érve megállt.

– Szívesen – vigyorgott a srác. – Vigyáztam a krumpliföldre.

– Na, szépen vigyáztál rá!

– Itt voltam egész éjjel – mondta a fiú, és maga mögé mutatott. – Abban a bokorban ücsörögtem. Van ott egy termosz teám. Kér belőle?

Kinga elengedte a füle mellett a kérdést.

– Miért ücsörögtél itt?

– Láttam magát tegnap, amint a fémkeresővel talál valamit. Tudtam ám, hogy ma vissza fog jönni… Aztán szöget ütött a fejembe az, amit az illegális kincskeresőkről mondott. Hogy sokan vannak. Úgyhogy hazamentem pokrócért meg vacsoráért, és visszajöttem őrködni.

Kinga megcsóválta a fejét.

– Miért nem szóltál valakinek, amikor megláttad itt ezeket az alakokat?

– Először is, mert arra gondoltam, hadd keresgéljenek. Elvégzik maguk helyett a munkát. Keresgéljenek csak, és majd ha találnak is valamit, akkor megállítom őket.

– Hogyan?

– Hát magát hívtam volna, ha meglenne a telefonszáma, de nincs. Megadja?

– Felejtsd el!

– Oké. A másik a Csillik Laci bácsi lett volna, ő a helyi polgárőrség parancsnoka.

Kinga hitetlenkedő hangot adott ki. Van polgárőrség! Erre miért nem gondolt?! Nyugalom, intette magát. Ideje kicsit leereszteni.

– Na, akkor hívd ezt a Csillik Lászlót, mert a területet őrizni kellene mindenképpen! – mondta a fiúnak. – A fémdetektort pedig hagyd itt, én hívom a rendőröket, és átadjuk nekik.

– Csak így? Mi szereztük meg!

– De nem minket illet!

Áron nagy nehezen a kezébe nyomta a detektort.

– Menj már! – intett neki Kinga.

– El ne kezdjék az ásást nélkülem!

– Pont te kellesz ide – morogta a nő, majd a fiú megbántott tekintetét látva hozzátette: – Biztos nem kezdjük el. Látsz te itt bárkit is, aki áshat?

Erre Áron megint elvigyorodott – csupa vidámság volt a fiú –, bólintott és elindult a polgárőrség vezetőjéért vissza Alsómocsoládra.

Szepezdi Tamás szinte váltotta őt Kinga másik oldalán.

– Nehem… nehem értem el… – lihegte.

– Sportolnod kellene valamit, Szepi!

– Sportolok.

– Mit?
– World of Warcraft…
– Az nem sport – felelte Kinga és ott hagyta.
– Koreában annak számít!
Ezt a nő már válaszra sem méltatta.

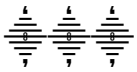

Danos nemsokára megjelent az emberekkel. Hatan jöttek vele, mind a tegnapi csoportból. Kinga megmutatta nekik a helyet, hogy hol kell ásni. Most csak egy kétszer két méteres kutatóárkot jelölt ki, ehhez elég is volt a hat ember.

Aztán megjelent a polgárőrök vezetője is. Szepezdi átvette az ásás fölötti irányítást, Kinga pedig odasétált Csillikhez. Áron úgy vigyorgott a férfi mellett, mintha a menedzsere lenne.

– Hallott a kincsleletről? – kérdezte Kinga Csilliket a kölcsönös bemutatkozás után.

– Mindenki hallott róla – felelte a középkorú férfi. Magas homloka alatt két apró, mosolygós szem ült. Csillik László egész megjelenése kiegyensúlyozottságot és közvetlenséget sugallt.

– Ez a baj – bólintott a nő. – Szerintem már egész Baranya tud róla. Elég nagy értékű ahhoz, hogy felkeltse a kincskeresők figyelmét. Ma reggel, amikor ideértünk, már hárman is illegális kutatást végeztek a területen.

– Vigyázni kéne a földre – ismerte fel a feladatot Csillik.

– Úgy van! Most újabb kutatóárkot nyitunk, és ha itt is lesz valami, nemcsak a megyéből, de az egész országból özönleni fognak a kincsvadászok. Alsómocsolád felkerült a térképükre.

– Megoldjuk! – ígérte a polgárőr. – Számíthat ránk!

– Kihívtam a rendőröket – tájékoztatta a nő. – Velük egyeztethet.

A rendőrök hamarosan meg is érkeztek. Ketten voltak, és nem tűntek valami boldognak. Talán sejtették, hogy oda a csendes vidéki napok nyugalma.

– Akkora itt a forgalom, mint a Champs-Élysées-n – sóhajtotta Danos. – Kincskeresők, polgárőrök, rendőrök… Ki gondolta volna?

– Ne sóhajtozzon, Gabi bácsi! Rakjon ki egy kis büfét, kávé, sör és gulyásleves, és megszedheti magát! – Az ötlet természetesen Árontól jött.

Kinga a távolban beszélt a rendőrökkel, majd a fiú felé mutatott. A magasabb, nyurga rendőrtiszt messziről alaposan szemügyre vette a srácot.

– Ezek hozzád jönnek – csapott Danos Áron vállára. – Kösd fel a gatyád, fiam!

A rendőrök elindultak feléje. A fiú akaratlanul is kihúzta magát, úgy várta őket.

– A régész hölgy szerint te vagy a szemtanú… Mesélj el mindent, fiú! – álltak meg Áron előtt. – Hogy hívnak?

– Tordas Áron.

– Tordas Áron. – Az alacsonyabbik elővette a mobilját, bekapcsolta a hangrögzítést, és előretartotta a készüléket. – Tordas Áron – ismételte meg az elindított felvétel számára hangosan. – Rögzíteni fogom a vallomásod.

– Rendben – biccentett Áron.

– Na, akkor mondd el, mi történt reggel!

– Vicces volt – kezdte a srác. – Majdnem egyszerre jelentek meg hajnalban. Még éppen csak virradt. Ott ültem a bokorban…

– Gyakran ülsz a bokorban?

– Csak ha római kori kincs kerül elő Danos Gabi bácsi földjéről. Szóval ez volt az első eset.

– Értem.

– Szóval majdnem egyszerre érkeztek, és először összevesztek. Aztán felosztották egymás között a területet, és sorshúzással döntötték el, melyik rész kié legyen.

– Nem is ismerték egymást?

– Nem nagyon hallottam, miről beszélnek, de az volt a benyomásom, hogy nem. Különböző irányokból érkeztek. Volt a kék skodás, akitől elvettük a fémkeresőjét. Ő Bikal felől, az akácsor mellől jött. Kigurult a földig, majd megfordult, és visszagurult az árnyékba. Ott tette le a kocsit – Áron mutatta az irányt. – Aztán volt egy motoros fickó, ő szemből érkezett, és a tájékoztató tábla mögött támasztotta ki a járgányát.

– Miféle tábla mögött?

– Erdei tanösvény iskolásoknak. Bizonyos távolságban vannak olyan információs táblák, amik a területre jellemző növényeket mutatják be.

– Aha – mondta a rendőr. Láthatóan kevéssé értékelte az erdei tanösvény létezését. – Milyen motor volt, tudod?

– Egy Kawasaki Ninja. Megismerem széllel szemben kilométerekről is.

– Rendben. És a harmadik elkövető?

– A harmadik a faluból érkezett, ahonnan maguk.

– Ismered?

– Nem ismerem, mert nem alsómocsoládi. Csak onnan jött. Egy szürke Volkswagennel. Igazából ő érkezett először, elgurult Gabi bácsi földje mellett. Találkozott a motorossal, és kábé húsz méterrel utána állította le a kocsit. Kiszállt, a motoros is megállt, és az úton találkoztak. Nem nagyon örültek egymásnak.

– Összeverekedtek?

– Nem, nem verekedtek – javította ki a fiú. – Csak összevesztek. Kicsit lökdösték egymást. A motoros volt az agresszívabb. A volkswagenes inkább beszélt. Aztán túloldalról jött a skodás, és változott a helyzet. Arra mindketten még idegesebbek lettek, és már nem egymást lökdösték. Elég vicces volt.

– Igen ezt már mondtad.

– A gödörnél találkoztak, ahol a vadkörtefa állt, és ahol Gabi bácsi megtalálta a kincset. Ott hosszan tanakodtak meg nézelődtek, majd az egyik rajzolt a földre egy bottal… vagy gyökérdarabbal, nem tudom. Abból jöttem rá, hogy felosztották a területet, hogy utána mindegyik mutogatni kezdett meg magyarázott. Végül sorsot húztak. Gyufaszálakkal vagy szalmával. Azt már nem láttam. De megegyeztek.

– És a fémkeresők?

– Náluk voltak eleve. Kicsomagolták őket, és mindegyik elvonult a maga területére. Arra gondoltam, és ezt már a régész hölgynek is elmondtam, hogy ha találnak valamit, felhívom a polgárőrség vezetőjét, és szólok neki. Addig minek ugráltassam őt. Ráadásul ezzel segítek a múzeumnak is, mert nekik már nem kell átvizsgálni a területet. De hamarabb ideértek, mint ahogy a kincskeresők találtak volna valamit. Megzavarták őket, én pedig segítettem az egyik detektor elkobzásában.

– Amit soha máskor ne tegyél meg! – morogta figyelmeztetően a nyurga rendőr. – A végén még bajba kerülsz, fiam.

– Én és a baj két külön ligában játszunk – vigyorgott Áron.

A rendőr lekapcsolta a felvevőt, és elegánsan a zsebébe csúsztatta a mobilt.

– Írjuk meg az átvételi jegyzőkönyvet! – mondta a társának.

Elmentek a kocsijuk felé, Áron pedig csatlakozott Kingához.

– Nem is értem – mondta a nőnek. – Mit képzeltek ezek a fickók? Ha nagy kincset találnak, úgyis elkapják őket, nem? Ha meg kicsit, azzal mit kezdenek?

– Rengetegen foglalkoznak kincskereséssel – felelte elégedetlenül Kinga. – Vannak, akik ebből élnek. Kiássák a kincset, majd átviszik Ausztriába, és kipakolják a piacon… Vagy felteszik az internetre. A Vatera tele van illegálisan

kiásott régészeti leletekkel. Lehet, hogy nem érnek százezreket, de sok kicsi sokra megy. És nem kell adót fizetni utána. Tiszta bevétel.

– Hihetetlen – szörnyülködött a fiú. – És a rendőrök nem tesznek semmit?

– Semmit. Tulajdonképpen, ha elkaptuk volna a kincskeresőket, akkor se lett volna más eredménye, mint hogy elkobozzák a detektorokat. Azt hiszem, az elmúlt tíz évben talán ha öt tettenérés jutott feljelentésig, és csak kettő bíróságig. Tettenérés! – Kinga felemelte a mutatóujját, hogy nyomatékot adjon a szavainak. – Azt aztán könnyű bizonyítani. De azoknál sem szabtak ki nagy büntetési tételt. Úgy tűnik, büntetlenül ki lehet rabolni a földet és elkótyavetyélni a múltat. Mert… – Kinga egészen tűzbe jött megint. Látszott rajta, mennyire bántják a történtek – mert az a legrosszabb, hogy ezek a kincskeresők feldúlják a lelet környékét is. Pedig az rengeteg mindenről árulkodik. És ezek az információk a talaj szakszerűtlen megbolygatása miatt mind elvesznek. Ezért nem lett volna szabad hagynod őket kutatni.

– De hogyan választják ki a helyet, ahol a fémkeresővel érdemes kutatni?

– Az okosabbak archeológiai publikációkat olvasnak. De egészen a közelmúltig a Nemzeti Múzeum honlapján is fent voltak a feltárások GPS-koordinátái. Néha elég betelefonálni a múzeumba, és egyszerűen felvilágosítást kérni… szóval… a rendszer se tökéletes.

– Kinga! – harsant fel ekkor Szepezdi Tamás hangja a kutatóárok mélyéről. – Idejönnél, kérlek?

A nő szó nélkül ment. Áron követte. Közben a fiúnak a torkába ugrott a szíve. Talán lesz valami megint!

Szepezdiből semmi nem látszódott ki: a férfi a gödörben térdelt, és óriási buzgalommal dolgozott valamin. Kinga és Áron először a görbe hátát és kék-fehér kockás ingét pillantották meg. Az alsómocsoládiak a kutatóárok körül ácsorogtak, ásójukra és lapátjukra támaszkodva. Szótlanul léptek el a nő és a fiú elől.

– Találtál valamit, Szepi? – kérdezte Kinga a gödör széléről.

Szepezdi a válla fölött válaszolt.

– Hívd ide a rendőröket!

– Miért?

A férfi félrehúzódott kicsit. A kezében vastag ecsetet tartott, az elmúlt egy-két percben azzal tisztogatta a földből kikandikáló leletet.

Kinga közelebb hajolt.

Egy megsárgult emberi koponya nézett vissza rá üres szemgödrével. És – a nő meg mert volna esküdni rá – vicsorgott közben.

A rendőrök gyorsan szaporázva érkeztek meg a kutatóárokhoz, és még kelletlenebbnek néztek ki, mint fél órával korábban. Tamás és Kinga óvatosan kiszabadították a koponyát a föld alól. A nő elsődleges szakvéleménye szerint az illető férfi, és már vagy ezerötszáz éve a földben pihent, de a halott akkor is halott, a rendőr meg rendőr, így mindenképpen rögzíteni kellett a tényállást és fel kellett venni a vallomásokat.

Szepezdi közben dokumentált, fotózott, mért, rajzolgatott.

Dél is elmúlt, mire folytathatták a feltárást.

A koponya után lassan előkerült az egész test, és rajta a ruha, illetve az öltözék foszlányai. A római mellvért volt az, ami végleg meggyőzött mindenkit, hogy a földben fekvő csontváz gazdája az ókorban élt s halt meg.

Csodájára is járt az egész falu.

Nem tudni, ki vitte a hírét a csontváznak, de az gyorsabban körbejárt Alsómocsoládon, mint egy internetes mém. Egész kis csontvázturizmus indult meg, idősebb párok, fiatal házasok, új lakosok; gyalog, biciklivel vagy motorral egyaránt jöttek. Danos úgy viselkedett, mintha az otthonába jönnének, mindenkit személyesen fogadott, váltott velük pár szót, körbevezette őket, majd amikor elmentek, szertartásosan elbúcsúzott. Kingát először idegesítette a vendégjárás, majd erővel kényszerítette magát, hogy figyelmen kívül hagyja. Minden figyelmével a csontváz felé fordult, s csak akkor derült ki, hogy mennyire feszült, amikor egyszer-egyszer rámordult Szepezdire. Áron viszont élvezte a helyzetet, embertől emberig járt, ugrott, és beszélt, mesélt, anekdotázott. Újra és újra előadta reggeli hőstettét. Lassan kopjával rohamozó rettenthetetlen lovaggá vált – legalábbis ahogy előadta, miképpen motorozott a fémdetektort fél kézzel előre tartva.

Eközben a csontváz lassan kiszabadult évszázados fogságából, és feltárta titkát a régészeknek. A fegyverei ugyan nem kerültek elő, de a pikkelyes páncélzata majdnem teljesen ép volt. A légiós övről hiányzott mind a kard, mind a tőr és a kés. Köpenye csaknem teljesen szétfoszlott: félhosszú nadrágja azonban nagyjából épségben megmaradt. A bordákon durva, éles vágás látszódott: feltehetően egy kard bemeneti helye, amely egyértelművé tette, hogy a katonát megölték.

A nyakában két aprócska rézlapocska lóghatott. A bőrszíj, amely tartotta, már rég az enyészeté lett, de a lapocskák ott pihentek a bordák között. Kinga óvatosan söprögette le róluk a földet. Lassan láthatóvá vált rajtuk a felirat.

– Az mi? – hajolt be a gödörbe Áron.

– Dögcédula – morogta Szepezdi. – A rómaiak vezették be először. Minden légiós kettőt hordott a nyakában. Mint manapság.

– Mi van rajta?

– Ami a dögcédulán lenni szokott. A katona neve és a légió, amelyben szolgált.

– A mai dögcédulákon a vércsoport is ott van.

– Nyilván a rómaiak nem ismerték a vércsoportokat – vágott közbe türelmetlenül Kinga, de nem nézett fel.

– És mi volt a neve ennek a katonának? El tudja olvasni?

A régésznő nem válaszolt azonnal, de Áron nem mozdult. Várt, és várt volna alkonyatig, ha ezen múlik. Végül Kinga sóhajtott egyet, és úgy hajolt, hogy a fény jobban kirajzolja a feliratot.

– A Második Legio Auditorix katonája volt… Ez nem meglepő. Tudjuk, hogy ők itt állomásoztak Pannóniában.

– És a neve?... – Áron leguggolt, mintha azzal, hogy közelebb kerül a csontvázhoz, közelebb kerülne a tudáshoz is.

Kinga kiolvasta:

– Flavius Sulpicius Vatto.

Délre a nyári nap megmutatta az erejét: jóval harminc fok fölé kúszott a hőmérséklet. Szepezdinek volt a táskájában egy Avengers feliratú baseballsapka, azt húzta a fejébe, Kinga pedig kivett a Suzukiból egy széles karimájú női szalmakalapot, azzal óvta magát a napsütéstől.

Kora délután feltűnt Rakonczai Levente, hogy a földből kiemelt leleteket elcsomagolja és beszállítsa a megyei múzeumba. A technikus srác hozott magával egy karton félliteres ásványvizet, amit letett a gödör szélére. Senki nem nyúlt hozzá, ezért kínálgatni kezdte, mire két perc alatt szétkapkodták.

Kinga ekkor tartott először pihenőt. Nekitámaszkodott a gödör szélének, és úgy ivott, hogy közben felmérte a terepet. A rendőrök már elmentek, két polgárőr éppen rágyújtott, a másik kettő pedig a falu felől érkező kisebb gyerekcsapat felé indult. A Danos által felkért ásós emberek találtak maguknak egy árnyékos zugot egy bodzabokor tövében, oda telepedtek le és beszélgettek, Áron pedig nagy garral magyarázott két lánynak a földút közepén. Kinga feje körül megjelent egy jókora darázs, körbedongta, majd a vizespalack szájához közelített. A lány elhessegette.

Danos látta, hogy Kinga most ráér, és odaóvakodott a nő mellé.

– Mit jelent ez? – mutatott a csontvázra. – Temető volt itt, vagy mi? Csata?

– Temető biztos nem – Kinga meglepően közlékenynek bizonyult. Most volt kedve megosztani a részleteket. – Nézze csak, hogy fekszik ez a katona! Kicsit az oldalán, rézsút. A bal karja a teste alá szorult, a jobbja kinyújtva.

Danos próbálta kitalálni, ez mit jelent.

– Megölték. Ott láthatók a sérülések a bordái között. – A nő leguggolt és mutatta. A csontvázról már lekerült a páncél. – Feltehetően kard, és nem is egy szúrás nyoma. Látja a vágásokat? A római katona harcolt, küzdött az életéért. Legalább háromszor szúrtak bele. Akárkik is voltak a gyilkosai, dühösek voltak rá. Talán mert szembeszállt velük, de lehet, azért, mert régóta voltak a nyomában. Vagy mondjuk, mert ellopott tőlük valamit.

– Láttam egy sorozatot a tévében – mondta elgondolkodva Danos. – Egy törvényszéki szakértő a csontok alapján nyomozta ki, hogy mi történt a halottal.

– Én is láttam pár részt – bólintott Kinga. – Na, mi annyira nem vagyunk profik, és nincsen olyan technikánk sem, mint abban a sorozatban. Bár szerintem az amerikai bűnügyi helyszínelőknek sincs. Ezeknek a sorozatoknak a nagy része fikció. De valóban sok mindent elárulnak a csontok arról, hogy ki volt a katonánk, ki volt Flavius Sulpicius Vatto. Hány éves korában érte a halál, volt-e valamilyen sérülése korábban, öröklött vagy szerzett betegsége… még az arcát is tudjuk rekonstruálni. De persze ez idő kérdése.

– Hm. Egyszóval megölték, és itt hagyták a holttestét a földemen.

– Lényegében igen. Azt leszámítva, hogy ez akkor még a senki földje volt. Erdő, amely a mainál jóval nagyobb kiterjedésű Zselichez tartozott. Vagy mocsár. De kérdezte, csata volt-e itt. Szerintem nem. Nem lesz több holttestünk, csak ez az egy. A csata után ugyanis összeszedik és eltemetik a holtakat. Főképp a rómaiak. Nem, ez egy szimpla erdei gyilkosság volt. Sokat elárul, hogy nincs itt a katona pajzsa. Ez alapján mondom azt, hogy menekülhetett…

– És van köze ennek a fickónak a kincslelethez?

– Na, ez az egyik ezerpontos kérdés. Szerintem az is egyedülálló kincslelet volt, ahogy ez a csontváz is.

– Néha előkerül ez-az a falu határából – jegyezte meg Danos.

– Tudom. Volt 1905-ben már egy érmekollekció, amit megtaláltak.

– Nemcsak arra gondolok, hanem mindenféle másra. És nem olyan rég, hanem a közelmúltban.

– Miféle dolgok? – kérdezte Kinga.

– Nem tudom… De van egy fiú, aki gyűjtögeti őket. Pennás Attila. Nemcsak gyűjti, de pontosan számon is tartja, honnan kerültek elő.

– Szívesen beszélnék vele.

– Attilával? Este ott lesz a családi bográcsozáson.

– Nem szívesen alkalmatlankodom egy családi eseményen.

– Ez *nem úgy* családi. A faluban van tizenhárom civil szervezet. Ők szervezik. Ott lesz az Alsómocsoládiak Baráti Köre, a Polgárőr Egyesület, a Foltvarró Klub, de még a Jövő-szövő programban résztvevők is.

Kinga rákérdezett a furcsa szóösszetételre:

– Jövő-szövő?

– Új betelepülők a faluban. Többek között azért is lesz ez a bográcsozás, hogy könnyebben megismerkedhessünk velük. Mindenkit meghívtak. Tegnap összefutottam a boltban Attilával, és mondta, hogy ő is ott lesz. Ott elkaphatja, és beszélhet vele. Tulajdonképpen a halásztó partján grillezünk, meg bográcsozunk. A Kemencés udvarban.

Kinga meghányta-vetette magában a dolgot. Lehet, hogy megéri kicsit tájékozódni arról, mi minden lehet még itt a környéken. Nyilván jó részük 1711 utáni történelmi emlék, de végül is nem kerülne sok energiába utánajárni.

– Lehet róla szó – egyezett bele.

– Ha eljön, vacsorát is kaphat. Néztem, ma még nem sokat evett.

– Kibírom egy palack vízzel. Ilyen melegben nem lesz éhes az ember.

– Vannak páran, akik remekül főznek, majd meglátja. Megérzi az illatokat, és rögtön éhes lesz.

Szepezdi, aki közben szorgalmasan dolgozott a csontvázon, most felnézett, és félbeszakította a társalgást.

– Nézd csak, Kinga! Valami van a kezében.

– Csakugyan – hajolt közelebb a régésznő is. Rögtön elfeledkezett Danosról, Pennásról és a jövő-szövőkről is. – Mintha egy pénzérme lenne…

Rögről rögre távolították el az ujjpercek körül és közül a földet, majd az ecsettel lesöprögették a maradék port. Szepezdi fotózott, először távolról, majd a gépet makróra állítva, egészen közelről is. Hamarosan kiderült, hogy amit a légiós a kezében szorongatott, nem is érme, hanem egy aprócska, csiszolt kő.

– Valamiféle medál – morogta a férfi.

Kinga ecsetelt egy kicsit. A csiszolt kövecske csaknem két évezredet töltött egy halott markában, és meglepő módon alig tapadt rá föld vagy sár. Láthatóvá vált a felületébe vésett ábra.

Rakonczai már készenlétben állt a savmentes csomagolópapírral.

– Ez konkrétan egy varázsgemma – dünnyögte Kinga.

Amikor úgy találta, ellenállás nélkül kiemelheti a varázsgemmát a halott csontujjai közül, óvatosan megcsípte. A tenyere közepére helyezte, és úgy tartotta előre.

Ezernyolcszáz év után először érte napsugár a követ, amely hirtelen felszikrázott.

– Mithras – jegyezte meg Szepezdi a gemma ábráját látva.

– Az – lehelte boldogan Arató Kinga, a megyei múzeum régésze. – A Világ világossága…

Ötödik fejezet

Jó társaság a Kemencés udvarban

A Kemencés udvar fölött isteni illatok szálltak: a grillrácson mustáros tarja és fokhagymás csirkemell sült. Alsómocsolád régi lakosai és új betelepülői együtt sütöttek-főztek ezen a délutánon. A falu Jövő-szövő programja jó néhány fiatalt ide vonzott, akik kíváncsiak voltak az elkötelezett helyiekre.

Kinga se nagyon lógott ki a tömegből.

A hely nyitott volt: az interaktív tárházhoz hátulról kapcsolódva egy tetővel fedett, de oldal nélküli árnyas helyen gyülekezett a társaság java része. Oldalt a sóderos részen gázlángon, bográcsban hagyma pirult, körülötte hárman álltak dobozos sörrel a kezükben. A halastó felé lejtett az udvar, és füves rész váltotta fel a kavicsosat. Balról egy udvari hússütő, most éppen használaton kívül, szemben padok, s mellettük csónakok egy drótkerítés mögött. Azon túl pedig a nádas, a stég és a tó, amely a patak felduzzasztásával jött létre jó pár évtizeddel korábban.

Csillik sietett a régésznő elé, amikor megpillantotta.

– Iszik valamit? – kérdezte tőle mosolyogva.

– Nem, köszönöm – hárította el Kinga. – Csak egy Pennás Attila nevű férfit keresek. Azt mondták, itt megtalálhatom.

– Áh, Attilát. – Csillik körbepillantott. – Még nem láttam. Jobban teszi, ha csatlakozik hozzánk… Sokaknak lenne kérdésük a feltárással kapcsolatban.

Nem vette észre, hogy ezzel Kingának nem kedvet csinált a maradáshoz, hanem éppen ellenkezőleg.

– Nem hiszem, hogy nálam vannak a válaszok – villantott fel a nő egy kényszeredett mosolyt. – Szerintem körbenézek…

– Jól van, tegye csak! Ismerkedjen! – intett a férfi. Valaki leszólította. Kinga kihasználta a pillanatot, és elsurrant mellőle.

Nem vette észre, hogy ketten is kiszúrták maguknak a társaságból.

Nem tehetett róla, mindig is magának való volt, és idegen környezetben erősen feszélyezve érezte magát. Nem egykönnyen teremtett kapcsolatot. A felesleges fecsegés nem az ő terepe volt, azt meg valószínűsítette, hogy itt nem sok emberrel fog tudni beszélni az archeológiáról vagy a történelemről.

Megpróbált láthatatlanul elvegyülni.

A közeli asztalnál ülők ételekről beszélgettek.

– Én azon döbbentem meg leginkább, hogy Alsómocsoládon nem ismerik a tócsnit.

– Micsodát?

– Tócsnit. Honnan jöttél?

– Nyíregyháza mellől.

– Ott, azt hiszem, lapcsánkának hívják.

– Nálunk cicege a neve. Alsómocsoládon tényleg nem ismerik a cicegét?

– Megkérdeztem, és nem.

– A legegyszerűbb étel!

– Akkor sem.

Továbbsétált. A tető alatt egy vaslapon húspogácsák sültek. A jelenetet egy áhítatos tekintetű francia buldog figyelte a közeli gerenda tövéből. Bár a kutyán nem volt póráz, a jól érezhető, kellemes illatok ellenére is rendkívül nyugodtan és kulturáltan viselkedett. A szakállas srác, aki a pogácsákat forgatta, húsfogóval a kezében magyarázott a mellette állónak.

– Borz. Én mondom, borzból érdemes bármilyen darált húsos ételt elkészíteni! Hamburgerpogácsát vagy bolognait. De a borz akkor a legfinomabb, ha kukoricaéréskor vadásszák le.

Észrevette Kingát, és rámosolygott.

– Ez nem borzból van – mondta neki. – Kecskéből. Az is nagyon finom. Megkóstolod?

– Nem, köszönöm.

Kinga gyorsan odébb állt.

Lesétált a vízpartra, és kiment a mólóra. Ott egy padon három hat-nyolc éves gyerek évődött egymással. A nő a vizet nézte, és azon gondolkodott, hogy lehet, mégsem várja meg Pennást.

Egy árnyék vetült mellé a fadeszkákra.

– Maga a régész – állapította meg egy sportos férfi melléje lépve. Kinga ránézett, mire a kezét nyújtotta. – Weininger Szilárd. Felballagtam a feltáráshoz, mert kíváncsi voltam rá, és láttam, mennyire el van merülve a munkában. Itt azonban már meg merem szólítani, talán nem kerget el…

– Arató Kinga – fogadta el a nő a kinyújtott kezet. Belenézett a férfi zöldeskék szemébe. Weininger Szilárdnak huncut mosolya volt, elsőre szimpatikusnak tűnt. – Siettem, mert szerettem volna ma végezni… Jó lenne, ha nem kellene holnap is visszajönnöm ide.

– Pedig kellemes ez a falu.

– Itt lakik?

– Csak időlegesen. Festő vagyok. Egy Alexandra Krsnakova nevű festőnőtől annyi jót hallottam Alsómocsolád szépségéről és az itteni nyugalomról, hogy leköltöztem ide két hónapra alkotni. Iszik velem valamit?

– Még vezetek ma este. Vissza kell jutnom Pécsre.

– Pedig ingyen van az ital, és egy ilyen alkalmat vétek nem kihasználni. Azt hiszem, van alkoholmentes sör is.

– Nem, nem. Nem szeretem a sört.

A férfi felnevetett.

– Jól van, nem tukmálom. Látom, kényelmetlenül érzi magát az ismeretlen környezetben.

– Ennyire nyilvánvaló?

– Ne feledje, festőszemem van! Minden kis rezzenést észreveszek, dekódolok, megörökítek – a homlokára bökött –, először itt, aztán a vásznon.

Kinga visszafordult a Kemencés udvar felé.

– Való igaz – vallotta be –, de ez nem az itteniek miatt van. Biztos jó emberek.

– Jó fejek. Két hete vagyok itt, és valamennyire már sikerült megismernem őket. Jórészt az aktívan szervezkedőket, meg a fiatalokat, persze. Sokan költöztek ide vagy akarnak majd költözni a Jövő-szövő program miatt.

– Ezt csinálja napközben? Portréarcokat keres?

– Tegezz nyugodtan, ha nem gond! – intett a férfi. – Nagyon nem vagyok hozzászokva a magázáshoz. Az amolyan művész uras, amitől a hideg futkározik a hátamon. Majd hetven felett művész urazhatnak… Jó?

– Jó. Tegeződjünk – egyezett bele Kinga.

Rájött, hogy nem fog a nehezére esni. Szilárd vidáman bólintott.

– Visszatérve a kérdésedre, nem, nem portréarcokat keresek, hanem hangulatokat. Sétálok az utcákon, az erdőben, nézegetem a faszobrokat, faragásokat vagy beülök egy Unicumra a Kapucinus söröző be. A hangulat a lényeg. Minden forma abból bomlik ki.

– A hangulatokból?

A férfi látta, hogy Kinga nem érti.

– Elmagyarázom. – A halastóra mutatott. – Itt van előttünk ez a sík vízfelület, ugye. Sok millió vízfelület van a világon, kisebb-nagyobb tavak, víztározók, tengerszemek… Ezek egyformák, mert az egyik sík vízfelület éppen olyan, mint a másik… Mondhatnánk, hogy a környezetük a lényeg. De rengeteg van ennél szebb vagy egzotikusabb helyen a világon, tele van ilyen fotókkal a net! Úgyhogy feltehetjük a kérdést, miért nem azokat festem meg?

A nőre nézett. Várt.

Kinga zavartan megköszörülte a torkát.

– Miért nem?

– Azért, mert nem a vízfelület a lényeg, és nem is a nádas vagy a part menti fák. Igaz, a tavat festem meg, de az önmagában még nem túl érdekes. Azáltal lesz különleges, amit én érzek a tó és a festővászon mellett állva. – Miután látta, hogy a nő tekintete a víz felé rebben, hozzátette: – Ne a tavat nézd, hanem a részleteket!

– Nem értem.

– Ne az összképet nézd, hanem az apróságokat, amik csak itt vannak. A nádas ívét, az apró fodrozódásokat, amiket a szél kelt. A fa tükörképét szemben. A kacsákat vagy a ringó ladikot. Vagy a gyerekeket ott a padon. Ezek külön-külön és együtt teszik egyedivé ezt a helyet és ezt a pillanatot, és a részeddé válnak. A részeddé válnak, de ugyanakkor te is bennük vagy, mert te is itt állsz a parton, közéjük tartozol, de egyedi vagy és megismételhetetlen.

– Látom őket – bólintott Kinga. – Nekem is észre kell vennem az apró részleteket a munkám során. De én nem rendelhetek hozzájuk érzéseket, mert elfogulatlannak kell lennem. Racionálisnak. Tartanom kell a távolságot.

– Hát akkor ez a különbség egy festő és egy régész között – nevetett fel a férfi. – Nekem benne kell lennem a képben, neked biztos távolságban tőle.

– És ez baj?

– Miért lenne baj? Csupán egy másfajta attitűd. De a kettő összehozható. Őszintén bevallom, elgondolkodtam azon, hogy felviszek vásznat az ásatáshoz, és dolgozni kezdek. De aztán csak pár skicc lett belőle a füzetemben. Az is leginkább rólad.

– Te lerajzoltál engem?

– Inkább ahogy dolgozol.

– Lerajzoltál? Engem?

– Miért ne?

– Észre se vettem.

– Úgy vélem, egy atomvillanást sem vettél volna észre. – Szilárd széles mosollyal oldotta szavai feszültségét. – Hidd el, ismerem az érzést, amikor az ember teljesen belefeledkezik a munkájába.

– Nocsak, a mi festőművészünk lecsapott a régésznőre rögtön – állt meg Kinga másik oldalán egy nyurga alak. Barna bőre volt, barna szeme, és kicsit hegyes álla, amit egynapos borosta takart. Kifejezetten jól állt neki, nem is szólva a hajáról, amelynek fürtjei pajkosan göndörödtek ide-oda.

– Kinga, engedd meg, hogy bemutassam Bálintot, a jövő-szövők legkülöncebb alakját – vette vissza a szót rutinosan Szilárd.

– Ó, ezt dicséretnek veszem – nézett a festőre a másik, majd Kingára siklott a tekintete. – Törlei Bálint.

– Mint a pezsgő?

– Majdnem, csak nem ipszilonnal. Kevésbé elegáns, de könnyű megjegyezni.

– Maga is festő?

– Ha Szilárdot tegezi, kérem, tegezzen engem is! – mosolyodott el Bálint. – És én is örömmel visszategezném.

Kinga hirtelen két tűz közé szorulva érezte magát.

– Jó – nyögte. – Persze.

– Köszi. De a kérdésedre válaszolva nem, nem festő vagyok. Inkább amolyan gazdálkodóféle. Keresem az utamat és a lehetőségeimet. Talán itt megtalálom.

– Bálint ide is költözik – szólt közbe Szilárd. – Tudod, mi az a Jövő-szövő program?

– Hallottam már emlegetni.

– Nos, szeretnék, ha a falu élő település lenne, fiatalokkal, gyerekekkel. Ezért indítottak egy olyan programot, ami segíti az otthonhoz jutást, a gyerekvállalást és az elhelyezkedést. És adtak neki egy jól hangzó nevet.

– Ennél azért több. Vannak mentorok, és tényleg komoly a személyes segítség is. Itt az emberek törődnek egymással.

– Rendben, elismerem – emelte fel megadóan két kezét Szilárd. – Ez a falu tényleg különleges. Máskülönben én se lennék itt.

– Bocsánat – hajolt közelebb Bálint, mintha valami személyeset készülne mondani. – Korán keltem, nekem kell egy kávé, különben perceken belül kidőlök. – Kingára pillantott. – Nem iszol velem egy kávét? Vagy egy teát?

Szilárd legnagyobb meglepetésére a nő bólintott. Valahogy ki akart szabadulni szorongatott helyzetéből, és megragadta a lehetőséget. Ha visszatérnek a többiekhez, talán kevésbé érzi magát szaláminak egy szendvics két kenyérszelete között.

– De, egy kávét szívesen elfogadok – mondta. – Sok cukorral, tejjel.

Bálint Szilárdra vigyorgott.

– És te?

– Én elleszek egy sörrel.

– Láttam, hoztál ír whiskyt a közösbe. Ha megkínálsz vele, én azzal innám a kávém…

– Ha megtalálod, fogyaszd egészséggel!

Elindultak vissza a Kemencés udvar felé.

Kinga nagy örömére hamarosan kisebb tömeg közepén találták magukat. Gyorsan elterjedt, ki is ő, és tényleg mindenkinek volt hozzá egy-két kérdése.

Különös módon most örült ennek.

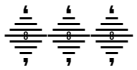

Hamarosan előkerült Pennás Attila is. Fiatal, de homlokrészen már kopaszodó, nagy szemű, keskeny arcú férfi volt, közelebb a harminchoz, mint a húszhoz. Rövidnadrágot és papucsot viselt egyszerű, zöld pólóval. Danos odakísérte Kingához, aki már éppen azt fontolgatta, hogy lelép.

– Gabi bá' mondta, hogy a régésznő beszélni akar velem. – kezdte Pennás. – Leülünk valahova? Egész nap álltam.

Kinga bólintott.

Pennás kibontott egy doboz Gössert, majd leült egy faasztalhoz. Az asztal fölött nem volt tető, de kapott az oldalsó, fedett terasz árnyékából. A sürgés-forgás kellős közepén állt, az összes étel illata ott lebegett felette, a széljárástól függően. Elég nagy volt a háttérzaj, az emberek jobbról-balról kerülgették őket, néha átnyúltak felettük, és elvettek egy vizet vagy egy műanyag poharat, tányért vagy evőeszközt az asztalról.

– Huh, ez kellett – mondta Pennás Attila az első korty sör után. – Bocsánat, munkából jövök. Siettem, ahogy tudtam.

– Most már itt van, ez a lényeg – felelte Kinga, miután leült szemben Pennással. – Azt mondták, hogy maga keresett és már talált is ezt-azt a falu határában.

A férfi biccentett.

– Erre lennék kíváncsi – ütötte a vasat Kinga, miután látta, hogy nem elég célozgatnia. – A kincslelet miatt próbálom meg kideríteni, érdemes-e még itt maradni, máshol is feltárásokat végezni… Megkönnyíthetné a dolgomat, ha beszámolna arról, hogy miket talált eddig.

– Én nem olyan kincskereső vagyok, mint akik miatt a polgárőrök kivonultak a krumpliföldre – tiltakozott Pennás.

– Gondolom… Azok profi kincskeresők, akik ebből élnek.

– Én csak élvezem, hogy rábukkanok a régi emlékekre. Az egész úgy kezdődött, hogy amikor gyerek voltam, 1800-as évekből származó krajcárokat találtam a kertünkben. Egy ilyen élmény meg tudja ám határozni az ember érdeklődését!

Kinga bólintott. Ilyen pillanata neki is volt hétéves korából. Egy horvátországi várrom falai alatt talált egy pénzérmét. Korántsem volt olyan régi, mint Pennás krajcárja, de ismeretlennek tűnt számára, és a körülmények meg az

időjárás elszínezte. Kiásta, megtisztította, és a zsebébe rejtette. Az lett az ő titkos kincse. Izgalmas pillanat volt.

– És mit talált még? – kérdezte.

– Hát IV. Béla korából dénárokat, meg kelta félpénzt. Apróságokat.

– Csak úgy?

– Mit csak úgy?

– Csak úgy ásott, és előkerültek?

– Nem. Nem vagyok én Karcsi bácsi… Tudja, vettem egy fémkeresőt.

– Fémkeresőt? Az… – kezdte a régésznő, de egy érintés megakasztotta a mondatban. Felnézett. Áron állt ott. – Mit akarsz?

– Csak azt szeretném megkérdezni, kér-e a nagybátyám pincepörköltjéből.

– Nem kérek, nem szeretem a pincepörköltet – mérgesedett fel Kinga. – És most ne zavarj, kérlek!

– Rendben, bocsánat – biccentett a fiú, majd elnyúlt a nő mellett, és belemarkolt az asztal közepére kitett ropis tálba. Amikor visszahúzta a kezét, közvetlen közelről odasúgta Kingának. – Ha meg akar tudni valamit, ne ijesztgesse Atyust azzal, hogy törvénytelen a fémkereső.

Azzal távozott.

Kinga megdöbbenve meredt a fiú hátára. Most kioktatta őt?

Ám belegondolva: bármennyire pofátlanul adja elő magát, jelen esetben igaza van. A háttérbe kell szorítania a szigorú régészt. Lesz még idő később is beszélni erről Pennással.

Megköszörülte a torkát, és visszafordult a férfihoz, aki semmit sem vett észre az előző interakcióból. Inkább gösserezett.

– Hol tartottunk? – kérdezte.

– Arról meséltem, hogy kezdődött az egész. Találtam azt a krajcárt, aztán az unokatesómmal nekiindultunk felderíteni a falut. Laci bá', mármint a polgi mondta, hogy ez egy gazdag nemesi falu volt hajdanán. Meg beszéltünk az öregekkel is, lerajzoltattuk velük, régen mi hol állt. Aztán ott van a Baranya megyei emléktár, egy könyv. Az is sokat segített. Abból megtudtuk, merre voltak a régi tanyák, mit merre kell keresnünk.

– Komolyan vették.

– Komoly hobbi, bizony – bizonygatta Pennás. – Sokat túrjuk a földet, ásunk. Kemény fizikai munka tud lenni. Pláne ha feleslegesen ás az ember, mert a végén csak valami szemetet talál.

– Értem. De mire lehet errefelé ráakadni? Mik azok az apróságok, amiket említett?

A férfi a halastó felé intett.

– Egyszer például leeresztették a halastavat, és akkor római sestertiusok kerültek elő. Másszor Bikal mellől Árpád-kori pénzeket sikerül kiásnunk. De a falu déli oldalán, mármint itt, Mocsoládnál, Szalatnak felé egy középkori vásár nyomait is sikerült felfedeznünk.

– Aha.

– Bizony! Látom, tamáskodik. – Pennást feltüzelte a nő hitetlenkedése. Azt hitte, kétségbe vonja a szavait, pedig csak a következtetést nem fogadta el. Miből gondolták, hogy vásár? – Figyeljen csak! Sok minden volt itt. Bikal határában állt a régi falu, amit még a török gyújtott fel. Ott még csontokat is kimosott a víz. A föld érintetlen volt, felázott, és a talajvíz kiforgatta a csontokat a temetőből. De az állomás fölötti domboldal, ahol most pincék vannak, na, ott régen szőlőkerületek voltak, pajtákkal, dohányszárítóval… Akárhova nézünk, régi emlékekbe botlunk.

– Engem a római kor érdekelne.

– Nahát mondom, abból is vannak emlékeim. Említettem már a sestertiust. De találtunk az unokaöcsémmel egy követ is, amin latin felirat volt.

– Na ez érdekes! De a latin felirat nem jelenti automatikusan azt, hogy a kő római kori.

– Ezt én is tudom – sértődött meg Pennás. – Éppen ezért kerestünk rá interneten, hogy mit jelenthet.

– És mi volt rajta?

– Pontosan most meg nem mondom. – Pennás megint meglátta a hitetlenkedést Kinga tekintetében. – Nem azért, mert nincs meg, mert megvan, otthon van a sufnimban. Innen alig száz méterre, meg is tudom mutatni, ha érdekli. Csak töredékes volt a szöveg, és nem magoltam be. De Marcus Aurelius neve rajta van, és tudom, hogy ő római császár volt a második században, és járt is Pannóniában. Szerintem egy határkő. Vagyis annak egy darabja, mert ha amolyan tisztességes nagy határkő lenne, nem tudtuk volna elmozdítani olyan könnyen.

– Meg tudja mutatni?

– Persze.

– Na, erre kíváncsi vagyok.

Pennás elvigyorodott. Ez a hozzáállás már tetszett neki. Egy igazi, hús-vér régészt érdekel a gyűjteményének egy darabja.

– Megiszom a sörömet, és mehetünk!

Aztán mégis úgy alakult, hogy nem tudtak azonnal elindulni Pennás gyűjteményét szemrevételezni, mert a férfi kapott egy sms üzenetet.

– Bocsásson meg – mondta Kingának. – Az öcsém kocsija lerobbant Mágocs határában. Most írt, rohanok, bevontatom, és jövök!

– Már ivott sört – figyelmeztette a nő.

Pennás a gösseres dobozra nézett.

– Hát, ez még nem sok. Meg se ittam az egészet… Maga meg a hírek szerint adott elég munkát a rendőröknek, úgyhogy talán nem az út mellett ácsorognak épp. – Kikászálódott a sörasztal mögül. – Egy negyedóra, húsz perc, és itt vagyok.

Kinga sóhajtott.

A Kemencés udvar hátsó részén beszélgető Törlei észrevette, hogy a nő egyedül maradt. Elnézést kért a beszélgetőtársától, és már indult volna Kinga felé, amikor Áron vágódott a padra, de olyan lendülettel, hogy az egész ülőalkalmatosság beleremegett.

– Jövök megmenteni magát – vigyorgott pimaszul.

– Köszönöm, de nem szorulok rá!

– Ugyan, ne mondja, hogy nem vette észre! Ketten is rámozdultak magára.

A teste előtt a jobb kezével balra mutatott, a ballal jobbra. Kinga akaratlanul is odanézett. Baloldalt Törlei Bálint toporgott egyedül őt bámulva, jobbról Weininger Szilárd ült vissza egy asztal mellé, idős hölgyek és urak társaságába. Mintha indult volna valahova, de aztán meggondolta magát.

– Csak kíváncsiak az ásatásra – mondta Kinga bizonytalanul.

A fiú vállat vont.

– Ha maga mondja. De ha engem kérdez…

– …nem kérdezlek…

– …akkor bizony magára mozdultak. Mialatt Atyussal beszélt, mindketten itt keringtek az asztal körül. Ezt se látta?

– Nem figyeltem.

– Szóval nem. Hát, pedig még a borzos szakács, akinek nem tudom a nevét, de van az a francia buldogja, a Csülök; na, ő is itt téblábolt. Bár szerintem csak azt leste, mikor tolhat maga elé egy borzburgert.

– Kecskéből csinálta.

Áron erre legyintett.

– Láttam én már malacból sztéket, kutyából szalonnát.

– Na jó, elég lesz – bólintott határozottan Kinga. – Szállj le rólam!

A fiú vigyora még szélesebb lett.

– Ne parázzon! Meleg vagyok, én nem jelentek veszélyt. A fiúkra bukom.

– Csakugyan? – nézett nagyot Kinga.

– Mi ebben a meglepő?

– Semmi.

– Na látja. Így már minden rendben van, remélem. Ne legyen feszültség magában.

– Nincs bennem feszültség.

– Ha nincs, akkor jó.

Kinga menekülő útvonal után nézett, de rájött, hogy reménytelen a helyzete. Ha feláll és elindul, a két férfi valamelyike hozzá fog csapódni. Ha itt marad, akkor kénytelen lesz Áron társaságát elfogadni.

Vajon megér ennyit a Pennás által belengetett római felirat?

– Na, hess innen! – hessegette el Áront egy széles mosolyú, kedves nő. – Rettentő szemtelen ez a fiú… Szia, Balogh Anikó vagyok, a teleház vezetője, vagyis hogy a faluházé. Ha legközelebb zaklat, csak nekem szólj, rendben? Leülhetek?

– Nagyon örülnék neki – felelte Kinga őszintén.

A nő leült mellé a padra. Közvetlen volt és barátságos, mint itt mindenki, de korántsem tűnt tolakodónak. Danos felé intett, aki egy kisebb csoport közepén állva magyarázott.

– Gábor igazi sztár lett azzal a kinccsel, amit talált.

– Megérdemli – mondta megengedően Kinga, amivel magát is meglepte. Rögtön hozzátette: – Nagyon példaértékű volt, amit csinált. A lelet felfedezése után értesített minket, és nem nyúlt a gödörhöz. Bárcsak mindenki ilyen kötelességtudó lenne!

– Mindig ilyen volt – felelte Anikó. – Én ugyan csak húsz éve élek itt, és azóta ismerem, de mindig lehetett számítani rá. Bár néha kicsit körülményes.

– Igen, azt észrevettem – mosolyodott el a régésznő. – Még a gyerekszobát is bezárta, ahová a leletet betette. Mondjuk, lehet, nem volt rossz ötlet, mert az a kutya nem nagyon őriz semmit…

– Lángos? Amilyen körülményes Gábor, annyira laza Lángos.

– Amúgy miért pont Lángos a neve?

– Pár évvel ezelőtt egy falunapon alig pár hónapos korában lenyúlt egy akkora tejfölös lángost, mint amekkora ő maga volt. Megenni nem tudta, csak összekente magát a tejföllel úgy, hogy csak abból tudtuk, melyik a kutya, hogy kilógott oldalt a farka.

– Ó, ez… aranyos.

– Az. Danos akkor fogadta be, és akkor kapta a Lángos nevet. Először a Tejfelt, de azt hiszem, az inkább macskás név… – Anikó kedves, közvetlen

asszonynak látszott. A faluról kezdett mesélni, és Kinga hálásan hallgatta. Addig sem rohamozták meg mások, míg Alsómocsolád kisállatainak életével ismerkedett.

Gyorsan eltelt a Pennás által előre jelzett húsz perc.

A férfi rosszkedvűen tért vissza.

– Valaki szórakozott velem – mondta. – Kimentem, és senki nem volt ott. Nemhogy az öcsém, de egyetlen árva, lerobbant kocsi sem.

– Megnézhetjük akkor azt a gyűjteményt? – kérdezte a lényegre térve Kinga. Nagyon mehetnékje volt már.

– Persze. Jöjjön!

A nő elbúcsúzott Anikótól. Átsiklott a tekintete az összegyűlteken, kitől kellene még búcsút vennie, de senkit nem talált.

Pennás nem lakott messze, gyalog mentek odáig. Kis verandás, hosszanti ház volt, amely a tó felé nyúlt el, de a kertje nem ért le odáig. Nem volt veteményes, sem virágágyás, csak egy nagy, füves udvar. Látszott, hogy a férfi egyedül él.

Kinyitotta a kaput, amely inkább csak dísz volt, és előreengedte a nőt. Be se csukta kettejük mögött, csak behajtotta.

Ahogy hátrébb mentek, Kinga megpillantott egy félig szétszerelt motort, körülötte a füvön szerszámokat.

– Szabadidőmben bütykölgetem – intett Pennás, miután elértette a pillantását.

Nem is a házba tartottak, hanem az udvar hátuljába. A szerszámos műhely mellett egy hajdani, régen talán nyári konyhának használt kis épület állt. Kinga meglepve látta, hogy a férfi egyszer csak meglódul, és néhány gyors lépéssel átszeli az udvart.

– Azt a hétszentségit! – kiabálta. – Ez meg ki volt?

Lehajolt, megint szentségelt, majd amikor Kinga végre utolérte, kiegyenesedett. Lángolt az arca, olyan vörös volt a méregtől. Rámutatott a zárra.

– Valaki berúgta! Kiszakadt a zár! Nézze!

Kinga rossz érzésektől telve nyomta be az ajtót.

Bent félhomály uralkodott. Pennás utánalépve felkapcsolta a villanyt. Forgatható fejű lámpák villantak fel, energiatakarékos izzókkal.

A házikó kis raktárrá lett átalakítva, jól áttekinthető, rendszerezett gyűjteménnyel a polcokon.

– Nem hiszem el! Betörtek hozzám, és elvitték!

– Mit? – kérdezte a nő.

– Na mit? A követ, amiről beszéltünk. Valaki betört hozzám, és elvitte a követ, amit maga látni akart!

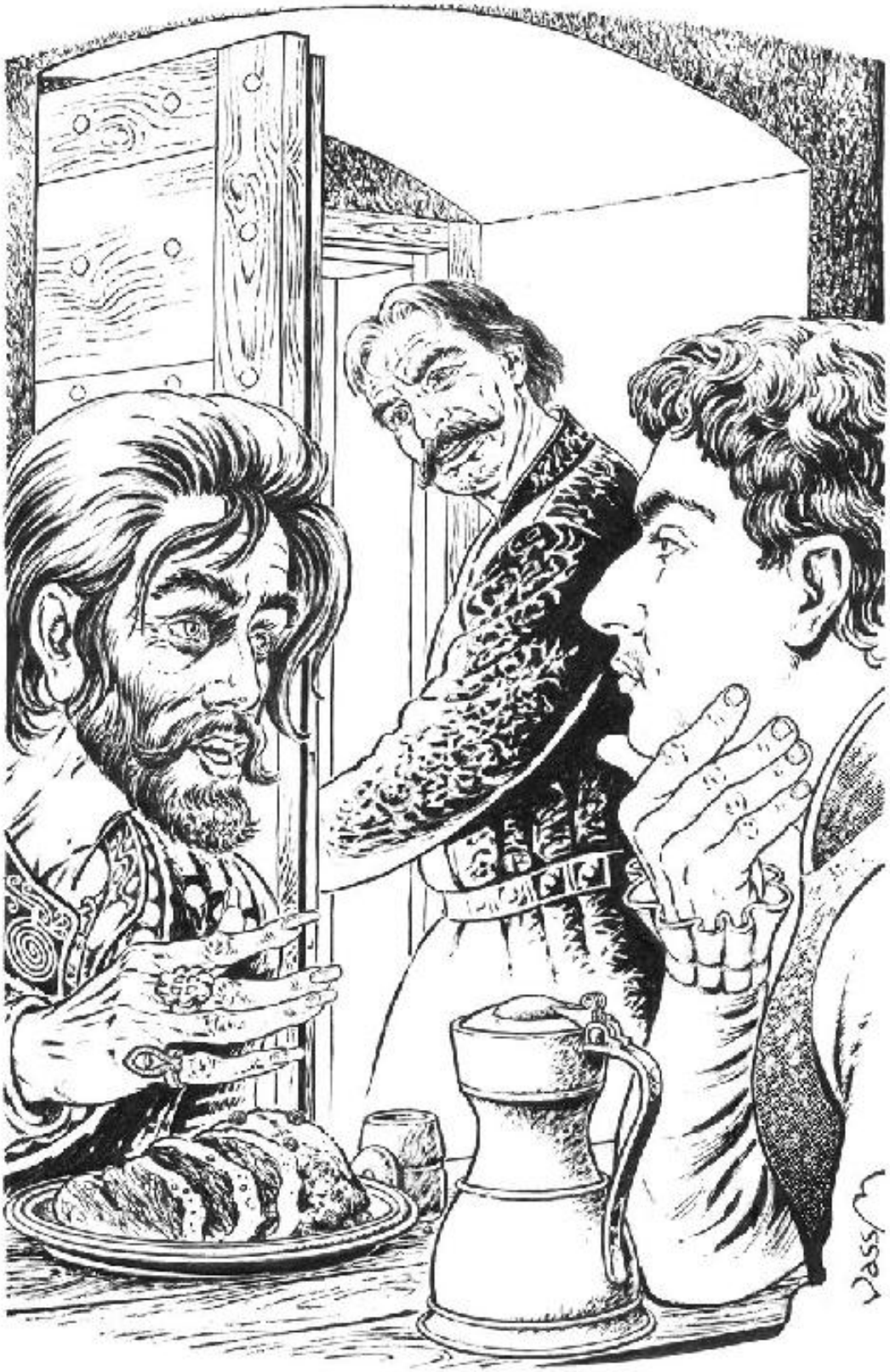

Hatodik fejezet

Két vendég egy házban

Az Úr 1474. évében, áldás havában

Aznap este Poky Ferenc uramnak két különös vendég is kijutott. Az egyik egy magas, csontsovány, sápadt férfi, különös, régieket idéző, de díszes öltözékben, ujján-nyakában aranyakkal; a másik nemes arcélű, egyszerű, de tiszta ruhákba öltözött alak. Az egyiket sosem látta még a környéken, a másikkal meg találkozott már jó párszor, de leginkább Budán és nagyon más környezetben. Amikor a második megérkezett, Poky Ferenc uram szívesen elküldte volna már az elsőt, de nem tehette meg. Udvariatlanság lett volna kiakolbólítani az udvarházból valakit, akit nem sokkal korábban éjszakára is marasztalt.

Illetve hát a második vendég nem is a föld gazdájához, mint inkább annak húgához jött látogatóba. Ám mielőtt Erzsébet előkerült volna, Ferenc uram vacsoraasztalhoz ütette őt is, és megkínálta minden jóval, amit csak elő tudott hozatni az éléskamrából.

Kicsit feszélyezett volt a hangulat, amiért is Poky uram önmagát okolta, de tenni csupán annyit tehetett ellene, hogy nekiállt beszélni a meleg időjárásról, elmesélte, hogy túl vannak az aratáson, és a földnek jó a hozama. A vendégek közben falatoztak, és egy-egy pillantással felmérték a szemben ülőt, ha úgy hitték, hogy amaz nem látja.

Hosszú idő telt el így, és Poky Ferenc kifogyott a beszédből. Talán észre sem vette, mert egyszer csak elhallgatott mondat közben, s olyan mélyre merült a gondolataiba, mint az eldobott kő a Dunában.

Aztán megszólalt az első vendég, aki Trenka Jánosként mutatkozott be egyszer a házigazdának, egyszer pedig az asztalhoz ülve az újonnan érkezőnek. Kérdése az utána érkezőnek szólt.

– Mi okból járod e vidéket, jó uram?

Megreccsent a szó, felszállt a magasba, s ott maradt függve.

– Miféle név ez a Trenka? – kérdezett vissza a második vendég, aki viszont a Farkas László nevet mondta be a legelején. – Tán csak nem szláv?

– Szláv – bólintott Trenka János lassan, majd hozzátette: – De tudjuk, nem a név az, ami számít, hanem az ember, aki mögötte van.

Poky uram szíve kihagyott pár dobbanásnyit. Vajon mi lesz ebből?

– Annyiban számít a név, hogy apánktól kapjuk örökül – ellenkezett Farkas László összevont szemöldökkel.

– Ismertem embert, aki annyira különbözött az apjától, mint iszapban megbújó harcsa a kerecsensólyomtól.

– És melyik volt a különb? Az apa vagy a fiú?

– Többnyire az apa. De láttam én már fiút is messzebbre jutni az apjánál becsület és tisztesség dolgában. Egyszóval a név és az arc mit sem ér. Az a lényeg, mit tesz az ember.

– Komoly gondolkodó bújik meg benned, uram – dörmögte ekkor Farkas, és újfent enni kezdett. Akkor hagyta csak abba, amikor a másik újra megszólalt.

Trenka – annak ellenére, hogy olyannak tűnt, mint aki hosszabb ideig éhezett – éppen csak csipegetett az asztalra kitett szarvashúsból és borókás fácánból. Evés helyett most már nyíltan méregette asztaltársát, és elgondolkodónak tűnt.

Poky Ferenc uram pedig behúzta a nyakát, és az asztallap erezetét szemlélve kortyolgatott a szerémségi vörösborból, amivel teletöltötte a kupáját. Nagy becsben tartotta, s most is csak a második vendég miatt vette elő, de úgy érezte, neki magának is szüksége van rá ezekben a pillanatokban.

– Nem árultad el, mi szél hozott erre, uram – vette fel ismét a beszélgetés fonalát Trenka János.

– Mert nem tartozik rád – válaszolta udvariatlanul Farkas László, és a szájába tömött egy fácánmellet, amit előtte megmerített a borában. – Poky Ferenc uramé e birtok, csak neki van joga számonkérni, mit keresek itt…

– Nem számonkértem, csak érdeklődtem, mint olyasvalaki, aki itt nőtt fel, és szereti e tájat.

– Ó, szóval e vidék szülötte vagy? Melyik falué?

– Régen volt, már nem is nagyon emlékszem. Talán már a falu sincs meg.

– Elszármaztál innen? – Farkas ügyesen vette vissza az irányítást. Érezni lehetett, hogy hozzászokott a beszélgetések vezetéséhez, s kevéssé tűri, ha faggatják.

– Úgy is lehet mondani – felelte kitérően Trenka. – De nem kell hozzá nagy világlátás, hogy tudjam, te vendég vagy ezen a tájékon. Ezzel együtt nem faggatlak tovább, uram, mert láthatóan nincs kedved válaszolni, és úgy visszadobálod a kérdéseimet, hogy alig bírom elkapdosni őket.

– Nos, engem a szívem hozott ide – vallotta be végül Farkas, miután lenyelte a falatot, és megtörölte a kezét a ruhaujjába. Előredőlt az asztalon. – Poky uramat és a testvéreit még Pokról ismerem, akkortájt többször is megfordultam náluk vendégként. Most, hogy megkapták az áruló Kesenczei János pécsi

püspök[8] után e földet s pár falut a királytól, immár ide jövök meglátogatni csodaszép húgukat. Ez az én vallomásom. Most jöhet a tied, mert bizony hasonlóképp titok veszi körül arcodat s egész alakod, amiből valami sejtelmeset alítok.

– Különös táj volt ez azelőtt – morogta válaszul Trenka János, és elnézett az ablak felé, amin éppen beesett az alkonyati nap sugara. – Szerettem itt élni, és azzá válni, aki ma vagyok. Aztán változtak az idők, mert a világ folyása már csak olyan, hogy nem lehet megállítani. Uralkodók jönnek, és uralkodók mennek…

Itt megakadt, mert Poky Ferenc majdnem megfulladt egy korty bortól. Köhögött, hörgött, az orrán folyt ki a vörös nedű, mintha csak az erőltetéstől vérezne. Szerencsére hamarosan vége szakadt a szenvedéseinek, és az ijedségéből csak a csuklás maradt meg, meg a csípős érzés az orra üregében és a homloka mélyén.

Trenka kicsit álmosan nézte a jelenetet, Farkast viszont mintha szórakoztatta volna a dolog.

– Folytasd csak! – intett az intermezzo után. – Érdekesen beszélsz.

– Talán mert nem szoktam sokat beszélni, és ilyenkor összetömörödnek a gondolatok.

Trenka elgondolkodott. Farkas a bora után nyúlt.

– A világ változásánál jártál. Hogyan változik a világ?

– Mindannyian megtapasztaljuk, ahogy öregszünk. Tudhatod te is.

– Tudom. Jönnek a törökök, Ali bég feldúlta Nagyváradot, és a hírek szerint most is itt portyáznak a Szávánál… Meg kell védenünk a határainkat az oszmán betörés ellen.

– Nem erről beszélek. Ellenség mindig jön és jönni fog. Délről vagy keletről, a négy égtáj bármelyikéről. Ezek nem változások.

– Akkor nem értelek.

– Hány tavaszt láttál eddig? Harmincötöt?

– Harmincegy az a harmincöt. Idősebbnek látszom?

– Fáradtabbnak talán, ha meg nem sértelek.

– Azért lovagoltam errefelé, hogy ezen segítsek. – Farkas egy pillantást vetett a házigazdájukra, aki értett ebből, és felpattant.

– Megnézem, Erzsébet hol tart a szépítkezésben – hadarta sietve.

Farkas csak bólintott.

Poky Ferenc kirohant a teremből.

– A világ változása… – forgatta a kupáját elgondolkodva Farkas. – Te valamiféle Itáliába szakadt filozófus vagy, jó uram? Nem, nem – mondta aztán magának. – Inkább azt mondanám, hogy jövendőmondó, aranycsináló. Alkimista.

– Az arany a harcosok játékszere és a nők dísze csupán – intett a másik. – Jósnak pedig az mondható, aki megmondja a jövőt másoknak. Én nem mondom meg.

Csend ereszkedett az asztal fölé.

Farkas értett a szóból. Beszélgetőtársa nem azt mondta, hogy nem látja a jövőt, hanem azt, hogy nem mond róla semmit.

– Talán kivételt tehetnél velem.

– Azt sem tudom, ki vagy, jó uram – villantott fel egy mosolyt az este folyamán először Trenka. – Úgy beszélsz magadról, hogy semmit nem árulsz el.

– Legyen ez az első próbád!

– Öreg vagyok én már a próbákhoz. – A mosolya még szélesebb lett. Most már Trenka János birodalmában jártak. – Elmúlt az idő, hogy bizonyítanom kelljen, vagy hogy bizonyítani próbáljak. És ne!... Kérlek, ne mondd, hogy megparancsolhatnád. Akinek utoljára elfogadtam a parancsát, annak már a leszármazottai is mélyen pihennek a föld alatt, s tán a rög sem tudja, kit rejt.

– Nagyon nem ismerlek ki – dünnyögte Farkas. – Pedig nekem jó szemem, és legfőképpen jó orrom van az ilyesmihez. – Megérintette méretes orrát párszor. – Korosnak mondod magad, s úgy is nézel ki. De a szemedben a láng nem öregembert sejtet. Ahogy a beszéded sem. Bölcset igent, de nem öreget, bármennyire is próbálod rám erőltetni, hogy az elmúlt idők gyermeke vagy, apáink, sőt nagyapáink korából.

Nyílt az ajtó, és Poky Ferenc uram állt a keretben.

– Erzsébet készen áll a találkozásra – jelentette be. – Várja… – itt megakadt – …jó uramat!

Farkas felállt.

– Ha reggel még itt leszel, szívesen váltanék veled pár szót – mondta. – Nyugodj meg, nem kérem többet, hogy jósolj nekem. – Letett egy aranyat az asztalra, majd átpöckölte a túloldalra, Trenka elé. – Játékszernek – tette hozzá mosolyogva. – Szép, amikor pörög.

Miután Farkas a házigazdával együtt távozott, s az ajtó becsukódott mögöttük, Trenka ránézett a pénzérmére. Nem ért hozzá, csak nézte rajta a képet.

Aztán kinyúlt a kancsó után, és töltött magának a szerémségi borból.

‘ ‘ ‘

– Jóslás? – morogta Poky Ferenc félig italosan. – Nem hiszek én a jósokban.

Besötétedett már, felhelyezték az ablakra a fatáblákat, és meggyújtották a gyertyákat szerte az udvarházban. Beragyogták a helyiségeket. Egy normális nyári napon minden nyitva állt volna, de a második vendég miatt Poky Ferenc jobbnak látott mindent bezáratni.

Trenka János az aranyérmét forgatta csontos ujjpercei között.

– Ha istennek dolga van velünk, időben megtudjuk – folytatta Poky uram. – Ha pedig nincs dolga, örüljünk neki, és éljük az életünket. Nem igaz?

– Mit szeretnél? – fordult feléje akkor Trenka. – Mert érzem, mondani akarsz nekem valamit, csak nincs hozzá bátorságod.

Poky Ferenc ivott a válasz előtt, majd megtörölte a kézfejével a bajszát.

– Hát, ha nem látsz bele az ember fejébe…

– Nem mindenkiébe érdemes.

– Hát pedig jó lenne – A házigazda nem hallotta ki a finom sértést. – Jó lenne egy gyermek…

– Végy nőt magadhoz!

– Nem nekem. Erzsébetnek.

– Házasodjon meg!

– Nem csak úgy egy gyerek. *Tőle* kellene.

Poky az ajtó felé intett a fejével. Az ajtó felé, amerre a Farkas Lászlónak nevezett férfi távozott. A félhomályban a falon megbillenő fejárnyék miatt úgy tűnt, mintha egy óriás helyeselné a szavait.

Trenka János hátradőlt a székében, és a gyertyák táncát bámulta.

– Az meg rajtuk múlik – morogta aztán.

– Nem lehetne valahogy rásegíteni? Mit mond a jós?

Trenka hallgatott egy sort.

– A jós semmit nem mond – felelte később, sokkal később. – De te mit válaszolnál arra, ha azt mondanám, a húgodnak van esélye világra hozni egy gyermeket, *tőle*… De az életét kell áldoznia a gyermekért.

Poky Ferenc uram elméje lassabban érte utol a szavak értelmét, mint ahogyan a teknős a nyulat.

– Erzsébet meg fog halni?

– A gyermek világrahozatala közben. Tudnál-e választani?

– Egyszer mindnyájan meghalunk.

– Csakhogy nem tudjuk, mikor és miért. Én pedig most mondtam el egy lehetséges jövőt. Mersz választani a jövők között, Poky uram?

Nyílt az ajtó, és a cseléd óvakodott be.

– Lefekhetünk, jó uram? – tette fel a kérdést.

– Senki nem fekszik le ma este – dörrent fel kissé zavarosan Poky. Még mindig a kérdés hatása alatt állt. – Amíg itt a vendégünk, mindenki hadban áll! Ki a konyhán, ki az istállóban.

– Értettem, uram – hajolt meg a cseléd, és olyan halkan hátrált ki és csukta be az ajtót, mintha sosem létezett volna.

Trenka felállt, és az ablakhoz lépett. Kinyitotta, majd lelökte a takaró táblát. Nyári szellő szállt be az étkezőbe, megtáncoltatta a gyertyalángokat, és kisöpörte a nehéz, ételek illatától és füsttől terhes levegőt.

Kellett ez a friss szél.

Poky Ferenc is megrázta a fejét, mintha ébredni akarna. Felnézett a vendégére.

– Nekem nem lesz gyermekem – morogta. – Ha eddig nem jött össze, már nem fog. Talán Isten büntet a gyermektelenséggel… Az öcséimnek még lehet, de… – Legyintett. – De ha te azt mondod, Erzsébet szülhet… És *tőle*… Nem hiszem, hogy az én választásom volna két élet között dönteni. Megteszi azt a végzet.

Trenka hallgatott. A gyertyafény után most az eget bámulta.

– Mit mondasz? – erősködött Poky. – Meg lehet csinálni valamilyen praktikával?

– A csillagok – felelte a különös vendég a hátát mutatva a házigazda felé – nem változnak. Úgy őrködnek a világ felett, mint mozdulatlan, örök hatalmasságok. Ez a mozdulatlanság a felsőbbrendűség látszatát kelti. Sokan hiszik, hogy ítélkeznek fölöttünk, de nem, csak bámulnak minket.

– Mi köze ennek a gyermekhez?

– Minden és semmi. – Trenka megfordult. – Látnak, de nemcsak minket látnak, hanem a múltunkat és a jövőnket is. Mindent látnak.

– A jövő a fontos – kapta el a szót Poky. – És egy gyermek a jövő. *Neki* meghalt az első asszonya, második pedig nincs még a láthatáron se. Neki is jól jön. És fel tudja nevelni Erzsébet nélkül. Mindent megadhat neki… Talán még könnyebb is lesz, ha nem kell az anyjával foglalkoznia. A fiú felnőhet az apja mellett…

– Szóval ezt akarod?

– Ezt.

Trenka sóhajtott, és visszafordult a csillagokhoz.

– Nem jön semmi jó – morogta elkeseredetten maga elé. – Semmi, de semmi. Ennyi hiábavaló várakozás, ennyi szenvedés, ennyi változás, és amikor azt

hinnénk, közeleg a… – Elhallgatott. Hirtelen eszébe jutott, hogy nincs egyedül. – Belemegyek abba, amit kérsz… – lépett vissza aztán az asztalhoz.

Poky felemelkedett székéről, és bár most dőlt el, hogy Erzsébet húga nem lesz hosszú életű, az arca ragyogott a boldogságtól.

– Isten áldjon…

– De a gyermek nem most, hanem a következő látogatáskor fog megfoganni… És van egy feltételem, ha közben *ő* mégis megházasodna…

– Feltételed?

– A gyermek védelmében.

– Bármi – rebegte Poky Ferenc. – Bármi!

…és megbeszélték a részleteket.

Harmatos volt a reggel, bár a harmat, amint feljebb kúszott az erős nyári nap az égen, azon nyomban felszáradt. A madarak trilláztak, aztán kifulladtak a hirtelen felszökő hőségtől, és árnyékba vonulva elhallgattak. Még a tücskök is visszamenekültek a lyukak mélyére.

Poky Ferenc emberei felszerszámozták Farkas László lovát. A búcsúzásra nem csupán Poky Ferenc, de az öccsei, András és Pál is előkerültek, akik az előző napokban vadak nyomát kajtatták a Hegyhát erdeiben. Lovuk oldalán rengeteg fácán és nyúl lógott. Amikor megtudták, milyen nemes vendég látogatásáról maradtak le, megnyúlt az arcuk.

– Itt van-e még a magát Trenka Jánosnak hívó vendéged? – kérdezte Farkas a lova hátáról, indulás előtt.

– Itt vagyok – harsant fel Trenka hangja a ház sarka felől. A magas, szikár férfi komótosan ballagott elő. A napfényben idősebbnek tűnt, mint az alkonyat és az éjszaka lágyító-színező félhomályában.

– Most már tudod, ki vagyok – mondta Farkas.

– Hunyadi Mátyás – bólintott Trenka. – A magyarok királya.

– Én megtudhatom-e, ki vagy te?

– Magadnak kell rájönnöd, ahogy én is magamtól jöttem rá a te kilétedre.

– Ó, azért segítettem valamicskét – morrant fel a király. – Adj valami kis segítséget te is!

Trenka elgondolkodott, majd válaszul benyúlt ruhái közé, és leszakított valamit a nyakából. Előhúzta, s úgy nyújtotta fel a király felé, hogy az öklébe zárva takarta a többiek elől.

A király átvette az ajándékot, és hasonlóképpen nézte meg. Arca semmit nem árult el gondolataiból.

– Ebből rá fogok jönni? – kérdezte pár szívdobbanással később a lóhátról letekintve.

– Bízom benne. Ha nem magadtól, talán megleled rá a régi írásokban, kódexekben a választ.

Mátyás biccentett, majd akármit is kapott, azt elrejtette az öltözékébe. Ezután Poky Ferencre és a testvéreire nézett.

– A vendéglátásotok pazar volt, Erzsébet húgodnak minden jót kívánok, s mondjátok meg neki, hogy amint úgy hozza a lehetőség, visszatérek hozzá.

Poky Ferenc meghajolt.

– Mindig megörvendeztet felséged, amikor megjelenik, és biztos vagyok benne, hogy húgom is így érzi.

A király intett, majd a kapu felé indult.

– Ne nősülj meg, jó uram! – szólt utána hirtelen Trenka. – Nem való az neked.

– Muszáj lesz pedig – fordult vissza a király.

– Akkor kerüld a fügét! Van gyümölcs, ami nem tesz jót az embernek.

– Pedig azt szeretem.

Elmosolyodott, és kilovagolt a kapun. Trenka János pár másodpercig még nézett utána, aztán maga is elindult, hogy összeszedje kevéske holmiját. Aki közel állt hozzá, hallhatta, ahogy az orra alá dörmögi:

– Mindenki magában hordja a végzetét.

Hetedik fejezet

Mithras

Kingának a harmadik nap is vissza kellett mennie Alsómocsoládra. Minél jobban meg akart szabadulni a falutól, az annál jobban vonzotta. Mintha valami titkos, mágikus kötés lett volna közte és Alsómocsolád között.

Reggel, ébredés után ugyanis egy e-mailt talált a postafiókjában. Pennás Attila küldte. A férfi nem nyugodott, és éjjel a külső merevlemezekre és DVD-kre mentett anyagai közül kikereste az eltűnt kőről készült fotókat, majd átküldte őket a levél mellékleteként. Elküldött egy internetről levadászott térképet is, amin megjelölte, hol találta a követ.

Kinga letöltötte a képeket, és a különböző szögekből készült fotók alapján összerakta a rajtuk található feliratot. Amit ő is először ismert fel, az az *IMP, ARC és AUR* szótagok voltak. Igaza volt Pennásnak, ez Marcus Aurelius császárra utalt.

De valami nem stimmelt. Mit keresne Alsómocsolád mellett egy határkő? A Duna jelentette Pannónia keleti határát, az pedig jóval arrébb van. Persze római kori határkövekből számtalan fajtát találtak már szerte Európában, és nem csupán olyat, amely a limest jelezte. A rómaiak határköveket állítottak a tartományok szélén, a városok határában és a gazdaságok, szentélyek területének kijelölésére is. Náluk a határ – *terminus* – szent volt. Szent és elmozdíthatatlan. Mintha csak a határkövek tartották volna a helyükön a világot.

Kingának eszébe jutott négy sor Ovidiustól:

„Hogyha az éj tovaszállt, olyan istent ünnepel ősi
szertartás, ki nekünk jelzi a földi határt.
Terminus, ott a mezőn te csak egy kő s tán facölöp vagy,
isteni lénynek tart mégis a szent hagyomány.”[9]

A nő visszafordult a monitorhoz, s azon is Pennás fotóihoz. Szóval *Imperator Caesar Marcus Aurelius Verus Augustus*… A második század második felében járunk tehát, állapította meg. Ez eddig megállja a helyét, a talált kincset is abban a pár évtizedben rejtették el.

Eszébe jutott, hogy mennyire jó lett volna, ha Pennás a megtalálás helyén hagyja ezt a követ, és szól egy szakembernek, aki pontosan dokumentálva emeli ki azt a földből. Hát erről beszélt előző nap! Ezt kellene az emberek fejébe

verni! Nemcsak a lelet az érték, hanem minden egyéb információ is, ami körülveszi vagy vele együtt előkerül.

Kinga ideges lett. Felkelt a gépe mellől, és kiment az aprócska konyhába, hogy lefőzzön magának egy könnyű kávét. Míg lazán megrakta a kis kétszemélyes kotyogót, dúlt-fúlt magában. Önjelölt régészek!

A kávéval aztán visszaballagott a gépe mellé. Még nem öltözött fel, azt a kisnadrágot és pólót viselte, amiben aludt. A lábán egy szőrös papucs volt, amolyan vicces, kutyát mintázó. Sose vett volna ilyet magának, az utolsó barátjától kapta valamikor a kapcsolatuk elején. Mivel a kapcsolat összesen négy hónapig tartott, s két hónapja fejeződött be, a papucs nem volt félévesnél idősebb. Ezalatt hozzászokott, nem is a kinézetéhez, hanem a puha érintéshez a lábán.

Azon kapta magát, hogy a csészével a kezében a papucsát bámulja. Miért is fontos a papucs Alsómocsolád szempontjából? Eszébe jutott róla Danos Gábor kutyája, Lángos. Lángosról a lelet, a leletről Pennás, Pennásról a kő. Az egész nem tartott egy másodpercig, de olyan gyorsan csapta le a kávét az asztalra, hogy pár csepp kiugrott a csészéből. Felkapott egy papír zsebkendőt, és letörölte az asztalt.

Nem lehet határkő, döntötte el közben. Pennás hazavitte a követ, egy határkövet senki nem visz haza, mert akkora, mint egy ember, vagy még nagyobb. Egyrészt azért állt ott, hogy észrevegyék, kettő olyannak kellett lennie, amit nem mozdíthatnak csak úgy el.

Hacsak nem…

– Na, nézzük csak meg jobban!

Elküldte a képeket a nyomtatónak, amely feléledt, és mély zümmögéssel dobott ki magából hat fekete-fehér lapot.

Kinga a kezébe vette a sárga és a narancssárga vastag kihúzót, és a képeken megpróbálta kiemelni az éppen csak sejthető árnyékokat. Mennyivel könnyebb dolga lenne a kőtáblával, gondolta közben. Nem nézte a szöveget, csak a képek foltjait, a szemcséiket. Egészen közelről, mintha hangyát számolna, majd távolról, mintha távollátó lenne – hunyorogva. Aztán megint közelről.

Egy negyedórányi pepecselés után végre rászánta magát, hogy a papírlapokat egymás mellé téve úgy szemrevételezze az eredményt, hogy magukat a betűket keresi.

Ehhez fel kellett állnia, és a papírokat kiteregetnie egymás mellé az ágyra, rá a sötétkék ágyneműre.

Aztán csípőre tett kézzel megállt felettük.

Látta a betűket. töredékesen, lekopva, de látta őket. A kő nyilvánvalóan egy nagyobb valaminek a része volt. De mit jelezhetett az a nagyobb valami?

– ...TERR... – olvasta ki. Talán *terreste*. De minek a tere?

Végigsimított azon a papíron, ahol a *TERR* fölötti betűk kirajzolódtak, mintha csak az ujja, az érintés információkkal szolgálhatna számára. Az is egy T betű.

T.

És mellette egy… *E.*

T és *E*... *TEMP*...

Persze! Haloványan elmosolyodott. Ezt mindenki értené. A latinból származik a magyar szó is.

Templum terrestre. Templomi tér. Egy szentélyhez tartozó szent földdarab határát jelezte a kő hajdanán. A mindennapi élet és a szakrális élet területei élesen elváltak egymástól a római korban. A szent területeken belül más szabályok uralkodtak. Más viselkedési normák, öltözködési előírások. Persze hogy jelezni kellett, hol ér véget az emberi, és hol kezdődik az isteni terület.

Mégiscsak határkő volt. Ahogy akkortájt nevezték: *cippus*. Komoly és fontos dolog. Egy szentély határkövének felállítása megkövetelt valamiféle rítust, áldozatot, nem csupán odalökték az út szélére. Persze nem emberáldozatot, a rómaiaknál ebben az időben semmiképpen.

De vajon rájöhet-e, milyen templom?

Voltak még ott alig sejthető betűk.

ARA. Mit jelenthet a ARA? Ha templomi térben gondolkodunk, mi van minden templomban, melynek a latinja?...

– Ó! – emelte fel a kezét, és majdnem táncra perdült. *Arae*. Oltár.

Valaminek az oltára. Feltehetően – hűtötte le magát rögtön. Semmit nem vehet készpénznek. Ezen a ponton még minden csak találgatás, minden csak intuíció!

De van ott valami az ARA előtt? Mi az a kikopott, alig sejthető vonal? Egy P felső íve lenne? Vagy egy S? Előtte pedig…

Kinga lélegzete elakadt. Hát persze! Minden efelé mutatott. A kincslelet egésze. AS, mint *Mithras*.

A határkődarab egy Mithras-szentély közelségét jelezte. Minden arra mutat, hogy Alsómocsolád közelében volt egy kincsekkel telerakott Mithras-szentély. A halott légiós kezében lévő varázsgemma is ehhez a kultuszhoz köthető.

A kávé mindeközben teljesen kihűlt az asztalon.

Kinga aznap délelőtt még két dolgot csinált. Letöltötte az összes elérhető komolyabb anyagot a Mithras-kultuszról, különös tekintettel azok pannóniai előfordulására. Tisztában volt vele, hogy Aquincumban és Fertőrákos mellett van egy-egy felújított Mithras-szentély, de ennél többet akart tudni. Ezek után a Google térképén tüzetesen megvizsgálta Alsómocsoládot és környékét, abban reménykedve, hogy felfedez a képeken valami színeiben tettenérhető eltérést a talajon, halovány vonalakat, amelyek régi épületre, talán magára a szentélyre utalnak. Kevés sikerrel kecsegtető, aprólékos munka volt ez. Alaposan bele is csúszott vele a délutánba, és végül semmire se jutott.

Három körül ült autóba, és indult el Alsómocsoládra.

Útközben felhívta a restaurátort a múzeumban.

– Szia, Levente… Arató Kinga vagyok.

– Látom – felelte a fiú, és hangja betöltötte a kocsi belső terét. Nyilván kijelezte a mobilja a hívót.

– Öööm… Csak meg akartam kérdezni, jutottál-e valamire a leletekkel?

– Alakulnak. Most éjjel-nappal ezeken dolgozom.

– Jó, jó. Az jó. Tulajdonképpen arra akartalak kérni, hogy amit megtisztítottál, fényképezd le nekem. Azt az aranyérmét is, meg a kelyheket.

– A kelyhek közül az elsőn dolgozom – mondta Rakonczai Levente. – És az sincs még készen.

– Nem baj.

– Miért nem jössz be?

– Van egy gyanúm, és annak akarok utánajárni.

– Meg lehet tudni, mi az a gyanú? Csak hogy mire figyeljek.

Kinga pár pillanatig húzódozott, de végül kibökte:

– Szerintem a leletegyüttes egy közeli Mithras-templom meglétére utal.

– Huh… Ez jól hangzik. Ezek szerint megint Alsómocsoládon vagy?

Kinga kinézett az út menti fákra. Még messze járt, de nem akart magyarázkodni.

– Aha.

– Oké – sóhajtotta a fiú. – Hamarosan küldöm a fotókat. Kell még valami más is?

– Nem, köszönöm.

Mágocson áthaladva hallotta meg Kinga a mobil csipogásából, hogy a restaurátor teljesítette az ígéretét. Lehúzódott az út szélére, hogy megnézhesse a képeket.

Mithras. Minden szál itt fut össze.

Arató Kinga pontosan ugyanott parkolt le a kis Suzukival, ahol első alkalommal, amikor megérkezett az alsómocsoládi faluház elé.

A polgármester már itt volt, visszaérkezett a brüsszeli konferenciáról. Amikor Kinga bedugta az orrát a belső iroda előterébe, már jött is ki, hogy üdvözölje őt. Láthatóan képben volt a faluban történtekről.

– Dicső László – mutatkozott be. – Sokat meséltek magáról a kolléganőim.

A bent ülő két nő felé intett, akiket Kinga az előző napi ebédről már ismert, és akik az asztaluk mögül visszamosolyogtak Kingára.

– Jöjjön beljebb! – intett Dicső. Bevezette az irodájába, amelyben a legfeltűnőbb a sok oklevél volt a falon és a díjak a vitrinben. A falat lakkozott lambéria fedte, a hátsó falat ablaksor foglalta el, gyönyörű kilátással a házakra és a völgyben húzódó halastóra. – Sajnálom, hogy nem voltam itt a nagy felfedezésnél, de egy, az okos falvak fenntarthatóságát és hitelezését tárgyaló konferencián volt jelenésem.

– A régészeti felfedezések nem olyanok, mint az esti gyors – felelte Kinga. – Nem lehet pontosan előre jelezni őket.

– Nana! Az esti gyorsot sem! – Ezt már egy idősebb, bajszos, borostás férfi mondta az asztal mellől. Mély, erős hangja volt. Felállt a régésznő érkezésekor. – Ginzer János – mutatkozott be.

Kinga kezet fogott vele.

– János az alpolgármester – tette hozzá Dicső. – Vizet vagy kávét?

Kinga izgatottabb volt annál, hogy ilyesmivel töltse az időt.

– Van valami, amit úgy vélem, tudniuk kell – és kipakolta az iroda közepén elnyúló asztalra a kinyomtatott képeket a határkőről. – Van egy Mithras-szentély Alsómocsolád környékén valahol.

– Egy Mithras-szentély – bólintott a polgármester. – Mi is az a Mithras-szentély?

– Kezdje az elején! – ajánlotta Ginzer János.

Arató Kinga mély levegőt vett.

– A rómaiak vallásáról mindenkinek Jupiter, Mars, Minerva, esetleg a Vesta-szüzek jutnak legelőször azeszébe – kezdte. – Ám a római vallási elképzelések korántsem voltak kizárólagosak.

– Innen-onnan összeszedtek ezt-azt – bólintott a polgármester.

– Úgy is mondhatjuk… A Mithras-kultusz egy volt a számtalan hiedelemvilág közül, és nem hagyományosan római, hanem keleti gyökerű. Konkrétan perzsa. A középpontjában Mithras állt, a fény ura, az igazság istene. Amikor Mithrasra gondolunk, a legfőbb jóra kell gondolnunk, aki harcol a gonosz ellen, hűséges, becsületes, és segíti a harcosokat győzni. Egyfajta dualisztikus vallási

elképzelés kötődik hozzá, amely szerint a fény örök küzdelemben áll a sötétséggel, és amelyben az ezerszemű Mithras a fény erőit támogatja.

– Hozhatok valamit? – toppant be ekkor Erika a polgármesteri szobába.

Kinga türelmetlenül intett.

– Nem kérek semmit, köszönöm.

– Egy kis vizet kérnénk – mondta a polgármester.

– Folytathatom?

– Persze.

– Szóval Mithras eredetileg perzsa isten, a sok isten között csupán egy, de a Krisztus előtti hetedik és hatodik század fordulóján Zoroaszter, vagy ahogy többen ismerik, Zarathusztra vallási reformációjának köszönhetően a legfontosabb a főisten, Ahura-Mazda mellett. A valódi gonosz, Ahriman, az ellenfele. Csak Mithrasnak köszönhető, hogy a világban létezik a jó, és az ég uraként az igaz embereket ő kíséri a paradicsomba. Ha ő nem lenne, mindenki a pokolra jutna.

– Létezett akkor menny és pokol?

– Tulajdonképpen igen. Sok mindent megtalálunk a Mithras-kultuszban, ami később a kereszténység alaptételévé vált. Példának okáért a hívők szerint az isten a Krisztus előtti harmadik században emberi testben inkarnálódott, és egy szeplőtelen szűz hozta világra. A halála után pedig ő maga is a mennyekbe emelkedett.

– Érdekes. De mit keres egy perzsa szentély Alsómocsoládon?

– Nem perzsa. Csak a kultusz eredete az. A Mithras-kultusz eredendően alkalmas volt arra, hogy megnyerje magának az embereket. Eljutott Indiába, és Indián át Kínába, de eljutott Babilóniába is. A babilóniai papság a perzsa elképzeléseket beemelte a saját Baál-kultuszába, ahol Mithrast Samas istennel azonosították. Ez azért volt fontos, mert a perzsák Mithras-kultuszát elsősorban a rendszeres, havi vagy éves rítusaikon keresztül gyakorolták, és az istenről szóló történetek, elképzelések leginkább a hagyományaikban nyilvánultak meg. Ám a babilóniaiak szigorú rendszerbe foglalták ezeket az történeket, és kialakítottak egy hivatalos rendszert. Ebbe a saját napkultuszukat is beépítették, így lett Mithras Sol invictus, azaz a legyőzhetetlen Nap. Érdekes apróság, hogy a perzsák az uralkodó koronáját a napról mintázták és Mithrasnak ajánlották. Ez a motívum a mai napig él a hagyományos európai koronákban, amelyek a napot szimbolizálják.

– Ezt értem – bólintott a polgármester. – De ne kalandozzunk el! Maradjunk annál, hogyan kerül a perzsa legyőzhetetlen Nap Alsómocsoládra?

– Úgy, hogy azok a babilóniai elképzelések, amelyek szerint Mithras a fény uraként harcol a gonosz seregével, és mindenkit, aki e harcban részt vesz, támogat erejével, gyökeret vertek a római hadsereg katonái között. A légiósoknak jól jött egy segítő isten, aki a csatában megerősíti, megóvja őket, és persze megjutalmazza, ha dicsőséget szereznek a gonosz elleni harcban. Van egy másik érdekesség is: a Mithras-hívő katonák szokása volt kezet fogni, a fegyvertelenség jelképeként. Ez a barátságot szimbolizáló kézfogás aztán római közvetítéssel szinte az egész világra eljutott.

– Szóval a rómaiak hozták Magyarországra a hitet?

– Lényegében igen. Ahogy elfoglalták Kis-Ázsiát, megismerkedtek Mithras kultuszával. Tetszett nekik az az isten, akihez az ellenfeleik imádkoztak… bár nem sok sikerrel. Mithras a római katonák támogató istenévé vált. Katonai vallás lett a mithraizmus, és egyre több templomot állítottak Mithrasnak. A kultusz a hódítások során eljutott Afrikába és Britanniába egyaránt. Megtetszett a császároknak is, Néró[10] már Mithras inkarnációjának tartotta magát, akinek fénye Rómára vetül…

– Fel is gyújtatta.

– Na, igen. Commodus császár, Marcus Aurelianus fia és utódja, aki semmiben nem volt jobb Nérónál, a mithraizmust mindenkinél jobban támogatta. A császároknak tetszett, hogy magukra a fény letéteményeseként tekinthetnek, és persze az is, hogy a légió ezáltal még inkább mögöttük állt. Commoduson ez nem sokat segített,[11] de Mithras nem sokkal később az első lett az istenek között. De ami minket érdekel, az a második század, Marcus Aurelius kora, amikor a keleten szolgáló és ide áthelyezett katonák között a Mithras-kultusz már erős volt. Nem egy Pannóniában letelepedő katona a seregből kilépve is gyakorolta a vallást, így templomokat, szentélyeket emeltek a városokban és a lakott helyek közelében. Semmi meglepő nincs tehát egy Alsómocsolád közelében található Mithras-szentélyben.

– Hogyan nézhet ki?

– Az első szentélyeket barlangokban alakították ki. Zárt közösségben, pontosan körülírt rítusok mellett imádták az istent. Komoly beavatási szertartásokkal, áldozatokkal kedveskedtek neki. A szertartásoknak nagyon jól dokumentált ikonográfiai szabályai vannak. Mithras a feltárt mithraikumok domborművein a leroskadó bikán térdel, és éppen leszúrja a tőrével. A bika legyőzése a világ megszületését szimbolizálja. A feladatot a Nap hírnöke, a holló hozta neki, és az istent a kutyája segítette a cselekedetében. Az állat lábainál egy kígyó és egy skorpió is látható.

Kinga kivett a mappából még egy képet: a fertőrákosi Mithras-szentély domborművének kinyomtatott fotóját. A polgármester megnézte, majd átadta az alpolgármesternek. Közben a nő behívta a telefonjára a Rakonczai Levente által küldött kehelyképet is.

– Egyértelmű a hasonlóság – nyújtotta át Dicsőnek.

– Az – bólintott pár másodperc elteltével a polgármester. Nem kellett sok idő az ábrázolások összehasonlításához. – Gondolom, mindezzel arra utal, hogy meg kellene keresni ezt a szentélyt.

– Pontosan.

– Mit tehetek én?

Kinga úgy tette ki az utolsó kinyomtatott papírlapot az asztalra, mintha egy kincses térkép lenne. A határkő megtalálásának helyét jelölte meg rajta Pennás Attila.

– Ez a terület lehet érdekes.

– Ott akar ásni?

– Nem akarok ásni. Még. Itt csak egy szentélyhez tartozó határkő állt. Körben bármerre lehetett a templom. Túl nagy terület. Tudnom kell először is, folytak-e itt valamikor építési munkálatok vagy bármi más. Milyen a talaj a megjelölt terület körül? Ha nem egy barlangot keresünk, akkor egy kicsiny római szentélyt. A Mithras-szentélyek nem voltak nagyok. Ez emberközeli, személyes vallás volt. Ha van olyan idős lakos a faluban, aki helytörténeti kutatásokat végzett, esetleg talált valamilyen leletet, vele is szeretnék beszélni. Minél több információra lenne szükségem…

– Pennás Attila.

– Igen, igen – Kinga türelmetlenül intett. – Vele találkoztam már, és mindent elmondott, amit tudott. Szóval ehhez kellene a segítsége, mivel ön mindenkit ismer a faluban. Aztán szerzek egy drónt, és fölülről megnézzük, hogy a talaj elszíneződései kirajzolják-e előttünk egy hajdani szentély körvonalait.

– A repülő nem jobb?

– Jobb lenne, csak drónt könnyebb szerezni – bólintott Kinga. – Bár a jelen költségvetés mellett az se könnyű…

– A repülőt talán el tudom intézni – felelte a polgármester. – Nem tudhatja, de én pilóta voltam, mielőtt polgármester lettem volna.

Kinga szeme nagyra nyílt.

– Ezt senki nem mondta nekem.

– Miért is mondták volna? – Dicső a telefon után nyúlt. – És a Mithras-szentély léte egyelőre maradjon közöttünk!

Arató Kinga boldogan rábólintott erre.

HAJ-DE

Nyolcadik fejezet

Az emberrablás

Pogányban egy alacsony, barátságos arcú, sovány férfi várta Kingát másnap reggel. Hriva Norbertnek hívták. Hatalmas orra felett két melegbarna szemével végigmérte a nőt, de ebben a pillantásban nem volt semmi tolakodó, pusztán csak kíváncsiság.

– Laci már a gépnél van, jöjjön, odavezetem! – mondta mosolyogva a kölcsönös bemutatkozás után. – Jól hallottam, hogy régészeti feltárást terveznek a levegőből?

– Valami hasonló.

– Hát ilyen repülésem még nem volt – mondta Hriva őszinte lelkesedéssel, és átadott egy névjegykártyát. – Szóljon, ha bármikor segíthetek, és esetleg Laci nem ér rá.

A repülő egy egymotoros, alsószárnyas Morane Rallye volt, amelybe négyen fértek be. A géptestet fehérre festették, az oldalán azonban egy vörös csík húzódott végig, amelyet a faroknál egy sötétsárga csík vékonyított el. Az oldalán hatalmas betűkkel a lajstromjel: HA-JDE.

Az alsómocsoládi polgármester valóban ott sürgölődött a gép körül. Hriva elbúcsúzott Kingától, és ment a dolgára.

– Repült már? – kérdezte Dicső a nőt.

– Számtalanszor – felelte Kinga.

– Kis gépeken?

– Nem. Nagy utasszállítókon. Külföldre…

– Na, ez most nem olyan lesz. Mellettem fog ülni! Jöjjön! – Felrakta a lábát a gép orránál egy kis kiszögellésre, majd rálépett a szárnyra. Visszafordulva nyújtotta a kezét Kingának, de a nő egyedül lendült fel melléje.

A polgármester előreengedte, mutatta neki, hogy a jobb oldali ülésbe másszon be, aztán ő is helyet foglalt baloldalt. Mikor mindketten elhelyezkedtek, felnyúlt, és hátulról behúzta a Morane tetejét.

– Kösse be magát!

Kinga figyelte, hogy Dicső hogyan csinálja, és leutánozta a mozdulatait.

– Ügyes!

Feltették a headsetet a fejükre, és ezzel készen álltak az útra. A repülőgép motorjának életre keltése alig pár mozdulat volt. Dicső előretolta a gázkart, majd rálépett a pedálokra. A Morane teste megrezdült, remegni kezdett, majd a remegés erősödött, ahogy gurulni kezdtek előre. Az orrpropeller felpörgött, a hangja mind élesebb lett. Dicső a pedálokkal irányított, és a gép fordult.

Kigurultak a felszállópálya szélére.

Kinga a kicsiny, régimódi műszerfalat, a kerek kijelzőket, forgó mutatókat nézte és a polgármester precíz és kiszámított mozdulatait. Semmiféle digitális technikát nem látott, mégis biztonságban érezte magát: nem volt benne feszültség, talán csak a várakozás izgalma.

Megkapták az engedélyt a felszállásra. Dicső irányba fordította a Morane-t, és a keze egy pillanatra megállt a levegőben, mielőtt rátolta volna a sebességet. A propeller felzúgott, a gép egyre vadabbul rázkódott. A pilótaülésbe préselődve meglódultak. A sebességük folyamatosan nőtt, Dicső maga felé húzta a botkormányt. Aztán hirtelen megszűnt a rázkódás, a gép pedig elemelkedett a földtől. A levegőben repültek, előbb a pálya szürke csíkja fölött, majd enyhe ívben megdőlve elhagyták a pogányi reptér légterét.

– Ez megvolt – mosolygott a pilótává avanzsált polgármester Arató Kingára. – Nem mai gépek ezek, de remekül tartják magukat.

Kinga biccentett. A kék eget látta maga előtt, és a fehér felhőket. Hirtelen rádöbbent, hogy felszálláskor akaratlanul is megfeszítette magát. Próbált lazítani.

– Mit kell keresnünk? – kérdezte Dicső hirtelen.

A nő nem értette a kérdést.

– Hogyan? Hát a szentélyre utaló nyomokat.

– Na de mik azok?

– Áh! – biccentett Kinga. – A föld alá került történelmi emlékek nem tűnnek el nyom nélkül. Közelről azonban nem látszódnak azok az elszíneződések, amit a talajban egy-egy eltemetett fal vagy épület okoz, a magasból azonban igen. Néha a Google felvételein is észre lehet venni bizonyos jeleket.

– Arról hallottam már, hogy egy meteorbecsapódás kráterét így fedezték fel. Ha jól emlékszem, Veszprém határában.

– Hát ez is valami hasonló. Nyilván értő szem kell hozzá, a laikusoknak egy szántóföldön végighúzódó halovány vonal mit sem jelent.

– Csinált már ilyet?

– Fotókról és drónfelvételekről azonosítottam már archeológiai területeket. De hoztam fényképezőgépet. Ha most esetleg első pillantásra nem menne, utólag majd kielemzem a képeket.

A polgármester szeme huncutul megcsillant.

– Akkor jó. Látom, fontos magának ez a szentély.

Kinga átgondolta a választ.

– Fontos, mint minden régészeti feltárás. Hogy megismerjük annak a tájnak a múltját, ahol élünk. Ezzel együtt, ha találnánk egy Mithras-szentélyt, az csodálatos lelet lenne. De nem a becsvágy miatt csinálom – pillantott a férfira –, hanem elhivatottságból. Az én szakmámban kell egyfajta makacsság és elkötelezettség. Néha csupán egy emberen múltak a legnagyobb felfedezések, amik feltárták az emberiség múltjának egy-egy lényeges részletét. Egy ember kitartásán és elhivatottságán.

Dicső erre nem tudott mit mondani, ezért csendben repültek pár percig. Kinga a motor zúgását hallgatta, és a tájat nézte, közben pedig gondolkodott. Az járt a fejében, vajon nem árnyékra vetődik-e épp. Úgy adta elő a polgármesternek a Mithras-szentély létezését, mintha biztos lenne benne, és akkor, első lendületből így is érezte. Most azonban, egy nappal később, már feleannyira sem volt biztos a létezésében. Meglepetésként érte a beszélgetés folytatása.

– Szöget ütött a fejembe tegnap egy mondata, amely a Mithras-kultusz és a jézusi tanítás összefüggéseiről szólt. Az este megnéztem egy ismeretterjesztő filmet erről, és valóban erősek a párhuzamok!

– Sok azonosság van a kettő között – bólintott Kinga. – Sajnos a történészek csupán tárgyi emlékekre hagyatkozhatnak, amikor egy eszme terjedését és fejlődését próbálják meg rekonstruálni, tehát minden csak elmélet. Semmi nem bizonyosság.

– Maga vallásos?

– Ömmm… Nem vagyok az.

– És hisz a varázslatban?

Kinga megütközött.

– Milyen kérdés ez?

– Hát, az a tapasztalatom, hogy ha az ember nem vallásos, akkor is hisz valamiféle felsőbb rendezőelvben. Szellemek, mana vagy ufók. Esetleg valamilyen mágia.

– Varázslat nincs.

– Ne mondja, hogy egy icipicit sem hisz a varázslatban?

– Márpedig nem.

– Ó, pedig anélkül semmit nem ér az élet.

– De ha egyszer nincs! A repülőt sem a varázslat tartja a levegőben, hanem a tudomány.

– Helyesbítek, nem is a varázslat nélkül értelmetlen, hanem a hit nélkül benne! Nem lehet az életet csak racionálisan élni… – Dicső előreintett. – Egyébként amit itt lát, az nekem maga a varázslat. Nézze meg ezt a tájat, és mondja azt, hogy nem olyan, mint a mesében.

Kinga előrepillantott, túl a repülőgép szélvédőjén, túl a repülő orrán, a forgó propelleren, a szelíden hullámzó Hegyhát erdeinek zöld takarójára. Az erdőket felváltó szántóföldekre, ugaron hagyott területekre, s közöttük a makettszerű kis településekre, amelyeket kékesszürkén kanyargó utak kötöttek össze. Az egész távoli volt, és végtelenül békés. Az emberi tevékenység nyomai, a szántóföldek, kukoricások szögletes határai, a kis matchboxok, amikben emberek ültek és úti céljuk felé tartottak, mind-mind a valószínűtlenség mezsgyéjén lebegtek.

Most már látta is, amit néz, és olyat érzett, amit még soha: mintha kívül került volna az életén és a mindennapokon. A világ felett járt, és nem úgy, mint az utasszállítókon konferenciákra vagy nyaralásra menet, mert akkor tíz-tizenkétezer méter magasban a föld nem több egy párába burkolódzó térképnél, amit néhol felhőpamacsok vagy hómezőnek látszó vastag felhőrétegek takarnak ki. Most azonban minden élő volt és emberi, látta a kertekben dolgozókat, a mellettük játszadozó gyerekeket, a motorkerékpáron ülőket, legelésző lovakat és teheneket. Látta őket, és oda tudta magát képzelni a kerítések mellé vagy a focipálya oldalára, de mégsem ott volt.

– Az ott Alsómocsolád – mutatott Dicső László egy vízparti kis településre. – Eltéveszthetetlen.

Kinga felismerte a halastavat, amely mellett már nem egyszer elhajtott a Suzukijával, majd szemével az út csíkját követve meglátta a templomot és a domboldal közepén kiemelkedő faluházat.

A Morane-t megtáncoltatta egy szélörvény, Kinga belekapaszkodott a táskájába, és összeszorította a fogát. Ez tényleg más élmény volt, mint egy nagy utasszállítón ülni a hármas üléssor bármelyik helyén.

– Nincsen semmi gond – mondta megnyugtatóan a polgármester.

– Tudom.

– Egyébként kipróbálhatja.

– Mármint vezessem én a repülőgépet?

– Na nem most – mosolygott Dicső –, de van a faluban a planetáriumban egy repülőgép-szimulátor. Azon megtanulhat vezetni, ha van kedve…

A polgármester Kinga felé csűrte a botkormányt, és a pedált is nyomta a jobb lábával: nem akart berepülni Alsómocsolád fölé, ezért nagy ívben kifordult a dombok felé. Közben maga elé húzta a térképet. Egy pillantással felmérte, tulajdonképpen nem is volt szüksége rá.

– Hogyan képzeli? Körözzünk felette?

– Szerintem igen. – A nő elővette a fényképezőgépét.

– Ez a magasság jó?

– Egyelőre igen. Nem tudom. Majd meglátom.

– Hát, magának is ez az első légi régészeti felderítése, meg nekem is. Csak jelezzen, ha érdekeset lát, és mondja, mit tegyek.

– Rendben.

Elrepültek a falu mellett. Kinga megpróbált a feladatra koncentrálni. Kikapcsolt minden zavaró tényezőt, most csak ő volt és a táj, amelyet szemrevételeznie kellett. Nem a tárgyakra, házakra, fákra, utakra összpontosított, hanem a földre és a színekre.

Dicső nem szólt egy szót sem, tette a dolgát. Elrepült a kijelölt terület felett, majd megfordult, és egy kicsivel arrébb ugyan, de lényegében ugyanazt az utat ismét berepülte.

Kinga többször is látott vonalakat, vagy vélt látni vonalakat – ő maga sem tudta eldönteni. Néha kattintott egyet a Nikonjával, de nem nagyon volt biztos a képek élességében, így aztán letett róla, és a harmadik körnél inkább csak figyelt.

Az erdőfoltok zavarták leginkább: a fák lombkoronája alá nem láthatott be. De szerencsére a vidék nagy részét szántóföldek borították – hol volt már a hajdani Zselicség, hol volt a hatalmas összefüggő erdőrengeteg! A szántóföldek nagy része azonban kukoricával volt beültetve, és ez sem segítette a kutakodást. Még úgy sem, hogy a kukorica éppen csak derékig ért…

– Ősszel kellene repülni – morogta maga elé a nő.

A polgármester hallotta, de nem értette, ezért visszakérdezett, mit mondott.

– Semmit – intett Kinga elégedetlenül. – Minden rendben van…

Jó néhány kört megtettek már, amikor megpillantottak egy sötétszürke kocsit Alsómocsolád felől nagy sebességgel közeledni. Szembejött, hatalmas port vert fel a szántóföldek közötti földúton hajtva. A porfelhő miatt vonta magára Kinga rosszalló tekintetét, de aztán a nő megpillantott valamit mögötte.

Egy aprócska élőlényt. Ebből a magasságból aprócskát.

Egy kutyát.

Kinga felismerte az állatot a porfüggönyön át is. Danos Gábor betörőbarát házőrzője volt az: Lángos.

A kutya teljes erejéből rohant az úton a sötétszürke autó után. Nem törődött a kocsi által felvert porral, és úgy tűnt, most nem játékos lendület hajtja. Kingáék elrepültek felettük, és maguk mögött hagyták őket.

A nőnek rossz előérzete támadt.

– Forduljon vissza! – mondta hirtelen a polgármester felé fordulva.

– Micsoda?

– Forduljon vissza! Nézzük meg azt a kocsit!

Dicső nagy ívben megfordította a gépet. Ismét megpillantották az autót és a nyomában loholó kutyát.

– Valami nincs rendben – magyarázta Kinga. – Lángosnak nem szabadna kint lennie. Lejjebb menne?

– Persze – morogta nem túl nagy meggyőződéssel a polgármester, de azért lejjebb ereszkedett.

Kinga most alaposabban megnézhette magának az autót, mert hátulról közeledtek. Semmi különös nem volt rajta, hacsak az nem, hogy a józan ész diktálta sebességnél jóval gyorsabban haladt. A nő felemelte a fényképezőgépet, rátolta a legnagyobb optikai zoomot, és elkattintott pár képet, hátha azokon meglesz majd a rendszám, amit szabad szemmel nem tudott kivenni.

Ekkor különös és rémisztő dolog történt.

Kinyílt az autó ajtaja, és a mozgó járműből kiesett egy ember.

A mozgása arra utalt, hogy menekülne: nem egyszerűen kizuhant a kocsiból, hanem mintha ugrott volna. Miután tehetetlenül átgördült az oldalán néhányszor, megpróbált talpra kecmeregni.

A szürke kocsi befékezett. A sofőr olyan vehemenciával tette mindezt, hogy a jármű megcsúszott, és kifordult volna, ha a göröngyös út barázdái nem fogják meg a kerekeket. A Morane utasai láthatták, amint nyílik a másik hátsó ajtó és egyszerre a sofőrülés ajtaja is, és hogy Lángos erejét megfeszítve már majdnem utoléri az autót, aztán a gép átrepült a csoport felett, és a megdöbbentő jelenet elmaradt Kingáék mögött.

– Forduljon vissza! – kiabálta a nő magáról megfeledkezve.

Dicső összeszorította az ajkát, és erősen oldalra csűrte a botkormányt. A gép oldalára dőlt, mint a háborús filmekben, amikor a pilóta ki akarja kerülni a hátulról jövő lövéseket, majd fordult. Alacsonyan, kis íven, olyan közel a földhöz, hogy Kinga torkában elakadt a hang. A világ oldalra dőlt, a horizont függőleges csík lett a szeme előtt. Érezte, ahogy a gyomra a torka felé mozdul, s a szíjak a vállába vágnak – a gravitáció továbbra is lefelé húzta, csakhogy a lefelé most bal kézre esett.

A Morane motorja bőgött, a gép hasította a levegőt, majd amikor megint a szemük elé került a szürke autó, Dicső egyenesbe fordult. Kinga érezte, hogy a teste ismét normálisan simul az ülésbe, de ekkor már nem érdekelte semmi más, csak a lent játszódó történés.

Jó pár másodpercet átugrottak a fordulással, és lent megváltozott a szituáció. Ketten ugrottak ki a kocsiból korábban. Az egyikük a menekülőt rángatta fel éppen a földről, és húzta-vonszolta vissza az autó felé, a másik egy franciakulccsal Lángost ütötte. A kutya a csapások ellenére is dühödten rohamozott, de nem tudta elérni a támadóját, az ügyesen védekezett a szerszámmal.

Danos az, ismerte fel Kinga döbbenten a menekülőt. Sejtette eddig is, de ahogy közelebb repültek, egyre biztosabban tudta. Dicső levitte a gépet egészen a föld fölé, nem csupán jól akarta látni, kik és mit csinálnak, de meg is akarta ijeszteni a támadókat. A Morane kerekei majdnem érintették a talajt.

Kinga felemelte a fényképezőgépet, és fotózott. Sorra lőtte a képeket, de csak fél szemmel figyelte a digitális kijelzőt, és fogalma sem volt róla, hogy a fotók élesek lesznek-e.

Ahogy közeledtek, kivehetővé vált, hogy a támadók fekete símaszkszerűséget viselnek. Semmit nem bíztak a véletlenre. Dicső az utolsó pillanatban kicsit felemelte a gépet, és elzúgott felettük.

Aztán megkezdte a fordulást.

Akárhogyan is igyekezett, értékes másodperceket vesztettek ismét. Mire megint irányba álltak, Danos már a kocsiban ült, támadója éppen rácsapta az ajtót. A Lángossal hadakozó alak a sofőrülés felé hátrált. Egy ütése eltalálta a kutya hátsó lábát, mire az állat oldalra perdült, és már csak sántikálva tudott felállni. A pillanatnyi megtorpanást kihasználva a támadó bevágódott a kormány mögé.

Mire a Morane föléjük ért, a kocsi ismét meglódult.

Dicső László egészen addig követte, amíg vissza nem kellett fordulnia a pogányi reptér felé, mert kifogyóban volt az üzemanyag.

– Ez eddig egy nyugodt hely volt – morogta kissé udvariatlanul a rendőr Arató Kingának –, de mióta maga feltűnt, többet járunk ide, mint az elmúlt tíz évben.

Danos Gábor portája előtt gyülekeztek az utcán: a két rendőr, Kinga, a falugondnok és még jó páran, akik hírét vették az eseményeknek.

– Nincs itt semmi látnivaló, emberek! – mondta a másik rendőr a csoportnak. – Hacsak nem tudnak vagy nem láttak valamit, menjenek haza!

Persze hogy előkerült Áron is. Letette a motort az út szélére, és szinte futva közeledett.

– Igaz, hogy elrabolták Gabi bácsit?

Kingától kérdezte, és a nő szótlanul bólintott.

– Most mi lesz? – kérdezte valaki a tömegből.

Ekkor az egyik szomszéd érkezett meg, egy nagy kulcskarikát szorongatva.

– Gábor adott nekem egyszer egy kapukulcsot, hogy etessem Lángost, ha néha elutazna – magyarázta a rendőröknek. – De a házhoz nincs kulcsom.

– Nem baj – intett az első rendőr. – Nyissa ki, kérem!

A szomszéd kinyitotta a kaput, és a két rendőr belépett. Az utánuk nyomulókat azonban megállították. Megint felszólították őket, hogy menjenek haza, de legalábbis maradjanak az utcán, nem léphetnek be a kertbe.

Kinga Áronhoz fordult.

– Lángos nincs itt – mondta a fiúnak. Kihalászott a zsebéből egy nyolcrét hajtott, gyűrött térképet. Kihajtogatta és rábökött egy pontra: – Valahol itt láttuk utoljára. Menj ki, és keresd meg! Van állatorvos a faluban?

– Itt nincs, csak Mágocson.

– Szerintem megsérült. Szüksége lesz ellátásra.

– Oké. – A fiú elvette a térképet. Most nagyon-nagyon komolyan nézett a nőre. – Megkeresem, és elviszem állatorvoshoz, ha kell.

Kinga nézte, ahogy átvág a tömegen, felül a motorjára és elszáguld felfelé a Rákóczi utcán. Közben kihallatszott a ház sarka mögül a rendőrök hangja, amint Danost szólongatták.

– Ezzel semmire se fognak menni – szólalt meg Kinga mellett Weininger Szilárd.

– Ma nem festesz? – szaladt ki a nő száján a kérdés akaratlanul is. Igazából azon csodálkozott, mit keres itt a festő, és ennek így adott hangot.

– Témát keresek, és megpillantottam ezt a csődületet. Mi történt?

– Láttam, hogy elrabolják a római lelet felfedezőjét.

– Ó! – A festő arcán igazi döbbenet látszott. – Emberrablás itt? Alsómocsoládon? És te nem voltál veszélyben?

– Nem, nem. Éppen egy repülőn ültem. – Kinga látta, hogy ehhez hozzá kell fűznie némi magyarázatot, így gyorsan, pár szóban elmondta, mit is keresett egy Morane fedélzetén Alsómocsolád fölött. Elmondta azt is, hogy a polgármestert bent fogták Pécsett a rendőrségen, most tesz tanúvallomást. Ő már túl van ezen.

Mire végzett a történettel, a rendőrök is megjelentek a kapuban.

– Senki nincs itthon – mondta az első Kingának.

– Nem mondja? – paprikázódott fel a nő. – Ha egyszer elrabolták, hogyan lenne itthon? Nem nézné meg, nem vagyok-e a kocsmában?

A rendőr szeme elkerekedett.

– Elnézést – köszörülte meg a torkát Kinga –, de kicsit ideges vagyok. Nem lehetne tenni is valamit Danos úr megtalálásáért? Mert amíg itt állunk, bármi történhet vele.

– Talán lehetne az itteniekből egy keresőcsapatot verbuválni – ajánlotta Szilárd.

– Az nem biztos, hogy jó ötlet – felelte a rendőr.

– Miért ne lenne az? – szállt be ekkor a beszélgetésbe a falugondnok. Taller József körbeintett. – Itt mindenki megmozdulna, hogy segítsen!

Az emberek helyeslően bólogattak. Ekkor már legalább húszan álltak az utcán. A többség az úttesten, mert a járdán a kerítés tövében nem fértek volna el.

– Mert lehet, hogy már messze járnak – magyarázta a második rendőr. – Budapesten vagy Szerbiában. Akárhova vihették.

– Vagy megijedtek, hogy a repülőből meglátták őket, és kilökték valahol félholtra verve – felelte erre a szomszéd.

– Kicsi rá az esély.

– Szóljanak Csillik Lászlónak! – Kinga már szervezte is a keresést. – A polgárőrség nyilván rendelkezik erőforrásokkal.

– Hívom!

Taller elővette a mobilját, és félrevonult.

Egy autó érkezett a Rákóczi utca tetejéről, a vezetője rádudált a tömegre. Az emberek félresétáltak az úttest két oldalára, és utat engedtek neki. A sofőroldalon a nagy meleg miatt lehúzva állt az ablak.

– Mi történt itt? – hajolt ki Lakos Zoltán a rendőrök felé.

– Gábort állítólag elrabolták. – Az idősek otthonának egy lakója volt a leggyorsabb válaszadó.

– Elrabolták? Mikor? Két órája még beszéltem vele.

– Na, álljon csak meg! – dörrent fel az első rendőr. – Lehet, hogy maga látta utoljára? Mit beszéltek?

A sofőr leállította a kocsit. Egyből köréje gyűlt mindenki.

– Kifelé ment a földjére, ahol az a lelet volt – szállt ki Lakos. – Vitte a kutyáját is. Azt mondta, felhívta egy újságíró, és kérte, menjenek ki, interjút csinálnak vele, meg pár képet a helyszínről.

– Említette, melyik újságnak?

– Meg nem mondom. De nem a Dunántúli Napló volt, mert mintha hetilapot mondott volna. Ki is öltözött, vasalt ing volt rajta meg zakó. Ebben a nagy melegben. Azért is állítottam meg és érdeklődtem, hogy hová ilyen kiöltözve?

– Kicsalták – mondta Kinga határozottan. – Teljesen mindegy, melyik újságot mondta. Ez volt a csali! Kicsalták, betuszkolták a kocsiba, aztán elhajtottak vele.

– De miért? – nézett rá a rendőr. – Miért?

Ez volt a negyvenmilliós kérdés. Miért? Mi kellett az emberrablóknak Danostól? Milyen előnyük származik egy emberrablásból? Miért kockáztatnak ennyit?

És mi lesz vele, ha megkapják, amit akarnak? Vagy ha nem kapják meg?

Látszhatott valami ezekből a gondolatokból Kinga arcán, mert Szilárd finoman megfogta a könyökét.

– Ne a legrosszabbra gondoljon! – hajolt hozzá közel. – Lehet, hogy azt hiszik, van még nála a kincsből, és amikor meggyőződnek róla, hogy nincs, akkor elengedik.

– Maszkot viseltek – bökte ki a nő.

– Micsoda?

– Maszkot viseltek.

Taller József lépett közéjük, a telefonját a magasba tartva.

– Jönnek a polgárőrök – mondta. – Megkeressük Gabit!

Kinga nem vett részt a keresésben. Elmondta az alsómocsoládiaknak, hogy hol botlottak bele Danosba és az elrablóiba, illetve meddig követték őket a repülővel, de nem érzett magában energiát, hogy elinduljon velük a keresésre. Weininger Szilárd látta ezt, és amikor kettesben maradtak, meghívta a nőt a söröző be egy kólára.

A helyi söröző tradicionálisan a falu központjában állt, a helyi boltocska mellett, szemben a katolikus templommal. A pulttal és a hátsó falnál álló két kanapéval inkább klubnak tűnt. Oda ültek le, Szilárd hozta a kólát, és magának egy sört.

– Jól vagy? – kérdezte aggódva.

– Nem teljesen – vallotta be Arató Kinga. A kezére nézett, amely most kezdett el remegni. Gyorsan le is tette az üveget az előttük álló kisasztalra.

Szilárd felvette, kitöltötte a pohárba, amit aztán a kezébe adott.

– Nyugalom!

– Most jön ki a stressz – felelte Kinga zavartan. Sosem érezte ennyire tehetetlennek magát. – Azt hiszem legalábbis…

A kóla hideg volt, ezért csak belekortyolt.

– Nyilván – felelte a férfi. – Viszont gondolj arra, hogy micsoda szerencséje volt Danosnak, hogy arra repültetek. Ha nem vagytok ott, nem tudjuk meg ilyen gyorsan, hogy elrabolták. Így sokkal nagyobb az esélye a túlélésre.

– Jézusom, ezt nem is akarom hallani! – Kinga a kezébe temette az arcát.

– Bocsánat.

– Semmi gond, csak… Csak nem gondoltam bele a következményekbe. Én még csak egy zsebessel vagy bolti tolvajjal sem találkoztam, nemhogy emberrablókkal. Olyan nyugodt életem volt eddig.

– Ez nem baj – mondta mosolyogva Szilárd. Megpróbálta oldani a nő feszültségét.

– Nem, persze nem – intett Kinga. – Csak azt jelenti, nem vagyok felkészülve semmi ilyesmire.

– Ilyenre nem lehet felkészülni. Én is szerető környezetben nőttem fel. – A férfi hátradőlt a kanapén. – Édesanyám művészettörténész volt, apám színházi kritikus. Akkor még voltak színházi kritikusok… A harmadik kerületben laktunk Budapesten, egy családi házban, és volt egy dalmatánk. Szóval semmi stressz, csak boldog gyerekkor. Még mindig megdöbbent az emberi agresszió, ha találkozom vele. Szóval ne arra gondolj, mi történt, hanem hogy mennyit segítettél azzal, hogy láttad. Most már az egész falu és a fél rendőrség Danost keresi.

– Rendben. Értem. – Kinga a férfira mosolygott. – És köszönöm.

A végszóra Áron esett be az ajtón, körbefordult, és amikor meglátta Kingát, hezitálás nélkül ment, és leült mellékük a fotelbe.

– Feladat teljesítve. Megtaláltam Lángost, és elvittem a dokihoz. Most vizsgálja, azt mondja, pár csontja megrepedt. Nagyon megverték szegényt.

– Ott hagytad?

– Egyelőre igen. Majd visszamegyek érte. Gabi bácsi előkerült?

– Nem. Még keresik. A polgárőrök kimentek pár emberrel oda, ahol láttuk… Haza tudod vinni a kutyát?

– Hát, van otthon egy komondorunk, de nem lesz gond… Persze.

– Köszönöm – biccentett Kinga. Maga sem értette, miért köszönte meg, hiszen a kutya nem az övé.

Valami megváltozott benne. Nem tudta, ez jó-e vagy sem, de valami egyértelműen megváltozott. Eddig viszonylagos kényelemben teltek a napjai, aztán jött ez az alsómocsoládi lelet, és minden, ami ennek kapcsán történt. A Karcsi bácsi által előre jelzett római légiós, a Mithras-szentély határköve, annak ellopása, végül pedig az emberrablás. És érezte, hogy ennek itt még közel sincs vége. Valami zajlik a háttérben, amiről nem tud.

Gyorsan felhajtotta a kóla maradékát. Most jólesett neki a jéghideg ital.

Áron Szilárdra nézett.

– Maga nem vesz részt a keresésében? – Mintha egy kis harag is lett volna a hangjában. Kinga nem tudta eldönteni, hogy azért, mert a festő itt ücsörög, vagy mert *vele* ücsörög.

– Én nem ismerem annyira a terepet, mint a helyiek – felelte a férfi. – Ezzel együtt megteszem, amit tudok.

– És az mi lenne? A sör elpusztítása?

– Hát például, ha Kinga látta az elrablókat, és elmondja nekem, hogyan néztek ki, le tudom rajzolni őket. Készíthetek fantomképet róluk.

– Nem láttam őket – szakította félbe a feszült szóváltást a nő. – Maszk volt rajtuk. Egyébként meg fotóztam, de a képek háromnegyede nem lett jó, a maradékon meg semmi használható információ nincs. Se arcok, se a kocsi rendszáma. A rendőrök elvették a fényképezőgép SD-kártyáját. Bizonyítéknak. De semmire nem mentek vele.

– Hát ez nem jó hír.

Csendesen ültek pár másodpercig. Láthatóan Áron is megnyugodott kissé. A fiú megérezte, hogy Kingának sokkal több baja van most, mintsem hogy az ő kirohanásait hallgassa. Kicsit el is szégyellte magát.

Az ajtó kinyitására mindannyian odanéztek.

Egy negyvenes évei elején járó, széles járomcsontú, zöld szemű férfi lépett be. Arcát sűrű, fekete szakáll keretezte, ami kicsit lágyított csontosságán. Körülnézett, észrevette őket.

– Ismered? – kérdezte halkan Kinga Árontól.

– Nem. Nem mocsoládi.

A fiú válaszának végét már az ismeretlen is hallotta. Megállt előttük.

– Nem itt élek – erősítette meg kicsit rekedtes hangon. – Maga Arató Kinga? Azt mondták, itt van a kocsmában, itt keressem.

Kingának kiszáradt a szája. Körbenézett. Ő volt az egyetlen nő a helyiségben.

– Igen – felelte. – Megtalált.

– Tihos Henrik vagyok. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal küldött. Azért jöttem, hogy ellenőrizzem a feltárást.

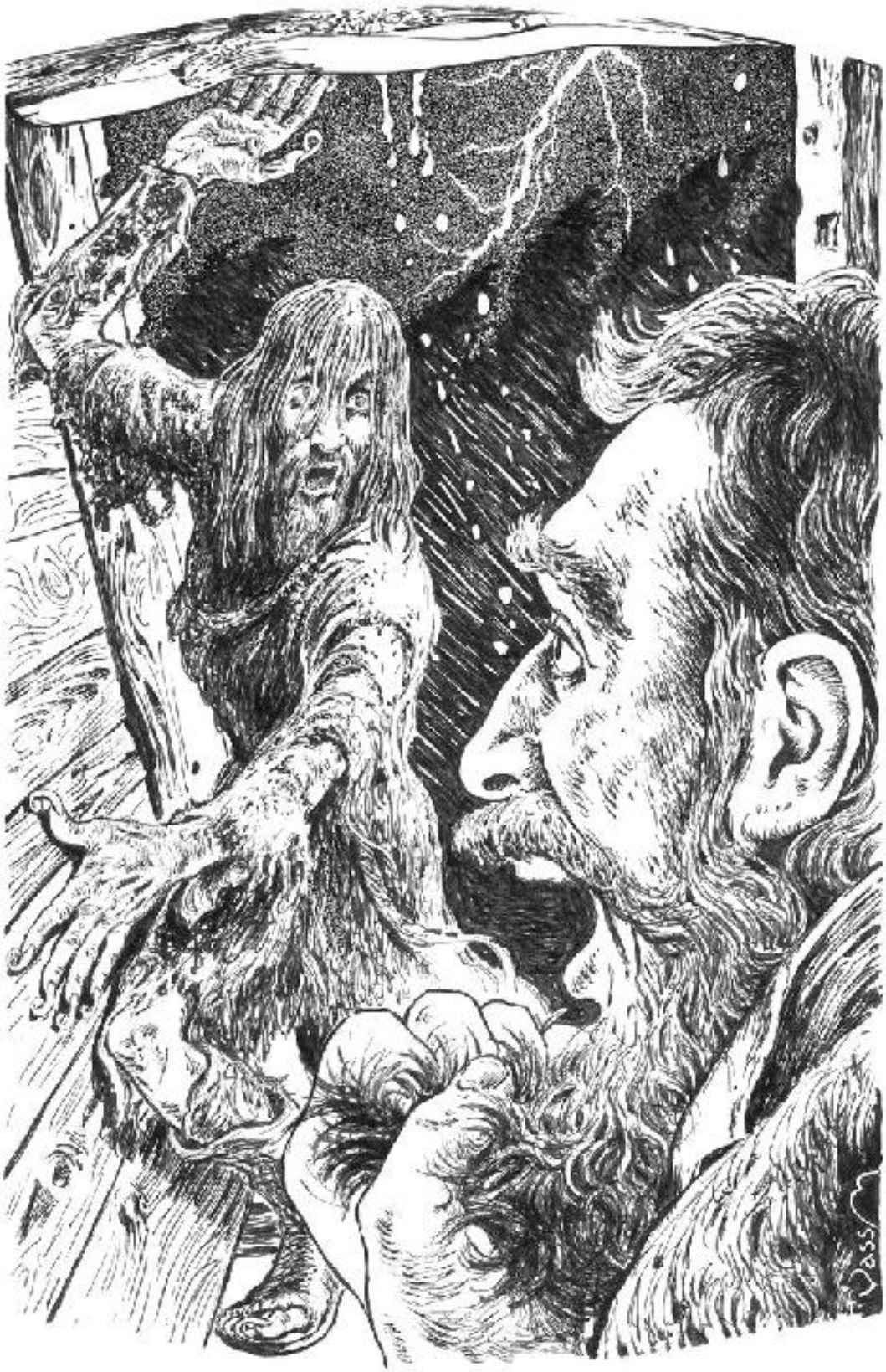

Kilencedik fejezet

A rémült rácok

Az Úr 1696. éve, magvető hava

Gyönyörű az ősz a Hegyháton. A Zselicség hatalmas erdőségei ezer színben pompáznak. A télre készülő, lombjaikat hullató fák a sárga, vörös, barna megannyi árnyalatának köpenyét öltik magukra, és beterítik a földet színes leveleikkel.

Miladij Paznanovich és Kozman Lukacik a télire való fát gyűjtötték össze az erdőben. Velük volt Lukacik fia, Goran is, hogy segítsen. A férfiak nagy rönköket kerestek, kötélvégre kapták őket, és kihúzták az erdő szélére, ahonnan már szekérrel is el tudták szállítani. A fiú a gyújtósnak valót szedte össze, és amikor megvolt, a hátára kötve vitte haza. Sebesen járt, többször fordult.

Ahonnan jöttek, ott nem voltak kemények a telek, itt azonban megtanulták, hogy célszerű felkészülni a hidegebb napokra. Miért jöttek mégis ide? A török miatt. A tél lehet, hogy kemény lesz itt, de a fagy ellen lehet védekezni. A törökök ellen nem. Amióta pedig Koszovóban harc folyt a szabadságért, a kutyafejű muszlimok még állhatatosabban irtják a görögkatolikus rácokat.

A rácok másfél éve költöztek ide délről. Messziről jöttek, sok száz kilométernyi kínkeserves vándorlás és csontig ható rettegéssel teli hónapok álltak mögöttük. Itt megálltak, és otthont kerestek.

Négy görögkatolikus család telepedett le a Hegyhát egyik elnéptelenedett falvában, amit a török megjelenése előtt Mocholagnak hívtak. Babonából nem a régi faluban, hanem mellette építettek új házakat maguknak. Felhasználták a régi köveket és mindent, amit össze tudtak szedni. Igaz, az nem volt sok: az idő és az időjárás elnyűtte a hajdan erős gerendákat, a gaz és a bokrok benőtték az elhagyott használati tárgyakat. Évtizedek óta nem élt ezen a tájékon senki…

A rácok maguk sem tudták, hogy végleges, új hazát találtak, vagy egyszer majd visszaköltözhetnek a régibe. A remény valahol a lelkük legmélyén még élt, hogy a hazatérés nincs messze, vagy ha messze is van, őket azért majd csak apáik mellé temetik; ám úgy rendezkedtek be a Hegyhát dimbes-dombos vidékén, hogy a gyermekeiket itt kell majd felnevelniük. A szomszédos falvak – Mágocs, Györgyi, Hosziszó – korábban betelepült, szintén rác lakossága segített

nekik. Elmondták, hogy a vidék a pálos atyák tulajdonában van, akik északon, egy Pápa nevű városban élnek, oda kell a letelepedési kérelmeket küldeni. A török fennhatóság még megvolt ugyan ideérkezésükkor, másfél évvel korábban, de már gyengült. Kabakovics szpáhi utoljára elvitt a mágocsiaktól hat forintot és némi vajat, és a másik két falu is adózott valamivel uruknak, de aztán az új év változást hozott mindenben. Idén már csak egyfelé kellett adózni, nem két irányba, és I. Lipót német-római császár és magyar király[12] kiváltságainak köszönhetően a peres ügyeket a szerb pátriárka elé vihették, akiben jobban bíztak, mint a magyar urakban. Összehasonlíthatatlanul jobb volt itt az élet, mint otthon.

Csak a tél nem hiányzott. Azt meg kellett szokni.

Goran egy óriási tölgy tövében térdelve éppen végzett a vékonyabb ágak összekötésével, és megkérte apját, hogy adja a vállára a köteget. Jó nagy csomag lett, át se lehetett két kézzel karolni. Kozman Lukacik feltette a fiúra a súlyt, s közben érezte, micsoda izmok feszülnek annak karjában és vállában. Büszkén megdobbant a szíve, és arra gondolt, mondania kellene pár dicsérő szót Gorannak, de aztán csak annyi szaladt ki a száján:

– Na, szedd a lábad, fiam, aztán gyere vissza még egy fordulóra! Hozd magaddal Petár lusta fiát is, mondd meg neki, hogy nincs kibúvó! És eszed ágában se legyen Sarolttal gondolni, mert gyorsan akarok végezni, és azt megfigyeltem, hogyha azon a lányon jár az eszed, lelassulnak a mozdulataid, és megdermedsz, mint a tóba fagyott béka!

Goran megindult, és szinte vágtázott a nehéz teherrel. Az utolsó mondatot, hogy mit ne csináljon Sarolttal, talán már meg sem hallotta. Vagy csak úgy tett, mintha nem hallotta volna, mert ha ellenkezik, még kap egyet a füle tövére.

– Jól megnőtt – morogta Paznanovich, kitalálva, mi jár Kozman fejében.

– Meg ám – bólintott Kozman Lukacik. – Már udvarol, és ha szólok, megvillan néha a tekintete.

– Annak a római keresztény lánynak teszi a szépet Mágocson?

– Annak.

– Eh! Nem lesz jó vége az ilyen keveredésnek!

– Miért, a mienknek jó vége lett? Ahol férfi keveredik nővel, nő meg férfival, ott mindig akad háborúság, mindegy, milyen pap keresztelte meg őket – nevetett fel Lukacik, és hátba veregette a másikat. – Különben meg nem féltem Gorant. Erős gyerek, okos gyerek, többre viszi majd, mint az apja.

Paznanovich a fejét ingatta.

– Ők megnőnek, mi megöregszünk.

– Adja isten, hogy becsületben megöregedhessünk!

Ezután ismét nekiálltak a munkának. Négy hatalmas fatörzset is elhúztak a szekérig, és feltették rá, mire Goran visszaért hozzájuk, Mirkóval az oldalán.

– Petár kizavarta – vigyorgott Goran, és nagyot csapott Mirko vállára.

A fiú, aki minap töltötte be a tizenegyet, fintorgott. Az öreg Miladij Paznanovichnak más volt fontos:

– Nocsak! Petár hazatért?

– Haza bizony, és adómentességről hozott papírt a szerzetes atyáktól.

– Mennyi időre?

– Három év.

– Ez jó hír – örvendezett Paznanovich. – Na, még két rönk, és megtelik a szekér. A szamár se bírna többet. Aztán iszunk rá este!

– Úgy lesz! – nevetett Lukacik is. Őt is feldobta az adómentesség híre. – Ünnepnap van! De persze nem a szamaraknak…

Rájuk fértek a jó hírek.

A fiúk nekiálltak összegyűjteni a karnál kicsit vékonyabb ágakat, a két férfi pedig újabb két rönköt kapott kötélvégre. Már-már nekiveselkedtek, amikor Mirko kiáltása megzavarta az erdő csendjét.

– Mozog a föld!

Még a madarak is elhallgattak, olyan éles hangja volt Mirkónak.

Goran odapillantott. Petár Mavkovich egyetlen fia a közeli dombocska tövében egy bokor felpúposodott tövére mutatott, ahol valami mintha tényleg motoszkált volna.

Miladij Paznanovich ledobta a válláról a kötelet, és közelebb sétált. A mozdulatlan erdei csendben nagyot reccsentek a lába alatt az elhullott, elszáradt gallyacskák.

– Igazad van, fiam… Valami motoszkál az avar alatt – jegyezte meg Paznanovich, miután szemrevételezte a mutatott helyet. A frissen lehullott, napsárga levelek alatt valóban izgett-mozgott valami.

– Sün? – kérdezte Lukacik messziről.

– Lehet. Ha az, hazavihetnénk. Sok az egér.

– És Milena is örülne neki. Építene neki fészket télire.

Milena Lukacik hatéves lánya volt. Kozman Lukacik is levetette a földre a maga kötelét, gondolta, a rönk nem szalad el. Közelebb sétált ő is.

Az avar egész nagy területen mozgott-remegett. Nem folyamatosan, hanem kihagyásokkal. Meg-megzörrent, aztán elnyugodott. Lukacik úgy vélte, egy sün a téli fészkében rendezkedik, mert pontosan úgy púposodott a talaj, mintha az avar egy fészket takarna. A férfi óvatosan letérdelt, és a tenyerével elsimította a

leveleket. Meglepetésére azonban nem gallyak sűrűjére akadt, hanem egy vékony földrétegre.

Maga a föld mozgott.

A férfi most már komolyabban, erőből nyomta rá a kezét a földre, és kotorta arrébb. Úgy tenyérnyi mélyen kőbe ütköztek ujjai. Ekkor ásni kezdett. Érezte a kő remegését, és érdekelte, mi van alatta.

– Hagyd, Kozman! – szólalt meg fölötte Miladij Paznanovich kissé aggódó hangon. – Nem kéne ásnod!

– Valami állat lesz az. Lehet, hogy megvan a vacsoránk is!

– Nem tudjuk, miféle állatok élnek errefelé… Lehet kígyó is.

– Na, az biztos nem. Egy kígyófészek nem így néz ki.

– Mit tudod, te, hogy néznek ki a magyar kígyófészek?

– A kígyó mindenütt kígyó, nincs nagy különbség, akárhol is éljen, Miladij! Na, segíts!

Paznanovich nem volt erről meggyőződve, de letérdelt, és a kő alá nyúlt. Óvatosabban ugyan, mint a másik, de tette, amit kellett.

– Fordítsuk ki!

Jó nagy kő volt, és a jelentős része a föld alatt pihent. Ahogy nekiveselkedtek, érezték, hogy alulról is tolja valami. Nem két erő volt itt, de három.

Ezzel együtt sem ment elsőre. Próbálkoztak, kifáradtak, és belátták, hogy ez így nem fog sikerülni.

Lukacik felállt, és szétterpesztett lábát megvetve hajolt vissza a kőhöz. Paznanovich is pózt váltott, felvett egyet a fiúk által összeszedett ágakból, egy erősebbet, ruganyosabbat, majd a kő domb felőli oldalához ment, és alátolta azon a lyukon, amit az előbb a kezével fúrt a földbe. Goran sem tétlenkedett: elhajtotta a bokor útba eső ágait, hogy ne zavarja az öregeket.

– Rajta!

Ismét nekigyürkőztek a feladatnak. A kő emelkedett, a föld engedte. Goran maga mellé rántotta Mirkót, hogy fogja a bokrot, és ő is alányúlt a kőnek egy ággal. Nyögtek mindhárman, aztán egyszer csak, varázsütésre eltűnt a kő súlya, és úgy gördült oldalra, mintha csak egy felfújt disznóhólyag lett volna.

Egy gigantikus disznóhólyag. Mert nem akármekkora volt! Mint egy meglett férfi felsőteste.

Lukacik a kő hirtelen kiszabadulásától hanyatt dőlt, úgy huppant le a földre, mintha részeg lenne. Paznanovich is megbillent, és fejjel előre beleesett volna a feltáruló lyukba, ha Goran el nem kapja, és hátra nem rántja. Így mindketten csupán hátratántorodtak.

Hatalmas fekete rés ásított a lábuk előtt.

– Mi a?... – morgott Kozman Lukacik, de elharapta a végét.

Nem egy kis gödör volt, hanem egy feneketlen lyuk.

…és a lyukban feltűnt egy csapzott, bozontos üstök, majd egy fej. Vérben forgó szemek, mocskos arc, kiszáradt ajkak, melyek közül, mint valami átok szállt fel a hörgés. Aztán az iszonyatos kreatúra átpréselte a karját a résen, és megtámaszkodott a földön. Nem is körmei voltak, hanem csavaros karmai.

Mirko akkor már úgy sikoltott, hogy az egész erdőben elhallgattak a madarak. Goran elkapta a fiút, és maga után húzva rohanvást vonszolta ki az erdőből.

Szégyen ide vagy oda, de Kozman Lukacik is felpattant és Miladij Paznanovichcsal az oldalán a fiúk után eredt. Elinaltak mindketten, és csak futottak és futottak, minél messzebb ettől a pokolból előmászó iszonyatos szörnyetegtől.

Petár Mavkovich nem egyedül érkezett haza pápai látogatásáról: az útján elkísérte két pálos szerzetes is, Jurkovich Márton vikárius megbízásából. A két szerzetesnek az volt a feladata, hogy kiderítse, vajon újjá lehet-e építeni a Györgyi környékén lévő kolostorukat, amit harminc éve elhagytak a törökök egy Perla nevű rablóvezér kegyetlenkedései miatt. A pálos szerzetesek Mágocson szálltak meg az elöljáró házában. Ott ágyat és vacsorát is kaptak. Hiába volt a falu leginkább görögkatolikus, a föld tulajdonosaival jól bántak.

Alacsony házikó volt az elöljáróé, alacsony szemöldökfával. Leginkább az különböztette meg a többi háztól, hogy a falakat kőből emelték, nem fából vagy vályogból. De nagyobb is volt sok füstöskonyhás házikónál: emez három helyiségből állt, amelyek egymás után sorjáztak, s az ember a bejáraton mindjárt a legnagyobba lépett be, ahol egy hatalmas kemence gubbasztott a sarokban, és ontotta hidegebb napokon a meleget.

Kozman Lukacik ide kopogtatott be remegve, mint a kocsonya, majd miután beengedték, a kezét tördelve állt meg a fehér csuhát viselő atyák előtt, akiknek a háziasszony éppen ebédhez terített volna.

– Ördög van az erdőben – mondta szerbül az ijedt mocsoládi rác.

Az elöljáró fordított magyarra.

A háziasszony sikkantott, leejtette a földre a forró lábost, majd kiszaladt a házból. A szerzetesek szomorúan néztek az ebédjük maradványaira. Hitték is, meg nem is, hogy ördög van az erdőben. Megszállottat már láttak, de magát az ördögöt még soha.

– Tán csak nem kénkőszagot éreztetek? – kérdezte az idősebbik pálos, Joannes atya, akinek a szakálla a mellét verdeste, haja ezzel szemben alig volt: csupán pár tincs lógott le a vállára oldalt. Hitetlenkedő vonások ültek ki arcára. Inkább gyanított kénköves forrást a közelben, mint népeket riogató szarvaspatás ocsmányságot.

– Annál rosszabb történt… – intett Kozman Lukacik. – A saját szemünkkel láttuk, ahogy kimászik a pokol száján át. – Azt elhallgatta, hogy ők maguk engedték ki az ördögöt a pokolból.

A pálosok összepillantottak. Joannes atya megköszörülte a torkát, és igyekezett komolyan megszólalni.

– És hogy nézett ki az az ördög?

– Hát, mint ahogy az ördögnek ki kell néznie – felelte a fordítás után Lukacik. – Mocskos volt és ronda, és folyamatosan vicsorgott. Egy hatalmas kő alól mászott ki, amit úgy dobott el, mintha csak… mintha csak tollal lenne megtömve. Ha nem rohanunk el, talán fel is fal minket. De nem vártuk meg, hogy teljesen előmásszon, és elszaladtunk.

– Kik voltak még ott?

– Rajtam kívül a fiam, Goran, Miladij Paznanovich és Mirko Mavkovich, aki Petár Mavkovich fia.

– És mind tanúi voltatok az ördög felszínre kerülésének?

– Igen, atyám. Mind a négyen láttuk.

Joannes ezen a ponton kezdte komolyan venni a történetet. Egy ember még csak-csak láthat nem létező dolgokat, de négy nem álmodja sosem ugyanazt.

– És mind a négyen meg is erősítitek?

– Igen. De csak én jöttem, mert Mirkót az anyja vigasztalja, Gorant, a fiamat meg nyugtatni kell, mert saját kezével ütötte a ház oldalát, de úgy, hogy véres lett az ökle. Miladij és Petár fogták le. Én jöttem. Szerencse, hogy itt vannak maguk is, atyám. Közel a segítség… Jöjjön át, és mind elmondják, mit láttak.

– Hol telepedtetek le, fiam?

– Bikal alján, a régi Mocsolád helyén. – Ezt az elöljáró mondta. – Előző év elején jöttek, és I. Lipót kegyelméből ott jelöltünk ki nekik földet. De a pápai atyák tudják ezt, hiszen Petár Mavkovichcsal utaztak ide, aki szintén ott lakik.

– Tudjuk, hogyne! – A fiatalabbik pálos biccentett egyet. – Tudjuk, csak nem raktuk össze…

– De mit keresne itt az ördög? – töprengett el Joannes atya. – Most, hogy a török már nincs itt, miért jönne fel a felszínre?

– Talán valakinek a lelke kell neki – találgatott az elöljáró.

– Vagy meg akarja akadályozni a kolostor felújítását – súgta a fiatalabbik pálos.

– Meg tudod mutatni, hol van a pokol lejáratának helye? – fordult vissza Joannes atya az egy helyben toporgó Lukacikhoz, aki idegesen várta, míg ismét lefordítják neki a kérdést.

– Meg tudom, de őszintén szólva nem szívesen megyek oda vissza! Valamit azonban csak-csak tenni kellene vele. Talán lezárni. Visszagördíteni rá a követ, és megszentelni a földet. De előtte visszaűzni bele az ördögöt. Biztos van a római keresztényeknél is valami ördögűző ima. Vagy szóljunk a pátriárkának? – Ez utolsót Lukacik az elöljárótól kérdezte.

– Pátriárka? – Joannes atya megértette a szerb szót.

– Arra gondolnak, neki jobb lenne szólni – tolmácsolt az elöljáró.

– Azt talán még ne! – vetette közbe gyorsan az idősebb szerzetes. – Útmutatást kérek Jurkovich vikáriustól. Fordítsa le neki, hogy várjon!

Lukacik megvárta a fordítást, majd kérdezett.

– Mennyi idő az?

– Üzenek a pécsi atyáknak, akik lovast küldenek Pápára. Amint az visszajön. Pár nap. Talán egy hét.

– Egy hét – Lukacik magáról megfeledkezve rogyott le egy székre. – Az rengeteg. Mi van, ha ránk talál?

Az elöljáró komoran fordult a pálosokhoz.

– Mi van, ha az ördög ez idő alatt rájuk talál?

– Imádkozunk, hogy ne találjon…

Aznap este óriási vihar csapott le a Hegyhátra. Mintha az ég érezte volna, hogy nem a derű, hanem a ború ideje jött el, de az is lehet, hogy a pokol kapujának kinyitásakor a rácok a rossz időt is kiengedték onnan. Mert a villámok nyilván az ördöghöz tartoznak, a mennyekben örökkön-örökké süt a nap.

Előbb a szél érkezett meg, aztán nagy szemű, sűrű zápor mennydörgéssel és villámlással. Az ég elsötétedett, az eső egyre meredekebben esett, és egész kis krátereket ütött a földbe. Zúgtak az erdő fái, nyikorogtak az öreg törzsek, és recsegtek-ropogtak a letört ágak. Ahogy erősödött a vihar, úgy a szél egyre nagyobb tárgyakat sodort el, kapott fel, repített messze.

A rácok bezárták az állatokat, és masszív fatáblákat raktak fel az ablakok elé. Be is kellett gyújtani, mert gyorsan lehűlt a levegő. Aztán összegyűltek Petár

Mavkovich házában. A családok nem fértek volna be mind, kicsi volt a ház, nem gyűlésekhez épült, ezért csak a férfiak voltak ott: a fiúk közül a legidősebb Goran, meg Petar felesége, Anja. Lukacik és Paznanovich délelőtt az erdőben még ünneplésre készültek. A jókedvük azonban messze szállt. Anja kitett ugyan egy korsó bort a durván faragott asztalra a gyertya mellé, s a férfiak ittak, de nem volt kedvük mosolyogni hozzá. Énekelni pedig még kevésbé.

Goran behúzódott a sarokba, s csak figyelt. Tudta, hogy nem azért van itt, mert részt vehet majd a döntésben, hanem hogy tanuljon. Figyeljen, hogyan működik a férfiak közössége, milyenek a viszonyok, mikor kell a megegyezésre hajlani, s azt hogyan.

– Egy hét – nyögte Miladij Paznanovich. – A pécsi atyák között nincs ördögűző?

– Joannes atya azt mondta, a pécsi atyák éppen csak beköltöztek a rendházukba. Azt se tudják, hol van a kamra ajtaja.

– Pápisták! – köpött oldalra Petár. Jó pár napot együtt töltött a fehér csuhás atyákkal, és nem vette jó néven, hogy minden keresztútnál meg akarták téríteni. De legalábbis halálra untatták beszédeikkel.

Anja csúnyán nézett rá a sarokból. Nem szerette, ha Petár a házban köpdös. Ha nála más tenné ezt, Petár ki is akolbólítaná a viharba.

– Mégiscsak szólni kellene a pátriárkának. – Ezt Nicola Masika tette hozzá a szakállát babrálva. Masika a feleségével telepedett le itt, gyermekük még nem volt.

– Azt mondták, várjunk.

– Övék a föld, de az életünk a mienk…

Erre nem lehetett mit válaszolni. Csendesen hallgatták a kinti tombolást. A házigazda tett két fahasábot a tűzre, hogy láng is legyen.

– Katonák kellenének ide, nem ördögűzők – morogta Mavkovich a tűz mellett guggolva.

– Az ördögnek nem ártanak a fegyverek. Csak a szenteltvíz.

– Azt azért lehetne a pátriárkától kérni.

– Nem kell odáig elmenni! Kozman, miért nem kérted meg a pálos atyákat, hogy szenteljenek meg egy csuprot?

– Eszembe se jutott. Soha nem harcoltam az ördöggel. Soha nem találkoztam vele. – Lukacikból most jött ki a feszültség. – De ha te ennyire jól tudod, Petár, hogy mit kell tenni, hát gyalogolj át Mágocsra, aztán szerezz egy hordónyi szenteltvizet! De a legjobb, ha megszentelteted az esőt, és az majd visszaveri az ördögöt a pokolba, ahova való!

Petár Mavkovich felállt a tűz mellől, és szembefordult Lukacikkal. Volt valami fenyegető a hangjában, ahogy azt mondta:

– Ahonnan ti engedtétek ki!

– Nem volt ráírva a kőre, hogy az a bejárat.

Paznanovich szólt közbe:

– Én megmondtam, hogy ne piszkáld! De te nem hallgatsz senkire. Két éve is majdnem megölettél minket, ott a hágón, a törökkel szemben…

Lukacik ekkor nekiment Paznanovichnak. Kint dörgött és villámlott, a ház tetejét hangosan verte az eső. Bent fülledt, párás meleg volt, a gyenge fényben a falon táncoló árnyékok olyanok voltak, mint a sátáni lelkek, akik egy kocsmai verekedésben tüzelik az ellenfeleket. Mindenki félt, és mindenki feszült volt.

A két férfi a földre dőlt. Paznanovich lerúgta magáról a támadóját, és talpra szökkent. Kést rántott.

Lukacik is felugrott, és az ő kése is előkerült ruhája redőiből.

Goran felemelkedett ültéből. Ez már nem tréfa. Titokban ő is elővonta a kését. Készen állt rá, hogy apja segítségére siessen.

Anja azonban a verekedők közé ugrott.

– Férfiak! – kiabálta a nő magáról megfeledkezve. – Ti magatok vagytok az ördögök!

Kint mennydörgött, mintha kettéhasadt volna az ég. Kozman Lukacik megtorpant. Anja kitörése annyira meglepte, hogy megfeledkezett a haragjáról.

– Nem tudom, hogy mit láttatok az erdőben, de elvette az eszeteket! – folytatta Anja. – Nem kell ide a sátán, hogy a vesztünket okozza, elég, ha ti odahagyjátok a józanságotokat! Tedd le a kést, Kozman, és te is, Miladij, vagy az élő istenre mondom, hogy többet be nem léptek a házamba!

Paznanovich kést tartó keze lehanyatlott. A férfi döbbenten meredt a nőre.

Anja ekkor megfordult, és Paznanovich mellkasába bökött az ujjával.

– Te meg mindegy mikor és mit mondtál. Segítettél neki! Mert itt segítünk egymásnak, akármiről is legyen szó, és nem verekszünk! A hágót is túléltük, mert ott voltunk egymásnak! Értesz engem, Miladij?!

– Értelek – dörmögte Paznanovich meghunyászkodva.

– Te is, Kozman?

– Én is!

– Akkor jó! És most üljetek le, és koccintsatok, ahogy barátok szokták! Ide a késeket!

A férfiak engedelmesen odaadták késeiket. Anja a kezét némán Goran felé nyújtotta. A fiú meglepődött, azt hitte, senki nem látja, hogy felkészült a küzdelemre. De aztán ő is átadta a kését. Anja, mintha csak fertőzött lenne,

undorodva lökte tovább a fegyvereket a férjének. Petár majd holnap reggel visszaadja ennek a két fajankónak, és a balga kölyöknek, akinek persze pont ezekről kell példát vennie az élethez!

Asztalhoz ültek, de nem szóltak egymáshoz. Úgy megsűrűsödött a csend, mintha vízzel telt volna meg a szoba. Kint megint dörgött, és a fatáblák résein beviláglott a villámok kékes fénye. Csattanás hallatszott, majd recsegés-ropogás.

Valahol a közelben csapott le, és eltalált egy fát.

– Az ördög megcélzott minket – morogta Kozman Lukacik. Megfogta a boroskorsót, hogy töltsön, és ekkor…

…kivágódott az ajtó.

Az újabb villám egy vékony alak körvonalait világította meg. Öltözéke rongyokban lógott, haja csatakosan terült a vállára. A szél betört mellette a házba, és elfújta a gyertyát az asztalon. Csak a kemence hasábjainak a fénye maradt.

A férfiak megdermedtek. Petár Mavkovich mozdult volna legelébb, három kés is volt nála, de riadtan vette észre, hogy semmijét nem tudja mozdítani. Sem a karja, sem a lába nem engedelmeskedett az akaratának.

A többiek is így lehettek, mert meg se rezzentek. Lukacik kezében megállt a korsó, míg Anja csípőre tett kézzel meredt rá, s úgy is maradt, ebben a haragos mozdulatban. Masika a szakállába kapaszkodott, mintha csak abból merítene erőt, mint Sámson a hajából, de ezen túl nem tett semmit. Goran pedig szinte elsüllyedt a sarok sötétségében. Attól, hogy elveszítette az uralmát a teste felett, igazi, zsigeri rettegés fogta el.

Az ördög belépett a házba, és betette maga mögött az ajtót.

– Nem lesz baj – mondta magyarul. Nagyjából megértették.

Petár Mavkovich elkönyvelte magában, hogy az ördög magyar. És úgy vélte, hazudik. Hiszen ez a dolga. Ám ellenkezni, válaszolni képtelen volt.

Az ördög körbenézett.

– Valami étel kellene – dörmögte. – Éhes vagyok…

Beljebb jött, kikerülte őket. Kicsit megállt a tűznél, kinyújtotta a két kezét, és melegedett. Otthon érezhette magát. Hideg neki itt fönt, gondolta Mavkovich.

Kisvártatva gőzölögni kezdett a ruhája, mire levetette felső, köntösszerű rongyait, és kiterítette. Aztán kutatni kezdett. Átvizsgálta a házat, kerülgette a szoborként álló-ülő embereket. Megtalálta a délelőtt sült kenyeret, és mohón befalta az egészet. Kicsit köhögött, kivette Lukacik kezéből a kancsót – a rácnak csak szeme rebbent, de a keze ugyanúgy fenn maradt a levegőben –, aztán töltött egy pohárba, és ivott. Nem sokat, csak három kortyot, hogy a kenyér

vége jobban csússzon. Talált pár szem almát és vadkörtét, azt eltette, és megtalálta a tört diót, a szárított gombát és a szárított halakat. Azoknak is keresett egy zsákot, és elpakolta több mint a felét.

– Hagyok valamennyit – mondta. – Köszönöm a vendéglátást – tette aztán hozzá, magára kanyarítva a még mindig gőzölgő köntösét. – Cudar idő van, de jobb, ha megyek…

A zsebéből kivett valamit, ami aranyosan csillant.

– Ezt az élelemért…

Kellett kis idő, a távozása után, mire a rácok meg tudtak mozdulni a házban. Rá se néztek az ördög ajándékára, rögtön a tűzbe dobták.

És eldöntötték, hogy azonnal elmennek innen.

Tizedik fejezet

Nyomozás múltban és jelenben

Kinga azzal a megfoghatatlan érzéssel ébredt reggel, hogy mindennek, ami történt, ő az oka. Eszébe jutott a megvert Lángos, és elszorult a torka. Az a szegény kutya csak a gazdáját védte, és mit kapott érte! Meg kell kérdeznie Árontól, hogy van…

Mivel a papucsa is Lángosra emlékeztette, eltette a szekrény mélyére. Nem akarta látni. Lefőzött egy kávét, majd leült vele a konyhaasztal mellé, és elmerengett azon, hogy érdemes-e folytatnia. Visszatérhetne a múzeumi munkához, otthagyhatná a terepet.

A mobil csörgése riasztotta fel a merengésből. Feltápászkodott, és megkereste a készüléket. Az ágyban volt a párnák között.

Ismeretlen vezetékes szám. Miután felvette, az alsómocsoládi polgármester szólt bele a telefonba.

– Itt Dicső László – mutatkozott be. – Nem ébresztettem fel?

Kinga biztosította róla, hogy nem.

– Azért keresem, mert eszembe jutott valami. Pár éve felkértünk egy levéltárost, hogy nézzen utána a település történelmének – mondta a polgármester. – Ma reggel felhívtam, és elmeséltem neki az elméletét a Mithras-szentélyről, hátha a kutatásai közben olvasott róla. Azt mondta, rémlik neki valami, és hogy utánanéz. Pécsi. Hívja fel, megadom a telefonszámát.

Dicső lediktált egy telefonszámot. Kinga gyorsan lefirkantotta a bevásárlótömbjére, majd visszakérdezett:

– Danos úrról van valami hír?

– Sajnos semmi – felelte a polgármester. – Legalábbis én nem tudok róla. De azt hiszem, ha nem kerül elő, ma egy paranccsal bemennek a házába. Ott akar lenni?

– Nem. Nem tudom.

– Délután három körül. Ha gondolja, jöjjön el!

Dicső elköszönt, és letette. Kinga ott állt a mobillal. A levéltáros telefonszáma egy jel, hogy folytatnia kell, vagy üzenet, hogy abba ne hagyja?

Úgy döntött, először lezuhanyozik.

Adott időt magának bőven. Amikor már indulásra készen állt, és a kávéspoharat is elmosogatta, csak akkor hívta fel a megadott számot.

– Csörsz Anita vagyok, szia! Találkoztunk már – közölte vele egy vidám, energikus hang. – De lehet, hogy nem emlékszel. Az egyetem levéltárában dolgozom.

– Nem, bocsánat, nem rémlik.

– Mindegy is. Van valamim a számodra… Össze kellene futnunk estefelé!

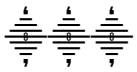

Kinga bement a múzeumba. A kapun átlépve a restaurátorműhely felé fordult: oda akart elsőként benézni.

Rakonczai Levente az asztala fölé görnyedve ült: előtte az alsómocsoládi lelet feküdt gondosan szétválogatva. Egy része már letisztítva, a másik része még a rátapadt földdel. Előtte egy tálban, átlátszó folyadékban pár érme feküdt. Amikor a fiú meghallotta az ajtó nyitódását, felnézett, majd eltolta maga elől a nagyítót, és letette az ecsetet.

– Nahát, itt is látni?

Nem volt túl nagy a szoba, de a polcokkal telerakott állványok és a hatalmas asztal még szűkebbé tették a helyiséget.

– Itt dolgozom, nem? – kérdezte Kinga kicsit mogorván, ám érezte, hogy nem kellene ilyennek lennie. – Bocsánat, nagyon rossz napom volt tegnap, és rossz éjszakám, majd pedig rossz reggelem.

– Hallottam róla. Sajnálom. Tiszta Seuso!

– Na, azért ez nem Seuso… – Kinga elharapta a mondatot. – Lehet, nem tudom. Kinek lehet olyan fontos ez a kincs, hogy elraboljon érte egy embert? – Ha már a kincsre terelődött a szó, rákérdezett: – Tudsz mondani a leletről valamit?

– Haladok.

– Ennél többet!

– Lassan, de haladok. Nagy munka lesz. Mérés után már meg tudtam saccolni az értékét, valahol félmillió euró körül van.

Kinga lélegzete elakadt. Sejtette, hogy nem kicsi az értéke a leletnek, de álmában sem gondolt ilyen sokra.

– Te már euróban számolsz? – kérdezte vissza jobb híján.

– Miben számoljak? Rigacban?

– Mi az a rigac?

Levente vigyorgott egy kicsit, majd legyintett:

– Mindegy… Nézd meg őket! Szétválasztottam az érméket, a polcon vannak mellmagasságban a tálcákon.

Kifordított egy jegyzetfüzetet Kinga elé. Azon ceruzával számok és rövid leírások szerepeltek. Az érmék súlya, anyaga, állapota, az előlapok és hátlapok képének és feliratainak leírása pár szóban. Kinga átfutotta, majd a füzettel a kezében a polchoz lépett, és alaposan szemügyre vett minden egyes érmét.

– Második század – jelentette ki aztán. – Marcus Aurelius koránál nincs fiatalabb érme, ugye?

– Nincs.

– Jól sejtettem. – Már a terepen, a Danossal való beszélgetésekor is így látta. – Akkortájt két komolyabb háború is dúlt a markomannokkal és a jazigokkal, amikor azok betörtek a birodalom területére. Nemegyszer megfutamították a római légiókat. Főképp, miután Quintilius Condiatus lett Pannónia helytartója.

– Látom, képben vagy.

– És mi van a többi lelettel? Volt két ezüstkehely és két ezüsttálca meg egy tál is, és bronzkupák, kancsó meg mécses. És arany ruhadíszek.

– Voltak, bizony! Még egy tőr is. Az ezüstkelyhekkel kezdtem, de mondtam is neked a telefonban.

– Merre vannak?

– Elzártam őket.

– Mutasd meg!

Levente felállt, és egy kis kulcscsomót vett elő a köpenye alól a zsebéből. A sarokban álló szürkéskék fémszekrényhez ment. A zár mellett két lakat is függött, látszott, hogy az egyik vadonatúj. Kinyitotta az ajtót, majd kivett egy faládát. Visszament vele az asztalhoz, és nagy áhítattal felnyitotta. Szakszerűen elcsomagolva, puha papírvatta ágyon ott feküdt benne a két kehely.

Mindketten gumikesztyűt húztak, úgy emelték ki őket. Levente átengedte a székét az asztalnál a nagyító mellett. Kinga leült, és percekig tanulmányozta előbb az egyik kelyhet, majd a másikat. Óvatosan fogta őket, és még levegőt is alig vett, nehogy a lélegzete párája kárt tegyen benne.

– Gyönyörű – suttogta a végén. Az életét, a hivatását, a céljait tartotta kezében. A feltárható, megismerhető múltat. Az emberiség kalandját. – De kevés!

Levente meghökkent.

– Mi az, hogy kevés? Minden megvan hiánytalanul.

Kinga felpillantott rá.

– Nem arra céloztam, hogy elhagytál valamit… A Mithras-kultuszban gyakori az állatövi jegyek megjelenítése. Ez nem meglepő, hiszen Mithras alkotta a világ egészét, a csillagokkal és mindennel. A születés és a fény istene, és mint ilyen, a Nappal különlegesen szoros a kapcsolata. Általában a templomokban a

zodiákus ábrázolása a nap-éj egyenlőségtől indul, és a Nap égi útját követi. Ezt itt is láthatjuk: ez a Kos. – A nő rábökött a kos alakjára az ezüstkehely oldalán. Aztán fordított egyet rajta, és megmutatta a bikát. – Kos után a Bika… A tőr, amit Mithras isten a bikába döf, Mars tőre. *Mithras tauroktonos*, a bikaölő Mithras.

– Értem – biztosította róla a restaurátor fiú. – Valamennyire képben vagyok, mert a barátnőm hisz az asztrológiában. Elég sok könyve van otthon…

Kinga nem fűzött ehhez megjegyzést, csak felvette a másik kelyhet.

– Ezen Mithras isten látható, amint Sollal elindulnak a Tejúton. Utánaolvastam, és érdekes módon a kultuszban a galaxis is az égövi jegyek közé tartozik. Persze nem kérhetjük számon egy perzsa eredetű valláson a mai asztrológiai elképzeléseket. De a lényeg az, hogy ez a két kupa csak a kultusz eddig ismert ábrázolásainak a felét fedi le. Kettő kevés! Hol a Kutya, az Oroszlán és mancsai között a borkeverő edény? Hol van a Skorpió, amely a bikába mélyeszti az ollóját, vagy hol van a Mithras köpenyén ülő Holló és a három búzakalász?

– Na, ezt már nem értem!

– Mindegy is – legyintett Kinga. – Mint mondtam, kicsit máshogy tekintettek akkortájt a csillagképekre. Például a Skorpió ollója a Mérleg csillagképnek feleltethető meg, a három kalászt pedig Szűznek hívjuk ma.

– Áh, így van értelme…

– Minek?

– Most láttam egy filmet, ami az ókori Rómában játszódott, és búzaszemeket dobáltak a frissen összeházasodott párra.

– Ennek tényleg van értelme – hagyta jóvá Kinga. – Merre van a tál?

– Micsoda? – Levente lassan kapcsolt. Aztán rájött, hogy a nő a nagy, mély ezüsttálra céloz. Azzal lesz a legtöbb munkája. – Még nem nyúltam hozzá.

– Vedd elő!

A fiú ismét a szekrényhez ment, és alulról egy másik dobozt halászott elő. Az is az előző mellé került az asztalra. Levente kinyitotta, Kinga pedig kicsomagolta a tálat, de nem vette ki, csupán alaposan megnézte a belső felületét.

– Ez is csak egy fél.

– Igen?

– Aha. – A nő elemében volt. – Már amennyire ki lehet venni, az alak kezében van valami. Szerinted mi az?

Levente odafordította a nagyítót. Majdnem egy percig bámulta a földdel borított emberi figurát.

– Egy fáklya? – kérdezte aztán bizonytalanul.

– Szerintem is – bólintott Kinga. – Egy ember feltartott fáklyával. Ez a születés jele, az alak pedig Cautopates. Csakhogy van egy párja. A halált jelképező, lefelé tartott fáklyával álló Cautes.

– Ikrek! – csillant meg Levente szeme. Kis sikerélményhez jutott.

– Valószínűleg. A lényeg, hogy ebből kettőnek kellene lennie, kehelyből meg négynek. Rakjuk el őket!

Óvatosan elcsomagolták a kelyheket és a tálat. Minden visszakerült a szekrény mélyére, a szekrényre pedig vissza a lakatok.

– Te, a konzerválás és a tisztítás során nem találtál semmi furcsaságot? – kérdezte mindezek után Kinga a fiútól.

Levente eltöprengett.

– Talán annyi érdekeset, hogy két különböző fajta szövetmaradványt azonosítottam – felelte aztán tétován. – Illetve szövetmaradványokat és bőrmaradványokat.

– Milyen szöveteket és bőrt?

– Egyiket az érmékre, másikat a lelet többi tárgyaihoz tapadva. Azt gyanítom, hogy az éremlelet egy másfajta, kisebb bőrerszényben volt. A szétválasztásnál külön raktam őket.

– Tehát a kis erszényt belerakták a nagy zsákba.

– Bele vagy mellé. Ezt már soha nem tudjuk meg, mert a megtaláló nem fényképezte le a vadkörtefa gyökerei között.

– Igen… – Kinga elgondolkodott. – Feltételezhetjük, hogy a lelet azé a római katonáé volt, akit utána találtunk meg?

– Ott még nem járok, de akár az is elképzelhető. Nagyjából egykorúak.

– A leletegyüttesben a Mithras-kultuszra jellemző ábrázolások vannak. A légiósnál pedig egy szintén Mithras-kultuszhoz kapcsolható varázsgemmát találtunk.

– Igaz.

– Kirabolta a szentélyt – világosodott meg hirtelen Kinga. – Levi, azt hiszem, tudom, mi történt!

– Na, mondd! – vigyorodott el a fiú. Olyan volt ez, mint egy krimiben a nagy pillanat. Tiszta Agatha Christie.

Kinga rákészült.

– A mi Flavius Sulpicius Vattónk egy katonatársával az oldalán hagyta el egy csata színhelyét, ahol a Második Legio Auditorix vereséget szenvedett. Valószínűleg délnyugat felé menekültek, és menekülés közben ráakadtak egy Mithras-szentélyre. Bementek, és megtalálták a szentélyben a szertartáshoz és

áldozáshoz használt tárgyakat, amiket nem bírtak ott hagyni. Berakták őket két zsákba, becsületesen megosztoztak rajta… már amennyiben egy tolvajnak van becsülete, aztán menekültek tovább. Ám az üldözőik közel járhattak, és a két katona elhatározta, hogy elrejti a kincset. Vatto a rabolt holmi mellé berakta a maga összegyűjtött pénzét is. Ám miután elásta, belebotlott az üldözőibe. Biztos nem a helyi római polgárokba, mert azok nem ölték volna meg. Akik megölték, azok talán nem is tudtak a kincsről. Sokan voltak, és dühösek lehettek. Vattót meggyilkolták, elvették a fegyvereit, őt pedig ott hagyták a földön. A kincs pedig elfeledve várt évszázadokat…

– Regényt kellene írnod – vigyorgott a fiú. – Persze nem elképzelhetetlen. De mi van, ha ő üldözte a tolvajt? Mármint azt, aki kirabolta a szentélyt.

– Egyedül?

– Akkor többen. De csak őt ölték meg.

– És a társai ott hagyták a holttestét? Nem, ez valószínűtlen. – Kinga nemet intett. – Az én változatom hihetőbb.

– Naná! – Levente elkedvetlenedett. Arató Kingát mindig is nehéz volt meggyőzni annak az ellenkezőjéről, amiben hitt. – Na, vizsgálódj még nyugodtan, ha akarsz, én folytatom a munkát!

Azzal visszafordult az asztalához, és a szeme elé húzta a nagyítót.

Kingának megszólalt a mobilja. A lány meglepetten meredt az ismeretlen számra, majd felvette.

Tihos Henrik volt a vonal túloldalán azzal, hogy ott vár rá az alsómocsoládi faluházban. Kinga kinyomta és már rohant is. Teljesen elfeledkezett az örökségvédelmisről. Fogalma sem volt róla, hogyan.

Már az ajtóban járt, amikor Levente utánaszólt.

– Az örökségvédelmis volt?

– Igen – fordult vissza meglepve a nő. – Járt már itt?

– Tegnap. Megnézte a leletegyüttest és a jegyzeteimet. Aztán a feltárást vezető régész után érdeklődött. Én küldtem utánad Alsómocsoládra.

– Hát köszi!

Kinga nem tudta csendesen betenni maga mögött az ajtót.

Alsómocsolád határában kapott még egy telefont Tihostól. A férfi közölte, hogy a feltárásnál várja, oda jöjjön.

Kinga elgurult egészen Danos földjéig a kis Suzukival, és az út menti akácosnál tette le a kocsit. Legnagyobb megdöbbenésére egész kincsturizmus

folyt a krumpliföld mellett. A szomszédos falvakból, Mágocsról, Bikalról, Szalatnakról, de még Kaposszekcsőről és Dombóvárról is jöttek emberek; egy nyomvonalon besétáltak a kidöntött vadkörtefáig és a gödörig, majd átgyalogoltak a feltárási gödörig, melyben Vattót megtalálták. Az egészet a helyi polgárőrök felügyelték. Mindenkivel váltottak pár szót, elmesélték a történetet, s hogy a föld tulajdonosát elrabolták. Látszott az emberek arcán előbb a csodálkozás, aztán a szörnyülködés.

Amikor Kinga kiszállt a kocsiból, egy csikóstöttösi asszony éppen azon sajnálkozott, hogy a csontvázat már elszállították a múzeumba.

Tihos Henriknek beszélgetőtársa is akadt: Törlei Bálint személyében. Mindketten ingujjban, hosszú nadrágban álltak a poros földúton. Törlei Bálint egy szalmakalappal védekezett a nap sugarai ellen.

– Elnézést – sietett oda hozzájuk Kinga. Az örökségvédelmi felügyelőhöz intézte szavait: – Nem tudom, hogy történt, egész egyszerűen kiment a fejemből a találkozónk. Bementem a múzeumba, és… És ott ragadtam. Elnézést kérek, még egyszer!

– Megesik – legyintett Tihos Henrik. – Nem unatkoztam. Elbeszélgettem a polgármesterrel, a polgárőrökkel és most Törlei úrral is. Megnéztem a kutatószelvényeket és dokumentáltam mindent.

– Akkor is. Nem vall rám, hogy elfeledkezzem egy találkozóról.

– Mondom, nem számít.

– Bocsánat.

– Arató kisasszony, nyugodjon meg! Ön nélkül is elrendeztem mindent.

Kinga elhallgatott.

– Őszintén szólva nem is bánom, hogy így alakult – tette hozzá a férfi. – Az a gyanúm, hogy együtt lassabban végeztünk volna. Holnap kora délután bemegyek a megyei múzeumba, ott leülhetünk beszélgetni. Jobb lesz, mint itt a tűző napsütésben.

– Kereshettünk volna árnyékos helyet a beszélgetéshez – vetette közbe Bálint.

– Nem gondoltam, hogy ennyi témát adott a falunak a feltárás, és hogy ilyen hosszan eltársalgunk – ingatta fejét Tihos. – De most már legalább képben vagyok.

Láthatólag jól megtalálta a szót egymással a két férfi. Az örökségvédelmis kezet nyújtott Bálintnak.

– Én megyek is. Örülök, hogy megismertem. – Kinga felé biccentett. – Akkor holnap találkozunk. Majd egyeztessünk telefonon!

– Mindenképpen – nyögte ki Kinga. Furcsa szorítást érzett gyomortájékon. Utoljára a diplomavédés előtt tapasztalt ilyesmit.

Tihos megfordult, és a kocsijához ment: egy sötétvörös Hondához. Beszállt, indított, majd lassan elgurult a falu irányába. Kinga és Bálint végig követték a tekintetükkel. Aztán Kinga a férfihoz fordult.

– Miről beszélgettetek? – kérdezte kicsit szorongva.

– Nyugodj meg, minden rendben volt! – Bálint kitalálta, mi jár a fejében. – Nem volt sem dühös, sem ideges.

– Tényleg nem értem, mi történt.

– Megesik mindenkivel. Engedd el! Jó fej a fazon, értelmes, és gyorsan kapcsol. Nem hiszem, hogy ennyivel elvágtad volna magad nála. Ismertem bosszúálló, kicsinyes embereket, ő nem olyannak tűnik.

Kinga alig láthatóan biccentett.

– Rendben. Már csak magammal kell elszámolnom.

– Nem kell mindig maximalistának lenni – mosolyodott el Bálint. – Mondjuk így feleslegesen jöttél ki, ugye?

– Annyira nem. – Kinga a bámészkodókat nézte. – Ekkora híre lett a leletnek?

– Ahogy kivettem, sokan azt hitték, hogy még itt van a csontváz. Persze csalódnak. Mások meg a terepet jöttek szemrevételezni. – Bálint a fejével egy kövérkés fickó felé intett. – Szerintem ő kincsvadász. Olyan, mint akit megfuttattatok a múltkor.

– Hallottál róla?

– Mindenki hallott róla. Az az Áron nevű gyerek telekürtölte a falut a hősiességeddel.

– Az enyémmel?

Bálint felnevetett Kinga arcát látva.

– Persze. Meg a sajátjával, természetesen.

A nő zavartan a mutatott alakra koncentrált. Alaposan megnézte magának: bakancs volt a lábán, fölötte terepmintás katonai gyakorló. Fehér pólót húzott föléje, ami rásimult a felsőtestére, és kiemelte a sörpocakja ívét. Kicsi hegyes orra volt, két aprócska füle és távol ülő szemei. Homloktájon kopaszodott, ezért lenyíratta a haját.

– Miből gondolod, hogy kincsvadász? – kérdezte Kinga a férfit.

– Egyrészt úgy jár-kel, mint kakas a szemétdombon. Az az érzésem, mintha övé lenne a föld. Nemcsak bámészkodik, hanem vizsgálódik, nézi a többieket. Az előbb a telefonjával titokban lefotózta a polgárőröket. Szerintem azt tervezi, hogy majd visszatér ide egy fémkeresővel.

– Sosem állnak le – sóhajtotta a nő. Az jutott az eszébe, ha kiderül, hogy a megtalált leletegyüttes csupán a fele egy feltételezhető kincsnek, még többen

fognak jönni. A kincskeresők nem félnek a törvény szigorától, mert a törvény egyáltalán nem szigorú. – Egy átjáróház lesz a falu – csúszott ki a száján.

– Már az – felelte lemondóan Bálint. – Nézd csak meg! – Aztán észrevette a nő arcán, hogy másra gondolt. – Valami van még?... Csak nem egy Mithras-szentély?

– Te honnan tudsz erről? – lepődött meg Kinga. – A polgármester mondta?

– Nem. Henrik. Mármint az örökségvédelmis fazon. Beszélgettünk a megtalált leletekről és említette, hogy a kincsek egy részén Mithras-kultuszra utaló alakok vannak.

Kinga végigfuttatta magában, honnan tudhatott erről Tihos Henrik. Ő két napja a kocsiban ülve telefonon mondta Leventének. Tihos pedig bent volt tegnap a múzeumban. Levinek eljárt a szája! Illetve hát a felügyelő kérdezte, ő meg válaszolt. És az információ elindult…

– Maradjon köztünk! – mondta hirtelen a nő. – Ez maradjon köztünk, jó? Csak a polgármester és az alpolgármester tud még róla. Ha elterjed, nincs az az erő, amely megállíthatná a kincsvadászokat.

– Rendben – egyezett bele Bálint. – De ha gondolod, én tudok segíteni a templom megtalálásában.

– Hogyan?

– Én… – A férfi kicsit tétovázott. – Nekem vannak különös képességeim.

– Na, ne viccelj! – Kinga érezte, hogy ezzel az akaratlan kitörésével majdnem sikerült megsértenie Törlei Bálintot. – Bocs. Nem úgy értettem.

– Nem viccelek! Nem vagyok látnok vagy valami ilyesmi, de ha nagyon koncentrálok, megérzek dolgokat. Kell hozzá egy tárgy és némi idő. Nem árt egy kis csend vagy nyugalom, de… de működik.

– Ne haragudj, de én nem hiszek az ilyenben.

– Hát… – A férfi megint csak elmosolyodott. – Nem hinni kell. Haladjunk az empiristák által lefektetett úton. Teszünk egy próbát, azaz az elméletet, miszerint én képes vagyok erre, tapasztalati úton igazoljuk. Aztán lépünk egyet, és megismételjük a dolgot mással. Nos?...

– Ha ennyire bízol magadban, keressük meg Danost! – válaszolta Kinga olyan gyors elhatározással, amivel magát is meglepte. – A szentély ellesz még pár hétig, hónapig vagy évig, ha tényleg létezik még. Kibírt ezernyolcszáz évet. De Danos Gábor nem biztos, hogy előkerül.

– Keressük meg Danost! – bólintott Bálint. – Én benne vagyok! Szerezzünk tőle valamit!

Danos portája nyitva állt. Miután a rendőrök sikertelen kísérletet tettek a férfi felkutatására, felhívták a lányát. Danos Tímea visszaköltözött pár napra az apja házába, hátha megjelenik vagy megcsörren a vezetékes telefon… De egyelőre semmi.

Tímea kisírt szemmel nyitott ajtót Kingának és Bálintnak. Kinga előreengedte a férfit, ő nem volt járatos az ilyen típusú „lerohanásokban”. Nem tudta, mit kellene mondania, hogyan viselkedjen. Együtt érzett Tímeával, csak éppen azt nem tudta eldönteni, milyen fokon és miképpen mutassa ezt ki. A szavak sutának tűntek, az ölelés pedig két ismeretlen között erőteljes túlzásnak.

Bálint azonban rutinos volt: kellőképpen együttérző, udvarias és barátságos. Előadta, hogy ő Alsómocsolád Jövő-szövő programjának részese, és itt lakik már pár hónapja. Hallott a Tímea apjával történtekről, és a maga különleges és furcsa módján szívesen segítene. Nem ígért semmit, ám nem is szabadkozott, amikor a látomásokat szóba hozta. Danos lánya meglepődött, de rábólintott a dologra. Beengedte őket a házba.

– Válasszanak valamit apám holmija közül! – intett körbe a nappaliban. Kinga volt már itt: emlékezett a fotelekre és a szekrénysorra, rajta a plazmatévével. – Akármit!

– Valami nagyon személyes kellene – felelte Bálint. – Minél személyesebb, annál jobb!

Danos Tímea bólintott, és eltűnt egy ajtó mögött, amelyről később kiderült, hogy a szülei hálószobája volt. Amikor előkerült, egy régi cigarettatárcát tartott a kezében.

– Apa régebben dohányzott. Ez vagy harminc éve megvan neki. Mindig tart egy szál cigit benne, hogy az önuralmát bizonyítsa.

Bálint átvette, és megköszönte. Kinézett magának egy fotelt, szemben a tévével.

– Oda leülhetek? – kérdezte.

– Persze.

Tímea harminc körülinek tűnt, és a teste tele volt tetoválásokkal. Többnyire egzotikus madarakkal és állatokkal, mindenféle virágmotívum között. Kinga a szeme sarkából megcsodálta őket, és próbált nagyon diszkrét lenni, ám Danos lánya így is észrevette.

– Egy tetoválószalont viszek – mondta, miközben Bálint elhelyezkedett a fotelban. – És imádom a madarakat. Gyerekkoromban számtalanszor kimentünk apával madarakat nézni.

– Kedves ember az édesapja – mondta Kinga. – És nagyon becsületes. Sajnálom, hogy ez történt vele.

– Maga a régésznő, ugye? – kötötte össze Danos Tímea a szálakat. – Maga vette át a kincset, és magának köszönhetem, hogy egyáltalán tudjuk, mi történt apuval.

– Igen.

– Nagyon köszönöm. – Tímea hirtelen Kinga nyakába borult, és eleredtek a könnyei. – Nagyon köszönöm! Apa csupa jót mondott magáról.

Kinga ügyetlen mozdulattal ölelte át a nőt, és nagyon örült, amikor amaz kibontakozott ebből az ölelésből.

– Ne haragudjon… Csak tényleg meg akartam köszönni. Nem tudom, mi van velem… azt hiszem, hiányzik apu… És félek…

– Folyik még a keresés?

– Sokan kint vannak a határban, de a rendőrök szerint nem sok esélyük van megtalálni, mert az emberrablók messzebbre vihették.

– Készen állok – jelentette be Bálint. A fotelban ült, a lábát egymás mellett tartva, kezét az ölében nyugtatva. Ülve kihúzta magát, mintha csak egy iskolapadban lenne, és a tanárt várná.

– Maradhatunk? – fordult feléje Danos Tímea.

– Persze, csak arra kérem, maradjon csendben. Lehet, hogy sokáig fog tartani. Öt, tíz, tizenöt percet.

– Rendben.

A két nő leült az ablak alatti pamlagra. Bálint becsukta a szemét, mélyet lélegzett. A válla megereszkedett. Újabb lélegzetvétel, kicsit hátradőlt. Minden lélegzetvétellel lazított a testén, és két-három perc elteltével már úgy tűnt, mintha félig elsüllyedt volna a fotelben.

Kinga és Tímea egymásra pillantottak, majd elkapták a tekintetüket.

Bálint lélegzetvétele állandósult és lassult. A kezében ott volt a cigarettatárca, amely egyszer csak megbillent, mintha ki akart volna fordulni a férfi ujjai közül. Bálint mintha észre sem vette volna. Kinga az arcát nézte, és azt találgatta, nem aludt-e el.

– Valamit látok – szólalt meg mély hangon a férfi, majd hallgatott jó másfél percig.

Danos Tímea ujjai a pamlag karfájába vájtak. Olyannyira, hogy kifutott belőlük a vér.

– Egy utat. Földutat.

Bekapcsolt Kingában a szkeptikus én. Persze hogy földutat, elmondta ő is a rendőröknek, elmondta mindenkinek, amikor a falu Danos keresésére indult.

– A végére értek. Az apja fejére valamit ráhúztak.

Tímea elengedte a pamlagot, előredőlt, a kezét összekulcsolta. Minden idegszálával figyelt. Kinga próbálta száműzni a fejéből a negatív gondolatokat. Ugyan nem hitt az egészben, de olvasta valahol, talán egy regényben réges-régen, hogy ez akadályozhatja a látót, és ha mégis van az egésznek realitása, akkor nem ő akart a kerékkötője lenni Danos megtalálásának. Megkedvelte az idősödő férfit.

– Kifordultak az útra. Fákat látok… – Bálint felsóhajtott. – Mennek… Most kukoricás mellett. Messzire ellátni. Vasúti átjáró. Patak… átmegy rajta az út.

Feliratokat nem látsz? – akarta kérdezni Kinga, de az utolsó pillanatban beharapta az ajkát, és csendben maradt. Minden útnál, amely átmegy egy patak fölött, kint van a patak neve.

– Házak, színesek, alacsonyak – sorolta Bálint. A homloka redőkbe gyűrődött, mintha még erősebben koncentrálna. – Sok és gyors… Gyors. De felismerem. Dombóvár.

Az ujjai megmozdultak, és most rászorultak a cigarettatárcára. A lélegzete kapkodóvá vált.

– Vergődik… Lefogják.

Tímea torkából kétségbeesett kis hang szakadt fel. Szerencsére ez nem zavarta a férfit, mert beszélt tovább:

– Rendezett táj… Felismerem Gunarast jobbról…

Kinga nem ismerte annyira a vidéket, hogy fejben lekövesse az utat, de most már rá is átragadt Danos Tímea izgalma. Bálint konkrét dolgokat mondott. Konkrét, talán ellenőrizhető dolgokat. Megeshet, hogy tud segíteni?

– Felüljáró az út felett. Átmegyünk alatta… – Bálint lélegzete elakadt, kihagyott egy pillanatra. – Lefordulunk. Jobbra. Érzem a rázkódást. Földút. fák. Erdő… Megállunk.

A férfi elhallgatott, és ez a hirtelen jött csend nagyon riasztó volt. Bálint feje előrebillent, mintha csak a lábát akarná szemrevételezni, ám a szeme továbbra is csukva maradt. Csigalassúsággal vánszorogtak a másodpercek. A két nő érezte, hogy a férfi meg fogja mondani, mi lett Danos Gáborral. Lehet, hogy már tudja, csak erőt gyűjt hozzá? Vagy most lép át a múltból a jelenbe? Vajon mi történik ilyenkor?

Aztán a férfi egyszerre kihúzta magát, a mennyezet felé emelte az arcát, és megforgatta a fejét, mintha csak tornáztatná.

Végül kinyitotta a szemét, és átható tekintettel Tímeára pillantott.

– Azt hiszem, egy lakókocsiban tartják fogva az apját. Szerencsére még él…

‘ ‘ ‘

A nyomozást vezető rendőrök nem hittek nekik, pedig Bálint elbeszélése lekövethető volt a térképen. Dombóvár, Gunaras, azaz a 61-es útról a gunarasi útra fordultak rá az emberrablók. Meglett Szarvasd puszta után a felüljáró az út felett. A férfi megerősítette, hogy ezután már nem látott települést, ami azt jelenti, hogy a tettesek nem hajtottak be Döbröközbe. Összefüggő fás terület arrafelé pedig csak a Szarvasdi-árokban van.

Bálint mintha számított volna a rendőrök hitetlenkedésére, Kinga azonban tisztességesen felbosszantotta magát rajta.

– Elmegyünk mi – jelentette ki Danos nappalijának közepén, miután Bálint kinyomta a mobilt.

– Én is megyek – tette hozzá Danos Tímea. – Én hiszek magának!

– Lehet, hogy az emberrablók ott vannak. Ez nem két nőnek való feladat – ingatta a fejét Bálint. – Szóljunk a polgárőröknek!

– Ők benne lennének?

– Biztos vagyok benne.

Bálint felhívta Csillik Lászlót, és végigfutott a riasztás a polgárőrök vonalán. Kinga ámulva figyelte a hatékonyságot, és már-már hitt a látomásban. Hiszen Törlei Bálint is hitt benne, és maga mellé állított Alsómocsoládon mindenkit.

Végül nem bánta, hogy nem ő megy a Szepezdi-árokba felkutatni Danost. Gyors felhorgadása az idő múlásával csökkent. Az is eszébe jutott, hogy van egy találkozója Pécsett Csörsz Anitával. Azt sem késheti le. Egy találkozót ma már lekésett.

Vagy tizenöten gyűltek össze fél órán belül Danos portája előtt. Megszervezték, ki melyik kocsiba ül be. Egyvalaki gázpisztolyt hozott, más csak paprikasprét; volt, aki pedig kendóbotot. Látszott, hogy életükben nem csináltak még csak hasonlót se, de segíteni akarnak.

Egy perccel azelőtt, hogy elindultak volna, még ketten befutottak: a festő Weininger Szilárd gyalog, a Kossuth utca felől, és kismotorján Áron.

– Hallottam, hogy elkel az ember – mondta Szilárd Bálintnak és Kingának. – Talán elfogadjátok a segítséget olyasvalakitől is, aki nem alsómocsoládi.

– Ezt a polgárőrökkel kell megbeszélni – intett Bálint kicsit tartózkodón Csillik László felé, aki éppen Áront próbálta meg hazaküldeni.

– Ne kelljen már könyörögnöm, Laci bácsi – mondta Áron három lépéssel arrébb. – Különben meg elmúltam már tizennyolc.

Csillik meghányta-vetette a dolgot.

– De nem motorral jössz, és hátul maradsz, akármi is történjék!

– Megegyeztünk – vigyorodott el megkönnyebbülten a fiú, majd hozzátette: – Elkapjuk a rosszfiúkat!

Szilárd is odalépett és a polgárőrök vezetőjének is felajánlotta a segítségét. Szorítottak neki egy helyet az egyik kocsiban.

– Menj haza! – fordult Bálint Kingához az indulás előtt. – És ha megadod a telefonszámod, felhívlak, ha vége az egésznek.

Kinga megadta.

Tizenegyedik fejezet

Egy beteg kislány

Az Úr 1740. éve, áldás hava

Sztankovánszky András már több mint tíz éve magáénak mondhatta a Mocsolád melletti földeket, amiket jó házassággal és ügyes földcserével szerzett meg, sokkal nagyobb szerencsével, mint a kajdacsi birtoktesteket. Az itt álló udvarházat ő építtette a saját igényei és elképzelése szerint, s a fehér falú kőépület úgy emelkedett a Hegyhát lábánál, mint valami menedék, jelezve, hogy békés idők köszöntöttek e tájra; itt az ideje a gyarapodásnak és a gazdagodásnak. Sztankovánszky a gazda büszkeségével igazgatta ezerkétszáz holdnyi szántóból, erdőből, rétből és legelőből álló uradalmát, és örömmel fogadta, hogy az elnéptelenedett falvakba visszatért az élet. Támogatott minden betelepülőt, nem csupán adómentességgel, de jó tanácsokkal és segítséggel is. Minden remekül ment, egészen addig…

Egészen eddig a nyárig. Mert lehet Isten szolgája elkötelezett, szorgalmas, jó szándékú, a sors azonban mindig újabb és újabb nehézséget gördít eléje. Ezzel nem is lenne baj, mert a nehézségek azért vannak, hogy legyűrjék őket, a mostani azonban kifogott Sztankovánszky András on. Kifogott rajta, maga alá gyűrte, és olyannyira föléje kerekedett, hogy a jó gazda, férj és apa tehetetlennek érezte magát.

Tehetetlennek és egyre kétségbeesettebbnek.

Szép, derűs nyári nap volt, Sztankovánszky az uradalom kapujában állva mégis komor és aggódó arccal fürkészte a fák közt távolba vesző utat. A pécsi orvost várta, akihez reggel küldte el az egyik lovászfiút egy udvarias levéllel és pénzzel a zsebében.

A poros út fölött lágyan remegett a levegő, a szél sem rezdült. Hiába a táj nyugalma, a férfi lelkében viharok dúltak.

Huszadszor tette meg az öt métert a kapu és az út között, amikor végre meghallotta a kerekek zörgését. Nemsokára elő is bukkant a kis fekete hintó az út kanyarulata mögül. Az uradalom legjobb lovát fogatta be elé reggel, és szegény párát most habos izzadság borította, ahogy az épület előtt a gyeplőnek engedelmeskedve megállt.

Sztankovánszky azonnal ugrott, hogy lesegítse az orvost. Doktor Meyerhelm fekete felöltőt viselő hórihorgas férfi volt, az arcán a foglalkozáshoz illő, mindentudó komolysággal. Nem felvett szerep volt ez, hanem a jó orvos személyiségének lenyomata: általában akkor hívták, amikor már nagy volt a baj.

– Üdvözlöm, doktor úr! – nyújtott kezet a házigazda. – Köszönöm, hogy eljött. Jöjjön, bekísérem a beteghez! – Olyan lendülettel indult el befelé a nagy udvarházba, hogy az orvosnak nem volt alkalma ellenkezni, vagy kérni pár percet, míg magához tér a többórás zötykölődés után.

Sztankovánszky Jusztina egy hete betegeskedett. Hiába próbáltak mindent, nem segített rajta sem az ágynyugalom, sem a falubeli javasasszony gyógyfüve. A mágocsi pap is hiába imádkozott felette, sűrűn vetve a kereszteket, és egyre hangosabban mormolva a miatyánkot. A betegség szelleme sűrű, sötét fellegként borította be a házat, a szolgálók csendesebben jártak, még maga az épület is komorabbnak tűnt a kocsányos tölgyek árnyékában.

Jusztina szobája a leghátsó volt, az udvarház bal szárnyában. Odabent félhomály uralkodott, a függönyöket csak résnyire húzták szét, és az egész szobát megülte a betegség és az áporodott ágynemű jellegzetes szaga. A kislány egy hatalmas ágyban feküdt: egészen elveszett a párnák és takarók között, csupán egy fényes szempár árulkodott arról, hogy ember is van a dunyhahalom alatt.

– Folyamatosan arra panaszkodik, hogy fázik – magyarázta Sztankovánszky András, az orvos tekintetét követve. – Két napja nem kelt fel, úgy kell belediktálni ebédkor és vacsoraidőben egy kis levest.

Az orvos letette a táskáját egy székre, és odalépett az ágyhoz.

– Szervusz, Jusztina! Ez a neved, igaz? Hogy érzed magad?

A kislány megtámaszkodott a könyökén, és felült volna, ha tud, de az erőfeszítéstől egészen elsápadt, így nem is kellett válaszolnia. Az orvos megmérte a lány vékony csuklóján a pulzust, és a fejét ingatta.

Sztankovánszky lélegzet-visszafojtva figyelte.

– Meg tudod mondani, mid fáj? – kérdezősködött tovább doktor Meyerhelm.

– Itt szúr – Jusztina bizonytalanul a fehér hálóingben kislányosan törékeny felsőtestére mutatott. – És annyira hideg van. Fázom. Pedig szeretem a nyarat, az a kedvenc évszakom.

Sztankovánszky András úgy érezte, nem tud megmaradni egy pillanattal tovább sem a helyiségben. Ám mielőtt kifordult volna az ajtón, megjelent Julianna, a felesége.

– Kérem, segítsen a lányomon! – mondta a nő, aki alig fél perce hallotta a hírt, hogy itt a pécsi doktor, és már rohant is. Olyan lendülettel lépett előre, hogy majdnem kidöntötte az ajtófélfát. Sztankovánszky András elkapta az asszonyt, és magához rántotta. Julianna érezte a férje ölelésében annak minden aggódását és félelmét, s mintha ketten eggyé váltak volna a bejárat keretében, úgy kapaszkodtak össze.

– Megteszem, ami tőlem telik – nézett rájuk az orvos. – De most, ha kérhetném, inkább menjenek ki!

– Nem tudunk segíteni valamiben?

– A tapasztalatom az, hogy az aggódó családtagok inkább hátráltatják a vizsgálatokat, mintsem segítik.

Sztankovánszky András bólintott, és kinavigálta a feleségét a szobából. Nem mentek messzire, leültek kint a folyosón az ajtó előtt egy kétszemélyes kerevetre.

Doktor Meyerhelm egy óra múlva lépett ki Jusztina szobájából. Addigra a szülők már a poklok minden kínját végigélték. Amikor kinyílt az ajtó, András és Julianna azonnal felugrott, és az orvos mellett termett.

– Hogy van? Tudja, milyen kórságban szenved? Van rá gyógymód? – sorolták a kérdéseiket.

Doktor Meyerhelm megtörölte a kezét egy fehér zsebkendővel, majd megköszörülte a torkát, mielőtt válaszolt volna.

– Van, amit tudok, és van, amit nem. Orvosként mondom Sztanvkovánszky uramnak, hogy egy pohár bor jót tesz a szívnek a nagy izgalom idején. Mindenkinek.

A házigazda elértette a célzást, és bevezette a vendéget a legnagyobb szobába. Julianna asszony borért indult. A fényben jól látszódtak a szeme alatti sötét karikák. Arról árulkodtak, hogy az ő éjszakáit is álmatlanná tette az aggódás. Rövidesen visszatért, és a nyomában egy fiatal lány egy zöld palackot és poharakat hozott. Ám a lány ahelyett, hogy letette volna őket az asztalra, doktor Meyerhelmhez lépett, és olyan elszántan állt meg előtte, mintha a jó orvos várkapu lenne, ő pedig egy hadsereg vezére, amely az utolsó figyelmeztetést hozta ostrom előtt.

– Azt mondták, maga híres orvos. Akkor biztos tudja, mi baja Jusztinának, igaz?

Julianna asszony elsápadt a szemtelen kérdés hallatán.

– Hogy merészeled?!

A lány azonban mintha meg sem hallotta volna gazdaasszonya szavait.

– Nem hagyja meghalni, ugye? – követelőzött. – Nem hagyhatja, mert azt az Isten számonkéri majd magán!

– Elnézést, doktor úr! – szabadkozott Julianna, mielőtt az orvos válaszolhatott volna. – Anna Jusztina dajkája volt, és mellette van egészen kis kora óta. Az aggódás miatt elfeledkezett a legelemibb udvariasságról is. – Aztán a lányhoz fordult. – Hagyd itt a poharakat, és távozz azonnal!

Annának a nyelvén volt az éles válasz, de pillanatnyi tétovázás után csörömpölve letette a tálcát az asztalra, és kiviharzott a teremből.

– Kérem, foglaljon helyet! – intett zavartan Sztankovánszky András az asztal felé, majd odalépett, és töltött a borból. – A Hegyhát lankáin híresen jó vörösbor készül. És még egyszer elnézést a lányért, de csupán nagyon aggódik. Mint mi mindannyian.

– Bárcsak azt mondhatnám, hogy az aggodalom felesleges, de sajnos a lányuk súlyos beteg. Az éterikus fluidum pangása okozza a gyulladásos tüneteket és a lázat. Ezen a hűtés általában segít, de Jusztina túlságosan fiatal, és nagyon legyengült. Megtettem, amit tudtam, de semmit sem ígérhetek.

Horváth Julianna távolabb húzódott a két férfitól, és ernyedten lezökkent egy székre. Nem tartották meg a lábai.

Sztankovánszky az orvossal szemközti párnázott székbe ült le. Sápadt volt, s nem nézett ki sokkal jobban asszonyánál.

– Hálás vagyok, amiért őszinte velünk – mondta színtelen hangon. – Két hete még nem sejtettük, hogy baj van, főleg nem azt, hogy ekkora! Lassan lett egyre rosszabbul. Az egyik este étvágytalan volt, aztán hasfájásra panaszkodott. Néhányszor falfehéren találtuk az ágyában, a fájdalomtól összegömbölyödve, másnap viszont már kora reggel talpon volt, és megette volna a vasszeget is. Majd egy hete reggel nem tudott felkelni. Azóta csak sápadtan fekszik, és csak egyre fogy, mintha el akarna tűnni.

– Hány éves a leány?

– Nyolc múlt nemrég.

– Egyedüli gyermek?

– Van egy tizenhét éves bátyja. A születése után pár évvel elveszítettük a bizodalmunkat, hogy lehet mellette még gyermekünk.

– És mégis megkapták Istentől. Most itt az ideje, hogy újra bízzanak! Alkalmazzanak hideg fürdőt naponta, és adjanak neki hűsítő ételeket. Ennél többet egyelőre nem tehetünk, Isten kezében van.

Gyászos csend ülte meg a szobát.

Julianna tért magához a leghamarabb. A háziasszonyi kötelesség dolgozott benne, amikor felállt, és az orvoshoz lépett.

– Köszönjük, hogy eljött, doktor Meyerhelm! Tudjuk, hogy úgy rángattuk el rendes elfoglaltsága mellől…

– Bárcsak többre lennék képes! Bárcsak segíthetnék, asszonyom! De az emberi tudás itt megtorpan. Legalábbis az enyém.

Julianna bólintott.

– Lassan besötétedik – folytatta. Erősnek látszott. Annak akarta mutatni magát. – Kérem, doktor úr, maradjon itt! Szívesen megosztjuk önnel a vacsoránkat.

– Rendben – egyezett bele az orvos. – Elfogadom szíves invitálásukat. De ilyentájt én már nem szoktam enni, mert megterheli a szervezetet…

– Akkor mutatom a vendégszobát.

Doktor Meyerhelm felállt, és alig láthatóan meghajolt a házigazda felé.

– András uram, jó éjszakát és jobb reggelt! – mondta.

…és magára hagyta az aggódó Sztankovánszky Andrást.

Az új kezdetet jelképező hajnal ezúttal nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Még alig pirkadt, Sztankovánszky András már talpon volt, és az első útja az istálló helyett a lánya szobájába vezetett. Jusztina ugyanolyan sápadtan feküdt, mint az előző nap, csak a mellkasa emelkedése és süllyedése jelezte, hogy még van benne élet.

Anna a feje mellett kuporgott egy széken, és egy zsebkendővel néha letörölte a lány homlokáról az izzadságot. Ugyanazt a ruhát viselte, mint előző nap, valószínűleg egy szemhunyásnyit sem aludt. A férfi lépteinek zajára felnézett, de a kérdő tekintetre csak egy szomorú fejrázással tudott válaszolni.

Sztankovánszky nyomában megjelent az ajtónyílásban egy szőke fej. A tizenhét éves Pál már magasabb volt az apjánál. A fiú csendben és komolyan lépett be, akár egy templomba, majd megállt a szőnyeg szélénél.

– Anyám azt mondta, nem mehetek közelebb – suttogta. – Nehogy elkapjam én is...

– Szerencsés vagy, mert az édesanyád bölcs asszony – szólalt meg az orvos a háta mögött. Az úti köpenyét viselte, a nehéz táska húzta a kezét. Odalépett a fiúhoz, és kicsit nyújtózkodva a homlokára tette a tenyerét, majd megnyugodva bólintott.

– A fiatalembernek kutya baja, de sosem árt az óvatosság. – Doktor Meyerhelm Annához fordult. – Hallottad az utasításaimat! Nyisd ki az ablakokat, vedd le róla a takarókat! Legyen hideg! Ha izzad, azzal csak tovább veszít az erejéből.

Anna vonakodva bólintott, és felkelt az ágy mellől. Félrevonta a vastag függönyt, és kitárta az ablaktáblákat. Friss nyári levegő áradt be kintről, és magával hozta a reggel könnyed harmatának illatát. Sztankovánszky András

fojtott hangon váltott pár szót a távozni készülő orvossal, aztán mindketten kimentek.

Anna visszaült Jusztina mellé az ágy szélére. Bár nem lett hűvösebb, a lány egész testében reszketett a fehér hálóruhában. Mit sem törődve az orvos szavával, a dada a beteg nyakáig húzta takarókat, és amennyire tudta, belebugyolálta a törékeny, fehér vállat. Ekkor vette csak észre, hogy Pál még mindig a szoba közepén ácsorog.

– Mit csinálsz? Hallottad, mit mondott az orvos, hideg kell neki! – jegyezte meg a fiú gyanakvóan.

– Ostobaság, látom, hogy didereg szegény, egészen elkékült.

– De doktor Meyerhelmet Pécsről hívta ide apámuram, hogy megmentse Jusztinát!

– Van, amikor a gyógykezelés nem segít.

– Okosabbnak hiszed magad egy tanult orvosnál?

– Az orvosok sem tudnak mindent.

– És te igen?

– Csak tapasztaltabb vagyok. Láttam, amit láttam!

A fiú tiltakozni akart, hogy doktor Meyerhelm a legjobb orvos a déli megyékben, de Anna tekintetére elakadt a szava.

– Csak segíteni akarok – mondta halkan a lány. – Kérlek!

A fiú bólintott. Nem beleegyezés volt ez, legfeljebb csak ideiglenes megadás. Nem állhatott ellen a lány fátyolos tekintetének és könyörgő hangjának. Pál nem volt még felkészülve a női praktikákra… azokra a női pillantásokra és mondatokra meg végképp nem, amik nem praktikák voltak, hanem szívből jöttek.

– Hiszem, hogy úgy szereted Jusztinát, mint én – mondta. – Maradj mellette!

– El sem mozdulok – ígérte Anna.

Sztankovánszky Pál akart még valamit mondani, de aztán mégis elvetette. Kifordult a szobából.

Miután Anna egyedül maradt Jusztinával, a cselekvés útjára lépett. Nem tétovázott, nem hezitált. Sztankovánszky András bizonyosan kikíséri a vendéget, és kifizetteti a kasznárral[13], Julianna asszony pedig az ebéddel van elfoglalva, de ezzel együtt sincs sok ideje. Az ablakhoz sietett, és megragadta az ablaktáblákat. Mielőtt behajtotta volna őket, meghallotta kintről egy kakas érces kukorékolását. Az állat a felkelő napot köszöntötte, amit Anna jelnek vélt. Jelnek, amely arra sarkallta, hogy megtegye, amit éjszaka eltervezett.

Visszahúzta a függönyöket, sötétet csinált.

Ezek után elővett a köténye zsebéből egy rongyba csavart fekete széndarabot, és egy kést, amelynek pengéje alig volt hosszabb, mint a gyűrűsujja.

A negyedórával később visszatérő Sztankovánszky Andrásnak földbe gyökerezett a lába, amikor belépett a szobába. Az ágy körül a földön félkörben gyertyák sorakoztak, már majdnem leégtek, a viasz a kőpadlóra csöpögött. A dada az ágyon térdelt, és egy széndarabbal valamiféle mintát rajzolt a fehér lepedőre. Annyira belemélyedt, hogy az ajtó nyikorgását sem hallotta meg.

– Fel akarod gyújtani a házat? Mégis mi a… – dördült rá a férfi. Aztán meglátta a vércseppeket a takarón, és elakadt a szava.

Rögtön megfeledkezett az égő gyertyákról.

A dada befejezte az utolsó jelet is a széndarabbal, és csak aztán fordult szembe gazdájával. Dacosan felemelte az állát, fekete szeme szikrázott.

– Nem az, aminek...

– Az kinek a vére? – szakította félbe Sztankovánszky vádlón, és a fehér takarón éktelenkedő vörös pöttyökre mutatott.

A dada felemelte a kezét, a hüvelykje hegyén vágás látszott.

– Az enyém. Mégis mit képzel?

– Ezek szerint nem ő...

– Nem. Soha nem bántanám!

Sztankovánszky András ezt hallva fellélegzett, már a legrosszabbtól tartott. Közelebb lépett az ágyhoz. A fekete szénnel rajzolt vonalak két egymásba fűződő kört alkottak Jusztina teste körül, és a bal csuklóját vércseppek keretezték.

– Tudni akarom, mi a pokol folyik itt!

– Beszélt itt a maga tudós vendége nedvekről meg egyensúlyról, meg hogy segít a hideg vizes fürdő, de nem hiszem...

– Senki nem kérdezett, csak csináld pontosan, amit a doktor mondott!

– Maga is látta, hogy annyit nem ért a tudománya, mint egy marék szalma.

– Bolond lány, mit értesz te ehhez?

A kiabálásra Jusztina is feleszmélt.

– Apám!... Apám!

András a lányához ugrott, és megmarkolta kis kezét. Jéghideg volt, valóban.

– Mondd, kislányom! Mit szeretnél?

– Ne haragudjon Annára, nem akart rosszat! Annyira fáztam...

A lánya kiszolgáltatottságát látva Sztankovánszky András előbb kétségbeesett, majd a vércseppekre vándorolt a tekintete, s akkor az agyát elöntötte a méreg. Sosem volt haragos ember, nem dühöngött talán még egyszer sem életében, bár most közel állt hozzá. Nyugalmat erőltetett magára, válaszul

csak megsimogatta Jusztina arcát, majd felállva megragadta Anna karját, és kivonszolta a dadát a szobából.

– Mit akartál ott, mi? – vonta kérdőre a folyosón a falra kiakasztott szarvasagancsok alatt. – Gyertyákkal akartad felmelegíteni?

– A gyertyák nem meleget adni voltak ott – kezdte Anna a feleletet, de a férfi félbeszakította.

– És az a két kör, az mi volt?

– Távol tartja a rossz szellemeket, ha rontás...

– Rontás? – üvöltötte Sztankovánszky András immár magából kikelve.

Anna is felemelte a hangját, csak hogy meghallgattassék végre.

– Igen! Ha rontás van rajta, nem segít a hideg vizes fürdő és a doktor semmilyen szere.

– Ne kiabálj velem, te lány!

– Akkor az úr se kiabáljon velem, amikor csak jót akartam. Én is segíteni szeretnék Jusztinán!

– Szénnel, vérrel és gyertyákkal?

– A szénnel védelmező kört rajzoltam, amit a vér megerősít. Rontás ellen többet érnek bármilyen gyógykezelésnél.

Sztankovánszky egy pillanatig hang nélkül tátogott, aztán az ajtóra mutatott.

– Takarodj kifelé, nem tűrök meg a házamban boszorkányokat! – Rekedtes hangja fenyegetőbb volt az előbbi kiabálásnál.

A nap hátralévő részében Sztankovánszky András el sem mozdult a lánya ágya mellől. Újrahúzatta az összemocskolt ágyneműt, majd történeteket mesélt a saját gyerekkoráról, a Pápán töltött napokról és kalandos útjáról a mocsoládi udvarházig. Csak akkor ment ki, amikor a felesége jött, hogy végrehajtsa az orvos által előírt hideg fürdőt. Jusztina arcába ezután mintha valami kis szín tért volna vissza.

Sztankovánszky András napok óta először mert reménykedni.

Délutánra azonban kiderült, hogy délibáb csupán a remény.

Másnap reggelre Jusztinának annyi ereje sem volt, hogy a szemét kinyissa. Amikor András kilépett a lány szobájából, beleütközött a fiába. Pál kócosan és sápadtan, árnyékként járkált a folyosón.

– Mit keresel itt, fiam?

– Nem tudok aludni. Csak bóklászom a házban tehetetlenül. Szeretnék segíteni Jusztinán, de nem tudom, hogyan tehetném. Kell egy csillag az égről?

Lehozom, csak mondja meg apámuram, melyiket!

Sztankovánszky András olyan mélyet sóhajtott, hogy félő volt, a lélek is kiszakad vele a testéből.

– Attól tartok, nem tudsz. Senki sem tud.

– Jusztina meg fog halni?

András átölelte a fia vállát, és érezte, hogy a fiú reszket.

– Nem, megteszünk mindent!

Akkor már a kétségbeesés uralta az egész házat. Látszott, hogy a pécsi orvos javaslatai valóban nem érnek semmit.

Sztankovánszky csak turkálta a reggelire kitett ételt, pedig Julianna asszony a legszebb katakönyökét[14] rakatta ki az asztalra, olyan kenyérrel, amelynek illata az egész étkezőt betöltötte. Nem akarta, hogy a férje elgyengüljön, mert szükség lesz az erejére. Szükség lesz rá, ha a kis Jusztina lelke…

Végül maga Julianna asszony sírta át erre a gondolatra a reggelit.

Sztankovánszky András tehetetlenül nézte. Pál vigasztalta az anyját, de látszott rajta, ő sem hisz már semmiben.

– Imádkozzunk! – ajánlotta.

Már nem is a kétségbeesés lengte be a házat, hanem a halálvárás.

Sztankovánszky András kiment az udvarra. Az egyik cseléd éppen a frissen mosott ruhákat és ágyneműt teregette ki. Ott lebegett a szélben Jusztina lepedője is.

A kislány késői, harmadik gyermek volt. Akkor jött, amikor sem ő, sem Julianna nem reménykedtek már gyermekáldásban. Ajándéknak tekintették, s az is volt. Éppen akkor érkezett a világra, amikor rendeződtek a birtokok körüli csereszerződések, és Sztankovánszky András már egész szép földterületet mondhatott magáénak. A helyzetük még jobban megszilárdult, könnyebb lett a gazdálkodás, és több mindenre telt. Csaknem egy évtized elteltével a család már előkelő helyet töltött be a megyében; megismerték nevüket, András szándékait, tehetségét és hűségét a királyhoz. Ajándék volt és öröm ez a lány, ékköve a Mocsolád környéki boldogságnak. Ha meghal, meghal vele minden más is, a vidámság, kedv, szerencse.

– Nem halhat meg! – morogta Sztankovánszky maga elé.

– Mit parancsol az úr? – kérdezte mellette a kasznár. Nem értette a szavakat, azt hitte, a gazda hozzá szól.

– Nem halhat meg a lányom! – fordult felé Sztankovánszky. Megragadta a kasznár két vállát. – Érti? Érti?

Szerencsétlen férfi nem tudott egy szót se kinyögni válaszul.

– A lovamat! – pördült meg ekkor András. A kiáltása átreppent az udvar felett, és eljutott az istállóig. A lovászfiú már ugrott is teljesíteni a parancsot.

Sztankovánszky bedübörgött a házba, és úti ruhát kapott magára.

– Merre megy? – kérdezte a felesége, amikor már kifelé tartott.

– Amerre kell – vetette oda lakonikusan. Attól félt, ha elkezdi magyarázni, rájön maga is, hogy sületlenségre készül, és letesz róla. – Majd elbeszélem!

Kint felszerszámozva várta már Varjú, aki sötét, fényes szőre után kapta a nevét. Nyugodt kanca volt, öröm volt megülni. A férfi felkapott a hátára, és köszönés nélkül kivágtatott az udvarról.

Máskor, ha bement Mocsoládra, meg-megállt beszélgetni az úton haladókkal. Rácot, svábot, magyart mind a saját nyelvén szólított meg, és váltott mindenkivel néhány szót az időjárásról, a vetésről vagy az állatokról. Most azonban egyenesen a legszélső házhoz, egy kis nádfedeles kunyhóhoz tartott.

Özvegy Munichné még az elsők között jelent meg Mocsoládon tíz évvel korábban, egy kisgyereket vezetve kézen. Azt mondta, a férje Rákóczi mellett lelte a halálát, és a falubeliek segítségével felhúzta a házát, amely akkor még csak a hatodik volt a faluban.

Amikor Sztankovánszky odaléptetett a lovával, Anna éppen a földre hullott cseresznyét szedte össze a ház előtt. A lódobogásra felegyenesedett, és amikor meglátta, ki a látogató, elsápadt.

– Hogy van? – kérdezte köszönés helyett.

– Nincs jól.

– De él még?

– Még igen.

– Hála a magasságos Szűzanyának! – A lány keresztet vetett, majd a mellére tette a kezét, és felnézett a férfira. – Akkor miért jött?

Sztankovánszky néhány pillanatig a kantárt gyűrögette a kezében, aztán leszállt a lóról, és kikötötte a kerítéshez.

– Pontosan ezért.

Anna értette a célzást, félretette a kosarat a cseresznyével, és a ház felé mutatott.

– Bejönne?

A ház belül tiszta volt és takaros. Anna kitöltött egy pohár bort, míg a férfi letelepedett az asztalhoz, és szemügyre vette az egyszerű berendezést: asztalt, faragott ládát, falon az edényeket és a sütéshez-főzéshez használt mindennapi eszközöket.

– Anyám átsétált Bikalra a tojásokkal – tudatta a lány Sztankovánszkyval, miért is van egyedül, majd a lényegre tért. – Azért jött, mert már hisz a

rontásban.

– Nem, nem hiszek – morogta a férfi, és megfogta a boroskupát. Fogta csak, kapaszkodott belé, de nem ivott. – Falusi babonák, különös öregasszonyok, sötét hatalmak. Nem az én világom. Tanult ember nem hisz az ilyesmiben, bár ha a kérdés úgy hangzik, hiszek-e a rontásban, vagy eltemetem még egy gyermekemet, akkor lehet, hogy a válaszom mégiscsak igen.

Még emlékezett az apró koporsóra, amiben a kis József a föld alá került. Pedig mikor volt az már! Több mint húsz éve. A fiúcska az első születésnapját sem érte meg.

– Maga akkor a reményben hisz. Azért jött ide.

Sztankovánszky András bólintott.

– Mindegy, miért jött – felelte erre Anna határozottan, s ezzel feloldozást adott a férfinak. – A cél, hogy meggyógyítsuk Jusztinát.

– Honnan vetted, hogy ron... hogy nem egyszerű betegség gyötri?

– Nem tudhatom biztosan, nem vagyok boszorkány.

– Akkor mit csináltál az ágynál?

– Megtanultam dolgokat…

Sztankovánszky inkább nem kérdezte meg, kitől és miféle dolgokat, helyette kortyolt a borból.

– Tudsz rajta segíteni? – kérdezte aztán.

Anna várt a válasszal. A tekintete végigszaladt a berendezésen, és megakadt egy fényesre koptatott rézmozsáron. Látszott, hogy beszélni akar, de nem tudja hogyan becsomagolni a mondandóját, és most a helyes szavakat keresi.

– Én nem.

– És valaki más? Ha már itt vagyok, ne kelljen belőled erővel kihúzni a dolgokat, lányom!

– Reménykedtem benne, hogy más talán igen – hajtotta le a fejét Anna. – Ezért átmentem Mágocsra… Ahhoz az asszonyhoz, aki néha segít a környékbelieken, ha megszállja őket valami szellem, vagy rájuk telepszik a rontás. Engem kedvel, ezért arra gondoltam, talán megtaníthat valamire, ami segít Jusztinán. Elmondtam neki, hogy milyen a kis teste és mi történik vele… És akkor azt mondta…

– Igen?

– Azt mondta, rajta ő sem tud segíteni. Ez meghaladja a tudását és az erejét.

Sztankovánszky úgy bámult, mint aki nem érti a szavak értelmét. Aztán a válla megereszkedett, összezuhanni látszott. Anna megsajnálta… Van még reménysugár, ő tudta… de ha Jusztina apja a rontás gondolatát sem volt képes befogadni, vajon hogyan fogadja be egy varázsló létezését?

– De él egy nálánál erősebb ember is a környéken – mondta ki a lány.

– Hol? Ki az? – Andrásnak már színtelen volt a hangja. Lélekben feladta. Eddig tartott hirtelen támadt ereje.

– Sarolttól… mármint a mágocsi asszonytól hallottam régebben egy varázslóról vagy szellemről, aki a Mocsolád környéki erdőkben él.

– Egy varázsló a mi erdőnkben? Ismerem a világot, és nem hiszek a mesékben. Ráadásul tíz éve rovom ezeket az utakat, és sosem találkoztam még varázslóval!

– Márpedig létezik!

Sztankovánszky meglepődött a határozottságon.

– Mégis honnan tudhatná egy?... – Nem fejezte be, mert látta, hogy Anna szeme felszikrázik.

– Jusztina születése előtt gyerekként Saroltnál szolgáltam, segítettem neki füveket, bogyókat gyűjteni.

– És mi köze ennek a varázslóhoz?

– Sarolt egy őszön, hecsedliszedés közben, mesélős kedvében volt. Akkora lehettem, mint most Jusztina, de minden szavára emlékszem. Azt mondta, a varázsló akkor bukkan fel a semmiből, amikor kedve tartja, és nem tartozik egyik faluhoz sem, az erdő közepén él.

– Ilyen történeteket mindenki ismer az erdőben élő szellemekről vagy lidércekről. Ezzel nem megyek semmire.

Sztankovánszky felkelt, és indulni készült. Anna nem tartóztatta, csak halkan folytatta:

– Egyesek bolondnak tartják, de nem bolondabb, mint maga vagy én, csak a faluban könnyen ujjal mutogatnak arra, aki mást gondol. Sarolt sem előtte, sem utána nem hozta szóba, és úgy gondolom, éppen ezért nem mese ez, hanem a titkos valóság. Akkor, azon az őszön azt mondta, találkozott vele, segített rajta… Segít a bajban lévőknek.

– Milyen bajban lévőknek? – fordult vissza Sztankovánszky az ajtóból.

– A mese bárkiről és mindenkiről szólt, aki segítségre szorul.

– És mégis hogyan segít? Mit tud tenni, ha azt mondják, már senki nem tehet semmit?

Anna alig láthatóan megvonta a vállát.

– Ezt én már nem tudom. Ha annyira érdekli, kérdezze Sarolt nénit! Mágocson a templomon túl a harmadik házban lakik. Meg fogja ismerni. – Anna egy pillanatig tétovázott. – Ha Jusztina esetleg... üzenjen nekem! Tudni szeretném.

Sztankovánszky bólintott, majd dübörgő léptekkel kiviharzott. A torkát elszorító gombóctól elköszönni sem tudott.

Anna pedig ott maradt, az asztal mellett ülve, és azon vette észre magát, hogy Istenhez imádkozik, Sztankovánszky András találja meg a varázslót.

Tizenkettedik fejezet

Az erdei varázsló

Sarolt házát valóban könnyű volt felismerni: a porta tiszta volt, rendben tartott, a földön látszódott a cirokseprű karcos nyoma. A gyümölcsfák roskadoztak a terméstől a kertben, és az ablakokban virágok hajolgattak, ahogy a szél fújt. Az idős asszony egy padon ült a göcsörtös lécekből álló kerítés előtt, és apró szemű meggyet magozott.

Sztankovánszky megállította előtte a lovát.

– Sarolt néni?

A férfi már bánta, hogy nem kérdezte meg legalább a vezetéknevét. Taknyos kölyöknek érezte magát, aki egy nénihez fordul, hogy szellemekről és varázslókról hallgasson mesét.

Az öregasszony fél szemmel felsandított rá. Napbarnított, ráncokkal szabdalt arcából csak úgy sütött élénk tekintete.

– Attól függ, ki kérdezi.

– Sztankovánszky András vagyok.

– Már vártam magát – bólintotta Sarolt. Felállt, letette a cseréptálat a kezéből a padra, majd belemosta ragadós ujjait egy másik tál vízbe, amely nyomban vörösre színeződött. – Tudom, ki maga! Azt beszélik, messziről jött, de a szívét odaadta ezeknek a domboknak.

Sztankovánszky leugrott a nyeregből. Hirtelenjében nem tudta, mit mondjon. Mégsem kezdheti az erdei varázslóval a beszélgetést?! Ám aztán kitört belőle az igazság.

– A lányom nagyon beteg.

Sarolt a kötényébe törölte a kezét.

– Miért gondolja, hogy én segíthetek?

– Anna… Munich Anna nálunk szolgált, vagyis szolgál, a lányom dadája volt születésétől. Az ő javaslatára jöttem.

– Megmondtam neki, hogy semmit nem tudok tenni – csóválta a fejét az öregasszony.

– Nem is maga miatt.

– Hát?!

– Anna azt mondta, az erdei varázsló segíthet.

– Olyan nincs Mágocs környékén.

– De Mocsoládén van!

Az öregasszony olyan átható tekintettel nézte meg magának Sztankovánszky András arcát, hogy a férfi a koponyája legmélyéig belebizsergett. Aztán Sarolt meglepő fürgeséggel indult el a kertkapu felé.

– Jöjjön be! Főzök egy gyógyteát.

Az egyterű, alacsony mennyezetű házikó belülről is olyan rendezett volt, mint kívülről. Sarolt lezavarta az egyik székről a cirmos macskát, és intett a férfinak, hogy üljön le. Aztán vizet mert egy kondérba, és felakasztotta az alig pislákoló kis tűz fölé, melyre ezután rádobott három kis fahasábot.

– Én szeretem a fekete levest is, de sokan elzárkóznak tőle, mert török találmány. Na meg keserű – mondta az öregasszony. – Maga hogy van vele?

– Felénk nem járja.

– Megkóstolja?

– Maradnék inkább a teánál.

Az öregasszony jóváhagyóan biccentett, és leakasztott a falról a megannyi csokor közül két-három szál elszáradt levelet.

– Mi az? – kérdezte gyanakodva a férfi.

– Mézfű.[15] Úgy alítom, nem sokat alszik manapság, és gyakran szaporázza a szíve, amikor nem kellene, akkor is – felelte komolyan Sarolt. – Ez kicsit majd megnyugtatja.

Beledobta a vízbe, és leült a vendégével szemben.

– Egyszóval eljött hozzám Anna fecsegése miatt.

– Valóban létezik az a varázsló? – kérdezte tamáskodva Sztankovánszky András.

– Nem hittem volna, hogy az a lány emlékezik arra a régi mesére. – Az öreg Sarolt hangjából meglepetés csendült ki. – Gyerek volt még. Bár… – itt legyintett – még most is az. Fáradt voltam, és a hajnali dér már megcsípte a hecsedlit. Lefagytak az ujjaim szedés közben. Csak beszéltem és beszéltem, hogy ne gondoljak vele… Nem kellett volna elmondanom azt a történetet.

– Én nem hiszek az erdőt járó szellemekben vagy lidércekben – szögezte le a férfi. Azt inkább nem tette hozzá, hogy normális körülmények között a varázslókban, boszorkányokban és más effélékben sem.

– A falubeliek tücsköt-bogarat összehordanak. Hallottam én is már zöldesen lángoló lidércről, és az erdő szelleméről, aki elrabolja a gyermekeket, hogy aztán fává változtassa őket. Ezért olyan zöldellő és dús a Mocsolád környéki vidék. De gyermekkoromban regéltek mohos nevű kőszörnyekről és

vadleányokról a vízfolyások mélyén. Bolondok! Ám akiről én beszélek, az nem ilyen.

Sztankovánszky egy ideig csendben várta a folytatást, de aztán nem bírta tovább.

– És? Akkor milyen?

– Egy még nálam legalább kétszer öregebb gyógyító ember. Nyílt sebet és összetört szíveket egyaránt begyógyít.

A férfi nagyot sóhajtott. Ez legalább akkora ostobaságnak tűnt, mint a rontásűző szénkörök és a Jusztinára folyatott vér. Már hogyan lehetne kétszer idősebb valaki ennél az öregasszonynál? Hiszen a vén Sarolt ránézésre is elmúlt hatvanéves! Anna tévedett, és az idős asszony nem tud többet segíteni, mint bármelyik habókos öreg Mocsoládon.

– Látom, nem hisz nekem – dőlt előre az öregasszony, és görcsös kezét összefonta ölében. – Elmondom hát magának is a történetemet… pontosabban Goran Lukacik történetét. Nem azért, mert az elismerésére vágyom, engem nem érdekelnek már az emberek, sem a véleményük, sem elítélő szavaik. A tűz sem érdekelne, ha boszorkányként belevetnének, láttam már eleget a világból, és szenvedtem már eleget. Azért a kislányért mondom el, akiért Anna annyira odavan.

– Jusztina a neve – bólintott Sztankovánszky András, és azon kapta magát, hogy figyel.

– Jusztináért. Igen.

A víz felforrt, és Sarolt kétbögrényi teát mert ki belőle. Lassú, precíz mozdulatokkal tolta félre a szétázott leveleket a merőkanál útjából.

– Mi történt Goran Lukacikkal? – kérdezte közben Sztankovánszky.

– Szerettük egymást. Negyvenöt éve szerettünk egymásba, amikor Goran ideköltözött a családjával. Pontosabban Mocsoládra. Mi Mágocson éltünk, én akkor töltöttem be a tizennégyet. Első látásra beleszerettem, s ő belém. Titokban kellett találkozzunk, mert mi római katolikusok voltunk, ők pedig görögkeletiek. Apám és anyám nem nézték jó szemmel… az azonban hamarosan kiderült, hogy Goran apja megengedőbb. Talán mert be akartak illeszkedni. Hazát kerestek itt a hosszú vándorlás és menekülés után.

– Most nem él egyetlen Lukacik sem Mocsoládon.

– Nem ám – ingatta a fejét az öregasszony. – És pont amiatt, amit elmesélni készülök.

– Hallgatom!

– Előbb a tea!

Az asztalra tette a két gőzölgő bögrét, majd egy csupor mézet vett elő egy láda mélyéről, és egy kicsit rakott mindkét pohárba.

– A bíró ajándéka – mondta. – Meggyógyítottam a felesége lábát. Felvizesedett, és nem tudott járni. Az orvos piócákkal kezelte, de azok a dögök semmire se jók.

Sztankovánszky bölcsen hallgatott.

– Forró, vigyázzon! – intette Sarolt a férfit, amikor eléje tolta a bögrét. – Jól fog esni, ez kell magának! Nem boszorkányság ez sem, csupán a füvek, fák, virágok ismerete kell hozzá. – Felsóhajtott. – Higgye el, felismerem azt, aki hasonszőrű!

– A varázsló!

– Goran Lukacik… A mese tőle indul. A templom előtt láttam meg először, nem is tudom, miért bóklászott ott. Azt hiszem, ismerkedett az emberekkel. Leste őket, tudni akarta, mifélék. Bizalmatlan volt az első időkben, sokat bántották, üldözték őket, és a veszélyes tájakon, ismeretlen utakon az ember életébe kerülhet a bizalom. Ma már nem tudják a fiatalok, milyen érzés ez. Eltunyultak. A szájuk nagy csak a kocsmában. Jó dolguk van… Goran más volt. Éber, okos, figyelő tekintetű… És erős. Nagyon erős. Miután megpillantottuk egymást, vasárnaponként kétszer járt istentiszteletre Mágocson, egyszer a népe hite miatt, egyszer pedig a szerelmünk kedvéért.

Látszott, hogy az öregasszony az emlékek hatása alá került. Sztankovánszkyt majd szétvetette a türelmetlenség, de nem szólt közbe.

– Az őszre készültek a többi mocsoládi ráccal együtt – folytatta Sarolt. Ivott a teából, láthatóan őt nem zavarta, hogy tűzforró. – Páran kimentek az erdőbe fát gyűjteni. És akkor találkoztak az erdei varázslóval… Elég ijesztő lehetett, mert egy gödör mélyéről mászott elő, a rácok pedig azt hitték, hogy mivel a föld alól jött, ő maga az ördög. Fejvesztve menekültek haza. Azt mesélték, hogy torzonborz volt, hatalmas karmokkal, szakadt göncökben. Este átjöttek Mágocsra, ahol éppen két pálos atya tartózkodott. Tanácsot kértek, segítséget az ördög ellen, de csak szép szavakat kaptak. Aztán este a varázsló beállított az otthonukba.

– Bement a faluba?

– Ne nagy falut képzeljen el! – legyintett Sarolt. – Négy porta volt csupán Mocsolád akkor. Leszakadt az ég, vihar dúlt, az istennyila felgyújtott egy fát is Györgyi határában, a varázsló pedig megjelent. A derék rácok úgy megrémültek a láttán, hogy egy nap alatt összepakoltak, és elhagyták új otthonaikat is.

– Hova mentek?

– Bátaszékre költöztek tovább.

– És mit tett az ördögnek hitt varázsló, hogy mind a négy család így megijedt?

– Megvacsorált.

Sztankovánszky akaratlanul is elmosolyodott. Nem erre számított.

– Hát, abban nincs semmi pokolbéli dolog.

– Ezért is mondom, hogy nem ördög volt, hanem valami más. Megvacsorált, sőt fizetett is érte állítólag egy aranybrossal, majd ahogy jött, úgy távozott. Elnyelte az éjszaka.

– Ennyit tudunk csak róla?

– Nem – felelte az öregasszony. – Csak így kezdődött… Goran Lukacik ugyanis nem akart elköltözni. Én őriztem a szívét… Visszatért ide egy hónappal később, hogy elpusztítsa az ördögöt…

Az Úr 1696. éve, enyészet hava

– Van két késem és egy szekercém – mutatta Goran Saroltnak –, és szereztem szenteltvizet is. Valamelyik csak elpusztítja! De legalábbis visszaűzi a pokolba.

A két fiatal Goranék elhagyott, üres mocsoládi házában húzta meg magát. A helyet átjárta a csípős hideg, magányosnak és halottnak tűnt. A tűzhelyen a hamu ázott volt, és a felülete beteg-dermedten csillogott, a padlón a szél által besodort, rothadásszagú levelek ültek, melyeken bogarak futkároztak. A sarkokban pókok tanyáznak a hálók közepén.

– Ha valóban ő az ördög, nem pedig csupán egy szerencsétlen koldus, akkor a közelébe sem jutsz. – Sarolt kevésbé volt bizakodó. – Képzeld el, akkor bármire képes lehet! A bűvkörébe von. Megkísért.

– Azt biztos nem. Látnod kellett volna! Az az ocsmányság nem tud olyat ajánlani nekem, amire igent mondanék.

– Ne becsüld le, Goran!

– Hidd el, Sarolt, legkevésbé sem becsülöm le! Csupán bízok az erőmben és a fürgeségemben!

Sarolt a fiú szép és őszinte arcát nézte, s túlcsordult lelkében a szerelem. A nyakába ugrott és megcsókolta. Goran visszacsókolt.

– Veled megyek – mondta aztán hirtelen elhatározásból a lány.

– Azt már nem! – tiltakozott a fiú.

– Nem tudsz megakadályozni benne!

– Idekötözlek a… – Goran körülnézett. Nem volt mihez kötöznie a lányt. És tulajdonképpen kötele sem volt.

– Na, én meg úgy bokán rúglak mindjárt, hogy lesántulsz – közölte Sarolt.

– Úgysem tudsz segíteni – próbált Goran másodjára a lány értelmére hatni. – Ha nem vagy ott, nem hátráltatsz.

– Elvonhatom a figyelmét, míg te megtámadod – ötletelt a lány. – Vagy ha az egyik kést ideadod, akár meg is sebesíthetem! Nem elkényeztetett nemeslány vagyok. Ennyire ismerhetnél már.

– Ismerlek.

– Akkor azt is tudod, hogy fölösleges a vita velem.

– Eh! – A fiú feladta. – Azt is tudom.

– Jó. Mikor indulunk?

– Én úgy terveztem, hogy lopok tőled egy búcsúcsókot, és nekiindulok.

A lány megint a nyakába dőlt, és csókolóztak.

– Ez nem búcsúcsók volt – suttogta utána a fiú fülébe. – És nem kellett lopnod. Önszántamból adtam. És most kérem cserébe a késemet.

– Miféle kereskedővér folyik a te ereidben? – morogta a fiú, de azért odaadta neki az egyik kést.

Sarolt eltette, majd megfogták egymás kezét.

– Mehetünk?

– Mehetünk.

…és mentek.

Goran emlékezett az útra, egy hónappal korábban többször is megjárta rőzsekötteggel a hátán. Apró bokrok között, félig mocsaras mezőn és rothadó gazokon vágtak át, majd azon a ponton, ahol egy hónappal korábban a faszállító szekér állt, betértek az erdőbe.

A hajdan sűrű lombok a tél közeledtével eltűntek, a fák lehullajtották vörösessárgára színeződött koronáikat, éppen csak itt-ott remegett egy-egy magányos levélke az ágak végén, amitől az erdő nagyon elhagyatottnak tűnt. Ködpamacsok ültek a horhosok, árkok mélyén, egy-egy bokor magányosan meredt elő a fehérségből, mint egy dermedt segélykiáltás. Kusza ágaik félelmet keltőn meredtek az ég felé.

Goran és Sarolt léptei alatt recsegett-ropogott az avar, és a kisebb-nagyobb gallyak hangos reccsenéssel törtek ketté. Nem hallatszott madárfütty vagy erdei állatok neszezése, kihalt volt a táj, és lehangolóan nagy a csend.

– Nem szeretem ezt a hónapot – jegyezte meg Sarolt. A hangja furcsán csengett ebben az óriási némaságban.

– Otthon ilyenkor még kellemes idő volt – mélázott el Goran. Eszébe jutott Koszovó, ahonnan el kellett menekülniük a török miatt. Szívesebben lett volna

most ott… otthon. Még mindig az az otthon. Persze Sarolttal képzelte már el, nem hagyta volna itt a lányt semmi pénzért.

– Apád-anyád tudja, hogy itt vagy? – kérdezte a lány. Hasonlóképpen a fiú otthonánál jártak a gondolatai, de neki ez jelenleg Bátaszéken volt.

– Nem. Sem apám, sem anyám nem tudja. Nem mondtam el nekik. Apámnak azért, mert megtiltotta volna, anyámnak meg azért, mert belehalna az aggódásba. Majd ha hazatértem, beszámolok nekik mindenről.

– Mindenről?

– Mindenről. Rólad is. És hogy el foglak venni feleségül!

– Azt apád engedni fogja?

– Próbáljon meg megtiltani bármit is annak, aki visszaűzte az ördögöt a pokolba!

Sarolt ezen elmosolyodott, majd elszállt az öröme.

– Hát az én apámmal nehezebb dolgunk lesz, mint a tieddel. Vagy talán nehezebb, mint az ördöggel.

– Akkor elszöktetlek!

– Bátaszékre?

– Vagy messzebb!

Ezen Sarolt elmerengett, merre is lehetne az a messzebb.

– A francia királyhoz?

– Akár oda is. Vagy még messzebb. Azt mondják, a világ végtelen…

Némán ballagtak majdnem egy fertályórát még, amikor is Goran megtorpant, és szembefordult Sarolttal.

– Közeledünk – mondta fojtott hangon. A levegő itt hűvösebb volt: a fiú szájából páraként tört elő a lélegzet. – Kérlek, tényleg tedd majd azt, amit mondok! Nem lesz időnk vitatkozni. Meg tudod tenni azt is, ha valami képtelent kérek?

– Igen – bólintott komolyan a lány.

– Rendben. Meg tudod tenni, hogy elmenekülsz, ha azt kiáltom feléd?

Ez nehezebb kérdés volt. Sarolt nem akart rá igennel válaszolni.

– Tudnom kell, hogy neked nem esik bántódásod – felelte a fiú. – Csak akkor megyek bele ebbe az ütközetbe, ha megígéred, hogy a képtelen kérés mellett teljesíted azt is, ha menekülésre szólítalak!

– Nem bocsátanám meg magamnak, ha a bajban magadra hagynálak!

– Az életemnél is jobban szeretlek – fogta meg Goran Sarolt kezét. – Semmit nem ér a győzelem, ha neked bajod esik. Nem akarlak túlélni téged, még akkor sem, ha a pokolfajzatot visszajuttattam oda, ahová való.

– Hidd el, én is így érzek – sírta el magát Sarolt.

– De ez az én harcom érted. Nekem kell megvívni. Te segíteni jöttél, nem meghalni. Ha azt kiáltom, menekülj, akkor fuss, ahogyan bírsz! Ígérd meg!

Sarolt hallgatott.

– Ígérd meg! – ismételte meg makacsul a fiú, és a szemében olyan fájdalom ült, hogy Sarolt végül biccentett egy aprót.

– Mondd ki!

– Ígérem.

– Jól van.

Goran hirtelen megölelte, s így álltak egy darabig. Sarolt a könnyeit beletörölte a fiú ingébe. Erősnek akart látszani. Elhatározta, hogy úgy fog viselkedni, mint egy férfi. Nincsenek könnyek és nincs meghátrálás.

– Jól van! – Amint kibontakoztak az ölelésből, Goran sorolta, mi vár rájuk. – Az ördög egy üregből mászott elő, amit egy nagy kő takart, amit mi mozdítottunk el. Nekem úgy tűnt, magától, alulról nem tudta elgörgetni. Szóval azt tervezem, hogy visszahelyezem a követ az üreg szájára, hogy benne ragadjon ismét addig, míg világ a világ, vagy amíg pár újabb botor erre járó ki nem szabadítja.

– De honnan tudod, hogy bent van, és nem kint kószál?

– Ez lesz a neheze. Megpróbálom előcsalni. Ha máshogy nem megy, alászállok.

– Te le akarsz menni a pokolba?

– Odáig biztos nem ér le a lábam – tréfálkozott Goran, de látta, hogy nincs helye a tréfának. – Nem, nem akarok leereszkedni a pokolig. Csak tudni akarom, bent van-e. Ha bent van, és feltűnik a résben, ráöntöm a szenteltvizet, és beleállítom a szekercét a homlokába. Azután ráfordítjuk a követ a lyukra. Ha nincs bent, addig várunk, amíg feltűnik.

– Az éjjelre nem készültünk fel.

– Akkor visszamegyünk a faluba, ott éjszakázunk… Azaz én ott éjszakázom, te hazamész. És holnap újra megpróbáljuk. Így jó?

– Igen.

– Vedd elő a kést, és menjünk!

Sarolt elővette a fiútól kapott kést, amaz pedig az egyik kezében a kis szenteltvizes üvegcsét fogta, a másikban pedig a baltát. Lépteik halkra és óvatosra váltottak, úgy osontak az erdőben előre, mintha szarvast cserkésznének be.

Goran megismerte a fákat. Amott egy nagy tölgy, annak mentén állt meg utoljára. Emitt egy kidőlt törzs, amit az apja és Miladij Paznanovich még el

akartak húzni. Még a kötelet is látta, amit hátrahagytak: barnán kígyózott az avarban, néhol alábukva, mint a vízisiklók a sűrű nádasban.

Na, ezzel lekötözhetné holnap reggel Saroltot, hogy elkerülje a veszélyt, ha esetleg az ma nem jönne!

Már csak pár lépés az üreg.

És akkor meglátta a követ is, amit botor módon félregördítettek. Békésen pihent a földön, félig elrejtőzve a lehullott lombtakaró alá.

Egy érintéssel visszafogta Saroltot, s eléje lépett fél lépést. Kicsit meghajolva lopakodott tovább, tekintetével a feketén ásító gödröt keresve. Itt lesz valahol… azon a vonalon, ahol a domboldal srégen megindul felfelé… Ott állt az apja fölötte a faággal a kezében… balról Miladij…

Ám csak nem került eléje, csak nem látta az üreg száját. Akkor intett Saroltnak, hogy álljon meg, ő pedig térdre hullott, és négykézláb mászott tovább. Ehhez el kellett tennie az öve mögé a szenteltvizes üvegcsét. Óvatosan araszolt előre, elsimítva a leveleket maga elől. Nem sokkal később fura felületet érintett meg. Tapogatózott az avarral kevert vékony földréteg alatt kicsit, majd amikor az ujja rést talált, belenyomta. Talált nyolc kis lyukat az ujjainak, s megragadta, amit fogott, és megemelte.

Egy rejtekajtó vesszőből font teteje volt.

Az ördög takarta le a pokolba vezető üreg száját vele, és rászórt jó pár marék levelet, hogy senki meg ne találhassa.

Ezt viszont kintről kellett csinálnia, tehát itt jár közöttük, a földön.

Goran oldalra dobta a fonott fedőt, és beletekintett a lyukba. Földet és köveket látott csupán. Karnyújtásnyinál mélyebben meg semmit, mert nem ért már le addig a fény.

Megfordult, hogy beszámoljon Saroltnak a felfedezéséről, de torkára fagyott a mondanivalója.

Sarolt mellett ott állt az ördög. Szegény lány olyan rémült volt, hogy csak a szeme járt körbe-körbe, és egy szó, annyi sem hagyta el a száját. Goran felpattant, de nem tudta, mit tehetne, mert az ördög most egyáltalán nem úgy nézett ki, mint egy hónappal előtte. Most egyszerű, de tiszta ruha volt rajta, haja, szakálla gondosan nyírt és olajozott. Bőre ráncos, de hófehér és tiszta, a szeme áthatóan kék; rengeteg bölcsesség sugárzott belőle. A karmai is eltűntek, láthatóan levágta őket, és finomra kanyarintotta a végüket. Sem fegyver, sem bot nem volt nála.

– Goran Lukacik – mondta az ördög tiszta, érthető hangon. – Ha jól emlékszem, találkoztunk már egy viharos éjszakán.

Goran tétován megemelte a szekercét.

– Tedd le! – intett az ördög. – Nem bántom sem a lányt, sem téged. Nem én vagyok az ördög, és még csak a követe sem…

– Akkor ki volnál? – jött meg a hangja Gorannak.

A másik kicsit megtaszította Saroltot, hogy mozduljon már, mire a lány Goran mellé futott, és mögéje fordulva átölelte. A fiú rögtön megvetette a lábát, úgy állt meg, hogy a testével védhesse kedvesét.

– Mindegy a nevem, hisz az csak egy szó, amin mások kell hogy szólítsanak. Nevezz annak, aminek akarsz! Ember vagyok, mint te. Nincs miért félned tőlem.

– Nem így néztél ki egy hónapja.

– Te sem így néznél ki, mint most, ha éveket töltenél egyedül a vadonban – vont vállat a másik. – Nem így néznél ki, ha gyalogszerrel át kellene kelned a fél világon, de nem így néznél ki akkor sem, ha két falu között elkapna az ítéletidő. A nélkülözések megváltoztatják az ember külsejét, nem? Ebben talán egyetérthetünk.

– Értelmesen beszélsz, de akkor add okát annak, mit kerestél ennek az üregnek a mélyén!

– Ez egy hosszú történet – felelte a másik. – És nem nagyon hinnéd el amúgy se.

– Szerintem meg hazudsz! Az ördög szép szavakkal csalja csapdába azt, aki hisz neki. De én nem hagyom, hogy beférkőzz a gondolataim közé!

Goran lerázta magáról Sarolt kezét, és a szekercét magasba emelve előrevetette magát. A másik azonban fel lehetett készülve erre, mert oldalra lépett, elkapta a fiú kezét, megcsavarta, majd utánalépve a vállával meglökte a testét. Ennek a mozdulatnak az eredményeképpen Goran elengedte a fegyvert, és hasra esett, belefejelt az avarba.

Gyorsan a hátára gördült, de az öreg nem ugrott utána, nem hajította feléje a szekercét, csak állt moccanatlan.

Goran ekkor a kést húzta elő. Talán a lánynak akart bizonyítani, talán a másik láttán felidéződött benne az a szerencsétlen este, amikor az apja és Miladij egymásnak estek, majd belépett az ajtón ez a különleges alak, és mindannyiukat megszállta-megdermesztette az az ismeretlen és félelmetes erő. Akkor rettegett, igazán rettegett, tehetetlenségének emléke pedig azóta is emésztette. Lehet, ez a zavarba ejtő, feldolgozatlan érzés csapott át most tettekbe.

– Kérlek, kedvesem! – fordult az öreg Sarolt felé. – Állítsd le a fiút! Még baja esik.

A lányon látszott, hogy nem tudja, mitévő legyen. Az ismeretlen egyáltalán nem tűnt gonosznak. Ahogy beszélt, ahogy hangsúlyozott, a kiejtése a régmúltat

idézte, nem pedig a poklot. Az öltözéke nem mai volt, de cseppet sem ijesztő. Öreg volt, nem fiatal, de az ördög, ha már emberi alakot ölt, miért akarna öregnek kinézni? Nem, az ördög nem így nézne ki és nem így beszélne. Ráadásul a hangjából aggódás csendült ki…

– Goran! – kiáltotta a lány az ismét támadni készülő fiú felé. – Fejezd be!

– Érted teszem! – kiabálta a fiú, és nekilendült ismét. Mint a farkas vetette előre magát.

Az öreg megint kitért az útjából, és szabad kezét használva lökte arrébb a fiút. Az megingott, és kacsázó léptekkel futott még pár lépést. Amikor megfordult, az arca vöröslött a megalázottságtól.

A másik a fejét ingatta.

– Szeret téged, nem kell bizonyítanod!

– Menj a pokolba! – sziszegte Goran a saját nyelvén.

A dühe Saroltot is meglepte. Sosem látta még a fiút ilyennek.

Az öreg felemelte a szekercét, majd egy erőteljes váll-csukló mozdulattal elhajította. Az átszelte a levegőt, és nagy csattanással beleállt a tölgy törzsébe olyan két ember magasságban.

Nem kis erő kellett ehhez a mutatványhoz.

– Gyere! – intett ezután a különös ember Gorannak. – Ha nem csillapíthatlak le szép szóval, lecsillapítalak mással!

Gorannak nem kellett kétszer mondani. Újfent támadott a késsel, de most nem lendületből, hanem ahogy apjától tanulta. Harcolni akart. Közelebb lépett, suhintott, nem szúrt. Az öreg elhajolt. Goran oldalra táncolt, és akkor bökött. A másik elütötte a kezét. Goran meg akarta ragadni az öltözékét, de az öreg korát meghazudtolva leguggolt, és kirúgta a fiú lábát.

Goran elzuhant. Ellenfele egy pillantás alatt a mellkasán termett, rátérdelt, és megindult a birkózás a fegyverért.

Sarolt mozdult, hogy segítsen Gorannak, de az öreg rápillantott.

– Maradsz! – mondta, és a lány maradt.

Goran erősebb volt, de az öreg nem győzni akart. Tartotta a fiú késes kezét, míg baljával a homlokához nyúlt, és ráhelyezte a tenyerét.

A harcnak egy szempillantás alatt vége szakadt.

Goran teste elernyedt, kést tartó keze lehanyatlott. A fiú szeme fennakadt.

Az öreg feltápászkodott. Hagyta, hogy Sarolt a szerelméhez ugorva lerogyjon mellé az avarba. A lány Goran nevét ismételgetve, könnyáztatta arccal rázogatta a fiút.

– Nem halt meg – szólt közbe az öreg. – Csak elveszítette az eszméletét. Hamarosan felébred.

– Nem ölted meg? – kérdezte reménykedve Sarolt.

– Miért tettem volna? Hajolj a mellkasára, és hallgasd meg: ver még a szíve.

Sarolt úgy tett. Szétvonta Goran mellén a kis kabátot, és a vékony fehér ingre helyezte fülét. Hamarosan meghallotta a szívdobogást. Megkönnyebbülten nézett fel.

– Köszönöm, hogy nem bántottad. Ki vagy te?

– Egy öregember – mondta a másik, és egyszerre tényleg fáradtnak és elcsigázottnak tűnt. – Egy öregember, aki itt kísért ezen a vidéken, és itt fog kísérteni még jó ideig. – Felsóhajtott. – Lányom, mondanom kell valamit. Figyelj rám!

Sarolt leült a földre, szemben az öreggel, és az ölébe vonta Goran fejét. Ujjai végigsimítottak az eszméletlen fiú orcáján, és beletúrtak a hajába. Goran vonásain földöntúli béke látszódott.

A másik, ha lehet, még szomorúbban nézett rájuk.

– Sajnálom, lányom. Kérlek, bocsáss meg nekem!

– Mit kellene megbocsátanom? – kérdezte Sarolt rosszat sejtve.

Az öreg sóhajtott.

– Én itt élek ezen a tájon régóta, és úgy tervezem, hogy fogok is még. Nem engedhetem meg, hogy a fiú emlékezzen e helyre.

– Én megtartom a titkodat.

– Tudom – bólintott szomorúan az öreg. – Látom a jövődet… De Goran elárulna. Visszatérne újra és újra. Nem egyedül, hanem sokadmagával.

– Lebeszélem róla! – A lány érezte, hogy valami rossz közeleg. – Mit kell tennem?

– Már semmit. Neked semmit. Már elintéztem az elébb, amikor a homlokához értem. Goran nem fog emlékezni semmire.

Kellett pár szívdobbanásnyi idő, mire Sarolt felfogta a kijelentés értelmét.

– Ugye nem… – kezdte, majd lenyelte a szavakat. Hamarosan azonban újra próbálkozott. – Ugye nem… Nem azt akarod mondani, hogy… rám… rám se?

– De igen, lányom. Se e helyre, se a falura, se rád. Csak így tudtam kitörölni az emlékeit. Szívemből sajnálom.

Sarolt Goran arcára pillantott, és ott ragadt a tekintete. Szerette ezt a fiút, mindennél és mindenkinél jobban szerette. Még be sem teljesülhetett a szerelmük, de már el kell engednie… úgy kell elengednie, hogy Goran nem fog rá emlékezni. Idegen lesz a számára.

A lány észre sem vette, de újból eleredtek a könnyei. Hangtalan szánkáztak le az arcán és hullottak alá. Sarolt sírt, és közben, mintha csak ülve táncolna, a

felsőtestét ringatta. Goran arcát nézte, és fogalma sem volt, hogy mi lesz most. Nem voltak gondolatai.

Közben az öreg visszahelyezte az üregre a fedőt, földet és leveleket szórt rá. Majd leguggolt Sarolt mellé, és a lány könnyáztatta szemébe nézett.

– Megtehetem, hogy te se emlékezz.

– Emlékezni akarok – suttogta a lány.

– Biztos vagy benne?

– Semmiben sem vagyok biztosabb.

– Gyere! Most mennünk kell! Ne legyünk itt, amikor feleszmél. Csak megzavarodna.

Az öreg a kezét nyújtotta.

– Elkísérlek az erdő széléig.

Sarolt finoman letette Goran fejét a földre, majd elfogadta a kinyújtott kezet, és felállt. Elindultak ketten kifelé az erdőből, a varázserejű öreg és a tétova lány. Sarolt nem nézett vissza. Lépései határozottá váltak. Kihúzta magát. A könnyei elapadtak, a szája sarka megkeményedett. A tekintete sötét lett és fájdalmas. Hirtelen meglátta a világ sivárságát és részvéttelenségét. Meglátta a bajokat, a fájdalmakat.

– Próbálj boldog lenni! – mondta neki az öreg az erdőszélen búcsúzóul. – Ne feledd: csak egy életünk van!

Sztankovánszky hátradőlt a széken. Az egész történet hihetetlennek tűnt. Egy szerelmes kamaszfiú meg akarta ölni az ördögöt? Ám volt valami fájdalmasan őszinte az elbeszélés hangulatában, és a férfi azon kapta magát, hogy nem kételkedik az öregasszony egyetlen szavában sem.

– Él még Goran Lukacik? – kérdezte. – Találkozott vele ezután?

– Egy évig vártam rá, de soha többé nem tért vissza. Akkor ismertem meg Jánost, a későbbi férjemet. Az apám boldog volt, mert János magyar és hívő római katolikus családból származott, így biztos volt benne, hogy az unokái is azok lesznek. De soha nem lettek unokái.

– Ki tudhat a varázslóról magán kívül?

– Senki.

– És maga… – A férfi elharapta a mondatot.

Sarolt kitalálta, mire gondol Sztankovánszky András.

– Emlékszem, igen. Emlékszem az üreg helyére. És igen, megmutatom.

– Mit kér érte cserébe?

– Én?! – Az öregasszony remegő mozdulattal intett körbe. – Mire lehet még nekem szükségem? Már semmire, pár nyugodalmas hónapon, éven kívül. Azt pedig nem magától kapom meg, hanem a világtól. De… De azért volna valami. Ha megtalálja a varázslót, az ha segít, ha nem, András uram vegye vissza Annát Jusztina mellé! Megszakad a szíve annak a lánynak, ha maga eltaszítja a gyermeke mellől.

Sztankovánszky András ezt a legőszintébben meg tudta ígérni.

Tizenharmadik fejezet

A második nyom

Kinga és a levéltáros nő Pécs belvárosában, a Virág cukrászda külső asztalainak egyikénél ültek le. Kellemes nyári késő délután volt, a Széchenyi téren színes tömeg hömpölygött, közöttük is rengeteg turista, akik a török dzsámi felé igyekeztek.

Csörsz Anita olyan volt, mint a hangja. Kicsit molett, kicsattanóan energikus, mosolygós, szőke lány. Kinga ismerősnek találta, de nem emlékezett, hogy hol találkozott vele. Ha szembejött volna az utcán, simán elment volna mellette.

Anita egy csokis süteményt kért lattéval, Kinga egy koffeinmentes kávét meg egy pohár vizet.

– Nekem ez lesz az ebédem – nevetett a levéltáros lány. – Semmire nem volt időm ma. Éppen csak hazafutottam, ledobtam a cuccaimat, megetettem a kutyákat, aztán rohantam is.

– Kutyákat?

– Persze, két west highland terrier. Testvérek.

– Azok milyen kutyák?

– Kicsik, fehérek és cukik.

– Nem vagyok képben a kutyákat illetően – vallotta be kényszeredetten Kinga.

– Semmi baj.

– Megbeszélhettük volna későbbre a találkozót.

– Dehogyis! Egy óra múlva ugyanez lett volna. Nem tudom, hogyan csinálom, de akármennyi időm van, a végén mégis mindig rohanok.

Kinga bölcsen hallgatott. Ő utált kapkodni.

– Na de beszéljünk Alsómocsoládról! – Volt Anitánál egy mappa, azt maga elé húzta az asztalon, és rátette a kezét. – Úgy tudom, van egy olyan feltételezésed, hogy egy Mithras-szentély van a közelében valahol.

– Igen.

– Na, amikor ezt hallottam a polgármestertől, beugrott valami. Nem baj, ha távolról kezdem?

– Csak akkor, ha kétezer évnél messzebbről.

Anita felnevetett.

– Bírom a humorod. Nem, nem kell olyan messzire visszamenni. Csak hétszázhuszonöt évet.

– Mi történt akkor?

– Mocsolád első említése. A területen ugyan már a honfoglaláskor megtelepedhettek magyar nemzetségek, sőt a Hegyhát feltehetően Árpád népéhez tartozott, az államalapításkor pedig Koppányhoz, de a falut valamikor a tatárjárás után alapíthatták. A tizenharmadik század végén szerepelt először III. András király egy oklevelében. Ezt követően rengeteg kézen átment, a vidék még a pécsi püspöké, Janus Pannoniusé is volt egy időben. Amíg kegyvesztett nem lett Mátyás királynál.

– Érdekes.

– Az. Az első évszázadokban senki nem említ római kori szentélyt a területén, bár elég kevés az írott forrás. Aztán a török hódítás alatt a terület teljesen elnéptelenedett. Kétfelé kellett adózni, meg egy kegyetlen rablócsapat is garázdálkodott arrafelé. A lakosokat vagy megölték, vagy elmenekültek. Ezerhatszáznyolcvanhatban azonban visszafoglaltuk a töröktől Budát, és megindult a hódoltsági területek visszahódítása is.

– Tudom. Ahogy ezt mindenki tudja, ha volt egy jó történelemtanára.

– Bocs. – A levéltárosnő szégyenlősen elmosolyodott. – Gyerekeknek szoktam előadásokat tartani. Hozzá vagyok szokva a tanárnős meséléshez. Szólj rám, ha olyan részletekbe megyek bele, amiket általános iskolában tanítanak… Szóval a területre szerb családok költöztek be, akik Koszovóból érkeztek, ahol még jó pár évszázadig a török volt az úr. Csak ők, és csak négy család. Ezek a szerbek, mármint akik Mocsolád területére beköltöztek, az érdekesek számunkra.

Megjött a sütemény és a kávé. A pincér letette őket az asztalra, majd távozott. Anita a villához nyúlt, egy falatot a szájába vett. Ezalatt a másik kezével kivett egy fénymásolt papírt a dossziéból, és letette Kinga elé.

– A pálosok iratai között volt egy érdekes levél, amit egy pálos szerzetes a pápai Jurkovich Márton vikáriusnak címzett Mágocsról ezerhatszázkilencvenhatban… – folytatta. – A Pécsi Egyházmegyei Levéltárban akadtam rá. Ebben azt írják, hogy nem szerencsés felújítani a pálos kolostort Györgyi mellett, mert az erdőben ördög jár.

– Hogy jön ez ide? – rázta a fejét Kinga. Rápillantott a több mint háromszázhúsz éves levél fénymásolatára: a szöveget gyöngybetűkkel, latinul írták. – Nem hiszek az ördögben.

– A levél szerint az ördög egy lyukból bújt elő, aminek a száját egy hatalmas kő takarta. A Mocsoládon letelepedett szerbek mind tanúsították az esetet, mert

az ördög utánuk ment a faluba is. Annyira megijedtek tőle, hogy elköltöztek a vidékről. Jöttek, letelepedtek, ördögöt láttak, és elmenekültek. Az ezerhétszázas évek elején Mocsolád megint halott falu volt, nem élt ott senki.

– Egy remete lehetett.

– Pontosan! – koppantott a levélre Anita. – Egy remete, aki valahol egy üregben lakott.

Kinga megkönnyebbült. Annyian zaklatták már az elmúlt napokban varázslattal, spiritiszta praktikákkal és hitbeli kérdésekkel, hogy nem lett volna ereje erről ismét vitát nyitni.

– Jó. Lépjünk túl a remetén! – ajánlotta. – Gondolom, nekünk az üreg a lényeges.

– Az üreg és a remete együtt. Mert a történetnek még nincs vége. A terület új földesurat kapott a tizennyolcadik század elején, a Rákóczi-szabadságharc után pár évvel Sztankovánszky András személyében. Régi család, Luxemburgi Zsigmond ajándékozott nekik földet a szolgálataikért cserébe még az ezernégyszázas évek elején, később pedig nemesi levelet is kaptak. Sztankovánszky András precíz, alapos, céltudatos személyiségnek tűnik, aki ahogy ma mondanánk, konkrét pályaképpel rendelkezett. A győri káptalan jegyzője volt, aztán elvette a pápai vajda lányát, és a házasság révén Veszprém megyébe került, ahol az első alispáni, majd a követi tisztségig vitte. Innen földcserével jutott a Mocsolád környéki földekhez, különféle Pápa melletti birtoktesteket adott érte cserébe a pálosoknak.

– Üdítően racionális ember abban az időben.

– Úgy is mondhatjuk.

– Mikor volt ez pontosan?

– Ezerhétszázhuszonnégyben. Neki köszönhető a vidék újbóli betelepítése, gazdagodása. Ezután költöztek be a németek is. Maga a Sztankovánszky família híres lett, közismert volt előre mutató, reformpárti gondolkodásuk. A kastélyuk ma is ott áll Alsómocsolád szélén, ahogy beérkezel a faluba Mágocs felől az úton… Bár azt már a huszadik század elején építették.

Kinga emlékezett a fehér falú épületre, bár sokat nem látott belőle. Az úttól távolabb állt a domboldal közepén, látszólag elhagyatottan, és bokrokkal átszőtt kerítés övezte.

– Elhajtottam párszor mellette a kocsimmal – mondta.

– Jó. Szóval Sztankovánszky András ezerhétszázhuszonnégyben megszerzi az alsómocsoládi birtokot, és pár év múlva odaköltözik a családjával. Van egy fia és egy lánya. – Anita előredőlt az asztal felett. Már nem beszámolt, már mesélt. – Pár évvel később megbetegszik a lánya, Jusztina, és nincs a közelben senki,

aki segíthetne rajta. Az apja nem bízik a helyi javasasszonyokban meg kuruzslókban. Ennél felvilágosultabb, tanultabb. Jönnek a közeli doktorok, a pécsi orvostudorok, sőt állítólag egy bécsi tudós is. Népmesei a történet, ahogy Sztankovánszky orvost keres, és végül talál egy öreg boszorkányt. De a boszorkány is tehetetlen, nem tudja, milyen kórság rágja a kislányt. Ismer azonban valakit, aki végső megoldás lehet, egy erdei embert, aki varázsló hírében áll. Hozzá irányítja a mindenre elszánt apát.

– Erről milyen források vannak?

Anita ivott a vízből a válasz előtt, majd kényelmesen elhelyezkedett a székben.

– Csak egy népmese. Mondtam, hogy népmesei a történet… Sztankovánszky András és a gyógyító remete történetét valamikor a tizenkilencedik század második felében, közvetlen a falu leégése előtt gyűjtötték be, és aszerint az erdei ember egy titkos üregben lakott valamelyik horhosban.

– Ez ugyanaz a remete lehetett?

– Nem hiszem, mert közben eltelt vagy negyvenöt év. Jusztina ugyanis ezerhétszázharminckettőben született, és nyolc-tíz éves lehetett, amikor megbetegedett.

– Értem. – Kinga eltöprengett. Ez eddig nem sok. A levéltárosnő kicsit túlértékelte azt, amit talált. – De a löszfalban számos üreg létezhetett, nem? Régi borospincék vagy bármi. Láttam pár domboldalba vájt pincét a földutakon zötykölődve.

– Az erdő közepén borospince? – rázta meg Csörsz Anita a fejét. – Nem hiszem. De van még egy apróság a történet szerint. Egy icipici, lényegtelennek tűnő momentum.

– Mi az?

– A mese szerint az erdei ember visszatért a barlangjába, és egy ősi ezüstszelencében hozta ki a gyógyszert Sztankovánszkynak. Kérdem én, miféle erdei barlangban miféle erdei ember őriz ezüstszelencét, és ad oda csak úgy egy ismeretlennek?

Kinga átgondolta a kérdést, és rájött, hogy erre tényleg nem lehet egyszerű választ adni.

Ha hisz a mesének.

Kinga megitta a koffeinmentes kávéját, és átvett még pár papírt a levéltárostól. Ezek a Sztankovánszky család életét foglalták össze röviden, a

mocsoládi és kajdacsi beköltözéstől a tizenkilencedik század közepéig, azaz mintegy másfél évszázadon át.

Ekkor megszólalt Kinga telefonja.

A szám ismeretlen volt, a nő egy pillanatig gondolkodott, hogy felvegye-e, de aztán a füléhez emelte a mobilt, és beleszólt.

– Halló, Arató Kinga.

– Törlei Bálint vagyok – jelentkezett be a férfi túloldalt.

– Egy pillanat – felelte Kinga. Leeresztette a kezét, és letakarta a mobil alján a mikrofont. A levéltárosnő felé fordult. – Ez fontos…

– Csak nyugodtan! – intett Anita nagylelkűen.

Kinga felállt az asztaltól, és pár lépésnyit eltávolodott a sétálóutca közepe felé. Rögtön belekerült a tömegbe.

– Minden rendben? – vette ismét a füléhez a mobilt.

– Hát nem volt könnyű – mondta túloldalt Bálint. – Van időd? Ráérsz?

– Fogjuk rá!

– Akkor elmesélem.

A következő bontakozott ki a férfi elbeszéléséből: a négy autóból álló konvoj Dombóvár elhagyása után lelassított, és lényegében lépésben indult el a gunarasi úton Döbrököz felé. Bálint az első kocsiban a sofőrülés mellett ült, és figyelt. Mobilon tartották a kapcsolatot, azon beszélték meg, hogy látnak-e olyan leágazást, amely a látomásához köthető. Minden Bálint által megjelölt tereptárgy mellett elhaladtak és azonosítottak, ami nem kicsit emelte a férfi ázsióját, és ha valaki tamáskodott is az induláskor, a Szarvasdi-árok előtt már el kellett ismernie, hogy konkrét helyre kell érkezniük. Törlei Bálint szerényen kezelte az egy-két szavas dicséreteket; mindre az volt a válasza, hogy a végén örüljenek majd, ha megtalálják Danos Gábort.

A felüljáró után megművelt földek mellett gurultak el, hogy aztán hirtelen a Szarvasdi-árok zöld, elvadult csíkja következzen. Még inkább lelassítottak, amit az úton haladó többi autós hangos dudálással honorált. Nem értették, miért fogja vissza a forgalmat ez a négy kocsi. Majd ahogy Bálint előre jelezte: jobbról feltűnt egy földút, egy keskeny lehajtó, amely az árok erdőszerű csíkjába vezetett.

Sorban egymás után befordultak. Tipikus földút volt, nyomvonal két keréknek. Mindegyik kocsi gond nélkül elfért.

Ötven métert gurulhattak befelé, és az útról már nem lehetett látni őket, amikor az első kocsi ráfutott valamire. Csattanás hallatszott, és a sofőr, egy András keresztnevű férfi, keményen megragadta a kormányt. Fékezett,

megálltak. András kiszállt, megnézte a kocsi elejét és a kerekeket, mire fel olyan szentségelésbe kezdett, hogy a mókusok szanaszét rebbentek a fákon.

Erre Bálint is kikapcsolta a biztonsági övet, és kikászálódott az ülésből. Első pillantásra nyilvánvaló volt, mi történt. Defektet kaptak. Előbbre lépett, és kis híján belelépett egy fémszögbe: a defekt nem volt véletlen, valaki egy szöges útzárat húzott keresztbe a földúton, és rászórt gazzal álcázta azt. A felmeredő, hatalmas fémtüskékre ráfutó két első kerék kilyukadt, és azonnal leeresztett.

András hátrament a többi kocsihoz, és közölte velük a helyzetet: itt kell hagyniuk az autókat. Andrásnak egy pótkereke volt, de kettő kellett volna. Némi tanakodás után úgy döntöttek, hogy mindnyájan gyalog folytatják az útjukat. Majd visszafelé fognak telefonon segítséget kérni. Egyelőre fontosabb Danos.

Bálint közben szemrevételezte az útzárat. Profi, a rendőrségnél rendszeresített eszköz volt, majdnem egycentis tüskékkel, amik direkt úgy álltak, hogy könnyedén átszúrják a ráfutó kerekeket. Kihúzható, tehát könnyedén szállítható, és mint ilyen, nem olcsó. Százezer forint fölött van az ára. Akárki is tette le, nem viccnek szánta.

„Viccnek durva lenne – jegyezte meg Áron is, majd hozzátette: – Ha senkinek nem kell, akkor én hazavinném. Legalább valaki nyerjen belőle.”

Az alsómocsoládi csapat tagjainak az utolsó kétsége is elszállt. Úgy tűnt, hogy valaki vagy valakik meg akarják akadályozni az illetéktelenek behatolását a Bálint által megjelölt területre. A probléma csak az volt, hogy ez nem magánterület, és a szöges útzár nem megengedett eszköz senkinek a távol tartására.

Bezárták a kocsikat, de két embert hátrahagytak az őrizetükre. A többiek követték az utat. Weininger Szilárd ekkor csatlakozott Bálinthoz a csapat élén.

„Jó a szemem – mondta –, talán hamarabb észreveszem a csapdákat, ha vannak.”

És volt még két csapda. Szilárd részletekhez szokott festőszeme előre kiszúrta az elsőt: a földtől öt centiméterre, a fű fölött vékony drót volt kifeszítve. Követték a drótot a fák közé. Egy elektromos riasztóhoz kötötték be, ha elszakítják, valószínűleg megszólal valamilyen szirénaszerű hang. Nem volt értelme azon tanakodni, vajon kit riaszt…

Még óvatosabban mentek tovább. A második csapda egy kis gödörben elhelyezett és homokkal beszórt vadfogó volt. „Hattyúnyakcsapda – lépett oda az a szakállas férfi, aki Kingát kecskeburgerrel kínálta a jövő-szövő összejövetelen. – Csak állami vadászjeggyel használható, és minden esetben kötelező táblával jelölni a helyét”, tette hozzá.

„Ezt nem vadállatnak szánták”, morogta Bence, és egy bottal lenyomta a csapda közepét. A szárak összecsapódtak, a bot kettétörött.

„Durva.” Ez volt Áron véleménye. Senki nem mondta ki, de aljas dolognak tartották a kihelyezését. Mi van, ha gyerekek csatangolnak erre? „Mégiscsak a rendőröknek kellett volna kijönni”, mondta valaki.

Ezután a Danos kiszabadítására érkezők felsorakoztak egymás mögé, libasorba. Nem akarták megkockáztatni, hogy bárki belelépjen egy másik vadfogóba. Mint az ellenséges falut becserkésző indiánok, úgy haladtak. Talán húsz-harminc métert tettek meg, amikor a bokrok között felsejlett egy lakókocsi körvonala.

„Ott lesz”, mutatott előre Bálint.

„Biztos?”, kérdezte Szilárd, mire a másik egy-két másodpercig bámulta.

„Semmi nem biztos, mert a megérzések nem így működnek, de valószínű.”

A festő elfogadta a választ. Bólintott.

Elcsendesedtek. Eddig is igyekeztek halkan járni, de most már macskákat is megszégyenítő óvatossággal osontak tovább.

A lakókocsit egy mogyoróbokor mögött helyezték el, ám ez nem volt elég az elrejtéséhez, így jó néhány levágott bodzaággal megpróbálták jobban betakarni. Kicsi, ócska kasztnija volt, félig megette a rozsda, az ablak pedig berepedt. A zománc itt-ott lepattogzott róla, és horpadások is jócskán akadtak rajta.

„Tuti lopott”, suttogta Áron, mire többen is lepisszegték.

A kocsi elhagyatottnak tűnt. A csapat biztos távolságban megállt, és alaposan szemügyre vették a környéket, újabb kellemetlenségektől tartva. Úgy látszott azonban, hogy itt már semmiféle gonosz meglepetés nincs. Bálint úgy vélte, az eddigi akadályokat sem a behatolókkal való leszámolás miatt helyezték ki, hanem az elriasztásukra. Ha valaki belelépne a vadcsapdába, a társai minél előbb kórházba akarnák vinni, és így akárki is van a lakókocsiban, az ezalatt elmenekülhetne.

Lehet, hogy van egy ösvény mögötte, a takarásban? Ki tudja?

Legalább öt perc kellett, hogy az utolsó métereket megtegyék. Aztán Bálint a lakókocsi kilincsére tette a kezét. Körbenézett: a többiek feszülten várakoztak, ki-ki a magával hozott „fegyverrel” a kezében. Bálint lenyomta a kilincset…

…a kocsi zárva volt.

Vagy szorult az ajtó.

Újra próbálkozott, most kicsit erősebben.

„Hahó, van itt valaki?”, kiabálta el magát ekkor Szilárd. Bálint villámló tekintettel nézett rá.

„Ha van bent valaki, úgyis meghallotta, hogy rángatod a kilincset”, vont vállat a festő.

„Talán üres”, szóltak be hátulról.

Ekkor azonban zörgés hallatszott bentről. Egyértelműen volt valaki a kocsi mélyén.

„Macska?”, találgatott Áron hátulról, ahová Csillik száműzte.

Bálint az ajtóra tapasztotta a fülét. „Nyögéseket hallok”, jelezte pár másodperc elteltével komoran. „Akárki is van bent, nem tud beszélni. Csak nyöszörög.”

Előkerült egy feszítővas, és kézről kézre járt, míg Bálinthoz nem ért. A férfi becsúsztatta a zárral egy magasságba a laposabbik végét, megmarkolta, és megtolta. Reccsent az ajtó, és kiszakadt a zár.

Tapintani lehetett a feszültséget a levegőben, mialatt kinyílt a lakókocsi elvetemedett ajtaja.

Bálint óvatosan nézett be, majd hirtelen kivágta az ajtót, és egy szó nélkül beugrott a kocsi belsejébe. Szilárd mindenre felkészülve követte, és a többiek is előrenyomakodtak, ha esetleg segítségre lenne szükség.

Volt is.

Óriási rendetlenség fogadta bent őket, törött bútorok, szétszórt kések, evőeszközök, lábasok, gyűrött, lyukas ágyneműk, törött poharak mindenütt… és egy ember.

Danos a padlón feküdt, tucatnyi limlom közepette. Kezét-lábát összekötötték, a szemén és a száján kendő feszült. Az arca véres volt, és mindenütt zúzódások borították a testét. Akik elrabolták, nem bántak vele kesztyűs kézzel.

Bálint és Szilárd gyorsan eloldozták, és leszedték az arcáról a kendőket. Danos vaksin hunyorgott, és kiszáradt szájjal, nehézkes nyelvvel megpróbált valamit mondani. Ám még csak dadogásnak sem lehet nevezni azokat a hangokat, amiket kiadott: értelmetlen nyöszörgés volt csupán.

„Nyugalom, ne erőlködjön!”, mondta Bálint. Néhány másodperc elteltével a szerencsétlen férfi elájult. Elfogyott az ereje.

Weininger Szilárd már vette is elő a telefonját, hogy mentőt hívjon. „Gyorsabb lesz, ha mi visszük ki, úgyse tudnak bejönni a defektes autótól”, mondta Csillik, és a többiek igazat adtak neki.

Felemelték az ájult Danost, és óvatosan elindultak vele vissza a kocsik felé.

– Hát ez a történet vége – fejezte be az elbeszélést a mobiltelefonban Törlei Bálint. Kinga megkönnyebbülten sóhajtott. Ennél jobban nem is alakulhatott volna az ügy. – Most persze már kint vannak a rendőrök meg a helyszínelők, és nyomokat keresnek – tette hozzá a férfi.

– És hol van jelenleg Danos? – kérdezte Kinga.

– Pécsett a kórházban.

A nő eldöntötte, hogy meglátogatja.

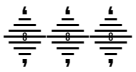

Kinga visszatért a Virág cukrászda asztalához, ahol Csörsz Anita a második csokis sütijét fogyasztotta éppen. Az utolsó morzsákat kotorta össze a villájával, amiket aztán összenyomogatott, és úgy kapott be.

– Köszönöm a segítséget. – Kinga megállt az asztal mellett.

– Segítettem?

– Nem tudom. Lehetséges. Majd kiderül.

– Jól van. Csak még valamit hadd mondjak! Állítólag az apa, Sztankovánszky András hagyott maga után egy beszámolót, hogy hol is van az a remetelyuk. Úgy vélte, hogy másnak is szüksége lehet az erdei csodatevő ember segítségére, így vétek lenne ezt a tudást nem továbbadni. Viszont azt sem szerette volna, ha lépten-nyomon zaklatják, ne adj' isten rátámadnak, mert varázslónak tartják, ezért a beszámolóját elrejtette valahol. Állítólag szétszórt bizonyos információkat Alsómocsolád környékén, amik nyomra vezetik azt, aki elég kitartó és intelligens ahhoz, hogy kiérdemelje a tudást.

– Ez is elég népmesei.

– Inkább olyan, mint a *Jumurdzsák gyűrűje*. Egy regény, amit nemrég olvastam. Ott is egy titok után nyomoznak, de Egerben. Szeretem az ilyen történeteket. De nem, ezeket Sztankovánszky András maga írta le egy levélben, amire a mocsoládi birtok levéltári dossziéiban, a hajdúkkal, ispánokkal és kasznárokkal folytatott levelezések között akadtam rá. Igazából nem is levél volt, csak egy feljegyzés.

– Erről nincs fénymásolat?

– Akartam csinálni, de… – A mindig mosolygós Csörsz Anita most egy csapásra komoly lett. – De eltűnt.

– A levéltári iratok közül?

– Lehet, hogy csak elkeveredett. Nem mi őrizzük, hanem a Tolna Megyei Levéltár. Ott van több mint négy folyóméternyi anyag a Sztankovánszky családtól. Megkértem egy kollégát, ássa elő a feljegyzést, és készítsen egy fénymásolatot számomra, de nem találta. Lehet, hogy én raktam vissza rossz helyre. Nem tudom. Sajnos nem volt időm újra elmenni megnézni…

– Értem. – Kinga csalódottságot érzett. Persze elhitte a nőnek a történetet, ám jobban szerette volna a bizonyítékát is látni. – Meghívhatlak a sütikre meg a

kávéra?

– Persze, köszönöm!

Kinga nem akarta megvárni a pincért, ezért bement fizetni. Miután mindent elrendezett, kijött és elbúcsúzott a levéltárostól, aki megígérte, hogy bármi mást talál még, azt lefotózza, és elküldi e-mailen. Külön megígérte, hogy amint ideje engedi, átmegy Szekszárdra a levéltárba, és megkeresi Sztankovánszky Andrásnak ezt a feljegyzését, mert ő is érzi, hogy így nagyon féllábú a története.

– Jusztina végül meggyógyult? – jutott eszébe Kingának még időben a kérdés. Addigra már eltávolodtak az asztaltól, és elindultak más-más irányba.

Csörsz Anita visszafordult. Egy pár másodpercet várnia kellett, mert egy nagy család haladt át közöttük, apuka, anyuka és három hat év alatti gyerek, és csak aztán válaszolt:

– Persze. Róla már történeti adatok állnak a rendelkezésünkre. Meggyógyult, és remek házasságot kötött egy Perczel Tamás nevű, bonyhádi nemesifjúval. Egészen magas kort élt meg. A mese jó véget ért.

A mesék mennyire mások, mint a valóság!

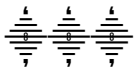

Kingának nem kellett messze mennie, a megyei kórház traumatológiai osztálya csak pár száz méterre volt, ám a kocsija az ellenkező irányban állt, a dzsámi mögött. A nő úgy döntött, elmegy a Suzukiért, átgurul a Rákóczi útra, és leparkol majd ott valamelyik kis utcában. A parkolójegye úgyis negyedórán belül lejár, akkor, ha már úgyis újat kell váltani, közelebb legyen a kórházhoz. Felvette tehát a Széchényi téren hömpölygő tömeg ritmusát, és elindult a tér legmagasabb pontján álló dzsámi felé.

El-elkalandoztak a gondolatai. Óriási megkönnyebbülést érzett, hogy Danos előkerült, és hogy életben van. Kíváncsi volt, vajon mit fog mesélni, mit akartak tőle az emberrablók. Hálás volt Törleinek a segítségért, és valami jóleső melegséget érzett, amikor a férfira gondolt. Nem mindenki lett volna olyan céltudatos és hatékony, mint ő.

Erről aztán eszébe jutott Sztankovánszky András. Csörsz Anita elbeszélése alapján racionális elme lehetett. Igen ám, de hogyan hihetett akkor erdei varázslókban? Persze egy kétségbeesett, gyermekéért aggódó apa nyilván mindenbe belekapaszkodik. Aztán kiderül, hogy a varázsló nem is varázsló, csupán jól ismeri az erdők-mezők gyógynövényeit. Nem holmi érvágás, piócás kezelés meg rontáslevétel az, amit művel…

Egy új korszak köszöntött be akkor, a török hódoltság után. Kinga tekintete a dzsámi kőfalaira és zöldes kupolájára esett. Pécsett fellendülést hozott a török kor, együttélést egy másik kultúrával. Vidéken azonban nyomort és halált. Dupla adókat, kegyetlenkedéseket, a föld kiszipolyozását. A romjaiból kellett újra felépíteni Mocsoládot. Azt a falut, amit most is látunk…

Egy apró gondolatfoszlány futott át a régész agyán: ez a falu nem a régi falu. A pusztítások után az új lakosok sosem a régi épületek romjaiba költöztek be, hanem kicsit arrébb építettek maguknak új házat, szakítottak ki kertet a tájból. Ha Sztankovánszky András útjelzőket tett le a tájon, azt vajon a régi településeken vagy az újakon tette meg?

Egyáltalán, mire gondoljon? Honnan induljon el?

Danos után beszélnie kell az alsómocsoládiakkal. Talán megint Pennás Attilával. Talán a polgármesterrel. Vagy valakivel, aki ismeri a vidék meséit, mondáit.

Még nem határozta el magát, hogy elindul ezen a nyomon, de máris az utakat tervezgette. Talán megkérhetné Törlei Bálintot, hogy segítsen neki. Vagy a festőt, Szilárdot.

Önmagát hozta zavarba ezzel a gondolattal. Hiszen nyilván nem szakértők, mit akar akkor tőlük?

Míg ezen tépelődött, jobbról megkerülte a dzsámit, és kijutott a tömegből. Automatikusan gyorsabb léptekre váltott, felvette a megszokott tempóját. Egyenesen tovább haladt a Hunyadi János utcán, mígnem az egyik mellékutcában megpillantotta a piros Suzukit.

Beült, indított és az egyirányú utcák miatt nagy kanyarokkal elnavigált a kórházhoz. Ott kevergett pár percig újabb parkolóhelyet keresve, majd teljesen véletlenül talált egyet, félig az útpadkán egy ház tövében. Rettenetesen örült neki.

Arra számított, hogy magyarázkodnia kell, ki ő és mit akar Danostól, de a kórházban senki nem állta útját. Könnyebben bejutott, mint ahogy parkolóhelyet talált. Már éppen eligazítást kért volna a nővérpultnál, amikor Áron perdült eléje a folyosón.

– Helló! Gabi bácsihoz jött?

Kinga bólintott.

– Lehet látogatni?

– Persze. Túl van a vizsgálatokon, van pár bordarepedése meg sok nyolc napon túl gyógyuló sérülése. Verték, meg állítólag elektromos árammal is sokkolták. De jól van, és ébren van.

– A rendőrök kihallgatták már?

– Rendőröket még csak nem is láttam. Szerencsére. Az álmoskönyvek szerint rendőrt látni nem jelent jót.

Kinga megcsóválta a fejét.

– Mutasd az utat!

Követte a fiút a kórházi folyosókon át fel az emeletre. Eközben Áron végig magyarázott.

– Nagy kaland volt ám Gabi bácsi kiszabadítása. – Nem sejtette, hogy Kinga mindenről értesült már. – Az út tele volt csapdákkal. Egy autó tropára is ment, és majdnem belegyalogoltunk egy vadcsapdába. Felkészültünk a legrosszabbra is, hogy majd meg kell verekednünk az elrablókkal…

– Erős túlerőben voltatok.

– De nekik lehetett volna fegyverük.

– És volt?

– Nem találkoztunk velük. Gabi bácsi egyedül volt egy elhagyatott lakókocsiban. – Áron megtorpant, és szembefordult Kingával. – Maga elgondolkodott már azon, hogyan lehet ilyen pontosan megmondani, hogy hol van egy ember, csupán egy látomás alapján?

A nő nem tudta, milyen választ vár a fiú, ezért csak megrántotta a vállát.

– Hát szerintem nem – folytatta komoran Áron. – Nekem is voltak persze már megérzéseim, meg *déjà vu*-m, meg ilyenek… De nem hiszem, hogy valaki ennyire pontosan láthatja.

– Mondd, mire akarsz kilyukadni? – Kinga nem szívesen ácsorgott a folyosón. Körbepillantott. Két beteg a pihenő felé araszolt, egy ápolónő meg infúzióval a kezében a folyosó másik vége felé sietett.

– Hát arra, hogy ez a jövő-szövő Bálint ismeri a tetteseket, ha nem éppen ő az emberrabló! – A fiú kivárt, leste, hogy a szavai milyen hatást tesznek Kingára.

A nő magában elismerte, hogy a fiú szavaiban van logika, de mégsem akart hinni Törlei Bálint feltétlen bűnösségében.

– Ezernyi más magyarázat is lehet – mondta.

– Na!

– Nem tudom, majd gondolkodom rajta. De mi érdeke fűződne hozzá Törlei úrnak? – Fura volt így nevezni. Kissé idegen. De nem fogja a fiú előtt Bálintként emlegetni. Még félreértené.

– Hát a kincs! Nyilván arra mentek az emberrablók.

– De nincs kincs. Ami van, az a múzeumban van. És nem is arra céloztam. Mi érdeke lett volna elrabolni, aztán meg eljátszani velem ezt a színjátékot?

– Maga bejön neki. Imponálni akart.

– Mindenre van válaszod?

– Anyám szerint igen.

– Szerintem meg mutasd meg azt a kórtermet, ahol Gabi bácsi fekszik!

A fiú elindult megint. Öt lépés után rámutatott egy ajtóra.

– Itt van. Bemenjek magával?

– Inkább ne!

Kinga gyorsan az ajtóhoz lépett, és lenyomta a kilincset. Szinte besurrant a szobába, ahol Danos Tímeát pillantotta meg az ágy mellett.

Arra, ami ezután történt, nem volt felkészülve.

A nő felugrott, és az ágyat megkerülve lendületesen átölelte Kingát.

– Köszönöm, mindent köszönök – hálálkodott, miközben erősen szorította. – Maguknak köszönhetem, hogy visszakaptam aput. Sosem fogom elfelejteni!

Kinga megköszörülte a torkát.

– Hát – felelte bizonytalanul –, a polgárőröknek is volt némi szerepük benne…

Tímea elengedte.

– Természtesen, de ha maguk nem jönnek… Tegezhetlek?

– Persze.

– Szóval nagyon köszönöm nektek!

Tímea az ágy felé fordult, de közben megfogta Kinga kezét.

– Apa! Itt a régész hölgy…

Danos Gábor lilára dagadt szemmel nézett fel.

– Ó… de jó, hogy itt van – nyögte. – Jól vagyok ám, köszönöm. Minden rendben.

Kicsit esetlen volt, ahogy nyakig betakarózva, lilára verve ezt mondta. Az ajka bedagadt, ezért tompán ejtette a szavakat.

– Örülök, hogy minden rendben. – Kinga kihúzta a kezét Tímea ujjai közül, és az ágyhoz lépett. – Nagyon aggódtam magáért.

– Ez kedves. Narancsot hozott?

Kinga nem értette a kérdést.

– Nem.

– Akkor nincs nagy baj – kuncogott Danos. – Nem olyan vészes a helyzetem.

A nő is elmosolyodott. Volt az ágy mellett egy fehér, műbőr tetejű kis fémvázas hokedli, azt maga alá húzta, és ráült.

– Kérdezhetek valamit?

– Nyugodtan.

– Mit akartak az emberrablók?

– A kincseket. Elmondtam nekik, hogy mindet beszolgáltattam, de nem hitték el. Azt hitték, hogy párat megtartottam magamnak. Azt mondták, hogy nem

lehetek olyan hülye, hogy mindent odaadtam a múzeumnak. Mondtam nekik, hogy de, olyan hülye vagyok. Mit kezdjek én ezüstserlegekkel otthon? A sört csak nem ihatom abból… – Megint nevetett, de aztán eltorzult az arca. – Ó, bocsánat, a nevetés fáj… A bordáim…

– Hallottam. És azt is, hogy megkínozták.

– Az ilyen emberek nincsenek hozzászokva, hogy az igazat hallják. Talán fel se ismerik. Először megvertek. Mondtam, hogy nézzék meg a telefonom, lefotóztam a kincset, és nem látnak azokon a képeken mást, csak amit leadtam… Elvették a mobilt, megnézték, és akkor két tappancsot raktak a kezemre, és áramot vezettek belém… Jaj, nem kívánom azt az érzést senkinek…

– Sajnálom!

– Hát még én… A végén csak hinni kezdtek nekem. Akkor bekötötték a szemem és a szám, és ott hagytak a lakókocsiban a semmi közepén. Ha nem jönnek Csillik Laciék… – Elhallgatott. Nem mondta ki, mi történt volna. Csak pár másodperc múlva szólalt meg megint. – Timi mondta, hogy maga meg az a Bálint nevű fiú volt, akik segítettek. Ha nincsenek, előbb érkezik meg Gabriel arkangyal a trombitával, mint a rendőrök.

– Jól van, apa, kezdesz megint butaságokat beszélni – lépett közelebb Danos lánya. – Pihenned kellene! Aludni egy kicsit.

– Nem is zavarok tovább – állt fel Kinga. – Tényleg csak azért jöttem, hogy megnézzem, hogy van.

– Jövő hét elején már otthon leszek – ígérte a férfi. – Ugorjon be! Vendégem egy pálinkára… És köszönöm, hogy Lángossal is foglalkozott. Áron mindent elmesélt.

– Lángos is jól van?

– Kicsit úgy, mint a gazdája. De kiheverjük. A fiú vigyáz rá. Megbeszéltem vele, hogy ha hazamehetek, majd visszahozza. Lángos miatt is köszönjön be!

– Rendben, úgy lesz – ígérte meg Kinga. – Addig is gyógyuljon! – Tímea felé fordult. – Örülök, hogy jó vége lett. Az apád jó ember és becsületes. Több ilyen ember kellene…

Tímea megint a nyakába borult, és megint megölelgette. Második alkalommal Kinga már nem lepődött meg, és nem lett feszült. Visszaölelte a lányt.

– Ha a testedre varratnál bármit… Bármit… szitakötőtől a sárkányig, csak szólj! Ingyen megcsinálom neked – mondta nevetve Danos lánya, és könnyek csillogtak a szemében.

– Nem valószínű – mosolygott vissza rá Kinga –, de észben tartom.

Intett még a férfinak, és kiment a kórteremből. Felszabadultnak érezte magát. Tényleg minden rendben volt…

…míg meg nem pillantotta a folyosón a szemközti falnak támaszkodó, vigyorgó Áront. Mély levegőt vett.

– Hallom, jó gazdája vagy Lángosnak.

– Jó kutya. Okos és hálás – bólintott a fiú. – De a gazdája mellett a helye.

Automatikusan csatlakozott Kingához.

– Mivel vagy? – kérdezte a nő.

– Motorral. Indulok haza. Még sötétedés előtt otthon leszek.

– Helyes.

– És maga?

– Én is. Rám fér egy kis pihenés.

– Hát az rám is.

Ebben megegyeztek.

A kórház bejárata előtt Áron még nekiszegezte Kingának a következő kérdést:

– Visszajön még Alsómocsoládra?

– Valószínűleg igen.

– Mikor?

– Talán már holnap.

– Rendben. Tudni fogom.

– Biztos voltam benne.

A fiú vigyorogva intett búcsút a nőnek, aztán fütyörészve elindult az utcán a motorja felé. Simán leparkolta a járművet két rosszul beállt autó közé. Mennyivel könnyebb dolga volt, mint neki a Suzukival! Pedig az se nagy kocsi.

Kinga is visszaindult a kocsijához, s közben megtervezte az estét. Hazamegy, készít valami gyors és könnyű vacsorát a hűtőben és a mélyhűtőben található maradékokból. Talán cukkinis rántottát. Elég lesz hozzá egy-két Abonett-szelet. Aztán elolvas még pár anyagot a pannóniai Mithras-kultuszról, keres valami könnyed sorozatot a streamen, lehetőleg olyat, amit látott már, és belealszik.

Nem rajta múlt, hogy mindebből nem lett semmi.

Amikor ugyanis a Suzukijához ért, döbbenten fedezte fel, hogy valaki egy kővel betörte a vezetőülés melletti ablakot, és kirabolta a kocsit. Mindent elvitt, amit ért: a fémdetektort, a jegyzeteit és a notebookját is.

Újra kellett terveznie az estéjét.

De nem is ez volt a rossz, hanem az érzés: ő is célpont lett.

Tizennegyedik fejezet

A Sztankovánszky-kápolna

Kinga az apja garázsába tette le a feltört Suzukit. Másnap reggel oda is ment vissza érte.

– Elviszem szerelőhöz, és elintézem a biztosítást – mondta Arató Ferenc. Ahányszor ránézett a betört ablakra, megcsóválta a fejét. – De a rendőrségi feljelentést neked kell megtenned.

– Semmi haszna nem lesz.

– Ne döntsd el már előre!

– Apa! Ez nem volt véletlen. A tolvajok tuti kesztyűben dolgoztak, és előre elterveztek mindent. A notebook és a fémkereső az ülések alatt-mögött voltak. Nem láthatták őket. Tudták, mire mennek.

– Ma már vannak olyan eszközök, amik kimutatják az elektronikus vackokat a kocsikban. A tolvajok, kislányom, manapság jól felszerelkeznek! Ez a huszonegyedik század!

– Tudom, apu!

– Drága volt az a notebook?

– Eléggé.

Kinga édesanyja tíz évvel ezelőtt halt meg, azóta ketten alkották a családot. Arató Ferenc egy négyszobás, tetőtér-beépítéses családi házban lakott Pécs szélén, és hiába volt nagy a ház, a férfi nem akarta eladni, bár Kinga számtalanszor mondta neki, hogy az lenne a logikus, ha egy kisebbe költözne. Kevesebb gond, kevesebb takarítás, kevesebb rezsi.

Most a garázsban álltak, ott vitatkoztak.

– Egy olyan régészeti feltáráson dolgozom, ahol a megtalált leletegyüttes értéke félmillió euró – mondta Kinga. – És már elrabolták a megtalálót. Mondom, hogy nem volt véletlen. Elvitték a papírjaimat is. És minek kellene egy dosszié, tele fénymásolt iratokkal, egy egyszerű tolvajnak?

Ahogy meglátta az apja arcát, rögtön meg is bánta, hogy elmondta.

– Veszélyben vagy?

– Nem valószínű.

– Nem valószínű???

– Nem. Nem vagyok veszélyben.

– Szóval kifigyeltek és követtek – összegezte összevont szemmel a férfi. – Azt is tudhatják, merre laksz. Vigyázz magadra, kislányom!

– Ígérem! Elintézed akkor a kocsit?

– Igen.

– És elvihetem a tiédet?

– Vidd!

Egy tizenhat éves, kék Daewoo Lacetti volt, Arató Ferenc második szemefénye, amit úgy szeretett. Odaadta Kingának a kulcsokat, de a tekintetén látszott, hogy ez bizony komoly bizalmi kérdés.

– Visszahozom, apa. Egyben és épségben. A Suzukit még csak meg se karcoltam, soha. Tudod.

– Ismerlek! Mondom: magadra vigyázz elsősorban, utána a kocsira!

Kinga akkor már döntött: Alsómocsoládra megy beszélni Pennás Attilával.

Kicsit szoknia kellett a Daewoot, és nem taposta annyira a gázt, mint a Suzukiban, de így is közel azonos idő alatt ért le Alsómocsoládra. A falutábla elhagyása után jobbról feltűnt a Sztankovánszky-kastély. Egy hirtelen ötlettől vezérelve Kinga a kapunál lehúzódott az út szélére. Megállt, és kiszállt szemrevételezni az épületet.

Nem sokat látott, legalábbis nem sokkal többet, mint alkalmanként a kocsiból, amikor elhajtott erre. A dupla szárnyú vaskapun óriási lakat lógott, mögötte az utat gaz borította. Hátul az oszlopos-verandás, fehér épület karbantartottnak tűnt, de elhagyatottnak. Így nem jut semmire. Egyrészt mert nincs, akit megkérdezhetne a három évszázados múltról, másrészt ez a kastély – ahogy a levéltárosnő is mondta – csak a huszadik század elején épült, tehát több mint százhatvan évvel Sztankovánszky András halála után.

Előző este mindent előásott Sztankovánszkyról, amit csak lehetett. Nem akarta Csörsz Anitát felhívni újabb anyagokért, és reménykedett benne, hogy egyes adatbázisok, amire vagy ő, vagy a múzeum előfizetett, tartalmaznak használható adatokat, információkat. Megismerte a családot, a birtokszerzési stratégiájukat, elképzeléseiket, precizitásukat, alaposságukat és életük egészét. Éppen csak azt nem, mi olyat tett Sztankovánszky András, amellyel titokzatos módon utat mutat egy elrejtett feljegyzéshez.

Kinga visszaült a kormány mögé, és begurult a Kossuth Lajos utcára. Ott Pennás háza előtt parkolt le, becsengetett, és reménykedett, hogy a több műszakban dolgozó férfi otthon van.

A sokadik csengetésre elő is került: karikás szemekkel, nyúzott fejjel. Látszott, hogy az ágyból mászott elő. Kisnadrág és egy gyorsan felkapott, kinyúlt fehér póló volt rajta.

– Ne haragudjon, hogy zavarok – mentegetőzött Kinga az utcán ácsorogva. – De szükségem lenne a segítségére.

– Most?

– Ha van rá mód…

Pennás beengedte, majd kicsit majomszerű, lassú mozgással, hajlott háttal bekísérte a házba. Ott hatalmas rendetlenség uralkodott: levetett ruhák mindenfelé, a dohányzóasztalon egy műanyag tányér némi mustármaradékkal, egy mélytányér csipszmorzsákkal, oldalt egy műanyag ételhordó és három felnyitott sörösdoboz – feltehetően üresek. Műanyag zacskók, pár számlalevél, egy köteg napilap, a *Rubicon* utolsó előtti száma és a múlt heti tévéújság. Na meg egy levél fejfájás-csillapító, erősen megfogyatkozott darabszámmal.

A férfi az egyik fotelről átdobálta a ruhákat a pamlagon púposodó ruhahalom tetejére.

– Ne foglalkozzon a kuplerájjal! Az elmúlt két-három napban nem volt időm takarítani.

Kinga egy hetet saccolt.

– Lényegében célzottan keresem – felelte, miközben lehuppant a fotelbe.

Pennás a díványra ereszkedett le a ruhák mellé, majd rögtön felállt, és kiment a konyhába.

– Mondja csak! – kiabált vissza onnan. Szódásszifon hangja hallatszott, és a férfi egy pohár gyöngyöző szódavízzel tért vissza. – Hogy érti, hogy célzottan?

– Konkrétan arra vagyok kíváncsi, hogy talált-e valami különöset vagy érdekeset Alsómocsolád környékén Sztankovánszky András korából, a tizennyolcadik század első feléből?

A férfi nagy kortyokkal ivott.

– Biztosan van a leleteim között abból a korból származó, mit keres pontosan? – felelte utána.

– Arra gondolok, hogy Sztankovánszky hagyott-e maga után valami maradandót. Hogy jelezze, ez az ő birtoka volt, vagy hogy itt élt a családja.

– Valami jelet, mint a római kő?

– Akár. Egy táblát szöveggel vagy rajzzal. Esetleg rábukkant ilyesfélére?

Pennás az üres poharat szorítva hátradőlt a díványon. Erősen koncentrált.

– Azt mondtam már, hogy Mocsolád környéke tele van mindenféle régészeti lelettel, ugye?

– Igen.

– Hmmm… – Látszott, hogy van valami, csak nehezen fogalmazza meg. – Én nem… Szóval nem vagyok biztos benne, de a szalatnaki halastó gátjának építésekor mintha találtak volna valamit.

– Mi az a valami? – vesztette el egy pillanatra a türelmét Kinga. – Dinoszauruszcsontváz?

– Hogy jönnek ide a dinoszauruszok? – zavarodott meg Pennás a szarkazmustól.

Kinga abban a pillanatban megbánta a kérdést. Okosabb lett volna, ha türelmesen hallgat.

– Sehogy. Bocsánat. Csak vicceltem.

– Aha. Nem, nem dinoszauruszcsontvázat. Egy templomromot. Illetve inkább kápolnát, amit talán a török kor után emeltek. Fogadalmi kápolnát, ha van ilyen… Persze szétkapták, mert kellett a gáthoz az anyag.

– Szétkapták?

– Szét. Markológépekkel, ahogy kell. A földdel együtt beépítették a tó gátjába.

– Nem volt régészeti feltárás?

Pennás felnevetett.

– Akkor?

– Ez mikor történt?

– Ezerkilencszázhatvanegyben. Én akkor még bőven nem éltem, de az öregek meséltek róla. Ugye beszélgettem velük a falu múltjáról, hogy mit és hol érdemes keresni.

– Emlékszik, ki mesélte?

– Persze. Még fényképeket is mutatott. Az öreg Bodó Pista bácsi.

Kinga torka elszorult, mielőtt feltette volna a legfontosabb kérdést.

– Él-e még Bodó Pista bácsi?

– Naná. Nyolcvan is elmúlt már, de teszi a szépet az Őszi Fényben lakó fiatal hetvenes asszonyoknak. Él és egészséges.

Nem nagy település Alsómocsolád, az Őszi Fény alig pár perc járásra volt Pennás Attila otthonától. Pennás nem akart kimozdulni, így Kinga egyedül sétált át az idősek otthonába. Illetve egyedül sétált volna, ha a templomkertből eléje nem perdül Áron.

– Már megint te? – szaladt ki Kinga száján.

A fiú nem sértődött meg.

– Én! Mindig.

– Nincs semmi dolgod?

– Nincs.

– Honnan tudtad, hogy itt vagyok?

– Van saját riadóláncom – vigyorgott Áron. – Mindenről tudok, ami a faluban zajlik.

– Nagy a szád!

– De ha egyszer igaz! Most mi után nyomozunk?

– Honnan veszed, hogy nyomozok?

– Atyustól jött ki, nyilván keres valamit.

Kinga magában elismerte, hogy éles eszű a kölyök.

– Az idősek otthonába megyek – közölte. – De szeretném, ha oda nem jönnél be velem.

– Értem, megvárom kint.

– Eltántoríthatlak ettől az elhatározásodtól?

– Van fegyvere?

– Nincs.

– Akkor nem. – Olyan barátságos vigyorral közölte ezt, hogy Kinga majdnem felnevetett. Egészen megenyhült. Tulajdonképpen a nap első pozitívuma volt az Áronnal folytatott adok-kapok. – Miért nem a saját kocsijával jött? – érdeklődött a srác.

– Lerobbant.

A fiú bólintott.

– Megesik.

Időközben elértek az Őszi Fényig. Tetőtér-beépítéses, családias épület volt, kerítés és kapu nélkül, napkollektorokkal a tetején. Kinga egyszer már járt bent, igaz, csak az ebédlőrészben. Áron lemaradt, a nő pedig belépett az épületbe. Meglepve látta, hogy nincs portaszolgálat, ezért leszólította az első szembejövőt, egy idős férfit, hogy megkérdezze, hol találja az intézményvezetőt. Nem ismerte a rendet, ezért arra gondolt, először bejelentkezik. Nem akart zűrzavart.

Meglepetésére teljesen természetesnek vették az érdeklődését.

– Bodó Pista bácsi? – kérdezte az idősek otthonát vezető hölgy, aki Pitzné Keller Anita néven mutatkozott be. – Jöjjön, oda vezetem a szobájához!

Bodó Pista bácsi Kinga meglepetésére éppen egy városépítő játékot játszott a számítógépén. Kicsit nehezen hagyta ott a programot, de amikor megtudta, miről van szó, kivett a szekrényéből egy fekete dossziét, azt a hóna alá csapta, és kiballagott Kingával a kertbe.

A filagóriában ültek le. Hűs, jóleső árnyék borult rájuk, és virágillat szállt a levegőben. Kinga zavarban volt, de az öreg gyorsan átsegítette rajta.

– Szóval arra az ezerkilencszázhatvanegyes gátépítésre kíváncsi. Szerencséje van, mert az unokaöcsém akkortájt azt gondolta, hogy majd fotós lesz, és kijött az építési területre fotózni. Emlékszem rá, de vannak fényképeim is, bár némelyik kicsit életlen. A kölyökből aztán nem lett fotós… – Maga elé húzta a dossziét, és fellapozta. Képek százai voltak belecsúsztatva a műanyag tasakokba. – Ez nem ám az összes fénykép – nézett fel az öreg huncut mosollyal. – Csak a hatvanas évek.

Megállt egy lapnál, és belenyúlt. Először egy kivágott újságcikket emelt ki.

– Ez a gátépítésről szól, már isten se tudja, hol jelent meg, buta voltam, levágtam az újság tetejét. Látja azt a szörnyen rossz minőségű képet? A domboldalon állok, lapáttal a kezemben. Nem nagyon látszik az arcom, de az vagyok én. Micsoda izmaim voltak!

Kinga udvariasságból alaposan szemügyre vette a képet. Bodó István valóban fess és izmos fiatalember volt hajdanán, a szocializmus építőinek derékhadát alkotta. A képen éppen a szalatnaki halastó gátján dolgozott sokadmagával. Szokásos szemcsés, fekete-fehér sajtófotó volt, megsárgult, zörgő újságpapíron. Kingának az volt az érzése, ha meglebbenti, molekuláira hullik szét.

Óvatosan adta vissza az újságkivágást Bodónak, aki addigra előhalászta az unokaöccse fotóit, és nosztalgikus mosollyal az arcán nézegette őket.

– Ő maga hívta elő a képeket. Jó srác volt, infarktus vitte el tizenkettőben, amikor kifogott egy húszkilós pontyot, de elszakadt a damilja. – Átadta a képeket. – Eh! Fotósnak tényleg rossz volt, isten nyugosztalja!

Kingának kicsit remegett a keze. Arra gondolt, ha itt nem talál semmit, fel kellene adnia. Egy mese nyomán eredt egy igazolatlan elmélet nyomába. Kisebb az esélye annak, hogy rábukkan egy nyomra, mint hogy a homeopátia meggyógyítja az agyrákot.

Vagy, hogy idegen lények építették a piramisokat.

Fogalma sem volt, ez honnan jutott az eszébe. Talán a hatalmas, korabeli markológépről, ami az első képet teljes egészében elfoglalta.

– Maga nem emlékszik valami templomra vagy szentélyre? – kérdezte az öreget a fekete-fehér képek fölül.

– De, emlékszem. Mondták nekünk, hogy ott van, valami Camillo bejelentette pár évvel korábban. Vicces neve volt, azért jegyeztem meg… Meg tudja, fura módon a régi dolgok előbb eszembe jutnak, mint hogy hova tettem a zoknimat előző este. Az öregség már csak ilyen.

– A zoknijaimat én sem mindig találom meg. – Kinga próbálta e kegyes hazugsággal oldani az öreg hirtelen jött keserűségét.

– Na, a zoknik tényleg ilyenek – vidámodott meg Bodó. – De a lényeg: készültünk rá, hogy van ott valami, ám az építésvezető azt mondta, ne törődjünk vele. A gát fontosabb. A halastó majd munkát ad, és mindenki jól jár vele. A régi romok a burzsoá múlt emlékei. Ekkora marhaságot!

Kinga tovább lapozott. A második képen a fiatal, félmeztelen Bodó István feszített. Megvillantotta a kamerának az izmait.

– Kutya meleg volt azon a nyáron – jegyezte meg a férfi a képet látva. – Bár állítják, hogy egyre melegebb lesz, én már nem vetkőzök neki. Akkor volt értelme, ma ki bámulna meg egy öregembert?

A harmadik képen egy kutyát kergető, elmosódott figura látszódott. Kinga lapozott…

…és ott volt a gödör. A gödör felett pedig a markológép. Jól láthatóan egy falmaradvány húzódott alatta, amit éppen szétbontott a kanalával.

– Ez történt – bökött a fotóra Bodó. – Mindent felszedtek. Nem törődtek semmivel. Ma biztos kiásnák, és a kövek a múzeumba kerülnének.

Kinga erre inkább nem mondott semmit.

Az ötödik fotó láttán a régésznő szíve dobogni kezdett. Csoportkép volt a gödör szélén. Öt férfi állt ott, Bodó István a szélen, és előttük egy kőtábla felirattal. Úgy tartották, mint oroszlánvadászok az elejtett nagyvadat.

– Ó, erről már meg is feledkeztem – mélázott el az öreg. – Tényleg, volt ott valami felirat is.

– Mi ez?

– Egy márványtábla – mondta ki a férfi a nyilvánvalót. – Bár lehet, hogy nem márvány volt. Lefotóztuk, aztán a markológép összetörte, és beleépítettük a gátba azt is.

Kinga erőltette a szemét, de csak pár szót tudott kivenni. *Kereszt… fiát…* és talán egy *harang*. Alul pedig egy fura háromszögben másfajta véset, ami erősen lekopott. Mint egy ábra. A kezében tartja a megoldást, és nem képes elolvasni?

– Fordítsa meg a képet, azt hiszem, ráírtam a hátuljára a szöveget!

Kinga olyan gyorsan fordította meg a fotót, ahogy a bűvészek eltüntetik a kártyalapokat. És ott volt a szöveg, gyöngybetűkkel, régi tintával elegánsan kanyarintva az 1961-es évszám alatt:

Kereszt alatt tartja Geycha fiát s Geychát
Forrást talál ott hol elhalt a harang

Amikor kilépett az Őszi Fényből, Kinga meglepve látta, hogy üres az utca. Áron eltűnt. A nő kicsit forgolódott, aztán elindult vissza Pennás Attilához. Fogalma sem volt arról, mit jelenthet Sztankovánszky András két sora, de reménykedett benne, hogy a Hegyhátat és annak történelmét jól ismerő Pennás majd segít a megfejtésében.

A vegyesbolt és a Vendégház között az utcán aztán összefutott Áronnal. A fiú szemből érkezett, és határozott léptekkel egyenesen hozzá sietett.

– Baj van – felelte lakonikusan és komoran.

– Miféle baj? – kérdezte gyanakodva Kinga.

– Meglátogattam Atyust. Gondoltam, megkérdem, mit akart tőle.

– Kémkedsz utánam?

– Nem, csak segíteni akarok. De figyeljen, nem ez a lényeg! – A fiú idegesnek látszott, ezért Kinga hallgatott és figyelt. – Miközben beszélgettünk, Atyusnak megszólalt a mobilja. Felvette, és akárki is hívta, nem beszélt vele sokat, csak pár szót. Inkább a másik beszélt. Aztán Atyus kidobott. Rettenetesen ijedtnek tűnt, és azt mondta, nem mond többet, maga meg kerülje el, ne keresse.

– Megfenyegették?

– Én arra tippelek.

– Kicsoda?

– Nem tudom, és nem hiszem, hogy el fogja mondani.

– Mi történik itt? – nézett körbe Kinga.

– Ha engem kérdez, valakik még kincset szimatolnak a környéken, és elég gátlástalanok ahhoz, hogy embereket megfenyegessenek és elraboljanak. Talán még ölni is képesek lennének, mint a Seuso-kincseknél.

– Költői kérdés volt, Áron. Nem kell rá válaszolni. És Danos úr nem a Seuso-kincsek párját találta meg! Miért jön mindenki ezzel?!

– De azt ismerje el, hogy nem kicsi a lelet.

Kinga ezt el kellett hogy ismerje. Mint ahogy azt is – de szigorúan csak magában –, hogy ha az emberrablók törték fel a kocsiját és vitték el a laptopját, akkor bizony mindenről tudnak már: attól a sejtésétől kezdve, hogy a leletegyüttes csupán a fele egy nagyobb kincsnek, egészen Mithras-szentélyig bezárólag. Persze lehet, hogy a kincs másik fele nem e földben van eltemetve, hanem valahol másutt…

– Elismerem – mondta a nő. – De ez semmin nem változtat. Ismersz valakit, aki tud segíteni nekem egy kétsoros versike megfejtésében? Egy helyi kellene.

A fiú szeme felcsillant.

– Mit talált?

Kinga előhalászta a tárcájából a képet, amit Bodó Pista bácsi nagylelkűen nekiadott. Áron olyan hosszan vizsgálta, hogy az utca közepén állva az már-már kényelmetlenné kezdett válni: a boltból és a kocsmából kilépők mindegyike különös tekintettel mérte végig őket.

Elhaladt mellettük egy tizenegy-két évesekből álló húszfős gyerekcsapat is két kísérőtanárral. Ők a fitneszpark és az állatsimogató felé vették az irányt.

– Nem bírom kiolvasni – vallotta be végül a fiú.

Kinga kivette a kezéből a képet és megfordítva, a hátlapjával adta vissza.

– Kereszt alatt tartja Geycha fiát s Geychát, forrást talál ott, hol elhalt a harang. Aha. Mi ez?

– Ezt szeretném én is tudni – vette vissza Kinga a képet. Óvatosan belerejtette a tárcájába, amit aztán zsebre vágott. – Nyilván jelent valamit, amit az itt élőknek ismerniük kellene.

– Geychát? Hát egyetlen Geycha vagy Gejcsa nevű ember sem él itt, de még csak nem is hallottam soha, hogy élt volna. Ezerkilencszázhatvanegyben sem.

– Ha élt, akkor az ezerhétszázas évek elején kellett élnie.

– Őriznek ilyen régre visszamenőleg anyakönyvi kivonatokat? – kérdezte a fiú.

– Feltehetően igen. – Kinga automatikusan a templomra pillantott. – Talán igen.

Arra gondolt, lehet, hogy most is figyelik. Igaza van az apjának: követik, tudják, mit tesz. Tegnap az autója feltörése, ma pedig Pennás Attila megfenyegetése is erről árulkodik. Most már a notebookja birtokában azt is tudhatják, milyen elmélet igazolása után kutat. Ez a kis kép viszont előnyt biztosít neki a gonosztevőkkel szemben. Hibázott, amikor elővette itt a falu és az utca közepén, lényegében minden erre járó szeme láttára.

– Gyorsan rá kellene jönnöm, mit jelent ez – dünnyögte az orra alatt.

– Itt van az alsómocsoládi látó ember – felelte Áron elnézve a Rákóczi utca felé a távolba. – Kérdezze meg őt!

Kinga megfordult, és Törlei Bálintot látta közeledni lefelé az úton egy fiatal pár társaságában. Az apa nyakában egy szőke kislány ült, és nézegetett körbe a magasból. Bálint is észrevette Kingáékat, ezért elköszönt, és feléjük indult.

– Sejtettem, hogy ide fog jönni – morgott tovább Áron. – Le se lehet vakarni magáról.

– Befejeznéd?

– Én el se kezdtem.

Ahogy Bálint közeledett, az arcán egyre szélesebb lett a mosoly.

– Szép napunk van! – köszönt vidáman, amikor pár lépés távolságba ért. – Legalábbis most még szebb lett.

Áron megforgatta a szemét, és feltűnően nagyot sóhajtott. Kinga összevont szemöldökkel nézett rá, de a srác úgy tett, mint akit rettenetesen leköt a templom látványa.

– És mi hozott vissza Alsómocsoládra? – kérdezte a férfi. Vagy nem vett észre semmit a közjátékból, vagy úgy tett, *mintha* nem venné észre.

– Természetesen a munkám – felelte Kinga.

– Természetesen. Újabb árkok Danos földjén?

– Nem. Valami más. – Kinga egy pillanatig habozni látszott, aztán megint elővette a pénztárcáját, és abból a képet. Odanyújtotta a férfinak. – Mondtad, hogy csak nemrégiben költöztél Alsómocsoládra, és nyilván nem sok mindenkit ismersz… De… Szóval Danos Gábor megtalálásában jól jött a képességed. Nem lehetne itt is kamatoztatni? Működik fényképeken keresztül?

Áron meglepetten nézett a nőre.

– Én az előbb csak vicceltem.

– De én nem – jelentette ki határozottan Kinga, és Törlei Bálint felé fordult. – Sztankovánszky András egy fogadalmi kápolnában rakatta ki ezt a feliratot… Lehetne, hogy tegyél egy próbát Sztankovánszky… öööm… motivációiról? Bármiről…

– Hát, ilyet még nem próbáltam… – mérte fel a férfi a képet. – Akár még működhet is. Végül is ez is egyfajta kapcsolat. Egy nyugodt, csendes hely kellene. Ha gondolod, menjünk el a jurtámba…

Áron úgy érezte, gyorsan közbe kell lépnie, mielőtt Törlei Bálint jurtára viszi a régésznőt.

– Itt van a vendégház – intett a pár lépésnyire álló, barackszínű épület felé a fiú. A sima homlokzatú, modern vendégház a konferenciaközponttal együtt uralta az utca vegyesbolttal szemközti oldalát. Előtte állt az Életfa, az út felé néző részén hatalmas kültéri kivetítő informálta a faluba érkezőket az időjárásról és egyéb közérdekű dolgokról. – Megkérdezzük Klári nénit, leülhetünk-e az előtér foteljeibe. Az csendes, kényelmes hely lesz.

Kinga Bálintra pillantott.

– Ez megfelel?

– Megfelel – mondta a férfi. – Menjünk! Tegyünk egy próbát!

A vendégházba bejutáshoz meg kellett kerülni az épületet, mert a bejárati ajtó az udvar felől nyílt. Belépéskor rögtön egy kis előtérbe jutottak, ahol fehér műbőr fotelek álltak. Jobbról teakonyha nyílt, balról három szoba. A falon egy hatalmas fa dombormű, Alsómocsolád látképével és kócsagokkal a halastó partján. Szemben volt az intézményvezető irodája.

Klári néni, ahogy Áron nevezte, egy kedves, ősz hajú, mosolygós hölgy volt, akivel Kinga még nem találkozott. Amikor meglátta az érkezőket, felállt az őt szinte teljesen eltakaró pult mögül, és eléjük sietett. Miután túlestek a bemutatkozáson, Bálint vette át a szót, és elmondta, hogy pár percnyi csendet és nyugalmat keresnek egy különös kísérlethez.

Hős Klára nem értette pontosan.

– Mire is készülnek? – kérdezett vissza.

– Spiritiszta szeánszra – felelte komolyan Áron.

– Ez így, ebben a formában nem fedi a valóságot – szólt közbe Bálint. – Egyfajta voyeuri képességgel rendelkezem, de nem szoktam híresztelni. Megérzek dolgokat.

Hős Klára Kingára nézett.

– Én már láttam működés közben – mentegetőzött Kinga. Úgy vélte, meg kell magyaráznia, miért hisz a hihetetlenben. – Danos urat is Bálint látomása alapján találták meg.

– Arról hallottam.

– Valami hasonlót szeretnénk megpróbálni.

– Eltűnt még valaki? – kérdezte megdöbbenve Hős Klára.

– Nem, nem. Ez régi ügy… háromszáz éves.

– És csend kell hozzá?

– Igen.

– Hát, szerencséjük van – bólintott Hős Klára. – Mert amúgy nyáron mindig tele a vendégház és az ifjúsági szálló. Sok gyerekcsoport szállt meg most is, de már kirajzottak a napi programokra. Szóval jó pár óráig csend lesz.

– Akkor leülhetünk ide?

– Természetesen.

Miután az engedélyt megkapták, Hős Klára diplomatikusan visszavonult a szobájába, és becsukta az ajtót. Bálint leült az egyik fotelbe, és elkérte a képet Kingától.

– Milyen érzés? – kérdezte hirtelen a nő. – Kimerítő? Vagy fárasztó?

– Egyszerre fárasztó, és egyszerre ad energiát. Kicsit olyan, mint a futás. Lefutsz tíz kilométert, és úgy érzed, menten összeesel, de az első perc után rádöbbensz, hogy valójában tele vagy energiával. Szóval, mint a futás fejben.

– Futás fejben? – morogta Áron a fal mellett. – Én súlylökő vagyok fejben. Mindjárt eldobom az agyam…

Bálint hallhatta, mert a fiúra vigyorgott.

– Mire vagy kíváncsi? – kérdezte aztán a férfi Kingát. – Miért állíttatta Sztankovánszky András a fogadalmi kápolnát?

– Nem. Azt sejtem, hogy miért állíttatta. A lánya felgyógyult egy súlyos betegségből. A kérdés az, hogy mit akart ezzel a felirattal. Mi játszódott le benne?

– Ilyet, de még csak ehhez hasonlót sem csináltam soha. Általában személyes használati tárgyakkal próbálok meg rácsatlakozni valakire… nem egy fotó alapján. Ez sokszoros áttétel. Fotó egy tábláról, amit egy kőfaragó készített el. Nem tudom, mi fog bejönni, mármint hogy mit fogok látni.

– Nem várok semmit – ingatta a fejét Kinga. – Őszintén szólva nekem már az is sok volt, hogy Danos Gábort megtaláltuk a te instrukcióid alapján.

– Értem. Hát, köszönöm az őszinteséged.

Bálint elhelyezkedett, a két kezét az ölébe ejtette, és úgy fogta meg a képet a két szélén, hogy mind a tíz ujja érintse. Mintha éppen át akarná adni valakinek. Aztán lehunyta a szemét.

Kinga leült a másik fotelbe, és igyekezett mozdulatlan maradni. Áron elvált a faltól, feszülten figyelt. Az épület előterére csend ereszkedett.

Bálint mélyeket lélegzett, látszott, hogy ellazítja a végtagjait. Vártak, míg teljesen megérkezik abba a tudatállapotba, amelyben feltárulnak a múlt titkai. Kinga látta már ezt egyszer, Áronnak azonban minden új volt. A fiún látszott a türelmetlenség.

Ha valami látványosat, különlegeset, lehengerlőt várt, akkor csalódnia kellett. Bálint nem kezdett remegni, nem izzott vörösen a szeme, és nem habzott a szája széle sem. Egyszer csak megszólalt.

– Utakat látok, rengeteg utat…

A hangja rekedtesen csengett, mint akinek kiszáradt a torka a tűző napon a sok gyaloglásban.

– Utak. Visznek mindenfele… Alsómocsoládot látom. Harangoznak. Az emberek templomba mennek, réges-régi ruhában…

Áron közbe akart szólni, de Kinga leintette.

Bálint némaságba burkolózott, vagy két percig nem szólalt meg.

– Új a falu – mondta hirtelen. – Látom a Rákóczi utcát. Látlak téged, Kinga… Kilépsz az Őszi Fény kapuján. Különös szellem kísér… egy régi aura… Nem! – Kinga megrezzent. Nem számított rá, hogy ő is benne lesz a látomásban. – Nem. Egy másik ember aurája. Leszakítottál róla valamit… Mögötted lebeg…

Elég baljóslatúan hangzott.

– De nincs baj… – tette hozzá a férfi. – Eloszlik. Nem szellem, csak egy emlékszál… Ez a fénykép… Ez egy emlék.

Bálint keze és kezében a fénykép megremegett. Akárha hideg rázná a férfit, ami furcsa lett volna ezen a meleg, nyári napon. Eltelt néhány másodperc, és a remegés nem múlt el, sőt erősödni látszott. A kis fekete-fehér kép már úgy járt fel s alá, mintha Bálint legyezni akart volna vele valakit, egyre gyorsabban és egyre görcsösebben.

Kinga Áronra pillantott, nem tudta, mit tegyen. Ha megmozdul, lehet, hogy megzavarja a férfit. De lehet, hogy éppen meg kellene zavarnia… Ki tudja, mi történik vele?

Aztán a kép kihullott az ujjak közül, de nem lefelé esett, hanem előreszállt, mint egy elhajított kártyalap vagy söralátét. Mivel Bálint nem tett hajító mozdulatot, szürreális volt a fotó által leírt ív… Kinga követte a tekintetével egészen a padlóig. Aztán felnézett és megugrott, mert Bálint szeme nyitva volt, és őt fürkészte.

Eltelt két másodperc, és a fátyolosan merev tekintetébe élet költözött.

Kinga megköszörülte a torkát, de még így is vékony volt a hangja, amikor megszólalt:

– Minden rendben van?

– Azt hiszem – bólintott a férfi kissé szögletesen. – Ez most tényleg kimerítő volt.

Áron felvette a fotót a földről.

– Sajnálom – folytatta Törlei Bálint. – Most nem voltam nagy segítség. Tudod, mit láttam?

– Hogy kihozom ezt a fotót az idősek otthonából.

– Azt hiszem, igen.

– És az azt megelőző látomás? A templom?

– Semmi konkrét. Csak harangoztak.

– A harang benne van a feliratban. Nem nagy meglepetés – vetette közbe Áron.

– Tényleg nem az – felelte Bálint, és az ujjait kezdte tornáztatni.

Cipő koppanása hallatszott a lépcsősor felől. Valaki lefelé tartott az emeletről. Mindhárman odafordultak.

– Nahát, kollegina – bukkant fel Tihos Henrik szakállas arca –, maga igazán rendhagyó eszközöket vet be az archeológiában…

Az Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal embere laza testtartásban állt meg előttük, az egyik kezét a zsebében tartva. A hangjába mintha neheztelés keveredett volna.

– Csak hagytam magam rábeszélni – mentegetőzött Kinga, és kikapta Áron kezéből a fényképet. – De ön mit keres itt?

– Itt szálltam meg. Arra gondoltam tegnap este, hogy nem autókázom vissza Budapestre, ha úgyis itt van még dolgom. És volt üres szobájuk.

– Mit hallott?

– Elég sokat. Nem akartam zavarni, ezért megálltam a lépcsőfordulóban fent. – Tihos maga mögé intett a fejével. – Onnan hallgattam végig a műsort.

Bálint felállt. A „műsor" szóra elvörösödött az arca.

– Szerintem én megyek – közölte a nővel. – Átugrom a boltba egy jeges teáért, és leülök valami csendes, árnyas helyen.

– Megbántottam azzal, hogy műsornak neveztem? – kérdezte Tihos.

– Nem. Csak jobb lesz most kicsit egyedül… Kipihenem az előadás okozta stresszt.

Kurtán biccentett Áron felé, majd kisietett a vendégház előteréből. Tihos az órájára nézett.

– Elnézést, találkozóm van a polgármesterrel. Máris késtem pár percet.

Követte Bálintot, Kinga kettesben maradt Áronnal.

– Maga bedől ennek? – kérdezte Áron.

– Az Őszi Fényt végül is megnevezte – vont vállat bizonytalanul Kinga.

– Szerintem meg látta magát kijönni onnan. Ennyi.

– Nem vagy te egy kicsit negatívan elfogult?

Meglepetésére Áron megrántotta a vállát, és azt mondta:

– De. Lehet. És most mit csinálunk?

– Mi ketten? Semmit. Én tudom, mit csinálok. Telefonálni fogok.

– Jó. Maga telefonál, én meg körbejárok pár idősebb alsómocsoládinál, tudnak-e valamit egy Gejcsa nevezetű emberről.

– Nem kell ezzel foglalkoznod.

– Majd megköszöni, ha kiderítettem valamit. – Áron végre elvigyorodott. – Mert az a lényeg, nem?

Kinga kezdett felengedni, bár Tihos megjelenése nem kis feszültséggel töltötte el. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal embere is régész, akinek elsősorban a lelőhelyet és a régészeti örökséget kell szem előtt tartania, de ugyanakkor ő a hatóság is; szóval Kinga, mint múzeumi ásató régész beszámolással tartozik neki. Látó ember alkalmazása pedig nem éppen a

szakmaiság ismérve. Bár… ha jobban belegondol, Flavius Sulpicius Vatto földi maradványait is Karcsi bácsi megérzésére hagyatkozva találta meg.

A nő kezdett összezavarodni. Nem hisz a látomásokban és a megérzésekben, de mégis azok szerint cselekedett az utóbbi időben. Félt, hogy számonkérik rajta a szakmaiságot, de hát ha ezek segítségével érte el az eredményeket…

Újra kellene gondolnia pár dolgot!

– Menjünk! – mondta Áronnak. A zárt irodaajtó felé sandított, és egy pillanatra elgondolkodott, hogy bekopogtat, és megköszöni Hős Klárának a lehetőséget, de aztán inkább a csendes távozás mellett döntött.

Az épület előtt elváltak. A fiú elindult fel a Rákóczi utcán, Kinga pedig az apja kocsija felé. Aztán meggondolta magát, és bement a vegyesboltba. Megszomjazott, és akart venni egy palack ásványvizet. Törlei Bálint már nem volt ott, csupán egy helybeli asszony vásárolt pár apróságot, és Kinga meglepetésére nem készpénzzel, hanem egy színes lapocskával fizetett.

– Elnézést – hajolt előre. – Miféle pénz ez?

– Ez a helyi fizetőeszköz – mutatta fel az eladó. – Rigac. Teljesen hiteles, a Nemzeti Bank is elfogadja. Visszaváltható forintra.

Rigac. Kinga biztos volt benne, hogy hallotta már ezt a szót. Rigac. Hát persze, Levente poénkodott vele, csak akkor nem értette, a restaurátor fiú mire céloz.

Megnézte a pénzt. Különös értéke volt. Hétszázhuszonöt rigacot tartott a kezében.

– Mi ez a szám?

– Ez nemrégen lett kiadva. A település hétszázhuszonöt éves. Különben öt-, tíz-, ötvenrigacos van, egészen ötezerig… szóval teljesen átlagos.

– Hát azt nem mondanám – csúszott ki a régésznő száján. Megfordította a pénzt. A túloldalán egy oklevél fényképe látszott, a felirat szerint *Mocholay első említése* 1294-ben.

Visszaadta a pénztárosnak, majd kifizette az ásványvizét forinttal, és visszatért a napsütéses kék ég alá. Miután ivott, elővette a mobilját, és Csörsz Anita számát tárcsázta. A Daewoo Lacetti felé menet beszélgettek.

– Halihó, szia – szólt bele a levéltáros a telefonba, mintha csak ezeréves barátnők lennének.

– Szia. Arató Kinga vagyok.

– Látom. Jutottál valamire? Mert ha igen, nagyon gyors vagy.

– Még nem sokra, de talán elindulhatok valamin. Van egy nevem, és szeretném tudni, rémlik-e bármilyen Sztankovánszky-féle iratból. Geycha.

– Gejcsa mi?

– Csak ennyi. Geycha vagy Gejcsa.

– Nem rémlik. Valami közelebbit tudsz mondani? Évet, évtizedet vagy foglalkozást?

– Csak annyit, hogy volt egy fia.

Kis csend állt be a beszélgetésben, Anita nyilván az emlékei között kutakodott.

– Hát, ha agyonütnek se emlékszem egy Gejcsára sem. De ez nem jelent semmit. Mondjuk, Alsómocsolád családjait elég jól ismerjük az elmúlt három évszázadra visszamenőleg. Utánanézhetek, ha gondolod. De vannak falutörténeti művek is, talán a polgármesteri hivatalban tudnak adni egy-egy példányt.

– Próbáljuk meg mindkét vonalat! – ajánlotta Kinga. – És sok-sok süteménnyel és kávéval jövök neked.

– Ó, ne akarj felhizlalni! – nevetett Anita. – Elég, ha én dolgozom rajta…

Mire letették a telefont, Kinga odaért a Daewoo Lacettihez. Beült, és úgy döntött, nem megy fel a polgármesteri hivatalba. Nem akart találkozni Tihossal. Inkább bemegy a múzeumba, megnézi, hogy áll Levente a lelet megtisztításával…

Aztán kiderült, hogy nem megy sehová: a Daewoo nem indult el.

Bedöglött.

Tizenötödik fejezet

Hol elhalt a harang

A kocsmában ajánlottak neki egy szerelőt, sőt készségesen ki is hívták a Daewoohoz. Szombathy Mihály mokány kis ember volt, kék kezeslábasban, baseballsapkával a fején. Hümmögött egy sort a kormány mögött, aztán hümmögött még egyet a motortér felett, és közölte, hogy elvontatja a kocsit a műhelyébe, ami nincs messze, és rögtön neki is tud állni átnézni.

Kinga hálás volt.

– Lehet, hogy elkészül még ma? – kérdezte reménykedve.

– Biztosat nem tudok mondani.

– Mi a baja?

– Majd kiderül, ha alaposabban átnézem.

– Lehet, hogy megbütykölték?

A szerelő nagy szemet meresztett rá.

– Mármint hogyan hogy megbütykölték?

– Hát, hogy szándékosan elrontották. – Kinga érezte, hogy ez egy kicsit bénán hangzik. – Szóval kivettek belőle valamit, amitől nem indul.

– Ez nem az a falu, kisasszony – morogta Szombathy, és megigazgatta a fején a baseballsapkát. – Itt az emberek segítenek egymásnak.

– Csak kérdeztem.

– Mennyi idős a kocsi?

– Tizenhat éves.

– Na, akkor azért nem indul el.

Kinga itt feladta.

– Megadom a telefonszámom – mondta. – Kérem, amikor tudja, hogy mi a gond és mennyire javítható, akkor hívjon fel! Mert ha ma nem készül el, akkor hívnom kell valakit, aki hazavisz.

– Hol lakik, hölgyem?

– Pécsett.

– Ja, az csak egy ugrás!

– Kinek?...

Szombathy magával hozta az unokaöccsét is, aki beült a Daewoo kormánya mögé, míg az autószerelő a vontatókocsiba. Kinga tehetetlenül nézte, ahogy elhúzzák Pennás Attila háza elől a kocsiját… az apja kocsiját. Némiképpen lehangoltnak érezte magát. Nem szerette, amikor kicsúsznak a dolgok a keze

közül. Ez pedig a sokadik ilyen eset volt. Fáradt volt már azonban ahhoz, hogy idegeskedjen.

– Kész katasztrófa, nem? – szólalt meg mögötte egy hang, amitől kis híján infarktust kapott.

Hátrafordult.

– Ó, nem akartalak megijeszteni – nevetett Weininger Szilárd. – Ne haragudj!

– Ó, én… – Kinga legyintett, de nem jött a szájára, hogy „nem haragszom”. – Bosszantó ez az egész – tette hozzá.

Szilárd barátságosan mosolygott rá. Laza, nyári pamuting és homokszínű nadrág volt rajta. Bőrszandált viselt, és a fején szalmakalapot. Úgy nézett ki, ahogy az ember elképzel egy kétszáz évvel korábban élt festőművészt a nyár közepén, a nagy melegben.

– Nekem nincs jogsim – mondta a festő. – Boldogan leélem nélküle az életem.

– Egy nagyvárosban még elhiszem – felelte a nő. – Na de falun?

– Ó, imádok biciklizni.

Kinga a fejét ingatta.

– Hát, szerintem én tizenhat évesen bicikliztem utoljára. Akkor lopták el a kedvenc járgányomat.

– Pedig jó móka… Mit csinálsz most?

– Fogalmam sincs.

– Akkor tarts velem!

Kiderült, hogy Szilárd semmi különöset nem tervez: csupán sétálni szeretne Alsómocsolád környékén. Elindultak kifelé a faluból, majd lefordultak jobbra egy földúton a tó felé. Hamarosan gyerekzsivajba futottak bele, a korábban látott csoport szabad programot tartott a játszótéren.

A játszótér után – még bőven idehallatszott a zaj – egy nagy, füves térre jutottak, aminek három oldalát fatáblák alkották. A táblák, amikre koncentrikus köröket rajzoltak, nem kicsit voltak szétforgácsolódva.

– Mi ez a hely? – fordult körbe Kinga.

– Ez egy versenypálya – magyarázta a festő. – Pár évvel ezelőtt itt rendezték meg a Kés- és Fejszehajító Európa-bajnokságot.

– Alsómocsoládon???

– Igen. Miért ne?

– És minek ennyi tábla?

– Több fajta verseny is volt. Nézték a gyorsaságot és a pontosságot is. Persze a távolság függvényében. Mennyi kést állítasz bele a fatáblába adott idő alatt.

Vagy milyen pontosan találod el a közepét baltával húsz lépésről, harmincról, negyvenről.

– Ezt te honnan tudod?

– Két hete én is éppen úgy rácsodálkoztam erre a helyre, mint te most. És bevezettek a… – Szilárd szeme pajkossá szűkült – …a leharcolt céltáblák rejtelmeibe.

– Leharcolt céltáblák? – nevetett rá Kinga.

– Mint egy rossz hollywoodi horrorfilm! Pontosan!

Szilárd elővett egy komolynak tűnő bicskát a zsebéből. Kinga, akit az elmúlt napok eseményei gyanakvóvá tettek, azonnal elkomorodott, és kissé rémülten nézett a férfira.

– Ez miért van nálad?

– A festéshez kell. – Szilárd megforgatta az ujjai között a kinyitott bicskát, amitől az játékszernek tűnt. – Lekaparni a festéket, vagy levágni egy ágat… esetleg a földbe lyukat fúrni a festőállvány lábának. Nem árt, ha nálam van. Megijesztettelek vele?

– Nem – füllentette Kinga. – Csak meglepett.

– Nem különösebben lényeges. – Szilárd olyan barátságosan mosolygott, hogy az mindent rossz érzést feloldott a nőben. – Csupán szerettem volna, ha kipróbáljuk.

– Mit?

– A célba dobást.

A férfi megfordult, majd egy erőteljes mozdulattal elhajította a kését. A kés pörgött a levegőben, követhetetlen gyorsasággal átszelte a távot a tábláig, majd éles csattanással beleállt. Na nem a közepébe, de egészen közel hozzá.

– Húha! – szakadt ki Kingából.

– Próbáld meg!

– Én nem!

– Ugyan már!

Szilárd a táblához sétált, egy erőteljes mozdulattal kirántotta belőle a kést, majd visszatért a nőhöz. A kezébe adta a fegyvert. Meleg, puha ujjai voltak, az érintése simogatott, ahogy a markolatot belecsúsztatta Kinga tenyerébe.

– Csak bátran!

Kinga szembefordult a táblával.

– Érezd a kés súlyát! – instruálta Szilárd. – Súlya van, tehát ereje is lesz. Erőből kell elhajítanod. Minél gyorsabban pörög, annál biztosabban áll bele a táblába.

– Rendben! – Kinga önmagát is meglepte a határozott hozzáállásával. – Még valami?

– Én mindig kicsit vissza szoktam rántani a kezemet eldobás előtt. Úgy jobban felpörög.

– Gyakran csinálsz ilyet?

– Gyerekkoromban sokat feszítőztünk…

Kinga elhajította a kést. Az forgott, repült, majd a nyele koppant a táblán, és lepattant róla.

– Semmi gáz. Eltaláltad a táblát, az már fél győzelem.

Szilárd elment a késért, és visszahozta. Felajánlotta még egyszer a nőnek, de amaz nemet intett a fejével. A fegyver visszakerült a bőrtokba, a bőrtok pedig a mellény alá.

– Mi az a feszítőzés? – kérdezte Kinga.

– Felálltok ketten egymással szemben két lépésre – magyarázta a férfi –, és van egy késetek. A kést bele kell állítani a földbe a másik lába mellett, lehetőleg minél messzebbre. Ha a kés beleáll a földbe, a játékostársadnak az egyik lábával ki kell oda lépnie terpeszben. Ha nem áll bele, maradhat az adott pozíciójában. A végén az győz, aki már nem tud akkorát lépni oldalra, amekkora távot a földbe állított kés kijelöl számára. De javíthatsz is. Ha a kést pontosan a másik két lába közé állítod bele a földbe, akkor összezárhatod te is a lábadat.

– Elég buta játék.

– Tízéves kor alatt nem.

– Na, de ki ad egy tízéves kezébe kést?

Szilárd nevetett.

– Ki az, aki el tudja úgy zárni a konyhakéseket, hogy azt egy tízéves nem szerzi meg?! – A halastó felé intett. – Van ott egy pad. Leülünk?

Elsétáltak a pad felé, amelyet korántsem lehetett hagyományosnak nevezni, ugyanis a háttámlája a közepétől jobbra-balra ellenkező irányba nézett. Ezenfelül a háttámla kialakítása is különleges volt, mert szív alakot formázott, s szintén szív alakú nyílást vágtak bele, mindegyik felébe egyet-egyet.

– Ez milyen pad? – hökkent meg Kinga.

– Elég sok faszobor és fából készült utcabútor van a faluban, ez is egy közülük – jegyezte meg Szilárd. – Nem láttad őket?

– Az igazat megvallva, nem nézegettem a szobrokat. Egyet láttam itt… – Kinga a főút felé mutatott. – Az ránézésre Sissi mellszobrának tűnt.

– És az is. De a faluba bejövet láthatod a helyi betyár, Rigatz Jancsi szobrát, és ha nyitott szemmel jársz, találhatsz még Szent Istvánról, Szent Andrásról, Kopernikuszról is szobrokat… A konferenciaközpontban belül tucatnyi fából

faragott dombormű van, amelyek mindegyike Alsómocsolád történetének egy-egy pillanatát jeleníti meg.

– Egyet láttam most a vendégházban is. Kócsagok vannak rajta.

– Pontosan. Ezek a táblák egy Halavács Béla nevű kárpátaljai faszobrász munkái.

– És mi köze ezeknek a padhoz?

– Nyaranta faszobrászok dolgoznak a faluban. Ezt a padot is ők faragták. Csókváltó padnak hívják. – Szilárd elmosolyodott Kinga hirtelen megszeppent arcán. – Üljünk le máshova!

Találtak aztán egy másik padot, ami teljesen normálisnak volt mondható. Kinga, egyrészt hogy elterelje a csókváltó padról a beszélgetést, másrészt abban a reményben, hogy Szilárd tud neki segíteni, azt kérdezte:

– Te sokat járod a Mocsolád környéki erdőt, és ismerkedsz a hely történelmével is, ugye?

– Eléggé sokat. Szeretek sétálni. Keresem a témákat, színeket…

– …érzéseket – Kinga is elmosolyodott. – Tudom. Lehet egy kérdésem?

– Ki vele!

– Mond neked valamit az, hogy forrást talál ott, hol elhalt a harang?

Szilárd nem válaszolt rögtön. Eltöprengett.

– Mire gondolsz? – kérdezett aztán vissza kis idő múlva. – Honnan kellene ismerősnek lennie? Azért kérdem, mert elsőre nem ugrott be semmi, de ha adsz némi támpontot, hogy merrefelé kutassak az elmém rejtett zugaiban, talán akad valami.

Kinga ekkor felmondta az egész szöveget.

Kereszt alatt tartja Geycha fiát s Geychát

Forrást talál ott hol elhalt a harang

Szilárd hátradőlt a padon. A homloka ráncokba gyűrődött, ahogy megpróbálta értelmezni a szöveget.

– Kereszt, forrás, harang – morogta maga elé. – Egy szertartásra utal. Keresztelésre? És talán a harangszó után megjelent a megkereszteltnek Isten? Istent értheti a forráson? Kitől származik az idézet?

– Az nem lényeges – intett Kinga, és nagyon rosszul érezte magát, hogy kitért a válasz elől. – De inkább egy pontban, egy helyben gondolkozz!

– Valami rémlik, csak… csak nem tudom, honnan. – Szilárd lehunyta a szemét.

Kinga várt, és közben nézelődött. A férfi arcáról elnézett a távolba, ahol a baltahajító-Európa-bajnokság hatalmas céltáblái álltak. Mögöttük fasor, amely lágyan hajladozott a kora délutáni szélben. Gyerekek játszottak a játszótéren.

Egy motor hangos pöfögéssel elhúzott mögöttük a földúton. A nő tekintete visszatért Szilárd arcára. A férfi, mintha csak megérezte volna, egyszerre csak kinyitotta a szemét.

– Nem jut eszembe, de tudom, hogy be fog ugrani. Meddig maradsz ma a faluban?

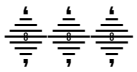

A délután úgy hozta, hogy Kinga nem tudta elkerülni a találkozást Tihos Henrikkel. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal felügyelője felhívta telefonon, és megkérte, hogy fáradjon fel a faluházba egy beszélgetésre. Kingának – bár maga sem értette, miért – a torkába ugrott a gyomra, és olyan ideges lett, hogy Szilárd is felfigyelt rá. A férfi felajánlotta, hogy felkíséri, így együtt vágtak neki a Rákóczi utcának.

Szilárd, talán, hogy elterelje a figyelmét, végig mesélt az úton. Mesélt a katolikus templomról, amit a Perczel család építtetett, aztán a nyári színekről, aztán a Széchenyi utcára kanyarodva az Európa park kapcsán Európé legendájáról, akit Zeusz bika képében látogatott meg és rabolt el az atyja palotájából. Kinga próbált figyelni, és egy-egy percre képes volt elfeledkezni arról a homályos rossz érzésről, ami a telefonhívás után hatalmába kerítette. A faluházat elérve szembefordult a festővel.

– Menj nyugodtan haza… vagyis oda, ahol laksz… vagy akarsz. – Kicsit összeszedetlennek tűnt. – Illetve hát azt akarom mondani, hogy köszönöm a segítségedet.

– Szerintem bemegyek veled. Van némi homályos sejtésem, hogyan tudnék a harangod nyomára bukkanni.

– Hogyan?

– Van Alsómocsoládnak egy helytörténeti adattára. Átlapozom, amíg azzal a Tihossal beszélsz.

– Nem akarom kisajátítani az idődet…

Szilárd a nő keze után nyúlt. Kinga nem húzta el. A férfinak puha érintése volt, és meleg ujjai. Finoman, bátorítóan megszorította Kinga kezét.

– Először is: boldogan adom. Másodszor pedig semmi más dolgom. Harmadjára: pont azt csinálom, amit szeretnék.

Kinga zavartan elmosolyodott. Ezzel együtt úgy érezte, erőt kapott a festőtől, olyan erőt, amire most szüksége lesz.

Az ajtón együtt léptek be, de aztán szétváltak: Kinga jobbra indult el. Néhány lépés volt csupán a polgármester irodája.

Tihos és Dicső együtt fogadták. A polgármester kedves volt, a régész kicsit tartózkodó. Jött a megszokott, „kér kávét vagy vizet?” kérdés, majd leültek a kis tárgyalóasztal mellé, Kinga háttal az ablaknak.

– Kollegina – szólalt meg ekkor Tihos, a munkára terelve a szót –, eddig szó sem volt semmiféle Mithras-szentélyről.

Kinga Dicsőre nézett, aki nyilván beszámolt Tihos Henriknek arról, mi történt az elmúlt napokban.

– A feltárási engedély Danos Gábor földjére szólt, két kutatóárokra. A polgármester úr ugyanakkor elmondta, hogy maga mást is felfedezni vélt a közelben. Nem gondolta, hogy erre is feltárási engedélyt kellene kérnie?

– Nem gondoltam, mert nincs mire megkérni – felelte Kinga szárazon. – Mivel nincs meg a szentély helye.

– Akkor mi ez az egész?

– Ezt nem mondta el a polgármester úr? Csupán egy megérzés.

Tihos előrehajolt az asztal felett.

– Megérzésekre és látókra támaszkodik. Biztos, hogy a régészet az, amit a hivatásaként képzel el?

– Biztos vagyok benne. – Kinga idegessége egy pillanatra elpárolgott, egyszerűen kiszorította a harag. Nagyon nem szerette a korlátolt embereket, és Tihos Henrik annak tűnt. Korlátoltnak és fontoskodónak. Lehetne támogató is, mellé állhatna. – Számtalan felfedezés alapult azon, hogy a régész, vagy éppen az, aki régésznek hitte magát, hitt a megérzésében.

– Meglátásom szerint önt inkább párkapcsolati kérdések vonzzák Alsómocsoládra. De úgy vélem, ezeket a találkozásokat inkább hétvégére kellene szerveznie.

Kingának kellett pár másodperc, mire rájött, mire céloz a másik.

– Egyrészt semmi köze nincs a magánéletemhez, *kolléga,* még ha úgy is lenne, ahogy azt feltételezi! Másrészt, lám, ön is a *megérzéseire* hagyatkozik, miután *látni* vélt valamit. És ha csak azért hívott ide, hogy fontosabbnak tűnjön a helyiek szemében, akkor engedelmével, most távozom. – Kinga felállt. – Ha esetleg lényegi, a feltárást ténylegesen érintő észrevétele lenne, keressen meg munkaidőben a múzeumban!

– Kérem! – szólt közbe Dicső László békítően. – Úgy vélem, ez a beszélgetés kevéssé segíti hatékony munkát… Koncentrálhatnánk a szentélyre? – A polgármester Tihoshoz fordult. – Arató kisasszony sokkal jobban elő tudja adni az elképzelését, mint én.

Kinga a polgármester kérésére a következő fél órában előadta ismét a Mithras-szentélyről szóló teóriáját. Figyelt rá, hogy kerülje a túlzott lelkesedést,

és csak a kezében lévő tényekre hagyatkozott. Beszámolt a Csörsz Anita által előásott szóbeszédekről is, de kihagyta Sztankovánszky András különös hagyatékának történetét.

Tihos Henrik összeszorított ajakkal, kissé ellenségesen hallgatta, aztán levonta a tanulságot: Kinga a semmire vetődik.

– Ennek ellenére én megpróbálom megtalálni a szentélyt – felelte a nő. Ha voltak is kétségei, azokat most mind elsöpörte a felháborodása. Majd ő megmutatja ennek a fajankónak! – Biztos vagyok benne, hogy egyre közelebb vagyok a helyéhez.

Nem mondta, hogy amit művel, inkább nyomozati vagy éppen kincskeresői munka.

– Köszönöm az eddigi támogatását, polgármester úr – fordult Kinga Dicsőhöz. – Nagyon készséges és barátságos mindenki a faluban. Érzem a támogatásukat, és ez nagyon sokat jelent. – Tihos bosszantására hozzátette: – Messzebbre jutnánk a múlt feltárásában mi, régészek, ha a hivatalos szervektől csak feleennyi támogatást kapnánk!

Kimondta. Megkönnyebbülten elmosolyodott. Hirtelen lezártnak érezte a beszélgetést, és nem törődött vele, hogy modortalannak tarthatják, így ezt ki is mondta. Ezek után elköszönt, és kiviharzott az irodából.

Weininger Szilárd a bejárat előtt, felajzva várta. A kezében egy vastag könyvet tartott.

– Megvan! – közölte Kingával boldogan. – Megfejtettem.

Kinga maga mögé pillantott. Egyedül lépett ki a faluházból. Senki nem követte.

– Ne itt! – mondta. – Üljünk le valami csendes helyen!

– Jó – biccentett a festő. – Tudok egyet!

A csendes hely a Kálvária tövében volt: Bandi pincéje.

Apró, egyszerű kis házikó, a domboldal magasán. Kis lépcső vitt fel a teraszra, ahonnan be lehetett látni a tájat: a halastavakat, Alsómocsolád házait, tetőit, templomtornyait. A teraszon hosszúkás asztalok és padok fogadták a vendégeket, a fejek fölött esővető. Betontéglákból emelt támfal tartotta a dombocska felső részét, a téglák réseiből apró kékes virágok dugták ki fejüket, fölöttük szőlősorok húzódtak.

Egy négyfős társaság már volt ott: halk beszélgetésbe merültek a hátsó asztal mellett.

A tulajdonos-névadó Bandi barátságos, kissé visszafogott férfi volt, az ötvenes éveinek végén járhatott. Megkérdezte, mit isznak.

Szilárd egy pohár vörösbort kért. Kinga csak vizet, de végül sikerült rábeszélni egy könnyed fröccsre. A nő a biztonság kedvéért előtte felhívta a szerelőt, tud-e már biztosat mondani a kocsi állapotáról.

– Jó napot kívánok! – köszönt bele Szombathy Mihály a telefonba, és ebből Kinga rögtön megsejtette, hogy nagy a baj. – Az a helyzet, hogy elugrasztottam a fiamat Pécsre egy alkatrészért, most őt várom. De nem lesz drága, ne tessék megijedni!

– Miért nem mondta, hogy a fia Pécsre megy? – mérgesedett fel Kinga. – Elmentem volna vele.

– Ért kiskegyed az autóalkatrészekhez?

– Nem, de hazajuthattam volna, miközben itt hagyom a Daewoot annyi időre, ami a javításához kell.

– Ja! Hát ha csak ezért nem? Ígérem, telefonálni fogok, amikor végeztem az alkatrész beszerelésével.

A szerelő bontotta a vonalat, Kinga Szilárdra nézett.

– Jöhet a fröccs – jelentette ki határozottan. Talán egy kicsit mérgesen is. – És meséld el, mit találtál, mielőtt megöl a kíváncsiság!

– Szerintem jobban jártál azzal, hogy maradtál – mosolygott hamiskásan a festő. – Ha hazamentél volna, most nem ülnénk itt, és nem járnánk olyan közel egy titokzatos szöveg megfejtéséhez, amilyen közel járunk.

Kinga megenyhült.

– Rendben! Igazad van. De azért remélem, hogy estére kész lesz a kocsi. És most akkor te jössz! Mire világított rá a helytörténeti adattár?

Szilárd kinyitotta a könyvet.

– A könyvben hatvanas évekbeli hangfelvételeket és kilencvenes évekbeli interjúkat adnak közre a vidék anyagi és szellemi kultúrájával kapcsolatosan. Hagyományok, népszokások, hiedelmek, mesék, gyerekjátékok, népdalok, ilyenek… Van közöttük egy ezerkilencszázhatvannégyes gyűjtés, ami segít nekünk. Bódog János volt a közlő fél, és a Pusztatemplom sarkánál lévő kútról beszélt. – A férfi nekiállt felolvasni: – *„Ot van ëty kut, amirü aszt álittyák, hogy az uty keletközött tot, hogy a törökök amikor aszt a régi templomot lërombóták, akkor a zot levő kis harang a toronybu lëesöt vóna, és ott a hejin fórás keletközött. A lëgënda aszt monygya, hogy ot vót ëty kis haranG, ott a kut hejin. Ott ëty fórásviz van, ami most a Halastót táplájja. Ëgybe is van, mert a vizet annyira megëmēték, hogy aszt a kis kutat teljessen be is temette. Ez vót a Szent-kut.”*

– Rendben – bólintott Kinga –, ez megmagyarázza a „forrást talál ott, hol elhalt a harang” sort.

Bandi megérkezett a vörösborral és a fröccsel. Letette eléjük, majd ment a dolgára.

– A Geychára is megvan a magyarázat. – A férfit majd szétvetette az elégedettség. Fülig ért a szája örömében. – De előtte koccintsunk!

– Mire?

– A megfejtésre.

– Rendben.

Kinga koccintott a férfivel. Magát is meglepte vele. Ez a nap eddig leginkább kellemetlen meglepetésekből állt. Most itt egy kellemes. Arra gondolt, miért ne élvezze ki?

De csak egy kortyot ivott, és rögtön letette a poharat.

– Na, mesélj! Ki az a Geycha?

– Kiderítettem, hogy a templomot Szent Adalbertnek szentelték fel.

A festő megvárta, amíg Kinga végiggondolja a dolgot. Hagyta, hadd jöjjön rá magától a megoldásra.

Szent Adalbert cseh származású püspök és vértanú, több mint ezer esztendővel korábban élt. A kilencszázas évek végén Prága püspökeként vette fel a harcot a pogányokkal, többek között a morvákkal és a poroszokkal. Jobban szeretett szegényen élni, mint gazdagon, zarándoklaton részt venni, mint arannyal hímzett, ékköves mitrával a fején áldást osztani. Szerepel Szent István nagyobb legendájában is…

Kinga szeme felcsillant.

– Geycha az Géza! – kiáltott fel a nő, aztán körberebbent a tekintete. A szomszéd asztalnál ülők közül többen is feléjük pillantottak. Halkabban folytatta: – Géza fejedelem, a fia pedig István, akit Adalbert püspök keresztelt meg. Sőt a legenda szerint mindkettejüket ő keresztelte meg.

– Így van.

– Valójában nem, csak a legenda szerint.

– De most a legenda a fontos! Elárulod végre, miről van szó?

Kinga elszégyellte magát. Titkolózott Szilárd előtt, pedig semmi oka nem volt rá. Csak a kocsija kirablása, meg Pennás megfenyegetése… Egyre sokasodnak a rémisztő történések.

– Ez a két sor egy fogadalmi kápolnában volt felírva a falra. Sztankovánszky András hagyta útmutatásul. Ezek szerint egy hajdani templomra mutatott… – Kinga elkomorodott, odalett a felfedezés öröme. – Ami most már víz alatt van. Sosem tudjuk meg, ott milyen felirat volt.

– Ott is volt egy felirat?

– Igen.

– Ezek… ezek valamiféle jelek?

– Jelek, iránymutatások… Nem tudom. Valószínűleg kirajzolnak valamit.

– Elnézést, a pusztatemplomi-réti templomromról beszéltek? – fordult feléjük a szomszéd asztaltól egy nagy bajuszos férfi.

Kinga tétován bólintott.

– Milkovics Jenő – mutatkozott be a másik a nőnek. Szilárddal láthatóan már ismerték egymást. – Elnézést, akaratlanul is hallottalak benneteket. Az a templom már háromszáz éve is csupán egy rom volt.

– Igen, ez a szöveg is azt mondja, hogy a törökök rombolták le – koppintott Szilárd a helytörténeti adattárra.

– Nem értem – gondolkodott el Kinga. – Ha Sztankovánszky András idejében nem létezett, akkor mit kell keresnünk?

– Létezett, csak nem állt. – Milkovics Jenő teljesen megfordult a padon. – A szentély beomlott, de a falak álltak.

– És ezt honnan tudja?

– Van egy rajz a romról, amely a tizennyolcadik század végi állapotokat ábrázolja. Éppen a minap került a kezembe.

– Jenő a szobrásztábor szervezője – jegyezte meg ekkor a festő. – Neki, illetve nekik köszönheti Alsómocsolád a köztéri faszobrokat, utcabútorokat vagy a templomajtó faragványait.

– Béla most is egy olyanon dolgozik, és a Szent Adalbert-templom lerombolásának történetét is rátesszük. Évek óta járunk ide… ez is sorra került.

– És van egy grafika?

– Igen. Ha jól emlékszem, ezerhétszáznyolcvanháromban volt egy püspöki vizsgálat, ami három falat még épen talált. Ekkor készülhetett a rajz is.

– Meg lehetne nézni?

– Utánajárok.

A férfi mobilt vett elő, és telefonálni kezdett.

Kinga kortyolt a borából.

– Reménykedjünk! – mondta utána.

– Mit fognak kirajzolni a legvégén ezek a nyomok? – kérdezte Szilárd.

– Ha minden igaz, egy feljegyzésre mutatnak majd. Levélre, talán naplóra. Nem tudom.

– Ennyire fontos az a napló vagy feljegyzés?

– Ezt még nem tudom – felelte őszintén Kinga. – Lehet, hogy nem is létezik.

– Hát – mosolygott a festő. – Akkor is, jó kis kaland ez!

Milkovics Jenő visszatért melléjük.

– Tíz perc, és itt lesz – mondta elégedetten. – Persze nem az eredeti, csak egy másolat.

– Tíz perc múlva okosabbak leszünk – bólintott Weininger Szilárd, és hozzákoccintotta a vörösboros poharát Kinga asztalon álló fröccséhez. – Reméljük, a kaland folytatódik!

A rajz másolata egy hatalmas mappában, több másolattal együtt került eléjük. Egy fiatal szobrász tette le és fűzte ki a mappa lapjait fogva tartó vékony szalagokat. Milkovics átült melléjük, és érdeklődve figyelte, mit keresnek a rajzokon.

A képek korabeli templomokról készültek. Grafitrajzok, precízen meghúzott vonalakkal. A templomok többnyire romos állapotban voltak: a törökök lerombolták őket, és senkinek nem jutott eszébe helyrehozatni a leomlott falakat, beszakadt szentélyeket. Közel száz évvel a hódítók kiűzése után a természet már elnyelte a hajdan egy-egy falu középpontjában álló utolsó falmaradványokat is. A pusztulás utolsó stádiumában álló épületmaradványok romantikusan lehangoló látványt nyújtottak.

Az alsómocsoládi Szent Adalbert tiszteletére szentelt templom egy volt az ötből, aminek a rajza a mappából előkerült. Ránézésre nem kibányászott terméskövekből, hanem égetett téglából építették. Egészen kicsinek tűnt, a bejárat négyszöge még kirajzolódott, de a falak éppen csak egy-két helyen magasodtak emberderékig. A hátsó, félköríves apszis helyén bokrok tanyáztak, a lezuhant tetőgerendákat eltakarta az aljnövényzet. Csupasz épületcsontváz volt, téglapáncél-töredék, egy erőtlen szent tér a vad természet ölelésében.

– Megkapó – mondta a grafikát nézegetve Szilárd.

Kinga kivette a kezéből. Ő más szemmel vette szemügyre a rajzot. Jelet keresett, szavakat vagy betűtöredékeket. Bizonyosságot, hogy Sztankovánszky hagyott valami nyomot. Még akkor is, ha ez a nyom 1783-ban – András halála után huszonnyolc évvel – már kivehetetlenné töredezett vagy nagyrészt elkopott. Ám a precízen meghúzott vonalak, pöttyök és foltok együttese sehol nem rajzolt ki feliratot, vagy annak akár csak egy kicsinyke részletét.

– Semmi – vonta le a nő a következtetést pár perc után. A festőre nézett. – A kaland itt véget ér.

– Nem sikerült megtudnotok, amire kíváncsiak voltatok? – kérdezte Milkovics.

– Nem – rázta meg a fejét szomorúan Kinga. Amikor azonban a szobrász elkezdte összeszedni a rajzokat, egy pillanatra lefogta a kezét. – De hadd készítsek pár fotót a rajzról!

– Tessék csak!

A nő elővette a mobilját, felállt, és magasról készített pár közeli-távoli fotót a Szent Adalbert-templomról.

– Hátha – mondta.

Ezek után Milkovics Jenő összeszedte a grafikákat, és visszaült az asztaltársaságához. Szilárd köszönetképpen rendelt nekik egy kancsó vöröset Banditól.

– Milyen érdekes dolog a szinkronicitás – jegyezte meg egy hang az asztaluk mellett állva.

Törlei Bálint volt az.

– Leülhetek?

– Persze – intett Kinga. Eközben nem nézett Szilárdra.

– Mi az, amit szinkronicitásnak vélsz? – érdeklődött a festő.

– Mondjuk, hogy templomokról készült grafikákat nézegettek a Kálvária-domb tövében, és ez a kert itt mellettetek tele van kárpáti harangvirággal. – Bálint a támfal réseiből kikandikáló kék virágokra mutatott. – Itt kötöttetek ki száz és száz kis harangocska mellett.

– Vér folyik az ereimben, és vörösbort iszom – kontrázott rá kicsit cinikusan Szilárd. – Ennyi erővel ez is lehetne szinkronicitás.

– Hát, vannak olyanok is, akik a vérnek és a bornak mágikus jelentőséget tulajdonítanak – kacsintott Bálint Kingára. – Nagyon úgy nézel ki, mint aki most vesztette el a lakáskulcsát. Történt valami?

– Semmi különös.

– Láttam, hogy lefotóztad azokat a rajzokat. Ismét egy nyom?

– Egy zsákutca.

Bálint bólintott.

– Aha. Két negatív állítás egymás után. Alig pár napja ismerlek, de nem olyannak tűntél, mint aki csak úgy feladja. Lazíts egy picit, engedd el magad, szívj magadba egy kis energiát! Mindenkinek kell egy kis kikapcsolódás.

– És hogy lazítsak?

– Azt nem nekem kellene megmondani. – Bálint intett Bandinak, és rámutatott a borospoharakra. – De ha mégis engem kérdezel, akkor azt mondanám, hogy dőlj hátra, és merülj el a táj szépségében. Remek társaságod van, akikkel nem csupán a régészetről, pénzleletekről, kincskeresésről lehet beszélgetni, hanem ezernyi másról is.

– Valamikor azért majd haza kell mennem!

– Legyen az a valamikor alkonyat után. Innen tökéletesen megcsodálható a naplemente a dombok és a halastavak felett. Addig azonban ne siess, ne rohanj!

– És úgysem tudhatod, mikor készül el a kocsid – tette hozzá Szilárd.

Úgy tűnt, abban mindkét férfi egyetért, hogy maradnia kellene.

– Rendben – egyezett bele Kinga, és ahogy kimondta, máris megkönnyebbült. Lehet, hogy tényleg működik, ha kicsit elengedi a dolgokat, és lazít?

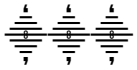

A délután valóban élvezetes volt. Bandi kihozott pár karéj lila hagymás zsíros kenyeret, amit a borok mellé elfogyasztottak. Kinga nem merte bevallani, hogy soha életében nem evett még zsíros kenyeret. Meglepetésére ízlett neki. Vagy mert nem ebédelt, vagy a társaság miatt.

A két férfi szórakoztató és intelligens társaságnak bizonyult. Nem akarták túllicitálni egymást, és ha volt is némi feszültség közöttük, ezekben az órákban teljesen eltűnt. Mellettük Kinga még a kocsijáról is elfeledkezett.

Alkonyat tájékán megtelt a kis terasz. A helyiek barátságosan üdvözölték őket, pár percre melléjük is ültek. Kinga a Kemencés udvari bográcsozáson megismert borzos férfiról, akinek a Csülök nevű francia buldogja a lábuk körül sertepertélt, megtudta, hogy Gödöllőről jött, és vadászik. Egy idősebb asszony, miután megtudta, hogy szereti a salátákat, egy kókusztejes salátareceptet diktált le neki. Bandi is melléjük telepedett egy kis időre. Először is kiderült, hogy a Bandi a vezetékneve. Bandi Istvánnak hívják, valójában a közeli szalámigyárban dolgozik, és nyugdíj előtt áll. Ha nyugdíjba vonul, horgászással üti majd el az időt.

Kinga lassan megismerte a falu életét, ezernyi apróságot, és élvezte, hogy ezek az emberek ilyen nyíltak és őszinték vele. Elfogadták.

A naplemente tényleg gyönyörű volt. Az előtérben Alsómocsolád, ahogy felfut a dombokra, és leszalad a völgyekbe: a megművelt földek és kertek négyzetei, a kisebb-nagyobb házak, rendben tartott porták. A templomtorony hátulról. A dombok között a halastavak rendszere, a vörösbe forduló víztükör, mely lassan elsötétedett, akárcsak az ég. A felhők is színt váltottak: narancssárgától a sötétliláig mindenféle meleg árnyalatban játszottak fodraik. Aztán kigyúltak a házak ablakaiban a fények, az utak mentén a lámpaoszlopok tetején a lámpák.

– Mennem kellene – mondta ekkor Kinga.

– Mi van a kocsiddal? – kérdezte Szilárd.

A nő a telefonja után nyúlt, és elvonult oldalra, a támfal mellé.

Hamarosan kiderült, hogy a Pécsről hozott alkatrész nem működött, és a kocsi továbbra sem hajlandó beindulni. Kinga már-már majdnem újra kétségbeesésbe zuhant, amikor Szilárd átadta neki a mobilját.

– Mit csináljak vele? – kérdezte rosszat sejtve a nő.

– Beszélj a polgármesterrel!

Kinga kinyomta az autószerelőt a saját telefonján, és meglepődve emelte a füléhez Szilárd mobilját.

– Halló?

– Beszéltem Hős Klárával – szólt bele a polgármester teljesen természetes hangon. – És van még egy üres szobája a vendégházban, amit fel tud ajánlani.

Kinga Szilárdra sandított, aki jókedvűen megrántotta a vállát.

– Gondoltam, megérdeklődöm.

– Nem is tudom… – motyogta Kinga a telefonba.

– Ugyan! Ahogy hallottam, gond van a kocsijával. – A polgármester teljesen természetesnek vette, hogy ilyen is előfordul. – Most aludjon itt, holnap pedig szerzünk fuvart Pécsre.

– Köszönöm – mondta Kinga döbbenten.

Ennyi volt elintézni, hogy Alsómocsoládon aludjon.

Amikor visszaadta a mobilt, nem tudta, mit mondjon Szilárdnak. Szúrja le, hogy ebbe a helyzetbe hozta? Vagy mondjon köszönetet?

– Ez semmire nem kötelez – segítette ki a férfi. – Legfeljebb megiszol velünk még egy bort, és egy-két órára a társaságunk leszel.

Kinga végre elmosolyodott. Hogy is mondta Bálint délután? Engedje el a magát?

Ahogy visszatelepedett az asztal mellé, a tekintete megakadt a támfal lila virágain. Kárpáti harangvirág.

Harangvirág.

Harang.

– Harang – mondta ki hangosan, jól érthetően, keményen a szót.

– Micsoda? – kérdezte Törlei Bálint.

– Lehet, hogy a harang a fontos! – Kinga kitette Bodó Pista bácsi fényképét az asztalra, és megfordította.

Kereszt alatt tartja Geycha fiát s Geychát

Forrást talál ott hol elhalt a harang

– A Geycha és a Geycha fia Gézára és István királyra vonatkozik, ez pedig Adalbertre mutat – magyarázta. – Szent Adalbertnek szentelték fel az elpusztult pusztatemplom-réti templomot.

– Igen. Ezt tudjuk.

– De a „forrást talál ott, hol elhal a harang”, az a forrást jelöli meg. A forrást!

Szilárd is és Bálint is úgy néztek rá, mint akik ufót látnak.

– A forrás a lényeg! – kiabálta magáról elfeledkezve Kinga. – Nem a templom, hanem a forrás! Azt kell megtalálnunk!

– A forrást elöntötte a tó.

– Akkor le kell merülnünk a tó mélyére.

– Nem olyan mély az – jegyezte meg fölöttük állva Bandi. – Nem lesz nehéz.

– Holnapra megszervezem! – ajánlotta Bálint. – Látod, milyen jó, hogy itt alszol? Korán reggel nekiláthatunk a kutatásnak.

Most már Kinga is jó ötletnek találta, hogy itt alszik. Minden idegszálával folytatni akarta a kutatást, ha tehette volna, most azonnal lerohan a halastóhoz, és úszva keresi meg a hajdani forrás helyét.

Mint utólag kiderült, különösen nagy szerencséje volt azzal, hogy aznap Alsómocsoládon hajtotta álomra a fejét. Az éjszaka folyamán ugyanis kirámolták a múzeum restaurátorműhelyét: elvitték Flavius Sulpicius Vatto összes összerabolt kincsét.

Tizenhatodik fejezet

Pletna és snorkelling

Kinga a mobilja dallamára ébredt. Hirtelen riadt fel, és az első másodpercekben azt sem tudta, hol van: idegen falak és illatok vették körül, és az ágynemű tapintása sem volt ismerős. Összezavarodott. Néhány másodperc elteltével azonban kitisztult az elméje, és hirtelen visszatértek az emlékei: Alsómocsoládon van a vendégházban egy vendégszobában.

Eszébe jutott az előző este, a gondolatmenet, amivel eljutott a forráshoz. Később előkerült Bandi édesapja, aki kilencven felett járt, és megerősítette, hogy a forrásnál volt egy nagy kő. Hogy felirattal-e vagy a nélkül, azt nem tudta megmondani. A kilencszázhatvanas évek elején nyelte el a halastó, régen volt az már! Adta magát a következtetés, hogy a keresett információt Sztankovánszky András erre a kőre írathatta fel. Minden más feltűnő lett volna. Viszont egy körbekövezett forrás cseppet sem különleges.

Bálinttal és Szilárddal megtervezték a kutatást. A fiúk ezek után elkísérték a vendégházhoz. Kinga remélte, hogy nem találkozik Tihossal, és nem is találkozott, mert mint Hős Klára a kulcsok átadásakor közölte: az örökségvédelmi hivatal régésze már délután távozott a faluból. Ezután kiderült, hogy Szilárdot is itt szállásolták el két hete, majd a férfiak elbúcsúztak, és magára hagyták. Szilárd felment az emeletre, Bálint pedig a jurtájába. Kinga nem bírt izgalmában elaludni – idegen helyen amúgy is nehezen ment neki –, így még információkat keresett a neten.

Ez volt tegnap. És most kezdődik egy új nap.

Kinyúlt a kitartóan zenélő telefonért, és a füléhez emelte.

– Arató Kinga.

– Jól vagy, Kinga? – kérdezte egy aggódó hang a vonal túloldalán.

Kinga felült az ágyon. Fogalma sem volt, hogy ki az, aki a hogyléte után érdeklődik. Megnézte a hívót, de egy ismeretlen számot látott csak.

– Én jól. Te ki vagy?

– Szepezdi Tamás.

Soha, de soha nem hívta még Szepi a mobiljáról.

– Minden rendben van, Szepi? – kérdezte Kinga gyanakodva.

– Semmi nincs rendben – hallatszott a fiú válasza gyászos hangon. – Hol voltál az éjjel, Kinga?

– Nem vagy az apám! – fortyant fel a lány. – Semmi közöd hozzá!

– Nem azért… Mindegy is. Van alibid? Az a lényeg.

– Minek nekem alibi?

– Kirabolták a múzeumot, és a rendőrök szerint belsős munka volt.

Kingának a torkára fagyott a szó.

– Halló, ott vagy még? – kérdezte Tamás.

– Mit vittek el? – kérdezte a nő néhány másodperc késéssel.

– Az alsómocsoládi kincsleletet. Az egészet. Mindent az utolsó sestertiusig.

Kinga ezt már nem bírta ülve hallgatni. Lelépett az ágyról, és magállt a szoba közepén. Bugyiban és pólóban aludt. A szabad kezét a csípőjére tette, és szembefordult a vak és süket tévével.

– Levi mit mond?

– Semmit. Nem jött be. Már keresik a rendőrök. Téged is keresnek.

– Engem miért keresnek? Még csak nem is tudtam a rablásról.

– Feltehetően ezt ők nem tudják. Elmondjam, hol vagy?

– Mi történt pontosan, mit tudsz? – kérdezett vissza Kinga. Fogalma sem volt, mi a jobb, ha engedélyt ad Szepinek, hogy megmondja a rendőröknek, hol van, vagy ha ő maga sétál be a pécsi rendőrségre. Valószínűleg teljesen mindegy, de talán jobb lenne, ha az alsómocsoládiak nem látnák, hogy rendőrök jönnek érte.

– Én magam nem láttam, de állítólag tudták, mit keresnek – válaszolta Tamás. – Kulcsuk volt a szekrényhez, amiben Levi a leleteket tartotta. Azt mondják, az épületbe is kulccsal jöttek be, és kikapcsolták a riasztót.

– Ez tényleg belsős munkára utal.

– Gondolod, hogy Levi?...

Kinga legszívesebben azonnal nemet mondott volna, de aztán eszébe jutott egy apró, tegnap még lényegtelennek tűnő momentum. Levente nevetve említette neki a rigacot. Vajon honnan ismerte Alsómocsolád sajátos helyi pénzét? Kinga azt hitte, akkor járt először a faluban, amikor Danos házához kihívta a lelet elcsomagolásához. Lehet, hogy ismerős itt? Vagy netán tájékozódott? Ismerkedett a faluval?

Ha nem is gyanús, mindenesetre furcsa.

– Szerintem nem – felelte. – Levente nem rabló.

– Én csak most hallottam, milyen sokat ér a lelet.

– Hát azt ránézésre lehetett sejteni. – Kinga szavai kicsit érdesre sikerültek. – Bocs, Tamás – tette hozzá –, te ébresztettél. Felöltözöm, és bemegyek. Egyelőre ne mondj a rendőröknek semmit rólam! Megyek, és majd elmondom én, hogy semmit nem tudok.

– Rendben. De készülj fel rá, hogy nagy a balhé!

Kinga kinyomta a mobilt, majd az ágyra dobta. Néhány másodpercig tehetetlenül állt: most mit tegyen? Persze, fel kellene öltöznie. De aztán?

Ekkor kopogtattak az ajtón. A nő akkorát ugrott, mintha egy skorpió csípte volna meg a lábujját. A szíve egy pillanat alatt a torkába ugrott.

– Ki az? – kiabálta ki Kinga.

– Szűcs Bence hadnagy – hallatszott egy erőteljes férfihang az ajtó túloldaláról. – Beszélnem kell önnel, kisasszony! Hős Klára mondta, hogy itt találom, ebben a szobában.

– Pár perc. Rendbe kell szednem magamat!

– Itt kint várom. Kérem, siessen!

– Persze – morogta az orra alá Kinga.

Gyorsan megmosakodott, és felöltözött. Kicsit zavarta, hogy fogat mosni nem tudott, csak kiöblítette a száját.

Na, most hiányzik egy kávé – gondolta.

Az ajtó előtt megállt, és nyugalmat erőltetett magára. Csak semmi idegesség! Nem tudsz semmit, itt voltál egész este, mantrázta magában. Tanúi ugyan nincsenek, de vajon mivel ment volna haza? A kocsija szerelőnél van.

Az jutott eszébe, hogy valamelyik férfit a szobájába kellett volna csábítania. Ezzel a gondolattal aztán annyira zavarba hozta saját magát, hogy egészen belevörösödött. Nem húzhatta azonban az időt, mert a nyomozó megint bekopogott.

Kinga a kulcs után nyúlt, elfordította, majd lendületesen kitárta az ajtót.

– Mit óhajt?

Alig tűnt mesterkéltnek. Sőt, inkább nagyon is ripacsnak.

Szűcs Bence hadnagy alaposan megbámulta, mielőtt válaszolt volna.

– Lenne pár kérdésem az éjjeli eseményekkel kapcsolatosan.

– Éjjel aludtam – felelte Kinga gyorsan, és megköszörülte a torkát. – De tudja, az elmúlt napokban üldöztem kincsrablókat, elraboltak egy embert erről a településről, feltörték a kocsimat, és megfenyegettek olyanokat, akik segítenek nekem – kicsit túlzott ezzel a többes számmal –, és ezek után csak most látok először nyomozót.

– Bejelentette a kocsija feltörését?

– Még nem.

– Hát kellett volna! Akkor biztos látott volna nyomozó kollégát, legalább egyet.

Ezzel nem lehetett vitatkozni.

– Még nem jutottam el odáig.

– Persze.

A nyomozó szájából ez a persze olyan volt, hogy Kinga rögtön gyanúsítottnak érezte magát. Vagy gyereknek, akit behívattak az igazgatóhoz, és aki a kezét tördelve néz farkasszemet az iskola legfélelmetesebb emberével.

– Bemenjünk, vagy üljünk le itt kint? – érdeklődött a hadnagy, és a fejével a fehér fotelek felé intett.

Kinga kilépett a rövidke folyosóra, amely abba a közös térbe futott be, ahol előző nap Törlei Bálint próbálta meg kideríteni a fényképpel a kezében, hogy mi történt a múltban Sztankovánszky Andrással.

– Itt kint jobb lesz – felelte a nő. – Bent nagy a rendetlenség.

Letelepedtek a fotelokba. Kinga Bálint helyére, a nyomozó pedig oda, ahol ő ült tegnap.

Szűcs Bence egyébként furcsa figura volt. Nem lehetett volna férfiszépségnek nevezni, mert hosszúkás arca, vastag szemöldöke, magas homloka és nagy orra volt, de mindezzel együtt is megnyerőnek tűnt; megnyerőnek, ám veszélyesnek. Olyan negyven körül járhatott, elegánsan, de lazán öltözködött: sötét szövetnadrág, rövid, kékes-szürkés ing és meglazított nyakkendő volt rajta. Mindezekre felvett egy sötétkék, kötött, cipzáras pulóvert is, ami furán hatott nyár közepén – bár kora reggel, amikor elindult Alsómocsoládra, még látta értelmét belebújni.

– Semmit nem tudok a rablásról – közölte Kinga abban a reményben, hogy rögtön le is zárhatja a beszélgetést.

– Tud a rablásról – tárta szét a kezét a nyomozó. – Számomra már ez is meglepő.

– Egy perce hívott egy kollégám. Ő mesélte.

– Értem. És mit mesélt?

– Nem sokat. Kérdezte, megadhatja-e önöknek, hol vagyok.

– Ezen már túl vagyunk. Kerestük önt, aztán kiderítettük, hol lakik az édesapja, és ő elmondta, hogy kölcsönadta a kocsiját, mert Alsómocsoládra kellett jönnie. Elég volt egy telefon, hogy kiderítsem, még itt van.

– Miért nem hívott fel engem? Édesapám megadhatta volna a telefonszámomat.

– Meg is adta. De én személyesen akartam találkozni magával, nem telefonon beszélgetni. Elvégre ön az, aki ezt a nagy értékű kincset megtalálta.

– Az nem én vagyok. Én csak az utófeltárást végeztem.

– Amelynek során, ha jól tudom, egy napon belül rábukkant egy kétezer éves római légiós maradványaira.

– Igen.

– Szerencséje volt.

– Én értékelem a legjobban.

A nyomozó aprókat biccentett, mint aki ezzel egyetért, aztán visszatért egy korábbi témára.

– Megkérdezhetem, hogy ki telefonált önnek reggel?

– Nem olyan fontos.

– Szerintem meg igen! Szóval, ki volt?

Kinga habozott egy hosszú pillanatig.

– Szepezdi Tamás. De ezt tudja be annak, hogy Tamás szeret fontoskodni. Ő már csak ilyen.

– Mennyit mondott el? Mert nyilván nem csak azt kérdezte meg, hogy megadhatja-e a rendőrségnek az ön tartózkodási helyét.

Kinga finoman vállat vont.

– Éppen csak annyit, hogy elmondhassam, hallottam róla. De ha ön elmesélné most nekem, mi történt valójában, azt megköszönném.

– Rendben. – A nyomozó kényelmesen hátradőlt a fotelben. – Úgy hajnali három óra magasságában két alak behatolt a Janus Pannonius Múzeum régészeti osztályára. Az ajtókhoz kulcsuk volt, a riasztó hatástalanítását a kód ismeretében elvégezték. Profik voltak, gyorsan és céltudatosan mozogtak, használható ujjlenyomatot nem hagytak. Egyedül pár, véletlenül hagyott cipőnyom mintából tudjuk, hogy ketten voltak, az egyik folyosón ugyanis pereg a vakolat, és belesétáltak. Most gyűjtjük össze egyébként a környék köztéri kameráinak felvételeit, hátha megtaláljuk rajtuk az elkövetőket… De röviden: a behatolóknak egyetlen céljuk volt: az alsómocsoládi lelet. Mivel a restaurátorműhely ajtaján sem találtunk erőszakosságra utaló nyomot, feltételezzük, hogy oda is volt kulcsuk. Tudták, hogy a lelet melyik szekrényben van, és feltehetően azt is kulccsal nyitották ki…

– Az lehetetlen – szaladt ki Kinga száján.

Szűcs elmosolyodott, de ez cseppet sem volt barátságos: inkább egy ragadozó mosolyához hasonlított.

– Ugye? Lehetetlen, hacsak nem az ön egyik kollégája az elkövető. A behatolók kinyitották a szekrényt, és anélkül, hogy bármi egyebet megbolygattak volna, kivették a dobozokat, amikben Rakonczai Levente a leletegyüttes darabjait tárolta. Azokat a dobozokkal együtt vitték el. Jöttek, felpakoltak, és eltűntek. Ez a képlet egyik oldala. A másik, hogy Rakonczai Leventét nem találjuk. Nincs otthon, de nincs a munkahelyén sem. A telefonját nem veszi fel, lényegében elérhetetlen a kommunikációs csatornákon.

Kinga mély hallgatásba burkolózott.

– Elképzelhetőnek tartja, hogy a kollégája kirabolja a múzeumot? – tette fel a negyvenmilliós kérdést a nyomozó.

– Nem olyannak ismerem – felelte szárazon Kinga. Már magától a kérdéstől is rosszul érezte magát. Nem tudta… Nem akarta elhinni, hogy Levi ilyet csináljon.

Ebben a másodpercben Szilárd olyan lazasággal gyalogolt bele a beszélgetésbe az emeletről lefelé jövet, mintha észre sem vette volna a nyomozót.

– Jó reggelt! – köszöntötte Kingát, és a lényegre tért: – Látom, másvalaki már felkeltett… Törlei telefonált, hogy előkészítették a pletnát. Én még az este beszéltem Klárival, és hívott nekünk egy kapitányt. Vele az interaktív tárház mellett lévő stégnél találkozunk. Vár minket.

Szűcs Bence felemelkedett a fotelből, és szembefordult Szilárddal.

– És ön?

– Weininger Szilárd – felelte a festő, majd visszapasszolta a kérdést: – Maga pedig?...

– Szűcs Bence hadnagy.

– Hadnagy! Nocsak! Remélem, semmi fontosat nem akart megbeszélni a mi régészünkkel, mert most elviszem. – Szilárd látta Kinga arcán, hogy a nő milyen nyomorultul érzi magát. Ki akarta menteni ebből a helyzetből. – Ha mégis, akkor jöjjön vissza délután!

– Mi az a pletna? – érdeklődött Szűcs. – Bocsánat – tette hozzá kicsit mézesmázosan, de ez is inkább a farkas udvariassága volt –, foglalkozási ártalom. Mindent tudni akarok.

– Aha. A pletna az egy hajófajta.

– Szóval hajókázni viszi a hölgyet? – A nyomozó Kingára pillantott.

– Munka – helyesbített Kinga. – Egy másik feltételezhető lelet nyomában vagyok…

Szűcs Bence hadnagy elmosolyodott.

– Ez érdekel… Jöhetek?

Így esett, hogy a pusztatemplom-réti forrást, amely a legendák szerint egy harang nyomán fakadt, hárman indultak el megkeresni.

Az 1. számú halastó melletti stégen Törlei Bálint mellett egy Bódog Antal nevű kapitány várta őket. Antal aktív éveiben mozdonyvezető volt, nyugdíjazása után azonban már csak a motorral felszerelt pletnát vezette.

A hajó a stég mellett horgonyzott, könnyedén át lehetett lépni rá, kiváltképp, hogy a farát ennek megfelelően alakították ki. Két oldalán ülőpad húzódott, az utasok a hátukat faragott korlátnak dönthették. Vászontető borított rájuk árnyékot. Kényelmes kis hajó volt, kifejezetten csoportos hajókázásra tervezve.

Bódog előkészített egy csónakot is, amit a pletna után kötött: a forráskeresőknek szükségük lesz rá.

Már éppen indultak volna, amikor a part menti kicsiny domb tetején, a tájház sóderes oldalában megjelent egy robogó.

– Itt ne hagyjatok! – ugrott le Áron a robogóról. – Nem szeretnék kimaradni a felfedezésből.

Bálint Kingára nézett.

– Jöjjön! – intett a nő. – Ha nem szállhat be a hajóba, fogadok, hogy úszva jön utánunk.

– Nem olyan mély a halastó – mondta Bódog Antal. – Leérne a fiú lába.

Áron akkor már lent volt a tó szélén. Ragyogott az arca… vagy az izgalomtól, vagy a sietségtől. Beugrott a hajóba, majd amikor végre megnyugodhatott, gyanakodva mérte végig a rendőrnyomozót.

– Maga is régész? – kérdezte.

– Rejtélyekben jó vagyok – felelte kétértelműen Szűcs Bence.

A kapitány elindította a pletna motorját, és lassan kikanyarodtak a halastóra.

– Mit is keresünk? – kérdezte Áron.

– Azt tudod, hogy készülünk valamire, de azt nem, hogy mire?

– Úgy valahogy. Mindent látok, de ha nem mond nekem senki semmit… én se tudhatok mindent.

– Egy forrást keresünk a felső halastóban.

Ezen a fiú annyira meglepődött, hogy válaszolni sem tudott. Kérdezett helyette a nyomozó.

– Mitől olyan fontos az a forrás?

Minden szem Kingára szegeződött. A nő mély levegőt vett, és pár mondatban beszámolt arról, hogy Sztankovánszky András olyan nyomokat helyezett el csaknem háromszáz évvel korábban, amelyeket követve egy ősi szentélyre bukkanhatnak. Szűcs hadnagy csak a szemöldökét húzta fel a történet hallatán, nem kommentálta a hallottakat.

Törlei Bálint ezek után előhúzott a zsákjából két kinyomtatott térképet.

– Ez a Bandinál emlegetett tizennyolcadik századi kataszteri felmérés során készült. Kinyomtattam, mert megjelölték rajta a templomromot. Kinyomtattam a Google térképéből is egyet, a kettőt össze lehet hasonlítani.

– Én este a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti adattárában ráakadtam egy 2011-es, K. Németh András vezette terepbejárás rövid leírására – tette hozzá Kinga. – A régészek azonosították a feltételezhető templomot a Pusztatemplom-réten, de nem lett belőle feltárás. Ezenfelül megnéztem még pár anyagot az archeológiai adatbázisban. Kárpáti szerint a faragott kapubéllet és a festett faragott kövek román kori templomra utalnak.

– Ez mind nagyon jó, de mi hasznát vesszük? – kérdezte Szilárd.

– Tulajdonképpen érdektelen információ – vallotta be Kinga.

– A forrásról találtál valamit?

– Semmit. Csak az van, amit tegnap Bandi István édesapjától hallottunk: kikövezték, és volt ott egy nagy, lapos kő.

A pletna csendesen szelte a vízfelszínt, nyomában a kis csónakkal. Kora reggel volt még, járt a levegő a tavacska felett, de már érződött a nap heve. Megint meleg nyári napra számíthatnak.

– Nem értem – mondta Áron. – Ha a templom nyomai megvannak, a forrás miért került víz alá?

– Ez a legenda része – felelte Kinga. – A harang leesett a toronyból, és legurult a domboldalon. Tehát nem a templom tövében fakadt a forrás, hanem attól harminc-negyven méterre, vagy még messzebb, lent a völgyben.

– A völgyet pedig a hatvanas években a patak felduzzasztása során elöntötte a víz – vonta le a következtetést a fiú. – De nem kellett volna akkor fürdőnadrágot hozni?

Törlei Bálint vigyorogva húzta lejjebb a nadrágja derekát, és megmutatta, mit visel alatta.

– Rajtam van.

– Rajtam is – intett Szilárd.

– Na, két félmeztelen férfitest – morogta erre Áron. Kingának eszébe jutott, hogy azt mondta magáról, hogy meleg. Most azonban elégedetlennek tűnt.

Ráadásként Bálint kihúzott a zsákjából egy búvármaszkot.

– Miért költözik valaki búvármaszkkal Alsómocsoládra? – Áronon most már látszott a frusztráltság.

– Szeretek snorkellingezni, ha eljutok néha tengerpartra.

– Ah! Ez mindent megmagyaráz.

Átértek a halastó túloldalára. A part mentén volt pár kisebb medence, ahová a lehalászott halakat emelik át, fölöttük a parton markológépek álltak. Ezeket megkerülve feltűnt az áteresztőzsilip szürke betonteste, és két vékonyka stég, amik a nádasból nyúltak ki a tavacska felszíne fölé.

– Eddig tartott az út – mondta a kapitány. – Idáig tudtam hozni magukat. – Megfogta a csónakot tartó kötelet, és elkezdte húzni. – Ezt kivihetik a nádason keresztül, és belebocsáthatják a gáton túli halastóba.

Bálint segített a pletna mellé húzni a csónakot. Ezután leoldották a kötelet a pletnáról, és mindenki kiszállt a vékonyka stégre. Bevonszolták a csónakot a stég mellett a part menti nádasba, majd felküzdötték a gátra. Nem kis munka volt, még úgy sem, hogy nyolc férfikar dolgozott rajta: Szűcs nyomozó ugyanis pontosan olyan energiával vette ki részét a feladatból, mint a többiek.

És még csak a nyakkendőjét sem lazította meg közben.

Túloldalt aztán megint vízre bocsátották a csónakot.

Bálint térült-fordult, és két vékony vasrúddal tért vissza. A két-két méter hosszú rozsdabarna rudat fehér szigetelőszalag tartotta egyben. Feltehetően a pletna ülése alatt rejtőztek eddig.

– Ahogy megbeszéltük – mondta Szilárdnak, majd a csónakba csúsztatta őket.

– Az a gyanúm, hogy meg kell böködnünk egy kicsit a tó alját – magyarázta a festő Kingának.

– Most mi lesz? – kérdezte a nyomozó.

– Valaki átevez a csónakkal a szemközti oldalra, és ott ismét kihúzzuk a partra. A forrás ugyanis a legfelső halastóban van.

Áron a markológépek felé intett.

– Nem lett volna egyszerűbb szólni valakinek, aki egy traktorral vagy akármivel elviszi a lenti tóról a fentire?

– De, nyilván egyszerűbb lett volna ott kiemelni a vízből, végigdöcögni vele az utcán, és letenni fent a partra, hogy ott megint mi magunk toljuk vízre. Megspóroltuk volna vele a középső tavat, viszont nyerünk egy egész falut.

A fiú kihallotta Bálint szavaiból az iróniát, és nem tetszett neki.

– Átevezek én – mondta, és a partról egy ügyes mozdulattal átugrott a csónakba. Az kicsit billegett, de Áron biztosan állt a közepén. Aztán leült, és elővette az evezőket.

– Maguk menjenek az úton! Találkozunk a fenti gátnál.

…és már meg is merítette a lapátokat a vízben. Elszakadt a parttól.

A három férfi és Kinga – jobb híján elindultak a szárazföldön a hármas számú halastó felé.

A gát tetejéről eljutottak a falu szélére. Innen földút vezetett még kijjebb.

– A templom azon a dombon állt – mutatott Bálint az előttük emelkedő domboldalra.

– Semmit nem látok – jegyezte meg a nyomozó.

– Nem is fog. Művelés alatt álló szántóföld. Szétszórt köveket találhat csak, semmi mást… Az a gyanúm, hogy már teljesen eltűntek a templom nyomai.

Hallgatagon tették meg az út hátralévő részét, magasan a halastó felett. Áron már a parton ülve, s egy csokiszeletet majszolgatva várta őket.

Megint kihúzták a csónakot a szárazföldre, s kerestek egy helyet, ahol bele tudják ereszteni a harmadik tóba. Nem volt könnyű, mert a part meredeken bukott alá: alacsony volt a vízállás.

Bálint és Szilárd levették a papucsukat és a nadrágjukat, hogy ne legyen vizes, majd belegázoltak a vízbe. A tó alja nem kicsit tűnt iszaposnak, meg-megragadta a lábat, de ennek ellenére sem volt nehéz benne a járás. A két férfi tartotta a csónakot, míg Kinga és Áron beszálltak.

– Maga nem jön? – kérdezte Szilárd a nyomozót, aki látszólag önmagával viaskodva állt a part tetején.

– Mennék, de nem úgy vagyok öltözve, hogy segíteni tudjak – mondta. – Meg aztán öten már szűkösen lennénk abban a csónakban. Arra gondoltam, én majd a gátról figyelem a keresést.

Kinga megkönnyebbülten biccentett.

– Úgy lesz a legjobb.

Bálint és Szilárd két oldalról megtolták a csónakot, majd megtámaszkodtak a szélén, és mint egy jól összeszokott páros, egyszerre felugrottak rá.

Áron megint beült a csónak közepébe, és előszedte a lapátokat.

– Merre megyünk?

Kinga a kinyomtatott térképeket nézegette.

– Arra – mutatott a jobb oldali part irányába. Automatikusan a csónak orrába ült. Most ő lett a kapitány.

A fiú nekifeszült az evezőknek, a csónak meglendült.

Szilárd és Bálint közös padra szorultak hátul. A festő elengedte magát, a nap felé fordította az arcát és lehunyta a szemét. Mintha csak egy sétacsónakázáson lenne. A víz felszíne halkan csobbant a lapátok alatt.

Kinga megpróbálta ellesni tőle a technikát. Arra gondolt, a múzeum kirablásával és a nyomozó jelenlétével együtt is ez egy szép nyári nap, és ők egy felfedezés küszöbén állnak. Ha megtalálják Sztankovánszky András üzenetét, ha nem, ez a nap ugyanolyan szép marad. A nő rátámaszkodott a csónak szélére, és hasonlóképpen a festőhöz, napozni kezdett.

Bálint, kezében az előhúzott vasrudakkal, úgy nézett ki, mint egy lovag, aki rájuk vigyáz.

Áron húzott, a pólója alatt kirajzolódtak az izmai. Szemben ült a két férfival, és vigyorgott, élvezte, hogy neki egy egész pad jutott.

Alig fél percig tartott az egész.

Bálint a tájat fürkészte, próbálta megsaccolni, hol kellene a kutatást kezdeniük. Kinga is felhagyott a napozással – a próbálkozása csupán tizenöt másodpercig tartott –, és inkább a szeme elé emelte a térképeket. Majdnem egyszerre szólaltak meg.

– Itt jó lesz!

– Elég!

Áron értett a szóból. Befékezte a lapátokkal a csónakot, majd kiemelte őket a vízből.

Szilárd körbefordult, értő szemmel, mint aki az apró jelekből is kiválóan tájékozódik, felmérte a nádast és a partot, felette a dombokat, jobboldalt a gátról őket figyelő Szűcs Bencét, s aztán bólintott.

– Kezdjük!

Bálint leszedte a szigetelőszalagot a vasrudakról, és az egyik rudat a festő kezébe nyomta. A csónak palánkja mellé térdeltek, és beleeresztették a vasrudakat a vízbe. Kétoldalt egyszerre kezdték el nyomkodni az aljzatot.

Nem ütköztek ellenállásba. A rudak néha ugyan beletapadtak az iszapba, itt-ott pedig megakadtak, de elég volt egy kis erőt kifejteni, hogy érezni lehessen: nem kőbe ütköztek.

Lassú, nagy türelmet igénylő feladat volt. A két férfi igyekezett alapos lenni, ezért szinte centiről centire haladt. Amikor egy területtel végeztek, a rudakkal eltolták a csónakot, akár a velencei gondolások. Kicsit odébb siklottak, és folytatták az iszap böködését.

Eredménytelenül telt el az első fél óra. A nap magasabbra kapaszkodott az égen, reggeli erőtlensége már a múlté volt.

– Le fogunk égni – mondta Áron, akinek kezdett melege lenni.

– Bármikor a partra úszhatsz – vetette oda Bálint.

A fiú kipillantott oldalra. Szűcs talált egy fát, s a törzséhez támaszkodva figyelte őket, mint kopó a tófelszínen úszkáló kacsákat.

– Ebben neki mi a jó? – kérdezte Áron, de nem várt választ.

Még egy fél óra eltelt. Bálint, Szilárd és Áron rászoktak arra, hogy a tenyerükben kiemeljenek egy kis vizet a tóból, és azt a hajukra csorgassák. Kinga visszafogottabb volt, csupán az ujjait merítette meg olykor, hogy áttörölje a homlokát.

Már éppen javasolni akarta, hogy evezzenek ki a partra, és vágjanak pár zöld ágat, ami árnyékot adhatna a csónakban, amikor Szilárd kezében a rúd a tó aljzatának koppanva máshogy rezdült meg.

A festő meg nem tudta volna fogalmazni a különbséget, de az ujjain keresztül érezte. Keményebb felületet talált.

– Talán itt! – jelezte a csónakban ülőknek.

Bálint Áron felé nyújtotta a vasrúdját, és átlépett Szilárd mellé. Átvette az ő rúdját, és próbaképpen kétszer-háromszor belebökött a tó aljába.

– Valóban – mondta. – Itt van valami sokkal tömörebb.

– És most? – kérdezte Kinga.

Bálint ledobta a pólóját.

– Most végre beleugorhatok a vízbe – felelte, és tette, amit mondott.

A felcsapódó vízből jutott Kinga ruhájára is.

Áron sem bírta ki, levetkőzött kisgatyára, és csatlakozott a vízben a két férfihoz. Kinga egyedül maradt a csónakban.

Mint kiderült, mindenkinek leért a lába, a víz nagyjából másfél méter mély lehetett. Halastó volt, tehát halak is úszkáltak benne. Pontyokat telepítettek bele, de a madarak a tollukon más vizekből számos egyéb ikrát áthoztak ide, amelyből lett aztán keszeg, harcsa és törpeharcsa is. Nem lehetett elkerülni őket. Áron – a habitusából eredően – hangos megjegyzéseket tett rájuk. Felettébb zavarta, hogy rendre a lábához érnek.

Bálint felvette a snorkellingmaszkot, és lebukott a víz alá. Borítékolható eredménnyel tért vissza: semmit nem látott.

– Majdnem lefejeltem egy pontyot. Na, azt láttam – morogta. – Túl zavaros a fenék.

…aztán visszavette a maszkot. Amikor Szilárd rákérdezett, minek, akkor azt válaszolta: kényelmesebb.

Kinga közben tartotta a vasrudat, amely most a jelzőrúd szerepét töltötte be.

A férfiak megegyeztek abban, hogy elkotorják az iszapot a kőnek hitt valami körül. Ha látni nem is látják, de ki tudják majd tapogatni.

Felváltva merültek, hogy ne zavarják egymást, és megkezdték a vasrúd körül az aljzat megtisztítását. Szilárd és Áron csukott szemmel dolgoztak, érezték az arcukon a felkavart iszap ragacsos szemcséit.

Pár perc alatt eljutottak odáig, hogy megérintsék a talált dolog felszínét. Ezt követően egy gyors kupaktanács keretén belül megegyeztek abban, hogy az bizony nem fém, és nem mesterséges tárgy, hanem egy lapos kő. Nem lehet tégla, mert annak máshogy kopik, törik a felülete. Nem lehet betondarab sem, mert akkor éreznék a kavicsokat benne.

– Feliratot, véseteket tapintottatok?

– Nem. Azt nem – válaszolta Szilárd, majd bizakodva hozzátette: – De lehet a másik felén is.

– És mekkora? – kérdezte a csónakból Kinga.

– Mindjárt kiderítjük.

Ezek után jó pár percig azon munkálkodtak, hogy körbeássák a követ. Alámerültek, majd feljöttek levegőért. Szorgalmasan dolgoztak, egy-egy poént sütöttek el csak a felszín fölött.

Áron azon viccelődött, hogy akkor fáznak rá, ha egy menhirre bukkantak, Szilárd pedig a Toldit költötte át: „Repül a lapos kő, ki tudja hol áll meg.”

– Nem bántam volna – felelte erre Bálint –, ha az a harang kicsit följebb fakaszt forrást.

Egy akkora követ ástak körbe, mint egy kerti szék ülőkéje. Négyzet alakú volt, és erősen beágyazódott a tó fenekén.

A férfiak a vasrudakat hívták segítségül. A terv az volt, hogy egy oldalról alátolják mindkettőt, és megemelik. A követ már fel fogják tudni hozni, ha egyszer kiszakították az őt fogva tartó iszapágyból. Ehhez mindhárman kellettek. Bálint és Szilárd tartották a rudakat, és Áron kapta a feladatot, hogy a kő oldalánál a megfelelő helyre helyezze a vasak végét. Ehhez Ároné lett a snorkellingmaszk.

– Nem fogok elkapni valamit? – viccelődött a fiú kicsit pimaszul.

– De. Fülfájást, ha odacsapok – vesztette el Bálint egy pillanatra a humorérzékét.

Áron alámerült.

Odaigazította a vasakat a kő alá. Bálint és Szilárd kicsi, forgató mozdulatokkal fúrta egyre beljebb a vasat, miközben erősen nyomták előre és lefelé. Most jól jött, hogy nem mély a tó, és meg tudják vetni a lábukat. Áron feljött levegőért, lemerült, és tapogatózva ellenőrizte, minden a helyén van-e. Hatszor jött fel és bukott alá, mire a rudak becsúsztak olyan mélyen, hogy a két férfi megpróbálhatta megemelni őket.

Beléptek a rudak alá, és megtámasztották őket a vállukon. Előbb úgy próbálták, hogy a fejük a víz fölött van, de nem tudtak elég erőt kifejteni. Ezek után lemerültek, és a víz alól tolták felfelé a rudakat. Egy ponton mindkettejükből kiszakadt a levegő, és mintha forrna a víz, a felszínre tört.

Kinga ekkor megijedt kicsit, hogy baj történt.

– Minden rendben? – kiabálta be a partról Szűcs Bence is.

Válaszul két prüszkölő férfit kapott.

Bálint és Szilárd ezek után nekiveselkedtek harmadjára is. Az erőfeszítéseik sikerrel jártak, Áron jó hírrel jött fel lentről: a kő megmozdult.

Idő kérdése volt csak, hogy kifordítsák.

Amikor ez megtörtént, a rudak visszakerültek a csónakba. Megint egyszerre merültek le mind a hárman, és megragadták a követ. A vízben könnyűnek tűnt, a súlyát akkor érezték meg igazán, amikor megpróbálták átemelni a csónak palánkján.

Kinga majdnem beledőlt a tóba, úgy lehúzták a jármű egyik oldalát.

Végül sikerült. A tenyérnyi vastag követ a középső padra fordították rá a perem felett. A csónak veszélyesen oldalra dőlt, ezért mindenki a túlsó felén kapaszkodott fel rá.

Kinga akkor már a kő felületét tisztogatta: a tenyerével óvatosan lehúzta róla az iszapot, és visszakotorta a tóba.

– Na, van rajta valami? – kérdezte Szilárd. – Most az alsó fele van felül.

– Valami vésetek igen… De a rárakódott iszaptól meg mocsoktól nem tudom kivenni.

Kis vizet lögybölt rá és finoman megdörzsölte, de nem segített.

Áron elővett egy bicskát a nadrágja zsebéből.

– Megtisztítom – ajánlotta segítőkészen, de Kinga felháborodva ütötte el a kezét.

– Megbolondultál? Nem késsel tisztítjuk meg a leleteket!

Mindenkinek várnia kellett, míg megfelelő szerszámok közelébe nem kerülnek. Némi mosás után azonban a középső sort ki tudták silabizálni:

Kincse földnek kincse égnek

Találtak valamit… amit akár Sztankovánszky András is rájuk hagyhatott. De egyelőre fogalmuk sem volt, hogy mi az.

Tizenhetedik fejezet

Rigatz Jancsi kincse

A polgári időszámítás szerint: 1861. január 5.

Nagyon nem volt kedve a betyárnak kimászni a vastag dunyha alól, de közeledett az idő, amikor mennie kellett. Fanni meleg, gömbölyű teste hozzásimult, és nehéz volt itt hagyni, de jobb hajnal előtt indulni, a legnagyobb sötétben, amikor egyetlenegy ember sem jár még az utakon. A parasztok korán kelnek, a nap első sugaraival együtt, és hiába van tél, amikor a dolog kevesebb, mert a szokás nagy úr; fenn lesznek ezek, előbb is, mint a kakas!

Fanni nyögött az ágyban, de ez amolyan elégedett kis nyögés volt, a lány biztos kellemeset álmodott. Rigatz Jancsi még átfordult felé, megmarkolta a mellét és a derekát, adott neki egy csókot, aztán mielőtt a bujaság újabb órára itt marasztalná, gyorsan kigördült a paplan alól.

Jön ő majd még ide csókot lopni.

Gyorsan magára kapkodta a ruháit. Időközben a lány is felébredt.

– Már ilyen későre jár? – kérdezte kicsit nyűgösen.

– Ilyen koránra – felelte a betyár. Leült az ágy szélére, felrántotta a csizmáját. Fanni a hátához simult.

– Mikor jössz legközelebb?

– Mit tudhatom én azt?! – vont vállat Jancsi. – Majd ha errefelé kergetnek a zsandárok!

– Ne csak akkor gyere, ha kergetnek! – harapott bele a vállába a lány mérgesen. – Mert még lehet, nem engedlek be, ha dörömbölsz!

– Nem kell dörömbölnöm, hogy beengedj! – vigyorgott a legény kétértelműen. – Na, ugorj ki az ágyból, és adj egy vekni kenyeret meg némi savanyút, mert annak híján vagyunk odakint!

Fanni tette, amire a betyár kérte: kiugrott az ágyból, és miután magára kapott egy pongyolát, csomagolt egy kis eleséget. Tudta, hogy hús van kint elég, őzet, vadkant ejtenek a betyárok maguknak, minden másban azonban szűkölködnek. Két vekni kenyeret pakolt, savanyított káposztát és krumplit. Annyit, amennyit az apja még nem vesz észre, ha hiányzik.

Jancsi készen állt az útra, felvette a zekéjét, és a birkabundát föléje kanyarintotta. Csókot adott a batyuért cserébe, majd köszönés nélkül kiosont az ajtón. Egy betyár ne búcsúzkodjon!

Roppant a hó a talpa alatt, a hideg levegő pedig a kilépés után szinte azonnal lekúszott a torkára. Sötét volt, a saját lélegzetét is alig látta, pedig szinte kopogott, olyan gyorsan megfagyott. Legalább száz métert kellett megtennie így, be a sűrűbe. A lovát távolabb kötötte ki, jobb, ha a környékbeliek nem tudják, hogy itt van; még zsandárt hívnak rá. Rengetegen szerették a betyárokat, amolyan igazságosztóknak tartották őket, ám sok ellenségük is volt, és az ellenségek mindig hatalmasabbak voltak a támogatóknál.

Megtalálta a kis ösvényt, amit követve eljutott a lovához. Megsimogatta az állatot, amely felébredt az érintésére.

– Vigyél haza, Pajti! – súgta oda neki a betyár, és felpattant a hátára.

A télben, hóban, sötétben lassan haladtak, s az almási erdő sem könnyítette meg a dolgukat. Rigatz Jancsi mégsem elégedetlenkedett. Ha ő, aki ismeri az utat, lassan halad, hát a zsandárok vagy a katonák még lassabban fognak haladni, ha egyszer a nyomukba erednek. A betyároknak az erdő a barátjuk volt, a veszélyt számukra az emberek közt tett látogatások rejtették. Legutóbb akkor kapták el majdnem, amikor a Hábi-patakon lévő egyik malomban lisztet vételezett a molnártól. Lisztet és némi készpénzt. A molnár becsületes bevételét.

Jancsi az emlék felidézésére elmosolyodott a sötétség leple alatt. Délután ugyanezt megtette volna az almási malomban is, de ott ennél sokkal jobbat talált.

Megtapogatta a mellkasát ott, ahol az ingje mögött egy értékes rajz lapult. Meg fog gazdagodni!

Egy kicsivel több, mint egy óra kellett, hogy visszaérjen a búvóhelyre, ahol a többiek békésen szuszogva aludtak. Nem látták értelmét őrt állítani, hisz ilyen időben senki nem mozdul ki otthonról.

Maga a búvóhely a betyárok teremtőképességét dicsérte. Az erdő közepén alakították ki úgy, hogy egy megfelelően bokros, csemetefás részt kiválasztottak, s közöttük a területet kimélyítették derékig. A bokrok, fák ágait aztán összefonták, és a nyár folyamán ügyesen újra és újra bebújtatták a zöld növényfalba a friss hajtásokat. Őszre, mire a levelek lehullottak, olyan sűrű ágrengeteg vette őket körbe, hogy akkor se látszott volna ki a tűz fénye, ha nem fedik le bőrökkel belülről ezt a természetes falat. Oldalra azonban bőrök kerültek, alulra pallók és azokra birkaszőrök. Középen kiköveztek egy kis helyet a tűznek, melynek füstje fent egy likon távozott.

Kényelmes volt a búvóhely, és jó meleg. A zsíros füst, a sült húsok és a társadalomból kivetett, kimenekült emberek szaga különös otthonosságot teremtett. Tizenhárom férfi élt itt együtt közös légtérben. Tizenhárom férfi és egy nő.

Anna.

A bandavezér, Rigatz Jancsi szeretője.

Jancsi letette a lovát egy istállónak kialakított helyen, ami ugyanúgy nézett ki, mint az alvóhelyük, csak bőrök nélkül – ott tároltak lovat, száraz fát, romló ételeket –, majd átballagott a szállásukra. Belépve rögtön megcsapta az ismerős szag és a forróság. Középütt vörösen izzott a zsarátnok, nem volt a tűznek lángja, de így is ontotta a meleget. Jancsi gyorsan ledobálta a sarokba a ruháját, ledobta az elemózsiás zsákot, majd átlépett a halkan-hangosan hortyogó társain, és a fekhelyéhez ment. Ott ledőlt a bőrökre, Anna mellé.

A lány persze felébredt az érkezésére. Éberen aludt, de az is lehet, valamiféle hatodik érzék ébresztette fel már akkor, amikor a legény a közelben járt.

– Merre voltál? – kérdezte suttogva.

– Szereztem ételt – súgta vissza Jancsi. – És most hagyj aludni! Hosszú éjszakám volt.

– És melyik nyújtotta el? Mari Mocsoládról, vagy Fanni az almási csárdából?

– Ne bomolj! Még felébreszted a többieket!

– Mit érdekel az engem?... – mondta volna tovább is, de Jancsi hátat fordított neki, és úgy tett, mintha rögtön elaludt volna.

Anna félkönyökre támaszkodva nézte a legény tarkóját, majd nagyot szusszant, odacsapott valamit a feje alá, és olyan nagy mocorgással helyezkedett kényelembe, hogy egy bivalynak is tisztességére vált volna.

– Bolond vagy te! – jegyzete meg ébredés után Hideg Jancsi, amikor ketten kimentek az erdőbe, és sárga ábrákat rajzoltak a hóba könnyítés gyanánt. – Itt van ez a lány. Szeret téged. Te meg más szoknyák után jársz.

– Nekem elegem van már belőle – morogta Rigatz Jancsi. – Tied lehet, vidd!

Tudta, hogy a legjobb pajtása szerelmes Annába, de a lány nem viszonozza az érzéseit. Nem haragudott, mert egyrészt a szerelemnek nem lehet parancsolni, másrészt Rigatz Jancsi valóban unta már Annát. A lány egyre többet akart, egyre követelőzőbb lett. És nem is volt olyan puha bőre és jó illata, mint Fanninak az almási csárda hátsó traktusában.

– Ragaszkodik hozzád! Tudod, én hozzá sem nyúlok.

– Te vagy az egyetlen – morogta Rigatz. – Látom a többiek szemén, hogy ha nem lennék, elevenen falnák föl.

Eltették a szerszámukat, és elindultak visszafelé. Rigatz Jancsi azonban intett Hidegnek, hogy menjenek inkább a lovak közé.

Átballagtak hát inkább oda, és letelepedtek a tűzifahalomra.

Rigatz Jancsi elővett egy nyolcrét hajtott durva vászondarabot az inge alól. Kihajtogatta, és odatartotta Hideg elé. Olyasféle anyag volt, mint amiből a liszteszsákok készülnek.

– Ehhez mit szólsz?

Hideg Jancsi megnézte a feliratot és a képet, de mivel olvasni nem tudott, nem sokra ment vele. A rajzot méricskélte hát.

– Mi ez?

– Ez egy kincs lelőhelye – rántotta meg a szemöldökét Rigatz sokat sejtetően. – A malom, ahol találtam, régen a Sztankovánszkyaké volt. És itt van a bötűk alatt a címerük is! Ez a Sztankovánszkyak kincse.

– És ki írta?

– Én. – Rigatz rájött, hogy Hideg Jancsi azt hiszi, magát a vásznat találta meg. – Nem ezt találtam, hanem ezt egy kőbe vésve. Átmásoltam ide egy széndarabbal.

– És mit mond a felirat?

Rigatz Jancsi nagy nehezen, szótagolva felolvasta a szöveget.

– Ez egy találós feladvány – morogta Hideg Jancsi a fejét fogva.

– Egy a biztos: ásni kell.

– Hol?

– Ezt kell csak kitalálnunk. Meggazdagszunk, és megvesszük Mocsoládot szőröstül-bőröstül – nevetett Rigatz Jancsi úgy, hogy a könnye kicsordult. – Te viszed Annát, én elragadom Fannit!...

Egy idő után Hideg Jancsi is vele nevetett. Miért ne örüljön, ha a kezükben a meggazdagodás kulcsa?

– Mit hiszel, te lány? – dörögte Keresztes Márton, Fanni apja. – Hogy felkap a lovára, elvágtat veled az alkonyatba, és boldogan éltek, amíg meg nem haltok egy távoli királyságban?

– Nekem elég, ha az a távoli királyság egy aprócska zug valamelyik erdő ölelte tisztáson – vágott vissza Fanni. – Nem vágyom én sokra.

– Bolond vagy! A betyárok nem élnek sokáig. Előbb-utóbb fölakasztják őket. A te Rigatz Jancsid is ott fog majd bokázni valamelyik akasztófán vagy faágon.

– Soha! Ügyesebb ő annál!

– Frászkarikát! Mennyi most, tudod-e?

– Huszonhárom!

– A fejemet merem rátenni, hogy nem éri meg a huszonötöt!

A kocsmáros reggel óta dühöngött, amikor is rájött, hogy Fanni éjszaka látogatót fogadott. Előbb csak azért volt mérges, hogy a lány ilyen felelőtlen, de miután kiszedte belőle a legény nevét, a dühe az egekbe szárnyalt. Az almási csárda becsületben megkopaszodott kocsmárosa nem kedvelte a betyárokat, de együtt tudott élni velük. Ezen a helyen nem kerülhette el őket, így kiszolgálta és megsüvegelte mindet. Nem szólt soha a zsandároknak, mert azokat az osztrákok fizették, németül instruálták, és a kocsmáros haragudott a császárra, jobban, mint a kivert, elkergetett szegénylegényekre. Szerinte Franz Joseph[16] csak egy fokkal jobb az ördögnél, mert éppen csak nincs szarvapatája. Hozzá képest a betyárok angyalok. A betyárok ezt pénzzel hálálták meg: az ő csárdájában fizettek a borért, és nem vittek el tőle semmit.

Eddig.

Mert Rigatz Jancsinak most Fanni kellett, aki többet ér a csárda összes vagyonánál. Ezt már csak nem engedheti!

– Meg ne lássam itt azt a betyárt még egyszer! – mennydörögte a lányának.

– De hiszen eddig sem láttad – replikázott Fanni. – Minden estét átaludtál, amikor itt volt!

Keresztes Márton emelte hatalmas kezét, de nem ütötte meg a lányát. Amikor tenyere fent volt, meglátta Fannit apróra összehúzódni, és rögtön elszállt a haragja. Dehogy üti meg! Második feleségétől volt ez a gyermek, az első asszony úgy ment el, ahogy elvette, gyermektelenül. A második, Ilona, kettőt is szült neki, Fannit és Lászlót, akik mint késői gyermekek, nagy szeretetben voltak tartva.

– Lányom – mondta a kocsmáros nagy lélegzetvétel után, a karját leeresztve –, apád jobbat akar neked ennél a lókötőnél. Milyen életed lenne mellette?

– Megváltoztatom!

Keresztes Márton felnyögött.

– Olyan még nem volt a történelemben, hogy egy nő megváltoztatott volna egy férfit! Legföllebb csak azt hitte. Ne tedd ezt apáddal!

– A szerelemnek nem lehet parancsolni!

– A szerelemnek nem, de a lányomnak fogok! Be nem teszi ide a lábát többé az a betyár!

A kocsmáros érezte, hogy ennél a pontnál ki kell vonulnia a lánya szobájából, mert ha vitába bonyolódik vele, elveszíti a tekintélyét. Akármennyivel is nagyobb egy apa a lányánál, ha a lány szóhoz jut, győzedelmeskedni fog az apja felett.

Kilépett tehát a szobából Keresztes Márton, betette maga mögött az ajtót, s egy pillanatig gondolkodott, hogy kulccsal bezárja-e, de az ugyanolyan botorságnak tűnt, mint a vita. A lánynak este dolga lesz az ivóban, addigra úgyis ki kell engednie. Semmit nem nyer vele tehát, ha bezárja, viszont nézheti az elégtételt az arcán, amikor kiengedi.

– Eh! – legyintett mérgesen a kocsmáros önmagának, aztán ment a dolgára.

Üres volt az ivó, kora délután nem járt erre a kutya sem. Egy-ketten néha betértek ide egy pohár borra a malom felé menet vagy onnan jövet, de csak felhajtották az italt, és már mentek is tovább. A ráérős, kényelmes vendégek csak később jönnek.

Lerogyott egy székre, amely nagyot reccsent elengedett súlya alatt. Könyökével a súlyos asztalra támaszkodott, s arcát a tenyerébe fektette. Mit csináljon most?

Tanácstalan volt.

– Baj van, apámuram? – szólalt meg egy gyermekhang mögötte.

Felemelte a fejét, és hátrapillantott.

– Nincs baj, Laci, csak pihenek. Anyád hogy áll a konyhában az ételekkel?

– Még nem csapdos.

– Az jó. Az jó, ha időben van! De azért menj, kérdezd meg, mit tudsz segíteni!

A fiúcska bólintott, és eltűnt a konyhaajtó mögött.

Keresztes Márton elhatározásra jutott. Ha a lányt nem lehet meggyőzni, akkor a betyárhoz fog szólni.

Megkereste birkaszőrrel bélelt kabátját, süvegét, és komótosan felöltözött. Fogott egy nagy botot, ami jó a havas erdőben járni és jó verekedni is, majd kilépett a szabadba. A hírek szerint Rigatz Jancsi és bandája fent élnek a dombon, az almási rezulában. Elindult hát arra.

Hamar letért a járható útról a járatlan kedvéért. Néhol rosszul választott, és belekeveredett az összeakaszkodó bokrok sűrűjébe. Máskor megbotlott a hó alatt megbújó ilyen-olyan kövek és kidőlt, korhadó tuskók csapdájában. Olyankor ízesen káromkodott, és olyan istent szidott, akiben hitt, és közben azt remélte, hogy épp nem figyel oda rá.

Sokáig kóborolt a hideg, hólepel borította erdőben. Látott őzet, szarvast, vaddisznót. Mind csodálkozva meredtek rá egy pillanatig, mielőtt elinaltak volna. A kocsmáros lába átfagyott a csizmán és a kamáslin át. Az ujjai elgémberedtek a kesztyűben, az orrában szilánkossá fagyott a pára, és minden lélegzetvételnél bökte belülről.

Keresztes Mártonnak, bár nem akarózott feladnia, mert nem az az ember volt, egyszer csak elfogyott a türelme. Megtorpant egy kis tisztás közepén, és felszegte a fejét.

– Hallod-e, te Rigatz Jancsi! – kiáltotta bele a kocsmáros az almási erdő fehér leplű, csendes világosságába. – Hallod-e, te, hegyháti betyár?!

Várt egy keveset, s nézett körbe, mintha bizony a betyár a szólításra előtte teremne, akár egy kísértet. Amikor aztán semmi nem történt, a kocsmáros folytatta.

– Keresztes Márton vagyok az almási csárdából – kiáltotta bele a semmibe. – Ismersz engem! Ismersz engem és ismered a lányomat! – Mély levegőt vett, és hangját még erősebbé tette az acélos akarat: – De én nem akarom, hogy ismerd a lányomat, Rigatz Jancsi! Nem akarom, hogy a közelében légy, és a szemedet rá vesd! Jobb lány ő annál, mintsem egy betyárnak legyen a kedvese!

A kocsmáros a szívéből beszélt. Tudta, érezte, hogy a betyár hallja, amit mond. Nem kell válaszolnia, elég, ha megérti.

– A betyároknak csak a halál lehet a kedvesük… – bömbölte Keresztes Márton a fáknak. – Az akasztófával kötnek jegyességet, és a holló károgása kíséri át őket elátkozott életük végén a túlvilágra. Ne akard ezt a sorsot a lányomnak!

Elhallgatott, mert nem kapott levegőt. A torka lefagyott, a tüdeje szúrt. Az arca vöröslött a szenvedélytől és a hidegtől. De még el kellett mondania valamit.

Felemelte a botját, és vádlón mutatott előre.

– Ha jót akarsz, Rigatz Jancsi, nem jössz többé az almási csárdába. Nem jössz többé se hátul, se elöl. Értettél engemet, Rigatz Jancsi? Értettél engemet?

Feltámadt a szél, s csak a fák nyekeregtek válaszul. Keresztes Márton hallgatta az erdő zaját, és nézte a sötétedő eget a feje fölött. Hosszan nézte. A terhes felhőket, súlyos hasukat, feketéllő gomolygásukat. Nemcsak az éjszaka, de a hó is jön. Még több hó, még keményebb tél.

Majd megfordult, és ment haza. A csárda nem lehet meg a kocsmárosa nélkül.

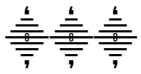

Sötétedett. A félhomály bekerítette az almási erdőt, bekúszott a föld felett a csupasz ágak közé, rájuk ragadt, s már mászott fölfelé, hogy mindent beborítson. Rigatz Jancsi egy tuskón ült, kint a búvóhely előtt, és egy kulacsból bort ivott. Nem az ízéért itta, hanem hogy könnyebb legyen tőle a lelke. De tapasztalat, hogy az ital nem segít sem a haragon, sem a fájdalmon.

Hideg lezökkent melléje.

– Adjál!

Rigatz szótlanul nyújtotta át a kulacsot.

A másik is ivott, aztán megtörölte a száját a kézfejével, és két ujja között a bajszát is átmorzsolgatta.

– Hallottad? – kérdezte Rigatz Jancsi a pajtását.

– Hallottam.

– Mindenki hallotta?

– Ha nem is hallotta, de már mindenki tud róla. Anna is.

– Az meg kit érdekel? – horkant fel Rigatz Jancsi. – Mondtam, hogy nem tervezek vele! Jó volt eddig, de nem kell tovább.

Hideg magában tartotta a véleményét.

– Mit fogsz tenni? – kérdezte a kimondása helyett.

Rigatz meghúzta a kulacsot. Nem egy kortyot, de az egész maradékot leeresztette a torkán.

– Lemegyek – mondta.

– A csárdába?

– Oda.

– Bolondság!

– Meg ne mondd, mi a bolondság, és mi nem! – mérgesedett meg Rigatz Jancsi. – A kocsmáros megszólított. Hát én válaszolok neki!

– Mit mondasz?

– Hogy akár adja, akár nem, viszem a lányát! – Rigatz a mellére csapott. – Megszerzem a kincset, és viszem a lányt. Akkor már neki se lesz gondja vele. Olyan helyre megyünk, ahol engem nem betyárként ismernek majd meg! Ekkora voltam… – fordult hirtelen Hideg Jancsi felé, és egy tízéves gyermek magasságáig emelte tenyerét. – Ekkora voltam, és azt hittem, a világ jóra fordul. Kitört a harc a szabadságért. Magyar huszárok jöttek, és arról beszéltek, hogy mindenkinek jobb lesz, ha leverjük az osztrákot. Tündökölt a világ, aztán kiderült, hogy csak ég, óriási, hatalmas lángokkal ég, és a nyomában nem maradt más, csupán hamu… Apám elment harcolni, és belehalt. Megölték vagy az osztrákok, vagy a muszkák. Anyám követte őt. Ha a világ nem lesz jobb, én miért legyek az, gondoltam? Betyár lettem, de van más élet is… látom.

Hideg Jancsi sokatmondóan hallgatott.

– Na menj, hozz még bort! – intette meg Rigatz, és a tekintete a fák felé fordult. Talán a múlt szellemeit vélte felfedezni közöttük.

Hideg átvette a kulacsot, és visszatért vele a búvóhelyre.

Bent raktak a tűzre, játékos lángok futkároztak a rönkök felületén.

– Mi van? – sorolt mellé rögtön egy Ferkó nevű betyár.

– Azt mondja, lemegy a csárdába – dörmögte Hideg Jancsi válaszul.

– Nem jó idea.

– Mondtam én is neki, de tántoríthatatlan.

A bor egy hatalmas bőrtömlőben lógott hátul, egy birkaszőrök közül előremeredő faágon. Hideg Jancsi odament, kioldotta a száját, és csorgatott belőle a kulacsba.

Észre sem vette, Anna mikor somfordált mellé. Akkor látta csak meg, amikor megfordult, s majdnem legázolta.

Álltak ott egymással szemben hosszú ideig. A betyár kulaccsal a markában, a lány könnyekkel a szemében. Hideg képtelen volt megszólalni. Tudta, hogy Anna vádló tekintete nem neki szól, mégis magára vette, és elszorult a torka.

– Lemegy, ugye? – kérdezte aztán a lány halkan.

– Le – vallotta be a legény.

– Meg lehet akadályozni?

– Aligha.

Gyönyörűek voltak azok a női szemek, és fájdalmasak. Hideg Jancsi sóhajtott, és Anna ujjai után nyúlt. A lány hagyta, hogy megfogja a kezét; nem sok élet volt benne.

– Ne akard őt, Anna! – suttogta a betyár. – Nem a tiéd. De én a tiéd vagyok! Tudod, hogy első szóra… szó nélkül, egy pillantásodra neked adnám a szívemet és mindent, amit csak kérsz. Válassz engem!

– Már választottam.

– De ő nem akar téged. Lemondott rólad. Azt mondta, vigyelek nyugodtan. Nem kellesz neki.

Hideg Jancsi azért mondta mindezt, hogy felnyissa Anna szemét, de nem megnyugvást, hanem dühöt okozott végig nem gondolt szavaival.

– Azt mondta, vigyél nyugodtan? – kérdezte, és az álla megmerevedett.

Hideg Jancsi nem vette észre a vész közeledtét. Az ernyedt fájdalom olyan gyorsan adta át a helyét a mindent elsöprő, rideg haragnak, hogy ember legyen a talpán, aki követni tudta volna a változást.

– Igen. Azt. Anna, Annácska. Megkaptuk az engedélyét! Te és én boldogok leszünk. Vigyázok rád. Elhalmozlak mindennel. Van Rigatznak egy irata, ami egy elrejtett kincshez vezet. Ketten keressük meg, mert bennem bízik, és aztán megosztja velem! Ha megtaláljuk, hercegnővé teszlek. Mint a mesében, úgy fogunk élni!

– Nekem nem kell a kincsed! – dobta vissza a betyár kezét a lány. – Nem kell tőled semmi, Hideg Jancsi!

– Olyan után futsz, akit nem érsz utol!

– Hát te is! Mert soha nem leszek a tied.

– Mi a baj velem?

– Hogy nem vagy Rigatz Jancsi!

Hideg tekintete erre megvillant. A betyár kijött a béketűréséből. Szerelmes volt, de szerelmes szíve ellenére nem tűrte, ha megalázzák.

Elkapta a lány karját, és megszorította.

– Térj magadhoz, Anna! A levegőt hamarabb megmarkolod, a vízből előbb lesz kastélyod, mintsem Rigatz Jancsi feleségül vegyen!

Anna lerázta magáról a kezét.

– Hát ilyen vagy a hercegnőddel?

– Ez enyémmel nem. De most senkinek nem vagy semmije. Rigatznak kolonc vagy, a többieknek egy ringyó, akit szívesen elkapnának bármelyik pillanatban. Akár akarod, akár nem, Rigatz Jancsi elhagy. Végzett veled, és fut annak a másik lánynak a karjaiba.

Anna egészen közel hajolt a betyár arcához, úgy sziszegte bele:

– Elveszejtem, ha elhagy. Mondd meg neki!

Hideg Jancsi hátralépett egyet, és komor tekintettel válaszolt.

– Ha megmondanám, nem érnéd meg a holnapot!
– Pedig úgy lesz!
– Akkor mindnyájan elveszünk.

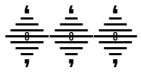

Kinyílt az ajtó, hó és hideg tört be, a nyomában pedig megérkezett Rigatz Jancsi. A betyár láttára elcsendesedtek az ivóban az emberek. Rigatz belépett, meglendítette az ajtószárnyat, amely becsapódott, s úgy megült a keretében, hogy tán nem is lehet majd kinyitni többé.

A betyár beljebb sétált. Leverte magáról a havat, majd levette a fejfedőjét, és egy üres asztalra dobta. Aztán felemelte a fokosát, és nagy lendülettel beleállította a feje felett a mestergerendába.

Akik látták, visszatartották a lélegzetüket. Nem sejtették, mi kerekedik ki ebből.

Rigatz Jancsi körbefordult.

– Na, mi van itt? – kérdezte fennhangon. – Emlékeim szerint az emberek beszélgetnek a kocsmában. Vagy tán meghalt ma valaki a faluban, és virrasztunk?

Válaszul halkan ugyan, de ismét megindult a beszélgetés. Mintha mi sem történt volna. Ám ha valaki éppen indult volna, most letett erről a szándékáról: betyár előtt nem volt jó távozni, mert ha netán később megjelennének a zsandárok, az isten se mossa le a távozóról, hogy ő hívta ki őket.

Előkeveredett a kocsmáros. Keresztes Márton döbbenten állt meg a konyhaajtóban, kezében egy ronggyal.

Összeakadt a betyár és a kocsmáros tekintete.

– Két icce[17] bort! – rendelkezett Rigatz Jancsi.

– Két iccét? – kérdezett vissza Keresztes Márton rekedten.

Ismét nyílt az ajtó, és Hideg Jancsi lépte át a küszöböt. A második betyárt már nem fogadta olyan nagy csend és megütköző tekintet, mint az elsőt.

– Kettőt nekem, és kettőt a pajtásomnak! – javította ki a rendelést Rigatz Jancsi. – Szomjasak vagyunk, és hosszú este áll előttünk. Akármi lehet a vége.

– Értem – bólintott Keresztes Márton, aki időközben nyugalmat erőltetett magára, de belül úgy tombolt a lelke, mint a taglózni vitt, megvadult bika. Látott ő már betyárt, és sok egyéb fajtájú embert is itt a csárdában, de a szemben álló rabló betört az életébe, és azt nem tudja csak úgy lenyelni! Ám

nem itt és nem most, a vendégek előtt kell lerendeznie vele a dolgot. – Négy icce bort!

– Bár, ha jobban belegondolok – játszotta a gondolkodót a betyár. – Jöjjön mindjárt tíz icce.

– Tíz icce bor. Úgy lesz!

Keresztes Márton kihúzta magát, és eltűnt a konyhaajtó mögött.

A konyhában aztán körülnézett, mit vághatna elsőként a falhoz, és mit ragadjon föl másodjára, amivel rést nyithat Rigatz Jancsi testén, hogy a lelke elillanhasson belőle.

A felesége látta, hogy nagy baj van, repült is rögtön.

– Márton! – szólította meg az urát. – Márton, végy mély levegőt, különben megüt a guta!

A kocsmáros úgy forgolódott, mint a farkát kergető kutya. Keresztes Ilona megragadta, és megállította a pörgést. A férje gyilkos tekintettel mérte fel, aztán hirtelen kitisztult a látása, és a falnak szédült. Az erek kirajzolódtak a homlokán, és vadul lüktettek, arca vörös volt, mint a *cégla*.

Ilona asszony kilesett az ivóba, hogy megtudja, mi zaklatta fel az urát.

Amikor visszafordult, már mindent értett.

– Laci, te! – szólt oda a fiának. – Ugorj, fiam, át a malomba, és szólj a molnárnak, hogy vigye meg a hírt a zsandároknak, itt mulat a Rigatz Jancsi a csárdában. Ha gyorsak és ügyesek, most elkaphatják.

A kisfiú bólintott, és már szaladt is. A malom békaugrásnyira volt csupán, lent a Szalatnaki-patak mellett.

– Menjél vissza, és szolgáld ki! – rázta meg az urát az asszony. – Mit kért?

– Tíz icce bort.

– Akkor vigyél neki tíz iccét! – Ilona összeszedte a korsókat, tíz darabot. – Csapold meg a hordót!

Keresztes Márton végre magához tért. Bólintott, majd összefogta a kancsókat, és teleeresztette őket a hordóból. Aztán kivitte Rigatz Jancsinak és a pajtásának.

A rendelés szerint.

Anna ott állt az almási csárda oldalában, és a kezét melengette. Ráfújt, megdörzsölte, aztán a ruhája alá rejtette. Eközben toporgott is kicsit, mert rettenetesen fázott. De el nem mozdult volna az ablak mellől.

Az ablakon át a két borozó betyárt leste. A szíve sajgott a megcsaltak fájdalmától. Sejtette ő, hogy Rigatz Jancsinak más szeretője is van, nem egy, de legalább kettő. Elfogadta, mert a magáénak tudta a betyárt, aki minden szeretője után csak hozzá tért haza… illetve hát a búvóhelyre. Ám akkor is: az ő takarója alá bújt be, őt simogatta és csókolta hajnaltájt. A többi lány jött és ment. Csak voltak. Mindig csak voltak – így a múltban.

Most azonban más volt a helyzet. Az almási csárda kocsmárosának a lánya átveszi a helyét. Rigatz Jancsi belé szerelmes, őt akarja. Az elhagyott szeretőknek pedig savanyú a szája, könnyes a szeme és vérző a szíve. Állt Anna a kis ablak fénylő négyzete előtt, és nem csak a hidegtől vacogott. A lelke fázott.

Bent a két betyár mérték nélkül nyakalta a bort. Tíz korsót kaptak, és az elsőket úgy itták ki, hogy a poharaikba nem is töltöttek. A második is lement két húzásra. A harmadikból már lötyköltek a kupákba, de olyan gyorsan után kellett tölteni, hogy az italnak szoknia nem volt ideje a poharat.

A negyediknél Rigatz az asztalra csapott, és odakiáltott valamit a kocsmárosnak. A kocsmáros elsápadt, és megtámaszkodott a pulton. Válaszolt valamit, mire Rigatz Jancsi felemelkedett a székről, és előredőlve beszélni kezdett. Az emberek lelassultak odabent. Kapaszkodtak a kupáikba, de nem ittak. Néztek egymásra, de nem látták egymást. Füleltek, s behúzták a nyakukat.

A kocsmáros a betyár monológja végén erőtlenül biccentett, és bekiáltott a konyhába.

Kisvártatva megjelent Fanni.

A lány arca ragyogott a boldogságtól. Anna ennek láttán jeges kést érzett a testében, a mellkasa közepén.

Fanni áttáncolt az ivón, majd csípőre tett kézzel megállt Rigatz Jancsi előtt. A betyár kicsit kifordította a székét, majd lezökkent rá. A két lábát széttartotta, s rácsapott a jobb combjára, jelezve a lánynak, hogy üljön oda.

Fanni megfordult, és az ülepével rátelepedett Rigatz Jancsi térdére.

Anna majd belehalt a fájdalomba. Sikoltani akart. Üvölteni, csapdosni, de csak remegett. Hogy nem rogy rá a gerenda Rigatz Jancsira? Hogy nem nyílik meg alatta a föld? Nem csap bele a villám?

…és nevet. Jancsi nevet, a kezét Fanni derekára teszi! Odateszi, de már csúsztatja is lejjebb!

Hát hova megy az a kéz?!

Anna észre sem vette, de az öklét a szájába nyomta, és azt harapdálta. Már kiserkent a vér a fogai nyomán. Ám nem érezte a fájdalmat, sem a vér ízét.

Hova megy az a kéz???

…és mulatnak. Hideg Jancsi tölt a borból, Rigatz a saját poharából itatja a lányt. Annak vörösbor folyik az állán, a betyár pedig lecsókolja.

Annát az ájulás kerülgette. Nekivetette a fejét a falnak, és nyögött. Be kellene mennie, felborítani az asztalt. Fokost állítani a betyárba, és megtépni azt a lányt!... De nem, megnézi, hova jutnak még! Mit merészel Rigatz Jancsi?

Mintha nem tudta volna.

Anna ismét belesett az ablakon.

Rigatz egy szövetdarabot vett elő a kebeléből, és megmutatta Fanninak. Az lehet a kincses térkép, jutott eszébe Annának. Hát a kincsét is vele osztaná meg?!

Keresztes Márton lánya mindent akar, ami az övé!

Ekkor fojtott német vezényszavak hallatszottak Anna háta mögül. A lány megperdült, és zsandárokat látott kibontakozni az éjszaka sötétjéből. A komor, félelmet keltő egyenruha és a fegyverek láttán már mozdult volna, a lába emelkedett, hogy fusson, szaladjon be a csárdába, hogy elkiáltsa magát, „Jancsi, zsandárok!”, de mégis kővé dermedve állt. Az el sem kezdett mozdulat csupán az idegek játéka maradt.

A zsandárok lassan, meghajolva közeledtek, mintha tolvajok lennének. Körbekerítették a kocsmát, hogy senki el ne menekülhessen.

Anna bepillantott az ablakon: Rigatz Jancsi, a szerelme ott játszadozott Fannival. Mit sem sejtett a közeledő veszedelemről. Ha elfogják, biztos a halálos ítélet. Magyarországon ebben az időben nem járt bíróság a betyárnak. Statáriális törvényszék döntött, és csak egy döntést ismert: a kötelet.

Megmenthetné, gondolta magában Anna összeszorított fogakkal, dühösen. Beverhetné az ablakot. Csak egy mozdulat. Még talán kijutna Jancsi a zsandárok gyűrűjéből. Hátul elinalhatna. Talán le is vágna pár zsandárt, hiszen úgy kezeli a fokosát, ahogy senki más. De nem érdemli meg. Nem érdemli meg sem a mentést, sem a küzdelmet. Haljon meg egy nő szoknyája mellett! Ne szülessenek róla legendák!

Az egyik zsandár Anna mellé ért, és betekintett az ablakon át a kocsmába. Meglátta a betyárokat, mire hátrafelé intett. Még jöttek, és még; a hóval borított síkon úgy néztek ki, mint fekete bogarak a liszttel beszórt asztalon. Nagyon sokan voltak.

A zsandár eltolta Annát, és felemelte a fegyverét.

Anna hátratántorodott; le nem bírta venni a tekintetét a nagy, gyilkos puskáról, amelynek megtisztított csöve az ablak fényébe emelkedve vádlón mutatott a mulatozó Rigatz Jancsira.

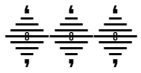

Fanni jobban számolt és olvasott, mint Rigatz Jancsi. Elolvasta a szénnel írt szöveget, és a betyár bortól és szerelemtől csillogó barna szemébe tekintett.

– Ugye hogy kincs lesz? – kérdezte rekedten, halkan Rigatz Jancsi.

– Kincs bizony! – Fanni mosolya még szélesebbé vált. – És ha megszerzed, ha nem, elszökhetünk innen!

Hideg Jancsi hallotta a választ, és kétszeresen dobbant a szíve. A kocsmáros lánya is kincsnek véli, amit a pajtása talált, tehát gazdag lesz. És ha elmegy Rigatz Jancsi az ő Fannijával, majd Anna is másként fog gondolkozni. Az idő begyógyítja csalódott szívét, s addig, míg a szerelemből lábadozik, majd ő kezeli. Jó lesz ennek a vége, duplán jó lesz!

Hideg Jancsi ivott rá.

Fanni összehajtotta a vászondarabot, és visszaadta a betyárnak, aki azt nem az ingébe tette, hanem az asztal lapjára. De csak azért, hogy előrehajolhasson, egészen közel a lány melléhez. Nem a látszatra ügyelt, mert a látszat már régen nem érdekelte, hanem incselkedett.

Fanni nevetett, mert elértette a legény szándékát. A nevetése megemelte keblét, és felszabadította bőrének édes illatát.

Rigatz Jancsi ebben a sűrű pillanatban az asztal mellé tette a vászondarabot.

A kincses írás a földre hullott. Fanni még jobban nevetett a betyár ügyetlenkedésén, és megjegyzést is tett rá, majd lehajolt a vászonért.

Mire felegyenesedett, Rigatz Jancsi mellkasa vérbe borult.

A dörrenés csak később jutott el a lány füléig.

Az ablaküveg szétrobbant az ivó belseje felé, és a lőpor csípős szaga töltötte be a termet. Az emberek felugráltak vagy elfeküdtek, ki-ki vérmérséklete szerint.

Hideg Jancsi felpattant. A tekintete pajtásán függött, aki nyitotta a száját, de szólni nem tudott. A keze tehetetlenül lógott a teste mellett. Fanni a szája elé kapta a kezét, és sikoltott. Jutott rá is a vérből, fehér ingére, homokszín szoknyájára.

Kivágódott az ajtó, és zsandárok ugrottak be rajta, összevissza kiabálva, leginkább magyarul, de németül is.

Hideg Jancsi kikapta Fanni kezéből a kincses iratot, és a konyha felé fordult, hogy arrafelé elmeneküljön, de akkor már a konyhaajtóban is zsandárok álltak. A betyár megfordult, és felkapta a fokosát. A térképet eközben az egyik boroskancsóba dugta, szinte szemnek követhetetlen gyorsasággal.

Hiába volt Hideg Jancsi kezében a fokosa, harcolni mégsem tudott. A zsandárok akkor már a nyakán voltak. Ellepték, leteperték.

A summás összegzést a földön, a hasán fekve hallotta már:

– Na, egy betyárral kevesebb. Rigatz Jancsi halott. Ez a Happ egyenesen szíven lőtte!

Hideg Jancsit január 23-án akasztották föl.

Tizennyolcadik fejezet

A feladás

A halastóból kiemelt követ az interaktív tárház mögötti területre vitték, ott letették egy tóparti padra. Áron szerzett locsolócsövet a szomszédos házak valamelyikéből, és rákötötte egy kerti csapra, azzal le tudták mosni-veretni. Szilárd elszaladt ecsetekért. Egy egész táskányit hozott a festőkészletéből, volt ott mindenféle méretű és formájú. Mire visszatért, a magas nyomású, tiszta víz elvégezte a feladat nagyját: láthatóvá vált egy ábra és a felirat, ami a forráskő alsó felén rejtőzött.

Göröndőbe koszorú koszorúba négy fertály
Kincse földnek kincse égnek
Ott válik majd hófehérré

– Mi az a göröndő? – tette fel a jogos kérdést Szilárd.

– Rühellem a találós kérdéseket – morogta Áron.

Szűcs hadnagynak megszólalt a mobilja. A nyomozó felvette, és oldalra vonult vele.

Áron megérintette a kő alján lévő ábrát.

– Ez mi?

– Alsómocsolád címere – felelte Szilárd. – Illetve a Sztankovánszkyak nemesi címere. Kicsit megkopott, és persze a festés is lemállott róla, de felismerem. Egy pajzsban hármas halmon egy oszlop, a tetején koronával. Az oszlopra egy kígyó tekeredik fel…

Kinga viharos gyorsasággal kapta elő Bodó Pista bácsi fényképét, amin a megtalált tábla körül feszítenek 1961 nyarán. Olyan közel emelte a szeme elé, hogy az orra majdnem érintette a fotópapírt.

– Ezen is ott van a szöveg alatt, csak eddig nem tudtam, mi az.

Szilárd elkérte a fényképet.

– Ennél a felbontásnál nem is csoda – mondta aztán. – De akad itt még valami.

Végigfuttatta az ujját a forráskőbe vésett bonyolult ábrán és az alatta-mellette kivehető egyenes vonalakon.

– Ezek a vonalak?... Egy háromszög lenne? – mellé tette a fényképet. – A fotón is látni egy egyenest, meg még egyet lehet sejteni, de ezen a kövön

jobban megfigyelhetőek. Ez a három vonal mintha egy háromszöget adna ki.

– Talán – nézte meg jobban Kinga mindkettőt. – De ha úgy van, mire utalhat?

– Koszorú, négy fertály és háromszög – sorolta Bálint összevont szemöldökkel. – Ennek együtt semmi értelme.

– A címer viszont bizonyítja, hogy két nyomot megtaláltunk. Ezek összetartoznak.

Szűcs Bence visszatért hozzájuk.

– Egy élmény volt részese lenni a kincskeresésének – mondta udvariasan Kingának –, de sajnos elszólít a kötelesség. Egy köztéri kamera felvételén sikerült azonosítani Rakonczai Leventét. Kiadtuk ellene a körözést.

A nő hallgatott.

– Sajnálom, hogy itt kell hagynom ezt a remek csapatot – fordult Szűcs Bence a többiek felé. – Ha sikerül megfejteniük ennek a három sornak az értelmét, feltétlenül értesítsenek!

Elindult volna, de Kinga eléje lépett.

– Miben segíthetek? – udvariaskodott tovább a nyomozó.

– Ha esetleg elfognák Leventét, honnan lehetne megtudni?

– Miért akar tudni róla?

– Mert felfoghatatlan számomra, amit tett, és beszélnék vele.

Szűcs hadnagy pár hosszú másodpercig mintha szomorúan nézett volna Kingára.

– Ez sajnos nem így működik nálunk – mondta. – De megígérem, hogy amennyiben megítélésem szerint segíti az ügy felgöngyölítését, ha maguk találkoznak, akkor telefonálni fogok. Megvan a száma.

Kinga biccentéssel nyugtázta a választ. A nyomozó távozott.

– És most? – kérdezte Áron.

Ekkor Kingának szólalt meg a mobilja. Amikor felvette, az autószerelő szólt bele.

– Kész a kocsi – jelentette be felszabadultan. – Ha gondolja, elvisszük a vendégházhoz, és ott találkozhatunk.

Kinga biztosította róla, hogy az remek lenne. Utána visszafordult a két férfihoz és Áronhoz.

– Végre visszakapom a kocsimat – közölte velük. – Én most hazamegyek, és beviszem a követ a múzeumba. Ti pihenjetek le! Mindenki menjen haza… vagy a szállására. Vagy a dolgára.

– Ennyi? – csodálkozott Bálint.

– A feladat a szöveg megfejtése! – tette hozzá Kinga. – Köszönöm az eddigi segítségeteket…

– Nem kell még némi segítség ahhoz, hogy a kő a kocsidba kerüljön? – kérdezte mosolyogva Szilárd. – Mert úgy sejtem, magától nem mászik bele.

– Ó, erre még nem gondoltam – vallotta be Kinga. – Abban még segíthetnétek.

A két férfi vállalta az izommunkát.

Bálint és Szilárd a kő mellett maradtak, Áron viszont Kingához csapódott.

– Segítek Miska bácsival szemben – mondta a vendégházhoz visszavezető rövid úton. Az úttest közepén haladtak, nem volt forgalom a faluban. – Az öregnek néha vastagon fog a ceruzája. Értek én a motorokhoz és a kocsikhoz is, ha alkudni kell, jól jön a szaktudásom.

A „szaktudás” szón Kinga csak mosolygott.

Szombathy Mihály ugyanazt a kék kezeslábast és baseballsapkát viselte, mint előző nap. A söröző mellett ácsorgott, és két idősebb helyivel beszélgetett. Amikor meglátta Kingát, rögvest visszatért a vendégház oldalába leparkolt Daewoohoz.

– Jó kis kocsi ez – veregette meg a tetejét. – Nézze, hölgyem, végül nem volt olyan nagy munka vele… Az alkatrész is csak háromezerbe került. Mivel vendég itt a faluban, adjon egy ötöst, és kvittek vagyunk.

Áron szeme akkorára tágult, mint egy lapostányér. A fiú a zsebébe csúsztatta a kezét, és elővette a mobilját. Úgy jártak az ujjai az érintőképernyőn, hogy szinte oda sem nézett.

– Rendben – felelte Kinga gyorsan. Neki elfogadhatónak tűnt az ötezer forint, nem akart ezen tovább egyezkedni.

Így meglepődött, amikor Áron megszólalt:

– Ilyen olcsó volt? Mennyit dolgozott rajta, Miska bácsi?

– Úgyse lett volna más dolgom – legyintett a szerelő, de mintha megremegett volna a hangja.

– Ha ennyi volt, hát ennyi volt – mondta Kinga, és nem értette a dolgot. Áron fel akarja srófolni a javítás költségét?

– És mi is volt konkrétan a probléma?

– Hát ugye… El kellett menni Pécsre alkatrészért – nyögte Szombathy.

Áron zsebre vágta a kezét, és eléje sétált. Pontosan úgy nézett ki, mint az amerikai filmekben az ügyészek, akik a bíróságon éppen bele akarják zavarni a tanút a vallomásába.

– El kellett menni Pécsre?

– El… hát – dadogta az autószerelő. – Két… szer.

– Kétszer? Mennyi annak a benzinköltsége, Miska bácsi?

– Hát… nem sok.

– Plusz az óradíj.

– Iii-gen.

– Meg az alkatrész.

– Hát…

– Nem is volt rossz a kocsi, ugye?

– Dehogynem, Áron fiam! Dehogynem.

– Akkor csak egy kis hibája volt.

– Én… Én nem csináltam vele semmit.

Áron arcára mindentudó kifejezés költözött.

– Gondoltam. De akkor ki csinált?

– Talán akik telefonáltak.

Kinga, aki időközben rájött, hogy valami meghökkentő dolog bontakozik ki a szeme előtt, most elakadt lélegzettel meredt az autószerelőre.

– Mit tettek a kocsimmal?

Szombathy úgy nézett ki, mint a sarokba szorított kutya.

– Csak… elrontották – nyögte. – Kihúzták az üzemanyagszűrő vezetékét.

– Azt két perc megcsinálni.

– De felhívtak telefonon, hogy húzzam el. Intézzem úgy, hogy maga itt maradjon éjszakára a faluban. Megfenyegettek!

Kinga nekiszédült a kocsijának. Meg kellett támaszkodnia a motorháztetőn.

Ennek fele sem tréfa! Ő itt egy ókori szentélyt keres, míg mások a háttérben embereket fenyegetnek meg, múzeumot rabolnak ki… Nem! Le kell állnia!

Eldöntötte, hogy befejezi. Hazamegy, és elfelejti Alsómocsoládot és a kincseit. A rendőrök majd megtalálják Levit… vagy nem. De az már nem az ő dolga. Lesznek még az életében ásatások, több száz is, de ezt most el kell felejtenie. Csak bajt okoz vele.

– Ezt el kellene mondania a rendőrségen, Miska bácsi! – mondta Áron.

– Isten őrizz! – riadozott az autószerelő. – Én nem megyek sehová. Azt mondták, rám gyújtják a házat és a műhelyt, ha nem teszem, amit mondanak! Nekem családom van. Nem kockáztatok!

Áron feltartotta a mobilját.

– Mindent felvettem, Miska bácsi. Ha elmegy a rendőrségre, ha nem, a bizonyíték megvan!

– Áron fiam – rázta meg a fejét az autószerelő. – Ezt nem teheted velem!

– Maga nem teheti meg a régész hölggyel! – mérgesedett fel Áron. – Nem dühíti fel a dolog? Magát meg lehet fenyegetni telefonon csak úgy?

– Fogja a kulcsot! – nyomta a Daewoo kulcsát Szombathy Mihály Kinga kezébe. – Nem tartozik semmivel. És ne haragudjon! Én nem teszek vallomást sehol.

Az autószerelő megfordult, és rövid léptekkel elszaladt.

Áron megfordult, és diadalittas tekintettel nézett Kingára.

– Na mit szól?

– Ez nem volt szép – felelte Kinga. – De köszönöm! Jobban kell vigyáznom. Azt hiszem, mindenkinek az az érdeke, hogy befejezzem Alsómocsoládon a kincskeresést.

– Ezt nem mondhatja komolyan – lepődött meg a fiú. – Nem ezért csináltam.

– De ez következik belőle. Eddig is mennyi rettenetes dolog történt, nem akarom, hogy még több embernek baja essen miattam. Danos Gábor, Pennás, most az autószerelő. Lángos… hogy Lángosról ne is beszéljünk. Neked is jobban kellene vigyáznod magadra! Ki tudja, lehet, te is célpont lettél…

– Én nem félek.

– De én igen – vallotta be Kinga. – És féltek mindenki mást is.

Kinyitotta a Daewoo ajtaját, és beült a kormány mögé.

– Elmegyek a forráskőért, és elviszem a múzeumba. És ez lesz az utolsó, amit ebben az ügyben megteszek.

Úgy is történt, ahogy mondta.

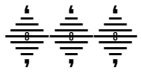

Kinga az édesapjához ment elsőként. Letette a Daewoot a garázsba, és megcsodálta a Suzuki új ablakát. Az apja behívta egy kávéra. Míg a kávé lefőtt, leültette Kingát a konyhában.

– Ebédeltél? – kérdezte.

– Nem. – Kinga végigfutott fejben a napján. – Még csak nem is reggeliztem.

– Egy óra múlt – intett az apja a konyhai faliórára, egy nagy, kerek vörösfehér tégla felé. – Ne hagyd, hogy a munkád az életed…

– …rovására menjen! – fejezte be Kinga. – Tudom, apa. Ezt elmondtad már vagy százszor.

– Csak aggódom érted, és jót akarok.

– Ezt is tudom – Kinga felsóhajtott. – És elfogadom. Most már értem, megértem, és tényleg el tudom fogadni.

Arató Ferenc elmosolyodott.

– Mióta? Tinédzserként mindig felidegesítettelek vele.

– Amióta önálló életet élek, és senki nem szól, ha elrontok valamit. Muszáj a saját hibámból tanulnom. És rájöttem, hogy milyen jó, ha aggódik az emberért valaki.

– Rendben – bólintott az apja, és látszott rajta a meghatottság. – Ebédelsz velem?

– Mid van?

– Percek alatt összeütök egy kis majoránnás tésztát.

– Az jó, azt szeretem.

Arató Ferenc nekiállt az ebédkészítésnek. Elővett egy csomag spagettitésztát, vöröshagymát, sót, borsot, majd a hűtőből darált húst és tejfölt. A konyhából ajtó nyílt egy teraszra, és azontúl a kertre, ahol több fűszernövény is burjánzott. A majoránna egy nagy cserépben állt a terasz szélén. A férfi két marékkal szedett belőle.

Közben lefőtt a kávé. Arató Ferenc levette a tűzről, és feltett a helyébe egy nagy lábos vizet.

– Akkor a kávé ebéd utánra marad – mondta, és nekiállt a hagymapucolásnak.

Kinga az apját nézte, és hatalmas nyugalom áradt szét benne. Otthon volt.

Hirtelen ólomnehéznek érezte a tagjait. Világéletében jól bírta a stresszt. A gimiben, az egyetemen hajtott, ameddig ki nem dőlt, és semmi baja nem volt vele. Most azonban valami megváltozott. Talán mert fenyegetve érezte magát. Talán mert eddig a racionalitás világában élt, most pedig egy olyan helyzetben találta magát, ahol a közeli ismerőse rabló, és ahol nem tudhatja, kiben bízhat.

Áron például aranyos kölyök, de rémisztő, hogy ha ő Alsómocsoládra megy, a fiú minden lépéséről tud. Bele se mer gondolni, hogy valaki ugyanígy megfigyelheti, csak rossz szándékkal.

Szombathy Mihályt azzal fenyegették meg, hogy rágyújtják a házát!

Kinga a nagy meleg ellenére is megborzongott.

– Mi baj? – Az apja figyelmét semmi nem kerülte el.

– Csak a hagyma – füllentette Kinga. – A szaga.

– Mindjárt olajba kerül, és akkor nem fogod érezni.

Ferenc olajat öntött egy serpenyőbe, és meggyújtott egy másik lángot a tűzhelyen. Hamarosan a piruló hagyma sercegése töltötte be a konyhát.

– Abbahagyom, apa. Elengedem – szólalt meg egyszer csak Kinga. – Elengedem ezt az egész alsómocsoládi ügyet. Igazad volt.

– Én semmi ilyet nem mondtam.

– De gondoltad! Tudom, hogy csak azért nem mondod, mert ismersz, és úgy véled, nem hallgatnék rád.

– Hallgatnál rám?

– Nem – mosolyodott el a nő. – Jól ismerjük egymást.

Az apja odalépett hozzá, és egy puszit nyomott a homlokára.

– Meglepne, ha elengednéd, akármit is csinálsz.

– Pedig úgy lesz. Veszélybe sodortam embereket.

– Te? Ezt nehezen hiszem.

– Hát, közvetve.

– Értem. Lecsipegeted a majoránna levélkéit?

Kinga igent mondott, leöblítette a majoránnát a csapnál, majd lehúzta a szárról a leveleket. Az apja közben rátette a húst a megpirult hagymára, és egy lapos fakanállal kevergetni kezdte, hogy oda ne égjen. Megsózta, borsozta, majd rákerült a majoránna. A másik lángon felforrt a víz, Kinga beleöntött egy kis olajat, majd megsózta, végül beleborította a tésztát.

Rutinosan dolgoztak egymás mellett. Míg a tészta megfőtt, Kinga megterített, az apja pedig elmosogatott.

A tejföl mindig a végén került rá az ételre. Egyszerű ebéd volt, de finom.

Amikor leültek az asztal mellé, megszólalt Kinga mobilja.

Kinga megnézte a hívót, majd felvette a telefont.

– Szia – szólt bele. – Éppen ebédelni készülök. Nem ér rá?

Az apjára nézett, aki mindentudóan mosolygott villával a kezében.

Beszélj csak! – intett.

– Ráér, de ha nem mondhatom el most, akkor szét fog feszíteni a tudás – felelte Szilárd a vonal túloldalán. – Nem bírom sokáig magamban tartani.

– Mit?

– Hát a találós vers megfejtését!

– Megfejtetted? Ezekben te nagyon jó vagy!

– Köszönöm. Ezt dicséretnek veszem.

Kinga felállt az asztal mellől.

– Bocs, apa! – mondta. – Egyél nyugodtan, mindjárt visszajövök!

Kiment a kertbe, míg Szilárddal beszélt.

– Mire jöttél rá? – kérdezte a mobilba.

– Megkerestem egy tájszótárban a göröndőt. Azt jelenti, gerenda.

– Logikus. Kitalálhattuk volna.

– Egyébként meg lerajzoltam.

– Mit?

– Rajzoltam egy koszorút, és négy fertályra, azaz négy részre osztottam. És megpróbáltam elképzelni a gerenda helyét.

– A közepén.

– Igen. És ha hiszed, ha nem, egy malomkerék jött ki. „Kincse égnek, kincse földnek.” A búza. Földbe vetik, az esőtől pedig szárba szökken. És ami lesz belőle, az a hófehér liszt. Azaz a versike egy malomra utal.

– Na de melyik malomra Sztankovánszky András korából? – kérdezte a realista Arató Kinga.

– Nos, itt van velem a falugondnok, átadom neki a mobilt.

Pár másodperc múlva Taller József hangja hallatszott:

– Jó napot! A Hábi-patakon és a Szalatnaki-patakon is több malom volt. Némelyiknek már a nyoma sincs meg, másokat meg felújítottak… de már azok se működnek. Az egyikben például pulykatelep üzemel jelenleg.

– Hát ez nem sok segítség – morogta Kinga.

– De van valaki, aki nálam sokkal többet tud a régi malmokról.

– Ki az?

– Pesti János.

– Aki a helytörténeti adattárat szerkesztette?

– Pontosan! Őt kellene megkeresniük.

– Ezt én elintézem – vette vissza a mobilját Szilárd Tallertől. – Te ülj kocsiba, és gyere vissza ide!

Kinga hallgatott.

– Nem is tudom – felelte bizonytalanul, és a konyhaajtó felé fordult. Azon keresztül látta az apját türelmesen várakozni az asztal mellett. Még nem nyúlt az ebédhez.

– Ne kéresd magad! – erősködött a festő.

– Pont azon gondolkodom, hogy befejezem az egész kutatást.

– Az a legjobb befejezés, ha megtaláljuk!

Kinga tipródott egy kicsit.

– Oké – felelte aztán. – Oké. Megyek!

Megszakította a vonalat, és vett egy mély lélegzetet. Persze az apjának megint igaza volt. Képtelen elengedni a dolgokat.

Belépett a konyhába.

– Apa! Igazad volt, nekem nem megy a kilépés. És most megint el kell mennem. Vissza Alsómocsoládra – hadarta. – Utálom, hogy ennyire a vesémbe látsz, de azért szeretlek!

Az apja a székére mutatott.

– Addig nem mész el, amíg nem eszel! – mondta nyugodtan. – Nálam a Suzuki kulcsa!

– Apa!

– Nincs vita!

Kinga soha nem evett még ilyen gyorsan. Arató Ferenc fejcsóválva nézte, ahogy szinte rágás nélkül eltünteti a majoránnás tésztát. Ám csak akkor adta át neki az autó kulcsát, amikor már üres volt a tányérja.

Kinga úgy rohant ki a kocsijához, hogy még egy kis tejföl ott ült a szája sarkában.

Elhagyta Pécset, és már a vidéki utakon száguldott, amikor befutott Szilárd újabb hívása. A férfi nem szokásos telefonbeszélgetésre invitálta, hanem videókapcsolatot kért. Kinga kitette a mobilját a műszerfalra rögzített tartóba.

– Na, mutatom, mi van – jelent meg az okostelefon kijelzőjén Szilárd arca. – Beszéltem Pesti Jánossal. Elmondta, hogy ezerhétszáznegyvennyolcban az uradalomnak egy Peter Heß nevű, sváb származású zsellérje működtetett egy harmadosztályú malmot. Tizenkét évvel később már kettőről is tudunk, amik évek óta üzemeltek. Rek Márton és Mikel János molnárok bérelték őket. A faluban sok malom működött, de a birtok területén a tizennyolcadik században csupán ez a kettő jöhet számításba.

– Ma megvannak ezek a malmok? – tette fel a legfontosabb kérdést Kinga.

– Beazonosíthatóak. A helyiek úgy tartották őket számon, mint Lécz-malom és Zentai-malom. A Lécz-malmot nevezik ravaszliki malomnak is. A vasútállomással szemben volt, a későbbi Harray-gőzmalom mögött. Az

épülete még ma is áll, de csak a csupasz falak. Minden mást elhordtak belőle. A másik, a Zentai-malom nagyjából az alsómocsoládi–szalatnaki határban állt, ahová a dombóvár–bátaszéki vasútvonal épült, nem messze a hajdani Almási csárdától. Egyikből sincs már meg semmi, mármint sem a csárdából, sem a malomból. Az utolsó kőig széthordták mindkettőt. Kitekertem mindkettőhöz biciklivel, és lesújtó a helyzet. A Lécz-malomból még csak-csak maradt valami, de semmi Sztankovánszkyhoz köthetőt nem találtam. Az Almási csárda pincelejáratára ráakadtam a sűrűben, de Józsi azt mondta, a malomhoz be se jutok, olyannyira benőtte az erdő.

– Meg se találja – szólt közbe oldalról a falugondnok hangja. – Mert nincs is mit!

– Szóval ez a helyzet – zárta le a témát a festő.

– Akkor miért kellett autóba ülnöm? – értetlenkedett Kinga.

– Azért, amiért a videóhívást is kezdeményeztem. Nézd az utat, de közben mutatok valamit!

Szilárd elfordította magáról a kamerát, és egy térképre irányította. Alsómocsoládnak és környékének a térképe volt, celluxszal egy szekrényajtóra felerősítve. Ebből az is kiderült, hogy Szilárd és Taller József a vendégház teakonyhájában tartózkodnak.

– Elgondolkodtam. A fogadalmi kápolna a Pusztatemplomra mutatott, ugye?

– A forrásra, ami a templom mellett fakadt.

– Igen. A forrásban talált felirat pedig egy malomra.

– Úgy tűnik.

– Azon gondolkodtam, mit akarhatott ezzel Sztankovánszky. Hova vezet minket ezekkel a feliratokkal? A feltételezés szerint egy sokadik helyre, ahol elrejtett valamit. Ám a találós szövegek más szövegekre mutatnak, mindig újabbra. Szóval arra jutottam, hogy azok összessége fog majd rámutatni az elrejtett dologra.

– Írjuk össze őket?

– Nem. Emlékszel? A Sztankovánszky-címer körül voltak egyenes vonalak.

– Igen.

– Talán egy nem szabályos háromszög. Úgy nézett ki legalábbis. És három pont már ki tud jelölni egy negyediket a térben. Azaz nem kell nekünk a malom találós kérdése vagy feladványa, ahogy nevezzük, mert valószínűleg az a fogadalmi kápolnára mutatna. Ha Sztankovánszky András annyira racionálisan gondolkodott, akkor logikus, hogy a feliratok egymásra

mutatnak. Megjelölnek a térképen három pontot, amik kiadnak egy negyediket.

Kinga megértette, és izgalom fogta el. Egy órája még fel akarta adni. Most viszont hirtelen elfelejtette ezt a szándékát.

– Teljesen jogos! – válaszolta.

Szilárd kezében feltűnt egy vastag piros filctoll.

– Adott tehát a pusztatemplom-dűlői forrás – mondta, és egy X-et tett a hármas számú halastó megfelelő pontjára, ahonnan kiemelték a kőtáblát. – És adott a fogadalmi szentély hajdani helye. – Azt is megjelölte. – Jut eszembe, Bodó Pista bácsi üdvözöl. Bejelölt a Facebookon, kéri, jelöld vissza!

Kinga nevetett.

– Jó.

– Na most a kérdés csak az, hogy a Lécz-malmot vagy a Zentai-malmot kell a háromszög harmadik szögének tekintenünk… – Szilárd oldalra intett. – És itt jön a képbe a mi falugondnokunk, aki itt született, itt nőtt fel, és ismer minden helyit.

– Sőt, még a bábára is emlékszem, aki a világra hozott – tette hozzá Taller József. – Mármint arra emlékszem, ahogy megszülettem.

Szilárd a falugondnok felé fordította a kamerát. Kinga ajkán ott volt a tamáskodó válasz, de aztán visszanyelte.

– A malmokra is emlékszik?

– Már csak a romjaikra – felelte Taller. – De gyerekkoromban hallottam egy történetet Rigatz Jancsi kincséről.

– Miféle kincse volt Rigatz Jancsinak?

– Tulajdonképpen semmilyen. Csak egy kincses térképe, amit a legenda szerint az almási malomban talált, és a halála előtt odaadott a kedvesének, aki a közeli csárda kocsmárosának a lánya volt. De persze a térkép elveszett…

A polgári időszámítás szerint: 1872. pünkösdhétfő

A pünkösdi mulatságon ott volt Mocsolád apraja-nagyja. A nyárkezdet ünnepe mindig nagy forgataggal járt, rengeteg virággal és játékkal. A fiúk, férfiak az erejüket mérték össze, a lányok a szépségüket. Kiskirálynők járták a házakat, énekeltek és táncoltak, majd örömmel tették el az ajándékokat, amiket kaptak. Virágszirmokat fújt a szél az utcákon, és kéz a kézben

mutatkoztak a titkos mátkapárok. Ezen a napon csak a kocsmárosok dolgoztak, mindenki más evett, ivott, táncolt és jól érezte magát.

Ebben az évben azonban a pünkösdi mulatság nagyobb volt, mint bármikor korábban: a faluban ugyanis taljánok dolgoztak: a vasút talpfáit fektették le Dombóvártól Bátaszékig. A modern idők elértek Alsómocsoládig, a kiegyezés utáni polgári fejlődés nemhogy sebes léptekkel, de gőzerővel haladt keresztül a Hegyháton.

A taljánok erre a napra ugyanúgy letették a munkát, mint a helyiek, és elvegyültek a pünkösdi forgatagban.

Keresztes László alig töltötte be a tizenkilencet, de már kiszemelte magának a választottját: úgy tervezte, hogy Bódog Jolán lesz a felesége. Tette neki a szépet, feszített, és mindent megígért; már reggel feltette, hogy ő lesz a pünkösdi király a faluban. Hitte is a lány, meg nem is, hogy képes rá, de persze kinevette. László minden erejével küzdött a versenyeken, legvégül azonban csak lemaradt a takács fia, Jauch Mihály mögött. Ekkor történt az, hogy rá kellett ígérnie a szerelme zálogára, és azt merte mondani a lánynak, hogy tudja, hol van a Sztankovánszkyak kincse.

Jó sok bor elfolyt már akkorra, és a küzdőszellem felkavarta az ifjak lelkét. László hangosabb volt a kelleténél, és többen is meghallották fogadkozását: az egészet a lányra fogja költeni, meglátja majd. Még ez sem okozott volna azonban nagy bajt, mert mindenki ismeri a szerelmes legények nagyotmondó hajlamát… minden magyar.

A taljánok azonban komolyan vették a szavait.

Egy Paolo Pittori nevű Milánóból érkezett munkás tudott annyira magyarul – még Garibaldi seregében tanulta egy velük harcoló magyartól –, hogy értse a kétségbeesett Keresztes László próbálkozását a lány megnyerésére, és komolyan vette a kijelentését annyira, hogy a nyomukba szegődjön. Paolo éppen csak elkezdte a mulatozást, és cseppet sem volt kapatos. Fontosabbnak tűnt számára a kincs, mint a Hegyhát bora. A hatalmas forgatagban könnyedén ment, sodródott a pár után, akik talán még egy üres mező közepén állva sem vették volna észre, olyannyira el voltak foglalva egymással.

– Van ám neked kincsed ott, ahol tyúk költi a tojást! – nevetett a lány.

– Van bizonyítékom, nem csak a levegőbe beszélek – erősködött a legény.

– Na, kapd elő a bizonyítékodat! – illegette magát Jolán. Tetszett neki a fiú, akkor is, ha nem pünkösdi király, és úgy is, ha szegény. Dehogy kellett neki kincs! Amúgy is: az almási kocsmáros fia volt, nem olyan szegény ő, hogy ne tudja tejben-vajban fürösztени a kedvesét!

A legény elkapta a karját, és behúzta az egyik sátor oldalába. Gulyás illata szállt a levegőben, és fehér füst kanyargott a magasban a fejük felett: a sátor túloldalán a tűz fölött a bográcsban vacsora készült.

Keresztes László előhúzott egy vászondarabot a gatyamadzagja tartásából.

– Itt van nálam mindig – rázta meg. – El nem hagyom soha.

– Elloptál egy kicsiny zsákocskát a malomból? – incselkedett a lány.

– Ezt a vásznat Rigatz Jancsi vére festette meg – mutatott rá a barna foltokra a vásznon László. – Az övé volt.

Jolán most már kezdte komolyan venni a legényt. Eltűnt a mosoly az arcáról, és kíváncsian hajolt közelebb a vércseppekhez. Látszott csupasz vállán, hogy megborzong. Rigatz Jancsi vére mágikus dolog…

Lászlónak tetszett, amit lát. Tudta, hogy most kell ütni a vasat.

– Ott halt meg a betyár a csárdánkban. Az ablakon keresztül lőtte le egy zsandár. Ott voltam én is! – dicsekedett el vele. – Ezt a nővéremnek mutogatta éppen.

– Úgy kérkedett, mint most te?

– Hitt benne! – mondta izgatottan a legény. – Hitt benne, és elrejtette ezt a vásznat egy üres kancsóba, hogy ne kerüljön a zsandárok kezére.

– Ha lelőtték, hogy rejtette el? – kötözködött Jolán. Már tényleg érdekelte a mese.

– Volt ott egy másik betyár. Az kapta fel, és nyomkodta bele a kancsóba, amit én megtaláltam. Őt élve kapták el, és pár nap múlva felakasztották. A nővérem aztán mesélt arról, hogy Rigatz Jancsi gazdaggá akarta tenni őt… Akkor tudtam meg, mi ez…

Fanni tényleg elmesélte, elmesélte vagy ezerszer. Először zokogva, tizedjére könnyes tekintettel, századjára a távolba meredve, ezredjére megtörten. Nem nézett rá többé férfira, s a férfiak is gyanakodva méregették egy idő után. Elébb nem választott, utóbb senkinek se kellett.

Keresztes Fanni vénlány marad – az emberek tisztában voltak vele. Egyedül öregszik meg.

– Nem lehet, hogy ez a vászon el van átkozva? – tamáskodott Jolán. Hitt a boszorkányságban.

Paolo mindent hallott a sátor háta mögül. Ennyi elég is volt neki, hogy kiugorjon a tömegbe, és elkapja egy barátját.

– Mario, akarsz gazdag lenni? – kérdezte tőle olaszul.

Mario Vanini, a kezében egy kupa borral és oldalán Francesco Ransellivel, szeretett volna gazdag lenni. Hogyne szeretett volna!

– A sátor mögött egy fiú enyeleg egy lánnyal – hadarta Paolo. – Odamész, és elkapod a lányt. A fiú mérges lesz, és meg akar majd verekedni veled. Te pedig megverekszel vele.

– Hogy lesz ebből gazdagság? – kérdezte gyanakodva Mario. Részeg volt, nem idióta.

– Míg te a fiúval verekszel, én ellopok valamit, ami gazdaggá tehet minket. – Az olasz gyors pillantást vetett Francescóra. Neki is kell találni valamilyen feladatot. Ha már belecseppent a jóba, szolgálja meg a pénzét! – Francesco! Te vond el a lány figyelmét! Ne lássa, hogy kizsebelem a legényt! De ne erőszakoskodj, mert akkor a nyakunkba szakad az egész falu! Érted?

– Hogyne érteném – biccentett Francesco Ranselli. – Majd elhúzom, meg ne sérüljön. Hogy mondják magyarul, hogy „segítség”?

Paolo megmondta.

– Siessünk! – tette hozzá, és intett.

A három olasz visszaosont a sátor mögé. László éppen megeskette Jolánt, hogy ez az ő titkuk marad, amikor is Paolo előrelökte Mariót.

Mario botladozva tett két lépést előre, majd mikor visszanyerte az egyensúlyát, kihúzta magát, mint kakas a baromfiudvaron. Peckesen közelebb sétált a párhoz.

Keresztes László látta a taljánt közeledni, és visszatűrte a gatyamadzagja mögé a vásznat. Kinyúlt Jolán kezéért és megfogta.

Mario elővette legbűbájosabb mosolyát, és elkezdett udvarolni a lánynak – olaszul. Bár sem Jolán, sem László nem értette az idegen szót, a hanghordozás és Mario tekintete kétséget sem hagytak afelől, hogy mit szeretne a vasúti munkás. László arca elvörösödött, elengedte Jolán kezét, majd arrébb lökte az idegent.

Mario, ha nem az lett volna a feladata, hogy megverekedjen a magyarral, erre a mozdulatra akkor is öklének lendítésével felelt volna. Eltalálta Lászlót, aki meg se rendült, helyette inkább előreugrott. Egy pillanaton belül egymásnak veselkedve birkózott a két férfi.

Ekkor került elő Paolo és Francesco a sátor háta mögül. Francesco Jolán mellé lépett, és elkezdte vég nélkül ismételgetni a „segítség” szót. Jolán idegességében rápillantott, ezt használta ki Paolo, aki László oldalába öklözött, majd amikor a lány megint figyelt, akkor úgy tett, mintha szét akarná választani a küzdő feleket.

Francesco a lány elé ugrott, és oldalra mutatott.

– Segítség! – mondta, és úgy mozdult, hogy Jolán elől takarja a kilátást.

Paolo keze rátalált a vászondarabra, és előrántotta László bő gatyájából. A magyar rájött, mire megy ki az egész, és bősz üvöltéssel tombolni kezdett.

Jolán sikoltott, erre előkerült két másik mocsoládi magyar, lett is belőle verekedés. Francesco kigúvadt szemmel tántorodott hátra, és elöntötte az agyát a vér. Visszatámadt. Egy ütéstől Mario a sátorlapnak esett, és kidöntötte azt. A sátor váza kifordult, és rádőlt a túloldalt rakott tűzre.

Azonnal lángra lobbant.

Meleg nyár volt, hihetetlen gyorsasággal szaladtak körbe a lángok az ünnep helyszínén. Mire előkerültek a vödrök, már felfutottak a legközelebbi ház tetejére.

Keresztes László azonban a feltámadó vész közepette sem feledkezett meg Rigatz Jancsi vásznáról, és Paolo Pittori után vetette magát. A talján menekülését megnehezítette a hirtelen felfordulás, és hogy a sebesen elharapózó tűz lezárta előtte az utak egy részét. László beérte, és rávetette magát. A földre estek, birkóztak. A magyar ki akarta tépni a talján kezéből a vásznat, de az ügyesen az ingébe csúsztatta, felszabadítva mindkét kezét.

Egyenlő küzdelem volt, bár Paolo vagy húsz évvel volt idősebb a mocsoládi legénynél. Ám az izmait megacélozta a vasúti talpfák és sínek cipelése, a kőhordás, lapátolás. Verekedni is többet verekedett, jó pár ügyes fogás volt a tarsolyában.

Ezzel szemben László fürge volt, és ruganyos. Állta az ütéseket, és ki is osztott jó párat.

Egyre nagyobb lett a meleg. A tűz átterjedt a kerítésekre, a kerítésekről más házakra, szalmatetőkre. Sárgásan lobogott a tiszta kék égbolt alatt. Felülről a nyári nap heve, oldalról a lángok forrósága támadt.

A mocsoládiak a közeli házakat locsolták, és fogalmuk sem volt róla, hogy már a falu közepe ég.

Szerencsétlen baleset volt, nem több. Nem volt benne semmi szándékosság: Keresztes László egy öklelésétől Paolo beleszédült a tűzbe, és az öltözéke azonnal lángra kapott. A talján üvöltve tépte volna le magáról a ruhát, de már késő volt, belobbant a haja. Égett az arca, mindene. Orrfacsaró bűz töltötte be a levegőt.

László először nem gondolt Rigatz Jancsi vásznára. Térdre rogyott, és iszonyodó tekintettel meredt a sikoltva lángoló vasútépítő munkásra. Eszébe se jutott akkor a kincs. Csak hányni akart. Öklendezett, és hányt. Egyenesen egy halom pünkösdi rózsaszíromra, amit eléje sodort egy forró fuvallat.

Hogy Rigatz Jancsi vászna odaveszett, csak kicsivel később jutott el a tudatáig. Akkor azonban már az tűnt a legkevesebbnek.

Mire eljött az este, az összes ház leégett Alsómocsoládon.

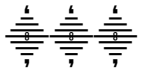

– Szóval a Zentai-malom lesz az, az Almási csárda közelében. Az volt az első Sztankovánszky András idejében.

Szilárd egy harmadik X-et tett a térképre. Valahonnan előkerült egy léc, és a festő összehúzta az X-eket. Eltávolodott a térképtől, hogy megmutassa a háromszög egészét Kingának.

Kinga ezen a ponton lehúzódott a Suzukival az út szélére. Inkább veszítsen néhány percet, mint hogy soha ne érjen oda Alsómocsoládra, mert nem az útra figyel. Alig jártak erre autósok: egész idő alatt csupán egy Opel előzte le.

Leállította a motort, és a kezébe vette a mobilt, hogy jobban megnézhesse a képet.

– Megvan a háromszögünk – mondta. – Hogyan mutatja ez meg a negyedik pontot?

– A háromszög oldalainak az oldalfelező merőlegesei egy pontban találkoznak. – A festő olyan bizonyossággal jelölte meg az oldalak felezőpontját mindenféle segédeszköz nélkül, hogy Kinga nem kételkedett. Aztán Szilárd fogta a lécet, és meghúzta a merőlegeseket. Azok Alsómocsoládon kívül, a dombok egyikén, egy erdős szakaszon metszették egymást. – Itt lesz Sztankovánszky hagyatéka – bökött oda Szilárd.

– Szerezd meg Pennás Attilától a fémkeresőjét! – mondta Kinga ekkor határozottan. – Akárhogyan, de szerezd meg! Húsz perc, és én is ott vagyok!

Tizenkilencedik fejezet

A szentély titka

Kinga és Szilárd a piros Suzukival gurultak ki a háromszög oldalfelező merőlegesei által kiadott helyre. Jobbról parlagon maradt föld kísérte őket, balról átláthatatlan erdősáv. Egy erdőbe vezető vékony földútnál álltak meg, leparkolták a kocsit, és úgy döntöttek, gyalog mennek tovább: Kinga nem akarta megkockáztatni, hogy a sűrű bozótosban meghúzza a Suzuki oldalát egy-egy vastagabb, kiálló faág. Ráadásul az út elég hepehupásnak, gödrösnek tűnt, lehet, leérne a kocsi alja is.

A nő összerakta és üzembe helyezte Pennás Attila fémkeresőjét, és felkészült egy hosszú, terepen eltöltött délutánra. Nem kérdezte meg Szilárdtól, hogy hogyan szerezte meg a detektort. Majd alkalomadtán egyszer… Szilárd azonban nemcsak detektort szerzett, hanem két ásót is. Kivette őket a hátsó ülés elől. Kinga bezárta a kocsit, és elindultak befelé az erdőbe.

– Csak úgy átnézzük a talajt a fémkeresővel? – kérdezte a festő.

– Az a tervem – bólintott Kinga. – Kivéve persze, ha a te festőszemed észrevesz valamiféle jelet.

– Mire gondolsz?

– Valamire, ami belesimul a természetbe, de valahogy mégis kilóg belőle. Én, ha elrejtenék valamit, akkor megjelölném a helyet. De úgy, hogy csak a beavatottak vegyék észre.

– Sok ilyen könyvet olvastál?

– Szerettem az Allan Quaterman- és az Indiana Jones-filmeket. Na meg a Nemzet aranya két részét.

– Ez sok mindent elárul – mosolygott a férfi.

– Mire célzol?

– Hogy majd figyelek!

A beszélgetés alatt megtett pár lépéssel egy másik világba cseppentek: mintha több száz kilométerrel maguk mögött hagyták volna a civilizációt. Olyan sűrű lett a fejük felett a lombkorona, hogy alig szűrődött át rajta fény. Az aljnövényzet szabadon burjánzott, kidőlt fatörzseken, korhadt ágak kötegein kellett átverekedniük magukat. Repkények kúsztak fel a fákra, és mohás kövek bukkantak elő itt-ott a vizes földből. A nyári meleg se jutott be a

lombok alá, az erdősávban legalább tíz fokkal hűvösebb volt, mint a földeken vagy a faluban, és víz illata érződött a levegőben.

– Mennyivel kellemesebb itt, mint a tavon, a tűző nap alatt – jegyezte meg Kinga.

Szilárd körbefordult.

– A térkép szerint legfeljebb húsz métert kell bejönnünk az útról. Persze lehet, hogy nem pontos, mert nem tudhatjuk, Sztankovánszkynak mennyire voltak pontos térképei.

– Évekig dolgozott azon, hogy kisebb-nagyobb birtoktesteket összekapcsoljon – felelte Kinga. – Biztos vagyok benne, hogy minden métert, minden centimétert ismert és számontartott. Menjünk még kicsit beljebb, aztán beállítom a detektor szenzorait.

Arra azonban nem volt szükség. Mert pár lépés után belebotlottak két ismerősbe, akik szintén Sztankovánszky András titkos hagyatékát kutatták.

Sőt, meg is találták azt.

Kinga megtorpant. Szilárd, aki baloldalt a zöld erdőfalat fürkészte, kis híján nekiszaladt.

– Láttál vala?... – akarta kérdezni, de aztán ő is megpillantotta a két alakot.

Tihos Henrik nem kis megdöbbenéssel tekintett vissza rájuk. Mellette Rakonczai Levente állt, a kezében egy kis vasládikával. A ládika kisebb volt egy cipősdoboznál, és a tetején látható Sztankovánszky-címeren kívül nem díszítette semmilyen ábra.

– Levi, te?... – döbbent meg Kinga.

– Ez nem az, aminek látszik – nyögte a fiú kétségbeesetten.

– Hát micsoda? Köröz a rendőrség! – Kinga elővette a mobilját. – Értesítenem kell őket…

Tihos ekkor a lehető legteljesebb nyugalommal előhúzott egy pisztolyt a háta mögül.

– Esze ágában se legyen! – mondta. – Kivéve persze, ha öngyilkos hajlamú.

Kinga keze lehanyatlott.

– Dobja el a mobilt!

Eldobta.

– Maga is!

Szilárd is előhúzta a mobilját, és az avarba ejtette.

– Utánanéztem magának az este – mondta Kinga. Látszólag nem ijedt meg a fegyvertől, bár a szíve a torkában dobogott. – És gyanúsnak kellett volna lennie, hogy Tihos Henriknek túl kevés publikációja van.

– Ráadásul az másik Tihos Henriké – vigyorgott az álrégész. – Kölcsönvettem a kollégája nevét, hogy a feltárás közelébe kerülhessek. – Szilárdhoz fordult. – Tegye le az ásókat! Aztán üljenek le ahhoz a tölgyfához, és ügyeljenek rá, hogy jól lássam magukat!

– Mit akar csinálni? – kérdezte Szilárd. – Biztos nincs a terveiben egy kettős gyilkosság! Legyen esze!

– Ötszázmillióért? Meg esetleg még ötszázért? Higgye el, hogy bármire képes vagyok. Gond nélkül lövök.

Sürgetően intett a fegyverrel, mire Kinga és Szilárd tették, amit parancsolt. Leültek a nagy tölgy tövébe.

Tihos Levihez fordult.

– Nyisd ki a ládát!

Rakonczai Levente letette a ládát a földre, majd letérdelt mellé az avarba. Megvizsgálta: nem volt rajta semmiféle komoly zár vagy lakat, csupán egy elhúzható retesz. Akárki is készítette vagy készíttette, az volt a célja, hogy könnyedén kinyitható legyen.

A fiú kis erőlködés után elhúzta a reteszt, majd két kézzel megfogta a ládika tetejét, és megpróbálta megemelni. Ám a földben töltött több mint két és fél évszázad alatt a ládika felülete erősen berozsdásodott, még úgy is, hogy Sztankovánszky sokszorosan marhabőrbe csavarva rejtette el. Kinga legalábbis erre következtetett a földön heverő, foszlott-sáros bőrdarabból.

Tihos odadobott egy bicskát Leventének.

A fiú ijedten meredt rá: restaurátorszíve tiltakozott az ellen, hogy egy régészeti leletet csak úgy megkapargasson.

– Na, mi lesz?! – mordult fel Tihos. – Jutalomfalatra várs?

Levente megadta magát a sorsnak, és kipattintotta a bicskát. Előbb megkapargatta a ládát körben, majd megpróbálta a pengét becsúsztatni a fedél alá. A próbálkozását pár perc elteltével siker koronázta, és a ládika teteje megemelkedett.

Levente letette a bicskát a földre, és Kingára pillantott. A tekintetében kérdés ült: „Belenézzek?”

A nő alig észrevehetően bólintott. Levi nem engedélyt kért, hanem bátorítást.

A fiú felnyitotta a ládát. Belepillantott, majd belenyúlt.

Kiemelt belőle egy mappát.

Legalábbis mappának nézett ki az első pillanatban. Aztán kiderült, hogy egy viasszal körbeöntött vászondarab, amelyet úgy kellett feltörni, hogy a tartalmához hozzáférhessenek. Sztankovánszky András meg akarta óvni a föld és a láda mélyén is a víztől… és hamarosan kiderült, hogy sikerrel.

Egy négyrét hajtott levelet hagyott az utókorra.

Tihos kis híján kitépte Levente kezéből a papírt, aztán az utolsó pillanatban észbe kapott. Finoman átvette, majd maga elé tartotta. Közben sem feledkezett meg azonban a fegyverről, amelynek csövét Kingára és Szilárdra irányozta.

A földön térdelő Leventétől láthatóan nem tartott.

Jó egy perc telhetett el így. Tihos a papírt böngészte, néha megmozdult a szája, máskor összevonta a szemöldökét. A homlokán sokasodtak a ráncok, egyre gondterheltebbnek látszott.

– Tud latinul? – kérdezte aztán a régésznőt.

Kingán egy pillanatra átfutott, hogy letagadja, de erősebb volt a kíváncsisága.

– Persze – felelte.

– Akkor olvassa el! – Tihos odasétált elé, majd átnyújtotta a papírt. – Valamennyire magam is tudok, de nem értek mindent. Szóval ne kamuzzon, mert rájövök, és bosszús leszek! – Szilárdra nézett. – Nemcsak ölni lehet a fegyverrel, hanem sebesíteni is. Nagyon fájdalmas helyeken!

Kinga átvette Sztankovánszky András levelét. Olyan óvatosan fogta meg, hogy nem is érezte a papírt az ujjbegyei között. A levélre pillantott. Gyönyörű, kerek betűk. Nem egy őrült vagy elmebeteg ember írása.

Előbb magában olvasta el, némán.

– A levél elején leírja pár szóban, hogy a lánya, Jusztina beteg volt, és mivel senki nem tudott rajta segíteni, ezért egy erdei varázsló nyomába eredt. Azt írja, megtalálta, és ez az erdei varázsló egy rettenetesen öreg táltos volt, még a régi időkből.

– Eddig értettem magam is, nem erre vagyok kíváncsi.

Kinga biccentett.

– Rendben. A továbbiakban részletezi a motivációit. Ahhoz, hogy megmentse a lányát, értesülnie kellett a táltos létezéséről, még ha eredetileg nem is hitt benne. De nehéz helyzetekben a leghalványabb reménybe is belekapaszkodik az ember. „*Necessitas urget*”[18]…

– Hol a szentély?

– Nem lesz benne semmi. Kirabolták. A római légiósok kirabolták!

– Ez benne van az írásban?

– Nem, ezt én mondom.

– Hiszem, ha látom. Azt mondja, mit ír a szentély helyéről!

Kinga ebben a pillanatban a fák között megpillantotta Áron arcát egy bokor alól kikandikálni. A nőnek kihagyott egy ütemet a szíve: mit keres itt ez a srác???

– Azt… – Elszorult a torka. Köhintett. – Ezt én sem tudom teljesen értelmezni… Nem egy hely leírása, az biztos, és nem is iránymutatás.

A szeme elé emelte a papírt, mintha olvasna, közben pedig azon járt az agya, mit tehetne Áronért. Az a lökött fiú bajba fogja sodorni magát!

– Azt hiszem… – megpróbált a latinra koncentrálni… – Azt hiszem, az *„intus sermo, foris via”* sor arra utal, hogy…

– Hogy?... – Tihos kezdte elveszíteni a türelmét.

– *„Belül a szó, kívül az út”* – Kinga tekintete a papír fölött a viasszal beborított vászondarabra esett. – Azt! – mutatott rá. – Adja ide! Kérem.

Tihos egy erőteljes rúgással eléje röpítette Sztankovánszky levelének csomagolóanyagát.

– Ennyire ne legyen már bunkó! – szólt be a tölgy tövéből Szilárd.

– Maradjon csendben, ha nem akar magának rosszat! – fenyegetőzött az álrégész.

Kinga letette a levelet, és kézbe vette a csomagolóanyagot. Kemény volt, mint a megdermedt viasz szokott. Megforgatta, alaposan megnézte, majd a két kezébe fogta, és összeroppantotta, mint egy hatalmasra méretezett kínai szerencsesütit.

– *Supremum fabulae actum addere*[19] – idézte Cicerót. Fogalma sem volt, a múlt melyik mélységéből, agya melyik szegletéből mászott elő ez a mondás. Minden bizonnyal Sztankovánszky levele hívta elő az egyetemi latinórák tudását. Kicsit patetikusnak is hatott, de illett a pillanathoz.

A viasz darabokra törve hullott a nyirkos földre, és előkerült a vászon. Kinga kiteregette maga elé, és elégedetten pillantott föl. Jól sejtette: egy térkép feküdt előtte.

Amely a szentélyhez vezetett.

Tihos felállította őket. Ráparancsolt Szilárdra, hogy hagyja az ásókat és a fémkeresőt a földön, majd előreküldte az erdőből kivezető ösvényre. Kinga és

Rakonczai felzárkózott a festő mögé. Az álrégész a sor végére állt, nem tette le a fegyvert. Visszaparancsolta őket az erdősáv melletti földútra.

Már elhagyták az erdőt, és kint gyalogoltak a szántó mellett, amikor Kinga Leventéhez fordult. Nem bírta tovább magába fojtani a rosszallását.

– Hogy tehetted ezt, Levi? – tört ki belőle. – Kirabolni a múzeumot? Teljesen meg vagy kattanva? Azt hitted, nem jönnek rá? Hogy nem te leszel az első számú gyanúsított?

– Náluk van az anyám – nyögte Levente. – Kényszerítettek a múzeum kirablására. Nem tehettem semmit, megfenyegettek, hogy megölik. Te mit tettél volna? Persze hogy mindent megígértem. Odaadtam a kulcsokat, elárultam a riasztó kódját, elmondtam, mit hol találnak, de Tihos ragaszkodott hozzá, hogy én is menjek.

Kinga megdöbbent, ám egyszerre mindent megértett. Levente nem bűnöző. Ennek persze örült, annak viszont kevésbé, hogy ezek szerint hárman vannak a pácban.

Az erdősáv felé sandított. Vagy négyen, ha Áron követi őket.

Márpedig biztos követi.

– Fogalmam sincs, hogy mi legyen ezután – kesergett Levente. – Megígérték, hogy ha megtaláltuk a szentélyt, anyut hazaviszik. Engem meg kicsempésznek az országból.

– Az nem megoldás, Levi! – háborgott fojtott hangon Kinga. – Nem menekülhetsz el!

– Miért? Mi mást tehetek? Bűnrészes vagyok, börtönbe kerülök.

– Megzsaroltak!

– És ki fogja nekem elhinni?

– Ha elmenekülsz, azzal beismered a bűnösséged. Egész életedben menekülhetsz!

– Tudom.

Ebben a „tudom”-ban a lemondás és a belenyugvás egyaránt benne volt.

Kinga mondani szeretett volna valami biztatót, de ekkor megpillantották Tihos kocsiját. Egy bodzabokor mögött pihent az árnyékban: egy fekete Audi.

– Nagyszerű! – morogta Tihos a hátuk mögött. – Kicsit megsokasodtunk ugyan, de van a kocsiban műanyag bilincs, majd valahogy megoldjuk, hogy mindenki nyugton maradjon!

A kocsitól két méterre megállította a társaságot, és egy intéssel leparancsolta az út szélére, a szántóföld mellé. Kikerültek az árnyékból a napra. Nem tudtak volna sem elszaladni, sem elbújni: teljességgel ki voltak

szolgáltatva Tihosnak. Kinga a festő arcára nézett, és tehetetlen dühöt látott rajta. Ő maga is ezt érezte. A tehetetlenségnél nem volt rosszabb.

– Azt azért szeretném tudni, hogyan találta meg Sztankovánszky ládáját – morogta Szilárd maga elé.

Tihos biztos távolságban kikerülte őket, majd kinyitotta az Audi ajtaját, és elővett két műanyag bilincset. A lábuk elé dobta.

– Húzza rá a kezükre! – utasította Kingát.

A nő lehajolt, felvette a műanyag hurkokat. Levi a helyzetébe beletörődve, engedelmesen nyújtotta előre a két kezét, a csuklónál összetéve őket, Szilárd azonban makacskodott.

– Megoldhatjuk úgy is, hogy szétlövöm a térdeit – mondta Tihos idegesen, és úgy nézett ki, mint aki rögtön meg is teszi. – Ne szarakodjon velem! Kezeket előre!

A festő kénytelen-kelletlen odatartotta a kezét. Kinga ráhúzta a hurkot, majd megrántotta a műanyag csík két szárát. A bilincs szorosan zárt.

Kinga bocsánatkérően nézett a férfira.

– Semmi gond! – mondta halkan Szilárd. – Majd kitalálunk valamit… Egyedül van, mi meg hárman.

– Fegyvere van – suttogta Kinga, és az álrégész felé sandított. Tihos azonban nem rájuk figyelt, hanem elnézett jobbra a távolba.

Az úton két alak közeledett, a fény-árnyék viszonyoknak köszönhetően azonban csak a sziluettjük látszott. Az első egyértelműen Áron volt: a fiú botladozni látszott. A mögötte ballagót Kinga először nem ismerte fel, aztán rájött, hogy símaszk van a fején, de nem ráhúzva a fejére, hanem feltolva a homlokára. Az ismeretlen kényelmetlennek érezhette, hogy ebben a melegben feleslegesen magán tartsa, ezért levette. A szétugró göndör fürtökről Kinga megismerte: Törlei Bálint volt az.

Nem a megmentésükre jöttek, ez rögtön kiderült, ahogy közelebb értek.

– Ez a kis rohadék itt leskelődött – lökte előre Bálint Áront –, és a polgárőröket akarta hívni, de elkaptam, mielőtt megtehette volna. Már kicsengett. – Feltartotta a telefont, majd a földre dobta, és a sarkával erőteljesen rátaposott. Áron arca megrezdült a hangos reccsenés hallatán.

Tihos mérges lett.

– Lassan egy kisbuszba sem férünk bele!

– Dehogynem – felelte Bálint. Kinyitotta az Audi csomagtartóját, és odarántotta Áront.

– Mássz be!

– Micsoda?

– Azt mondtam, mássz be! – Hogy nagyobb nyomatékot adjon a szavainak a fegyverével arcon ütötte a fiút.

Áron szeme alatt felrepedt a bőr, és vércsík jelent meg. A fiúnak nem volt választása: bemászott a csomagtartóba. Bálint nemes egyszerűséggel rácsapta a tetejét.

– Te vezetsz! – adta oda a kocsikulcsot a merev arccal várakozó Kingának. – Én melletted ülök, és mondom az utat. Ti – itt Tihos Henrikre nézett – mögénk szálltok be! Henrik, te mögém, Levente középre, Szilárd a vezetőülés mögé. És lőj, ha bármelyikük is hősködni akarna! Itt elsősorban erre a fickóra gondolok… – Bálint a festőre vigyorgott. – Mondanám, Szilárd, hogy nem személyes, hanem csak üzlet, de mit tagadjam?! Mindig is rühelltem a képedet.

Így indultak el felfedezni a Mithras-szentélyt.

Kingának ezer kérdése lett volna, de nem akart beszélgetést kezdeményezni. Lett volna véleménye is, de azt is magában tartotta, úgy vélte, Törlei Bálint azt se érdemli meg, hogy beolvasson neki. Rettenetesen dühös volt a férfira. Ehelyett úgy tett, mintha minden idegszálával az útra koncentrálna: két kézzel erősen markolta a kormányt, és a tekintetét a kocsi elején túlra szegezte. A földút kicsit rázott, de nem volt annyira rossz, hogy ilyen intenzív figyelmet követeljen meg a sofőrtől.

– Na, ki vele! – mondta Bálint lazán. – Nyilván furdalja az oldaladat a kíváncsiság! Rájöttem én is erre a háromszöges dologra. Szerencsére még előttetek, bár nem sokkal…

– Nem érdekel. Gazember vagy, és kész! Áron megmondta, hogy svindler vagy, hogy figyeljek jobban. Az egész látomásos dolog átverés volt, de én annyira el akartam hinni, hogy feladtam a nézeteimet is.

– Jól tetted. Tényleg vannak voyeuri képességeim. Na jó, Danos megtalálása átverés volt, de azért vagyok Alsómocsoládon, mert pár hónapja látomásom volt. Láttam azt a kincset, amit Danos megtalált.

– Na persze!

– Tényleg! Pár hónapja elém került egy aprócska ezüst illatszertartó fiola. Nem túl nagy, elfért a tenyeremben, de nagyon jól megmunkált, szép és épen

megmaradt darab volt. Átvettem, mert tulajdonképpen műkincskereskedő vagyok, csak nem a… hogy is mondják?... Nem a hivatalos fajtából.

– Orgazdának hívják az ilyet.

– Csak utálok papírokkal szöszmötölni és adót fizetni. Nem szeretem a címkéket sem. Szabadúszó vagyok, és kész. De visszatérek a történethez: amikor a kezembe vettem a fiolát, beugrott egy látomás. Valaki meghalt azzal a fiolával a kezében. Az ilyen erős érzelmek mindig nyomot hagynak a környezetükön. Ennek a férfinak az utolsó pillanatai, gondolatai, emóciói szinte beleégtek a fiolába.

– Ó, hagyj ezzel a hülyeséggel! – tört ki Kingából.

Bálint egy pillantást vetett az ölében kiteregetett Sztankovánszky-térképre, majd a telefonja GPS-ére.

– A következő elágazásnál fordulj jobbra! – mondta nyugodtan, nem reagálva Kinga szavaira. Aztán folytatta: – Az a férfi egy tolvaj volt, és azért kellett meghalnia, mert lopott. Azt a fiolát és egyéb más dolgokat is. Kirabolt valakit, akit nem kellett volna, és a Római Birodalomban senki nem rótta fel azt, ha az ember a maga kezébe vette az igazságszolgáltatást. Kiváltképpen, ha az Rómától távol, Pannóniában történt, háborús viszonyok közepette.

Kinga összeszorított ajakkal hallgatott. Meglátott balról egy földutat, és a fékre lépett. A kocsi nagy port verve fékezett be, a benne ülök mind előredőltek. Valami koppant a csomagtartóban, és mintha fojtott káromkodás hallatszott volna hátulról.

A nő rájött, hogy nem Bálinttal szúrt ki, hanem Áronnal. Elfeledkezett róla, hogy szerencsétlen fiú a csomagtartóba lett bezárva. Ő pedig még tetézi is a szenvedéseit.

Majd bocsánatot kér tőle.

Bálint csak vigyorgott, Tihos azonban dühösen felmordult a sofőrülés mögött. Kinga – immár finoman – egyesbe tette a kocsit, gázt adott, és az utasításnak megfelelően lekanyarodott balra. Egy dombocskára vitt fel az út két kukoricamező között. A kukorica még kicsi volt, és élénkzöld hajtásokkal tört az égnek. A távolban elöl sűrű fasor látszott.

– Még a nevét is tudom – tért vissza a témára Bálint. – Furcsa, mert ennyire jól még nem láttam senkit… Aeropusnak hívták a haldoklót, és nem római volt, hanem valamilyen távoli vidékről származott. Eladták a légióba katonának. Volt ilyen, nem?

– Akkortájt már igen – felelte szinte automatikusan Kinga, aztán megint hallgatásba burkolózott.

– Remek! – Bálint egészen felvillanyozódott. Félig a nő felé fordult. – Aeropusnak a halála pillanatában lepergett a szeme előtt az élete. Ott feküdt Sopianae egy utcasarkán a saját vérében, tucatnyi késszúrástól haldokolva, és utolsó pillanataiban sajnálkozást érzett… Sajnálkozást és megbánást, hogy nem ment vissza egy elásott kincsért… Az elméjébe beleégett a pillanat és a hely. Egy esős éjjel volt, lovasok elől menekült. Gödröt ásott egy határkő közelében. Attól tízlépésnyire, fél úton egy V alakú öreg tölgyfa felé. Rengeteg kincs volt abban a zsákban. Iszonyatosan sok. A látomásomban azt is láttam, honnan hozták el: egy aprócska szentélyből. De nem tudtak mindent elhozni, mert volt ott egy óriási, lezárt láda is… Azt vették el, ami mozdítható volt. Itt, a Hegyhát dombjai között.

Bálint a fejét csóválva elhallgatott. A múlt felidézésében eljutott egy kellemetlen pontig.

– Másfél hónapba telt, mire kiderítettem, hogy Alsómocsolád mellett kell keresni a kincset – folytatta kisvártatva. – Lassan beleőrültem… Képzeld el, tudod, hogy ott van, de nem ismered a pontos helyét. Aztán leköltöztem ide. Először kiégett írónak akartam kiadni magam, aki egy csendes falucskát keres a töltekezéshez és az íráshoz. Bár… – hátrapillantott Szilárdra. – Akár festő is lehettem volna… De pont kapóra jött a betelepülőprogram. Ideköltöztem, és nekiálltam keresni, kutatni. Minden követ végigtapogattam a határban, hátha megérzem rajta ennek az Aeropus nevű tolvajnak a lenyomatát. Erre mi történik? Danos teljesen véletlenül megtalálja a kincset egy kicseszett vadkörtefa gyökerei alatt! Kibuktam. Teljesen kibuktam! Segítséget kellett kérnem. Ekkor jött a képbe Henrik.

– Akit valójában nem is így hívnak – szólalt meg megint Kinga. Nem bírt szótlanul ülni, és ezen a ponton feladta. Rájött, hogy meg akarja tudni, mi történt a háttérben.

– Persze – legyintett Bálint. – De kit érdekel a neve? Nemde? Mire ti beszámoltok rólunk a rendőrségnek, már árkon-bokron túl leszünk! Huss, elszállunk, mint a fecske, délre!

– Szóval jött Henrik. Miben kellett az ő segítsége?

– Elrabolni Danost. Arra gondoltam, ha van még nála mutatóban a leletből, azt megszerzem, majd megérintem, és többet megtudok róla… Hátha van még valami a földben! Erre képzeld el, Danos kiböki, hogy a kincs valamilyen Flavius Sulpicius Vattóhoz tartozott! Nem az én Aeropusomhoz! Szóval az még valahol itt van a földben!

– De Danos nem tartott meg semmit a leletből!

– Hát most képzeld! Hogyan lehet valaki ilyen hülye?

– Én gerincesnek nevezném. Becsületesnek, amilyen te sosem leszel!

Bálint nevetett.

– Ugyan már! Mindenki csak azt adja, ami a lényege, nem? Új tervet dolgoztunk ki. Egyrészt gyorsan kiraboltuk a múzeumot, hiszen még nem őrizték annyira a kincset, ahogy majd később fogják. Még könnyű menet volt. Másrészt az autód feltöréséből kiderítettük, hogy a nyomában vagy a szentélynek. Ja, bocs az ablakért, de gyorsan kellett dolgoznunk, nem volt idő a zárral vacakolni.

Kinga fütyült a Suzuki ablakára.

– De ott nincs semmi! – ellenkezett Bálinttal. – Ha Aeropus vagy Vatto idejében volt is, a római lakosok az azt követő évtizedekben biztos óvatosabbak voltak, és inkább otthon tárolták a szentély értékeit. Esetleg mások máskor megint kirabolták… Eltelt azóta ezernyolcszáz év! A piramisok nem maradtak ennyi idő alatt érintetlenül!

– Elfelejtesz valamit!

– Mit?

– Hogy én megérintettem azt a határkövet, amit Pennás elhozott a határból.

– És?

– És éreztem, hogy a szentélyben van valami nagyon különleges. Nem tudom, mi, de valami nagyon-nagyon különleges!... Na, itt állj meg!

Kinga lefékezett az Audival. Most finoman tette, nehogy megint lekoccolja Áront a csomagtartóban. Aztán vártak, míg Bálint összevetette a GPS képét és a koordinátákat Sztankovánszky térképével. Talán nem is csak a szemét használta, hanem egyéb érzékszerveit is, mert az, ahogyan fogta a vászondarabot, Kingát a Bodó Pista bácsi fényképével tett kísérletre emlékeztette. Csendesen, türelmesen vártak. Néhány perc elteltével Bálint bólintott, inkább csak magának, mint a társaság többi tagjának.

– Jól van. Közel járunk. De itt sem tudunk kocsival bemenni az erdőbe. – Hátrafordult. – Kiszállás!

Mindenki kikászálódott az Audiból. Tihos kirángatta Áront a csomagtartóból. Bálint körbeforgott, azonosítási pontokat keresett. Elővette a telefonját, és egy iránytűappot hívott le, hogy bemérje az égtájakat. Látszott rajta, hogy tudja, mit csinál, gyakorlottan mozog terepen.

Aztán mutatta az utat befelé az erdőbe.

– Kerültünk egyet – mondta –, de jó helyen vagyunk, szerintem. Drukkoljatok, hogy ráakadjunk a szentélyre, mert akkor ez az egész hercehurca véget ér.

– És ha nem?

– Van még egy ócska lakókocsink, ahol ellehettek pár napig.

– Biztató – Kinga elhúzta a száját.

– Ugyan már?! Köszönettel tartozol nekem – vigyorgott Bálint.

– Miért is?

– Egyrészt mert segítettem Sztankovánszky András jeleinek megfejtésében. Másrészt elintéztem, hogy Alsómocsoládon maradj, míg mi kiraboltuk a múzeumot, hogy ne kerülj gyanúba! Szerintem kifejezetten jó voltam veled kapcsolatban. Fura nő vagy, de van benned valami különleges.

– Te fenyegetted meg az autószerelőt? Gondolom, Pennást is. Hát ezeket most nem köszönöm meg.

– Ó, nem is kell – legyintett nagyvonalúan Bálint. – Nem vágyom köszönetre vagy elismerésre. Csak arra kérlek, viselkedj jól! Nem akarok most balhét vagy azt, hogy bárki megsérüljön.

– Félmilliárdnyi kincs van nálad, miért nem tűnsz el egyszerűen?

– A pénzből sosem elég. És érdekel a szentély titka.

– Ne szövegelj már! – dörrent rá Tihos, mire Bálint bólintott.

– Menjünk!

…és megint csak bementek a fák közé.

Most azonban minden egyes méterért meg kellett küzdeniük, a sűrű aljnövényzet alaposan megkeserítette az előrehaladást. Kiváltképpen Szilárdnak és Leventének, akiknek megkötötték a kezét.

Kinga ebben a szörnyű, szorongatott helyzetben egyszer csak arra figyelt fel, hogy mennyire jó illata van a levegőnek. Rájött, hogy szereti a fák és bokrok illatát, a föld kicsit vizes, áporodott szagát. A madarak daloltak, mintha minden rendben lenne. Néha feltámadt a szél, és megreccsent egy-egy öreg fa törzse. Remegtek a levelek, táncoltak az árnyékok a földön. Az avar alól apró sárga és lila virágok dugták ki fejüket. És a káosz! Az erdő mindennapi káosza: egy rothadó fatörzs itt, egy másik, kifordult gyökerű fa ott… Annyira békés volt.

Szilárd melléje sodródott egy szakaszon, amikor lefelé botladoztak egy horhos mélyére.

– Ha megtaláljuk a szentélyt, be fognak zárni oda – mondta.

– Lehet – felelte Kinga. – De valaki csak keresni fog minket. Ott a kocsim, aztán Áron összetört telefonja. Vannak nyomok… Én reménykedem.

Szilárd elmosolyodott, és válaszolt volna valamit, de Bálint arrébb lökte.

– Nem konspirálunk! – figyelmeztette őket, és ő is előhúzott egy fegyvert az inge alól. – Én még nem vagyok olyan ideges alkat, mint Henrik, de megeshet, hogy az leszek!

Leértek a horhos aljára, és elindultak balra. A nedves földön még kényelmetlenebb volt a járás, a cipők jókorákat cuppantak, és gyorsan beáztak. Kinga érezte, hogy a zoknija átnedvesedik. Szerencsére nem tartott sokáig ez a szakasz, és kétoldalt a földfal lankává enyhült.

Bálint lassított. Már nem a térképet nézte, hanem a talajt.

Aztán megállt.

Tihos egy fa tövébe terelt mindenkit. Ő játszotta Törlei Bálint mellett a zsandárt.

Bálint körbejárt. Előbb csak egy öt méter sugarú körben, a két kezét előre tartva, mintha a tenyerével kutatná az avarral borított földet. Aztán elindult a domboldal felé. Felsétált rá, megállt, várt. Lehunyta a szemét, mélyeket lélegzett.

Kinga nem tudta eldönteni, ebből mennyi a színjáték.

– Érzem – szólalt meg a férfi. A baljával előre mutatott. Valahol ott.

Ment, Tihos pedig, mint egy jó pásztor, terelgette a túszokat.

Tíz lépés után Bálint megállt az emelkedő közepén. A lábára nézett.

– Itt van – morogta. – Érzem a lüktetését. Valami félelmetes erő van benne. Hihetetlen energia. Valószínűleg a föld energiavonalainak a metszéspontjában áll. Gyakran építették energiavonalakra a szentélyeket, templomokat – tette hozzá aztán magyarázóan. – Már a vaskortól kezdve…

Lesétált a dombocska tövébe. Lassan, óvatosan, mintha parázson lépegetne. Ott megállt egy szikladarab mellett. Nézte egy ideig, fölé emelte a kezét.

Aztán leguggolt, és megérintette a követ.

Amikor felnézett, a tekintetében diadal ült.

– Sztankovánszky térképe jó volt – vigyorodott el. – Pontosan ide vezetett minket. E mögött a kő mögött van a szentély bejárata.

– Hiszem, ha látom – morogta Szilárd.

– Meg is fogod látni! – Bálint intett. – Henrik! Vedd le Levente kezéről a szalagot! Ő fog segíteni arrébb gördíteni a sziklát.

Erre azonban nem volt szükség, mert a kő hirtelen megemelkedett, és oldalra gördült. Ami pedig a résben feltűnt, minden elképzelésüket felülmúlta.

Huszadik fejezet

A táltos legendája

Arató Kinga jó gyerek volt, rendes, pedáns és szófogadó. Még tinédzsernek is kiszámítható és visszafogott. Később strébernek tekintett, állandóan könyvtárban tanuló, szorgalmas egyetemista. Racionális, egyenes, nagy igazságérzettel megáldott – vagy megvert? – alkat. Ha valakit megkérdeztek volna az ismerősei közül, biztos nem a fantáziáját vagy a nagy képzelőerejét emelte volna ki, mint a legjellemzőbb tulajdonságát. Az alsómocsoládi történések ebben változtattak rajta, ám nem olyan sokat, hogy felkészülten érjék a következő percek meglepetései.

A résből ugyanis egy torzonborz, rémes kinézetű alak mászott elő.

Amikor felegyenesedett, hat pár döbbent tekintettel és két fegyverrel nézett farkasszemet. Vaksin hunyorogva feltekintett a magasba, majd vett egy mély levegőt. Kifújta, és újra a szótlanul rámeredő társaságra pillantott.

– Milyen évet írunk? – kérdezte rekedten.

Törlei Bálint ekkor remegni kezdett, és fegyverét az avarba ejtve térdre rogyott. Két kezét a halántékára tapasztotta, mintha össze akarná tartani a fejét. A férfi úgy érezte: menten felrobban az agya.

Tihos Henrik ennek láttán a torzonborz figura felé fordította a pisztolyát, majd – a legnagyobb megdöbbenésére – eldobta. Ezután megmerevedett, és nem bírt megmozdulni, bármennyire is akart.

Kinga rögtön ugrott kiszabadítani Szilárdot és Leventét.

– A zsebemben van a bicska – mondta neki Szilárd. – Nyúlj be érte!

Kinga előhalászta, és kinyitotta a pengét.

– Ezt miért nem használta eddig? – háborodott fel Áron. – Felvehette volna a harcot Törleivel!

– Egyrészt, mert lőfegyverrel szemben esélyem se lett volna. Másrészt nem az a típus vagyok, aki kést szúr emberekbe. Nem hiszem, hogy képes lennék rá.

A nő elvágta a műanyag bilincseket. A torzonborz alak eközben türelmesen várt. Amikor a túszok ismét feléje fordultak, megismételte a kérdését:

– Milyen évet írunk?

Kinga megmondta.

– Ah! – horkant fel a remete. – Még százötven év!

Áron előresétált, és alaposan megnézte magának az öreget. Cserébe az öreg is megnézte magának Áront. Leginkább az öltözékét. Aztán Kinga felé fordult.

– Egy nő nadrágban – mondta elismerően. – Nocsak, micsoda idők!

Arató Kinga ott állt az erdő közepén, és hirtelen mindent megértett. Megértett, de a józan esze élénken tiltakozott ellene. Olyan volt a felismerés, mint a villám, amely fába csap és felgyújtja azt. A megvilágosodás azonban nem jelenti automatikusan az elfogadást. Kinga kinyitotta a száját, hogy kimondja a nyilvánvalót, de csak egy kis „eee" hangra telt tőle.

Az öreg akkor eléje botorkált. Közben elkezdte igazgatni, simítani a hajat-szakállát, hogy kicsit emberibbnek nézzen ki.

– A tudás ott van a tekintetedben, lányom – mondta kedvesen. – Nosza, ki vele!

– A remete – szaladt ki Kinga száján. – Maga Sztankovánszky András remetéje.

A torzonborz alak egészen megvidámodott:

– Régen volt az! Meggyógyult a kislány? Jusztinának hívták, ha jól emlékszem.

– Meg – bólintott Kinga, és furcsa bizsergést érzett a gyomra tájékán. Ennek nem szabadna megtörténnie! – De már meg is halt. Meggyógyult, felnőtt, férjhez ment, gyermeket szült és meghalt. Vagy kétszáznegyven éve!

– Az idő könnyen elszáll! – bólintott a remete. – Remekül összefoglaltad az emberi életet. Nincs valami élelmetek?

Áron, aki időközben összeszedte a fegyvereket, egy Balaton szeletet vett elő a zsebéből.

– Ha ez jó!

Az öreg elvette és megforgatta. Kinga kinyúlt a csoki után, elkérte, és kibontotta. A papírt zsebre vágta, csak a csokit adta vissza.

Az öreg beleharapott. Elégedetten ingatta a fejét, és nem vette észre, hogy Törlei Bálint szép lassan felemelkedik a földről. Ám nem vette ezt észre senki más sem, annyira lekötötte őket a csokit majszoló remete látványa.

Bálint legyűrte a fájdalmat, ami a koponyája mélyére hatolt. A hatalom, amely béklyóba kötötte elméjét, ismeretlen volt számára. Egyrészt megrémítette, másrészt vágyat érzett a legyőzésére. Ő erős! Több, mint mások! Nem átlagos! Mindig is különlegesnek hitte magát, ám most volt előtte valaki, aki különlegesebb. De legyűrheti…

Végre egy kihívás, ahol bizonyíthat!

És érezte, hogy van még valami az üreg mélyén, ahonnan az öreg előmászott. A Mithras-szentély rejteget még valamit. Ennek pedig csak akkor járhat utána, ha felülkerekedik a remete spirituális hatalmán.

Ahogy felállt, egy vastag ágat is felemelt. Fegyverként akarta használni. Egy ütés az öreg tarkójára, és ha nem is öli meg vele, de az eszméletlenségbe fogja taszítani.

És már terve is volt a továbbiakra. Látta Áron kezében a fegyvereket: a fiú úgy tartotta őket, mint valami bevásárlószatyrot. Könnyedén megszerzi mindkettőt. Ezzel együtt valószínű, hogy ha az öreg elveszti az eszméletét, Tihos is felszabadul az őt sóbálvánnyá dermesztő erőtől. Attól a pillanattól kezdve pedig ketten lesznek egy lány, egy kölyök és egy festőművész ellen.

Megemelte a botot.

Másodpercek kérdése volt, hogy lesújtson…

Három lépés, és a közelébe ér.

Kettő.

Egy.

A remete megfordult.

A csokival a szájában.

Harapott, a Balaton szelet megreccsent, ahogy az ostya kettétört a fogai alatt. Bálint úgy érezte, a csontjai elporladnak. Utolsó erejével még előrevetette magát.

Meglepte a remetét, és egy erőtlen gondolattal Bálint nyugtázta, hogy képes volt őt meglepni. Bár elvesztette teste fölött az irányítást, a lendület vitte előre, és elsodorta az öreget. Ahogy a földre zuhantak, a Tihos Henriket megdermesztő erő eloszlott.

Tihos azonban ahelyett, hogy Bálint segítségére sietett volna, egyszerűen elszaladt. Megfordult, és belevetette magát az erdő sűrűjébe. Kacsázva rohant a fák és bokrok között, amilyen gyorsan csak tudott. Rövidesen elnyelte az ágas-bogas rengeteg…

Bálintnak annyi ereje maradt csupán, hogy hasra forduljon. Arcát a tavalyi avarba fúrta, és kapkodva vette a levegőt. A fekete föld illata segített: kitisztult az agya. Az élet és egyben az elmúlás illata volt; a világé, amelynek varázslatos esszenciája minden sejtjében átjárta. Belemarkolt a talajba…

…amikor is egy erős kéz felrántotta a földről. Mintha kiszakította volna valami nagyobb, hatalmasabb egyből…

Weininger Szilárd keze volt.

– Mi a fenét képzelsz? – kérdezte dühösen Bálinttól.

Bálint látta a szeme sarkából, hogy Kinga és Levente a remetét segíti föl, és fordítja ülő helyzetbe.

Az öreg tele volt levelekkel, úgy lógtak róla, mint karácsonyfáról a gömbdíszek, de mosolygott.

– Engedd el! – intett Szilárdnak. – Hadd menjen!

Bálint érezte, hogy ismét tudja használni a végtagjait. Kicsit támolyogva feltápászkodott, és lerázta magáról a festő kezét. Bizonytalanul állt néhány másodpercig. Kinyitotta két tenyerét, és a markából földdarabkák peregtek alá. A remetét bámulta, aki földöntúli nyugalommal nézett fel rá. Aztán a lyukra pillantott, ahonnan az öreg előmászott.

Mondj le róla! – szólalt meg egy hang a fejében, és tudta, hogy nincs tovább. *Az, ami ott lent várta,* elveszett számára.

Imbolyogva indult Tihos után.

– Elengedjük őket? – háborgott Áron. – Nem fél, hogy visszatérnek?

– Nem fognak – nézett a remete Törlei Bálint után. – Az irhájukat mentik. És rosszabb sors jut nekik osztályrészül, mint azt gondolják…

Kinga tette fel a mindannyiukat foglalkoztató kérdést:

– Ki maga valójában?

A remete leült a kőre, amelyet nem olyan rég ő maga repített arrébb a lyuk szája elől. A két kezét az ölébe ejtette.

– Ez egy hosszú történet – mondta.

– Meghallgatjuk.

Az öreg bólintott.

– Több mint ezer esztendővel ezelőtt jöttem a világra…

Szilárd felhorkantott. Levente egyszerűen csak leguggolt, és csendesen figyelt. Áron tett két lépést hátra, mintha jobban meg akarná nézni az öreget magának.

– Persze – vigyorgott, aztán a remete arcát nézve elkomorodott. – Ne máááár!

– Ezer év. Kökönynek hívnak, ismertem Geychát, Vajkot és Koppányt. Koppány táltosa voltam… Főtáltos. Az utolsó főtáltos, mielőtt Krisztus hite át nem vette a törzseink fölött az uralmat.

Kinga felemelte a kezét.

– Egy pillanat!

Mindannyian rápillantottak.

– Én – kezdte a nő – arra tettem fel az életemet, hogy a történelmet kutassam. Nem hihetek abban, hogy valaki ezt meg is élte. A történelem az… a történelem az a kalandos ismeretlen. A titokzatos tartomány, amelyet nekünk kell megrajzolni. Ha van valaki, aki ezt megélte, és az itt van közöttünk, az… az feleslegessé teszi a munkámat.

– Félsz attól, hogy a történelem él? – kérdezte a táltos provokatívan. – De hiszen az életnél nincs titokzatosabb!

– De nem élhet senki ezer évig!

– Azért, mert eddig nem találkoztál ilyennel, nem kellene kizárnod a lehetőségét!

– Azt hiszem… – Kinga elkezdte, de rájött, hogy nem tud megfelelő választ adni Kökönynek. Illetve önmagának. Leült egy tölgy föld alól kiemelkedő gyökerére. – Meséljen! Meséljen el mindent!

A táltos elmosolyodott. Sok mesélni valója lett volna, de ő csak az elejét akarta felidézni. Elbeszéléséből az alábbi történet bontakozott ki:

Jelekkel született, és misztikus hatalommal, amit korán felfedeztek a nemzetségében. Tudták, hogy egy táltos ereje lakozik benne, s ezt az erőt elő kell hívni. Tanult és tanult, megismerte a természet erejét, a természetfeletti titkait és önmagát. Tanulóévei után Geycha személyesen hívta maga mellé, s ő a fejedelem mellől követte nyomon a nyugati szerzetesek hittérítő munkáját a magyar törzsek között. Tudta, hogy az egész csak taktika-praktika, hogy a nyugati végeken béke legyen, míg a nemzetségek között ki nem alakul egy új hallgatólagos egyezség – a belső béke megteremtése érdekében. A kalandozások kora lejárt, Geycha jól tudta ezt. Fogadta az idegen papokat, de tanácsot mindig is a táltosaitól kért…

Aztán Geycha meghalt, s túlontúl eredményes volt az átnevelés: mindaz, ami addig látszat volt, hirtelen valósággá vált; a kereszténységet elfogadó Vajk félreállította a táltosokat. Kökönyök menekült, és Koppány oldalán kötött ki. A fejedelmi hatalom megszerzésében egy vesztes ügy mellé sodródott. Tudta, látta, hogy az lesz, de nem mondhatta meg Koppánynak. Néha lehetetlen megoldani a sors csomóját, van, akit a végzete gúzsba köt. Végig kellett csinálnia azt, ami elrendeltetett.

Ott volt a mindent eldöntő csatában, de nem harcolt, nem vetette be erejét. Minek öljön, ha azzal nem befolyásolja a történéseket? Halni azonban nem volt értelme. Utolsónak maradt a táltosok között, és életben akarta tartani a tudást.

Egyet tehetett: összeszedte Koppány felnégyelt tetemét, és az ősök hite szerint eltemette.

Ezek után azonban nem volt maradása a világban.

Vajk – immár a magyarok István királyaként – ugyanígy gondolta. Hű embereit küldte utána, hogy megtalálják, és megöljék. Kökény menekült: vissza oda, ahol még reménykedhetett abban, hogy elrejtik. Koppány seregének legyőzésével és földjeinek elosztásával István még nem győzött a régmúlton, csak háttérbe szorította azt. Nehéz megváltoztatni az embereket. Hiába a térítők, az új törvények, falvak közepén emelt templomok, még voltak a régi hitnek őrizői. Akadtak, akik elrejtették Kökönyt.

Akár az életük árán is.

A táltos azonban nem kívánhatta azt, hogy haláláig rejtegessék. Egyszer éppen csak el tudta kerülni az érte küldött harcosokat, amikor is egy Solt nevű férfi egy titkos helyet ajánlott neki a sűrű erdő közepén, ahol talán meghúzhatja magát hosszabb időre. „Régi idők temploma – mondta –, még nem láttam ilyet, de harcosként is érzem a szellem erejét."

Odavezette Kökönyt. A helynek látszott a bejárata, bár már térdig eltemette az erdei humusz. A szentély a löszfalba nyúlt, a domb elfedte a hátulját. Szándékosan építették így, hogy az avatatlan szemek nehezebben fedezték fel. A természet az elmúlt évszázadok alatt, mintha csak egyetértett volna az építők szándékával, még jobban elrejtette. Belül ennek köszönhetően érintetlen maradt. Kökény előtt teljes gyönyörűségében tárulkozott fel Mithras isten kultuszhelye.

A táltos tájékozottabb volt Soltnál: ő látott már ilyen szentélyt, legalábbis a romjait. Már azokat a romokat is áthatotta a mindent legyőző fény ereje, Kökény itt azonban nem csupán az erőt érezte, hanem az azt megóvó burkot is. Tiszta, földöntúli ragyogásban látta a szentély egészét. Feltöltötte.

És rájött, mit kell tennie.

Először is kitörölte Solt elméjét.

Aztán eltemette az egész szentélyt, úgy alakítva a bejáratot, hogy felülről egy lyukon át legyen csak elérhető.

Nem kellett neki sok minden. Pár bőr, amin fekhet, és pár féldrágakő, amely még inkább megnöveli a fény erejét. Aztán Kökény bevackolt. Levetkezett, meditált és imádkozott, majd álomba merült. Szívverése lelassult, vére megsűrűsödött, testhőmérséklete lezuhant. Mozdulatlanná dermedt. Lelke elhagyta testét, és összesűrűsödve lebegett a homloka felett. Én-tudata eltompult, szelleme fürdőzött az isteni erőben.

Kököny hátrahagyta pusztulásban lévő világát.

Másfél évszázad múlva tért magához. A teste és a lelke egyesült, a szíve dobogni kezdett, bőrébe szín költözött. Mellkasa megemelkedett, megtelt levegővel. Amikor kinyitotta a szemét, először nem látott: a haja lenőtt az arca elé. Nem sokat volt ébren, alig másfél holdhónapot. A világ nem előnyére változott.

Második ébredésekor idegen seregek vágtáztak át az országon, amely megsemmisülni látszott. Többet nem tehetett, mint hogy pár családnak segített túlélni a vészt. Reményt sugárzott szét a világban, mielőtt újra álomra szenderült…

Harmadjára egy nagy királlyal találkozott, aki testi vágyai miatt látogatott el e tájra. Negyedjére idegen betelepülőkkel… Ötödjére – idő előtt megszakítva százötven éves álmatlan álmodását – Sztankovánszky András keltette fel. Ekkor érezte először azt a levegőben, hogy van remény egyszer egy végleges ébredésre. A világ szellemisége megváltozott. Más fajta fény sugárzott szét a tájon, de mégiscsak fény volt, mely az emberek üdvét táplálta. De visszamászott a szentélybe, mert akkor neki már más küldetése volt…

Ezt érezte Mocsolád leégésekor is. Akkor ébredt meg hatodjára. Segített az újjáépítésben, mert egy táltosnak segítenie kell. Tartotta az emberekben a lelket. De vállalt még százötven évet, mert mindennel együtt is alkalmatlan volt a kor a feladata beteljesítésére.

Most már három napja ébredezett, és szelleme érezte az újabb változásokat. A mozgást is, amely feléje irányult. Az akaratokat és szándékokat is, jót és rosszat egyaránt.

…ezen a reggelen nyitotta ki végül a szemét, és oldotta le a tagjait béklyóban tartó dermedtséget.

– Ez az én történetem – fejezte be Kököny a meséjét. – Megéreztem, hogy jöttök. A levegőnek is más az illata.

– Légszennyezés és globális felmelegedés – legyintett flegmán Áron.

– Nem arra a szagra gondolok, fiam – ingatta a fejét a táltos. – Hanem azokra a fénymezőkre, amik a fejetek felett remegnek. Színük, illatuk, tapintásuk van, amit a nyitott elmével járók érzékelhetnek. Persze van ott sötétség is – intett a sűrű felé, ahol eltűnt Tihos és Törlei. – De az ellen már megéri harcolni. Mert először a történelem folyamán, a sötétség erői végre elerőtlenedtek…

– Akkor nem megy oda vissza aludni? – mutatott az üregre Kinga.

– Még biztos nem. Egyelőre jó ébren… – A táltos látta a nő tekintetében a kérdést. – Mit szeretnél, lányom?

– Ezt a helyet kerestük…

– Nem engem? – lepődött meg a táltos.

– Őszintén szólva, nem – lépett elő Áron. Az üreghez sétált, és lenézett. – Miért nem látok lent semmit?

– Mert sötét van, fiam – göcögött az öreg. Gyorsan felülemelkedett a meglepődésén. – De ha ezt kerestétek, akkor gyertek! Nézzetek körül az én szerény hajlékomban. Úgy hiszem, amúgy sem mennétek el anélkül, hogy ne láttátok volna. És… – itt Kökönyy körbenézett rajtuk – az az érzésem, megbízhatok bennetek. Ám cserébe kérek egy szívességet!

– Mi lenne az? – kérdezte Szilárd.

– Az éberen töltött idő alatt körbenéznék a világban. Tudni akarom, jók-e a megérzéseim, és valóban érdemes ébren maradnom. Azt kérem cserébe, hogy segítsetek ebben. Feltárom a titkomat, amit lent őrzök – intett a lyuk felé. – Nektek elsőként. Ti cserébe adjatok ruhát és ételt, és vezessetek rá az új utakra. – A levegőbe szagolt. – Úgy érzem, most van jó pár…

– Hát, kicsit gyorsabban fejlődött a világ, mint bármikor korábban – mondta bizonytalanul Kinga. – De szívesen megmutatom, hova jutottunk.

– Akkor megegyeztünk?

– Igen.

– Meg fog lepődni! – vigyorgott rá Áron. A fiú megint az üreg felé fordult. – Na, mire várunk, öregapám? Én már nagyon megnézném, mi van lent.

Na, ekkor megkapta az első tasliját – Kökönytől.

Az érdekes az volt benne, hogy nyolclépésnyire állt a táltostól, és halovány fogalma sem volt sem akkor, sem később, ez hogyan történhetett meg.

Az üreg, amelybe alá kellett ereszkedniük, olyan szűk volt, mint pillangónak a bábja.

– Én klausztrofóbiás vagyok – tette fel a kezét Levente. A lyukra nézett, és egy pillanat alatt lesápadt. – Le nem megyek oda! Megvárlak itt fent benneteket.

– Nem vagy kíváncsi rá?

– Hogyne lennék az! De megvárom, míg te kiásatod… – Levi a táltosra pillantott. – Persze, csak ha ő végleg elhagyta…

Kökönyrutinosan, egyszerűen belelépett az üregbe, és eltűnt.

– Én csak a liftekben félek – jegyezte meg Áron. – Meg a nagyapám pincéjében… de az tényleg ijesztő.

A fiú másodikként indult neki, majd Kinga és végül Szilárd következett.

Kívülről félelmetesebbnek tűnt az alászállás, mint amilyen aztán ténylegesen volt: egész egyszerűen belecsúsztak, belehullottak egy kis előtérbe. Onnan egy lépés kellett csupán, hogy a szentélyben találják magukat, amely hat méter hosszú és négy méter széles lehetett.

Kingának ismerős volt a látvány, Szilárdnak és Áronnak nem. Ők megdöbbenve fordultak körbe, vették szemügyre a Mithras életét felelevenítő csodálatos domborműveket. Még rajtuk volt a hajdani festék, megfakulva bár, de közel a teljes felületükön. Istenszobrok álltak párban két oldalt, Cautopates és Cautes, a születést és a halált szimbolizálva. Körben és a fejük felett a zodiákus ábrázolásai, az egész galaxis, elöl pedig egy áldozati kőoltár fölött egy mindennél hatalmasabb dombormű, rajta a piros frígiai sapkás istennel, amint a legyűrt bikába döfi a tőrét. Sol Invictus ismét győzedelmeskedett; a Fény legyűrte a Sötétség erőit, a Jó győzött a Gonosz felett.

Hogy mindezt láthassák, azt az oltáron szétszórt, különlegesen fénylő kövek tették lehetővé. Hegyikristály, achát, rózsakvarc egyaránt volt közöttük. A hegyikristályok ragyogtak a legfényesebben. Itt lent valahogy természetesnek tűnt, hogy világítanak; ebben a világban a varázslat kézzelfoghatóvá vált.

Áron megtapogatta Kökönymárványpadlóra terített fekhelyét: három egymásra terített marhabőrt. Kemény volt, mint a kő.

– Nem lehetett valami kényelmes – húzta el a száját a fiú.

– Ha az elme uralkodik a test felett, a test sok mindent kibír – felelte a táltos.

Kinga ámulva bámulta a domborműveket.

– Gyönyörű! – sóhajtotta. Szilárdra pillantott. – Ezernyolcszáz éve itt emberek hittek, áldoztak és imádkoztak. Ezt a padlót taposták, és azt látták, amit mi. Hát nem csodálatos?

Szilárd mosolygott.

– Ahogy az is, hogy egy ezeréves táltossal vagyunk itt összezárva.

Kinga észbe kapott.

– Úristen! Ha elkezd mesélni, az egész történettudományt megboríthatja. Lényegében minden, amit a honfoglalásról tanítunk, csak elmélet. És most… – Kökönyre pillantott, és elakadt a szava.

A táltos a fejét ingatta.

– Várjunk még azzal! Nem biztos, hogy az igazság jót tesz a világnak. A látás nem mindenkinek való. Sokan jobban érzik magukat a sötétségben. Őket lassan kell kivezetni a fénybe.

– Az mi? – Áron felegyenesedett a fényessé kopott fekhely mellől. Az oltár felé mutatott.

Az oltár alatt, a terem egyetlen sötét foltjában egy nyitott láda állt.

– A szentély legnagyobb kincse – felelte a táltos. – Menj oda, nézd meg! De csak óvatosan!

– Miért? A nyakamba ugrik? – A fiú látszólag immunis volt a történelem kézzelfogható varázsára. Ő két lábbal járt a földön.

– Majd meglátod – felelte talányosan a táltos.

Áron közelebb óvakodott az oltárhoz. Alakja feloldódott az előtte kiterített kristályok ragyogásában: mintha lebegett volna.

Aztán leguggolt a láda mellé, és belelesett.

– Azt a mindenit! – csúszott ki a száján, és a válla felett hátrapillantott Kingára. – Ez… Erre nem számítottam…

Kinga ellépdelt a fekhely mellett, és ment, hogy megnézze, mi döbbentette meg ennyire a fiút. A nyomában ott járt Szilárd is.

Ahogy közeledtek a szentély távolabbi végéhez, a kristályok fénye felerősödött, és Mithras a domborművön mozdulni látszott. A bika utolsókat lélegzett, haldoklott, a holló mintha fordulni akart volna az érkezők felé. Nyilván csak illúzió, Kinga mégis lassított, és azon kapta magát, hogy alig vesz levegőt. Kicsiket lélegzett, nehogy megtörje a varázst. Ha valaha is életre kel a múlt, akkor az így fog megtörténni. Egy isten alászáll az emberek közé…

Szilárd megfogta a kezét, s ez kicsit visszahúzta a valóságba. A férfira pillantott: neki is kellett az érintés, hogy tudja, mi igaz, és mi nem.

Áron már nem őket bámulta, hanem ismét az oltár alatti láda tartalmát. Elhúzódott, hogy helyet adjon a két érkezőnek.

Kinga alábukott, leguggolt középen, és kicsit bátortalanul hajolt a sötét folt felé, amely a láda mélye volt.

Ott nem kincsek voltak, drágakövek vagy aranyak. Nem nyakékek vagy diadémok, ezüstkelyhek vagy tálak. A ládában egy csecsemő feküdt. Látszólag holtan, de…

– Alszik – mondta épp idejében Kökény, mielőtt Kinga felcsattant volna. – Csak alszik.

– Mióta? – fordult hátra Szilárd. A férfi hangja elcsuklott.

– Nagyjából ötszázötven éve.

– Ki ő?

– Mátyás fia. A nagyapja után Jánosnak neveztem el. Mátyás fia János.

Kinga leült a márványpadlóra. Ötszázötven év… Az az ezernégyszázas évek második felét jelenti, amikor is…

A nő felnézett a táltosra.

– Mondja, hogy nem Hunyadi.

Kökény bólintott.

– Ezt a nevet is használhatja.

Csend telepedett rájuk. Ezt fel kellett dolgozniuk.

– Mármint ez a csecsemő Mátyás király fia? – kérdezett vissza két perc elteltével Áron. Lassan esett le neki.

– Mit keres itt? – Kinga a fejét ingatta. – Különben is, úgy tudjuk, Mátyásnak egy fia volt. Egy fattya. Corvin János.

– Kettő. Ez a gyermek sem törvényes örökös, nem a királynőtől van. Az anyja egy nemesi lány, Poky Erzsébet. Meghalt a fiú születésekor. És nekem volt egy megállapodásom a testvérével. Ha Mátyás nem veheti magához, mert megnősült a születése előtt, akkor az enyém lesz a fiúcska.

– Mi volt a terve vele?

– Ami most is… Felismerem a vérvonalak nagyságát – felelte a táltos, és közelebb jött. Ő is rápillantott a gyermekre. Kemény vonásain különös lágyság ömlött szét. – Felébresztem, amint az ország alkalmas rá, hogy a vezetője legyen. Kell majd egy pár, aki felneveli. A tanítását magamra vállalom… Erre a korra várok évszázadok óta.

Kökény leereszkedett a marhabőrökre. Törökülésben elhelyezkedett, és várt. Mindent elmondott, mindent megmutatott, amit akart.

Csendesen ültek még hosszú ideig. Egy idő után Áron felállt, és a kristályok között kotorászott, Szilárd pedig a domborművek felé fordult, és a művész szemével aprólékosan megvizsgálta őket. Kinga és Kökény egymást nézték.

– Elbizonytalanodtam – szólalt meg halkan Kinga. – Olyan sok mindent biztosra vettem az életben… Úgy hiszem, újra kell gondolnom… értékelnem dolgokat.

A táltos hallgatott, várta a folytatást.

– Nyilván maga… maga is újragondolja százötven évenként – folytatta a nő. – Készüljön fel rá, hogy más lett a világ! Fogalmam sincs, hogy jobb vagy rosszabb, mert az előző korokat csak elképzelni tudom, ami nyilván eltér a megtapasztalt valóságtól. Most azonban máshogy élünk, és ez biztos.

Eljutottunk a Holdra, és szeretnénk eljutni a csillagok közé…És ezernyi más, amit lehetetlen elmesélni. Meg kell mutatni.

Kinga felállt. Felemelkedett a táltos is.

– Visszatérünk hamarosan – ígérte Arató Kinga, és kinyújtotta a kezét. Kökény először meglepődött, aztán elmosolyodott, és kezet rázott vele.

– Várni foglak benneteket!

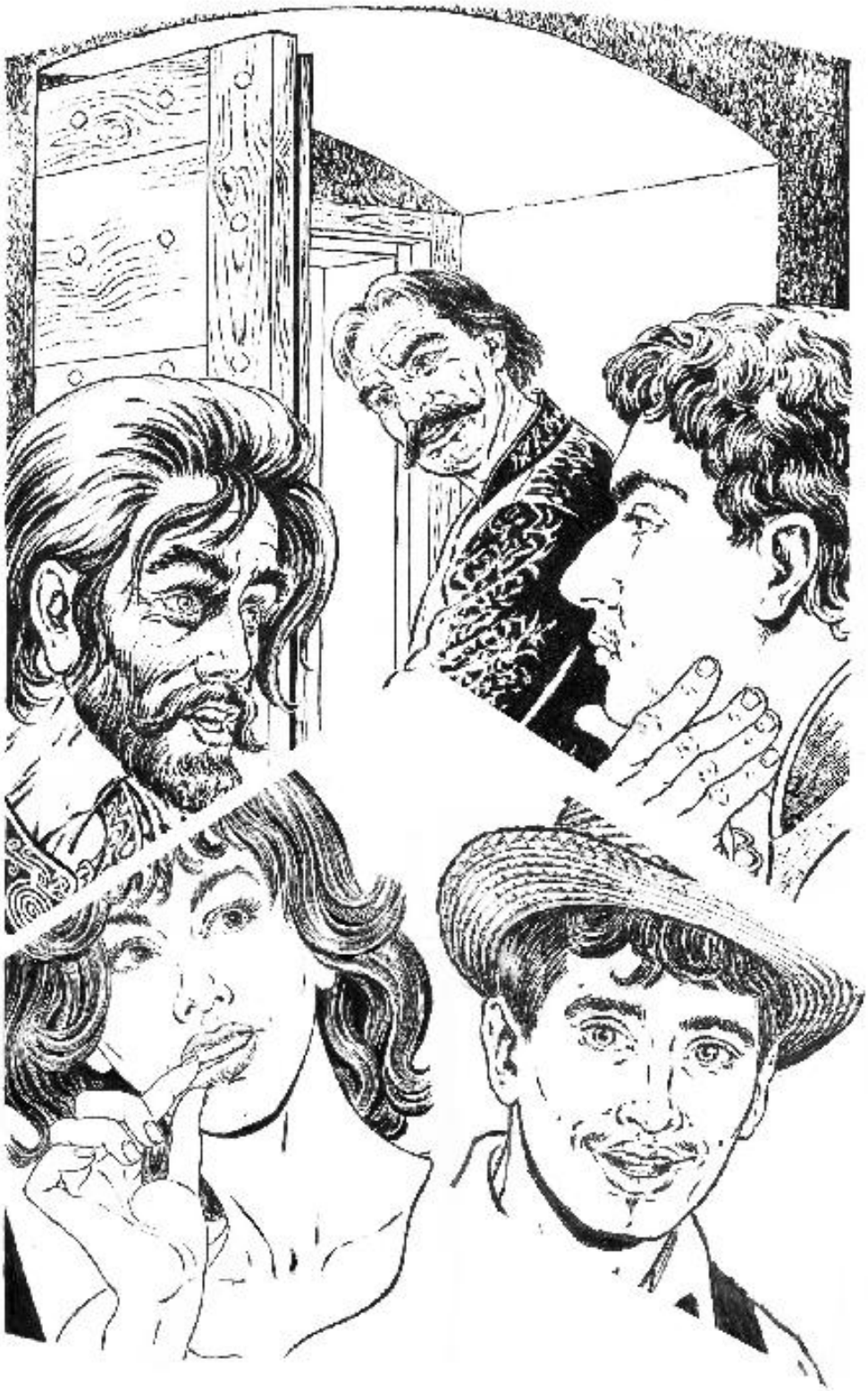

Utószó

Kinga, Szilárd, Levente és Áron Bandinál ültek, magasan Alsómocsolád felett, rálátással a falura, a halastavakra és az egész vidékre. Elítélendő, vagy sem, de eddig jutottak. Az út a szentélytől vissza a civilizációig nehezebb volt, mint gondolták. Megálltak hát Bandinál, a Kálvária tövében, hogy igyanak valamit az ijedelemre és a meglepetésekre, illetve hogy egyeztessenek a történetükről.

Mert ugyan ki hinne nekik? A hihetőt pedig ki kell találniuk.

– Maga jó fej – mondta Áron Weininger Szilárdnak, miután megalkották a fedősztorijukat, amelyben nem szerepelt a szentély megtalálása. Kökény pedig végképp nem. – Azt hiszem, megkedveltem.

Szilárd megpróbált komolynak látszódni.

– Nem fogsz csalódni bennem – és kezet nyújtott.

Azon a komoly képen viszont, amit Áron vágott a kézfogáskor, Kinga nem bírt nem nevetni.

– Mennem kell, mert a motorom fent hagytam ott a dombon! – intett aztán Áron a falun túlra. Már azt tervezgette, hogyan adja elő a kalandfilmbe illő sztorit a barátainak és az ismerőseinek. Irigylésre méltó gyorsasággal túltette magát a fegyveres emberrabláson. – Jut eszembe, ne keressem meg a fémdetektort meg a telefonjaikat? Vagy Sztankovánszky András ládáját? Gondolom, szükség lesz még rájuk!…

– A ládával csak óvatosan! – intette Kinga.

Rakonczai Levente is elbúcsúzott tőlük, és elindult a faluházhoz, hogy onnan telefonálva feladja magát a rendőrségen. Nem csupán azért, mert ártatlanul nem akart menekülni, hanem mert kellett a rendőrök segítsége, hogy megtalálja az édesanyját. Kinga azt ajánlotta, Szűcs Bencét kérje a telefonhoz… Valami miatt bízott a nyomozóban.

Miután Áron és Levente távozott, Kinga és Szilárd még ücsörögtek egy keveset Bandi teraszán az asztalnál.

– Azt hiszem, kedvet kaptam grafikák rajzolásához – mondta a férfi. – Lerajzolom az eseményeket. Egyszer majd, ha meg lehet osztani a nagyvilággal, jól fognak jönni a rajzok. És lerajzolom a Mithras-szentély domborműveit is! – Látta, hogy Kinga gondolatai másutt járnak. – Min gondolkodsz? Elkalandoztál!

A nő bólintott.

– Azt mondta Bálint, hogy elszállnak, mint a fecske – felelte. – Mi van, ha ez nem csak egy szófordulat volt?

– Hanem?

– Szerintem a pogányi reptérre tartanak. Repülővel akarnak menekülni.

Emlékezett annak a pilótának a nevére, aki ott fogadta. Hriva Norbert. Adott egy névjegykártyát, amit akkor Kinga eltett a tárcájába. Most elővette, és felhívta a rajta látható számot.

– Nem, nem repülni akarok – hűtötte le Hriva lelkesedését egy perccel később. – Annál sokkal fontosabbat! Két műkincsrabló megközelítőleg félmilliárd forintnyi római kori kincslelettel szeretne elmenekülni az országból, és szerintem repülővel. Feltehetően a pogányi reptérről. – Hriva kérdezett, Kinga sóhajtott. – Igen. Pontosan, mint a Seuso-kincsnél. Ha küldenék két fantomképet, megtenné, hogy értesíti a reptér személyzetét, illetve ha látja őket, akkor a rendőrséget?... – Hriva válaszolt. – Köszönöm – felelte Kinga. – Pár perc, és mennek a fantomképek.

Szilárd már a hívás alatt elkezdett rajzolni egy Banditól kapott írólapra. Gyorsan elkészült. A képeket Kinga lefotózta, és átküldte Hrivának.

Aztán csak ültek a teraszon, a kéken bólogató harangvirágok mellett.

Kutyaugatás hallatszott. Kinga lenézett a pince előtt elvezető útra: Danos Gábor éppen akkor sétált el alattuk Lángossal. A férfi nem vette észre őket, de a kutya igen. Vakkantott kettőt, majd tovább szaladt. Kicsit bicegett ugyan, de látszott: nincs komolyabb baja. Majd meggyógyul. Ahogy a gazdája sebei is begyógyulnak idővel.

Bandi letett eléjük egy tálca lila hagymás zsíros kenyeret.

– Én éhes vagyok, mint a farkas – mondta Szilárd. – Te nem?

– Tulajdonképpen igen. – Kinga megadta magát a sorsnak, és kivett egyet a kenyerek közül. – Ha apa ezt látná!...

Csendesen elmajszolták a vacsorát. A nap lassan haladt a horizont felé: kinézett egy újabb csodás naplemente Alsómocsolád felett.

Kingának megszólalt a mobilja.

Hriva hívta a pogányi reptérről: elkapták Törleit és Tihost az alsómocsoládi leletegyüttessel. Valóban szökni akartak, de a reptér elkötelezett személyzetének köszönhetően nem jutottak el a kisgépükig sem. Közvetlen ezután Szűcs Bence is telefonált, és köszönetet mondott Kingának. Nagylelkűen átadta a telefont Rakonczai Leventének, aki beszámolt róla, hogy megvan az édesanyja… Törlei Bálint elárulta, hogy hol tartották fogva. Semmi baja sincs, igazából azt sem tudta, hogy fogoly. Tévézett egész nap.

Szilárd ekkor kikért két pohár bort.

Ettek és boroztak. Nem siettek sehova. A nap közben lebukott a dombok felett, narancssárgába fordult az ég, majd vörösbe. Bandi felkapcsolta a terasz fényeit.

– És mi legyen a csecsemővel? – tette fel Kinga azt a kérdést, ami már órák óta foglalkoztatta. – Mit tegyünk?

– Egy randi? – kérdezte Szilárd, majd a nő ijedt tekintetét látva nevetve hozzátette: – Eddig nyomoztunk. De mit szólnál egy igazi randihoz velem? Jobban meg szeretnélek ismerni. Egy vacsora, beszélgetés, kis borozás, és meglátjuk, mi lesz. Csókváltó pad?... Na jó, ha ez kicsit gyors, akkor csak séta az erdőben… Fel a kilátóig. Végig a Hegyháton. Vagy megkereshetnénk Aeropus kincsét is. Hiszen tudjuk, hogy itt rejtette el valahol! Ezer ötletem van. És aztán… Aztán talán még egy Hunyadit is felnevelünk közösen. – Kacsintott. – Most még alszik. De hallottad: csak addig, míg jó helye nem lesz. Akkor Kökény felébreszti, és megtanítja minden mágikus praktikára.

Kinga felengedett, és elnevette magát.

– Na, annyira még ne fuss előre!

– Rendben… Akkor hát kezdjük az elején! Meghívhatlak vacsorázni?

A nő igent mondott, de ettől a ponttól – ahogy mondani szokták – ez már egy másik történet…

A szerzőről
Szélesi Sándor

Budapesten élő író, forgatókönyvíró, szerkesztő. Számos zsánerben alkot, írt thrillert, történelmi regényt, mágikus realista novellákat, sci-fit és fantasyt egyaránt. Első műveit Anthony Sheenard néven publikálta, így jegyzi többek között a ma is futó, Mysterious Universe elnevezésű space opera sorozat regényeit. Eddig harminchárom kötete látott napvilágot, és közel hatvan forgatókönyvet írt televíziók számára. Hétszer nyerte el műveiért a Zsoldos Péter-díjat, 2007-ben pedig az European SF Society Európa legjobb sci-fi írója címet adományozta neki.

Válogatott művei:
Kincsem (Könyvmolyképző kiadó)
Pokolhurok (Pergamon kiadó)
Csillagfényszövők (Főnix könyvműhely)
Az ellopott troll (Metropolis Media)
A beavatás szertartása (Metropolis Media)
Sztálin, aki egyszer megmentette a világot – társszerző Erdős László (SzS Kulturális kiadó)
Jumurdzsák gyűrűje – társszerző Pierrot (Alexandra)
Szörnyeteg a hajtóműben (Libri)
A láthatatlan város (Tuan kiadó)
Az Excalibur keresése I–II. (Tuan kiadó)
Ellopni egy Chagallt (Inomi)

Megjegyzések

[←1]

immunes: A légió specialistái, akik az általuk végzett szakmunkák miatt fel voltak mentve a közlegények kötelezettségei alól, de szükség esetén ugyanúgy bevetették őket.

[←2]

munifex: A legionárius közlegény megnevezése.

[←3]

Dardánia: Ókori ország a mai Koszovó és Szerbia területén. Eredetileg trák és illír népek lakták. A római hódítás után Moesia provincia része lett.

[←4]

Bato: Dardán király, Kr. e. 206-tól uralkodott megközelítőleg negyed évszázadon át. A rómaiak szövetségese volt, uralkodása alatt birodalma megerősödött.

[←5]

Pannónia provincia: A Kárpát-medence délnyugati fele (benne a Dunántúl) Kr. e. 35 és Kr. u. 49 között jutott római kézre. Megközelítőleg három évszázadig volt a Római Birodalom része, a 330-as években került a hunok kezére.

[←6]

Zselic: A 13. században a Zselic erdőrengetege sokkal messzebbre nyúlt, mint manapság. A területe elhúzódott egészen a Hegyhátig.

[←7]

Frigyes: Babenberg Frigyes (1211—1246), osztrák herceg, akit a történelem II. (Civakodó vagy Harcias) Frigyes néven tart számon.

[←8]

Kesenczei János pécsi püspök: ismertebb nevén Janus Pannonius.

[←9]

Publius Ovidius Naso: *Római naptár* – Gaál László fordítása.

[←10]

Néró 54–68 között volt a Római Birodalom császára.

[←11]

Commodus 177-től Marcus Aurelius mellett társcsászár, 180-tól 192-ig császár. Megalomán és kegyetlen természete miatt a szenátus összeesküdött ellene, és a fürdőben egy Narcissus nevű atlétával megölette.

[←12]

I. Habsburg Lipót: Először 1654-től német király, majd 1655-től magyar király. 1658–1705 között német-római császár, cseh, horvát és szlavóniai király.

[←13]

kasznár: uradalmi intéző.

[←14]

katakönyöke: disznósajt

[←15]

mézfű: citromfű

[←16]

Ferenc József osztrák császár és magyar király (1848—1916).

[←17]

icce: régi magyar űrmérték, 0,848 liter

[←18]

Necessitas urget: „A szükség sürget”, tulajdonképpen: a szükség törvényt bont.

[←19]

Supremum fabulae actum addere: Jöjjön a darab utolsó felvonása.